

“Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanlarının Anıları-2012”

Bir İnci

SAĞLIK-SEN- 2013

SAĞLIK-SEN YAYINLARI - 14

Sağlık-Sen Adına İmtiyaz Sahibi
Metin MEMİŞ
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Abdülaziz ASLAN
Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

Mayıs 2013
5.000 Adet

Grafik Tasarım
Sedat ALTUĞ

Baskı:
Ziyabey Caddesi 26/4 Balgat / ANKARA
Tel:0312 287 40 47
Faks:0312 287 41 88
info@karamete.com.tr

SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

GMK Bulvarı Özveren Sok. No:9/2
Demirtepe/ANKARA
Tel: (0 312) 444 1995 Faks: (0312) 230 83 65

www.sagliksen.org.tr

Bu kitabın basım ve yayın hakları Sağlık-Sen Genel Merkezine aittir.
Hangi amaçla olursa olsun yazılı izin olmadan kopya edilemez ve çoğaltılamaz.

“Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanlarının Anıları-2012”

Bir İnci

Bu kitapta yer verilen anılar “2012 Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Anı Yarışması”ndaki metinlerden oluşmaktadır.

DÜZENLEME KURULU

Metin MEMİŞ
Semih DURMUŞ
Kemal ÇIRAK
Mustafa ÖRNEK
Mutlu KAYA
Ekrem YAVUZ
Abdülaziz ASLAN

DEĞERLENDİRME KURULU

Prof. Dr. Nurullah GENÇ
Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ
D. Mehmet DOĞAN
Dr. Osman AYYILDIZ

Bir İnci

İçindekiler

Takdim	8
Önsöz	14
Bir İnci.....	17
Esef Etme Ey Gönül	29
Siyah Beyaz Bir Hikaye	41
En Güzel Sadaka.....	49
Dilimdeki Kelepçe	57
Bebeğim	65
İnanmak.....	71
Kızılıcık Şerbeti.....	79
Karda Kaybolan Hayatlar	83
Hayat En Değerli Lütüftür	89
30 Ağustos 1991	97

Bir İnci

İçindekiler

Minibüste Doğum.....	107
Her Rastlantı Bir Tesadüf Değildir	113
Gül	121
Cahil Cesareti	127
Büyük Yürekler	135
Sevmek ve Başarmak.....	139
Gülbahar Ana.....	145
Onların Bana Benimde Onlara İhtiyacım Vardı.....	151
Fedakârlığın Adı: Annelik.....	159
Ben Köyümü Çok Sevdim.....	165
Bir Nefes Sıhhat	185
Laborant	191

Bir İnci

İçindekiler

Cennet Kokusu	195
Tenekede Tavuk ve Helikopter	205
Ah Bu Halim.....	211
Uzun 112	215
Enayi.....	219
Perişan Bir Hayat Tanıdım	225
Nasıl Yaşarsa Öyle Ölür İnsan!	229
Şimal Rüzgarı	235
Korkusuzlar.....	239
Anılar	243
Sağlıkçı Olmak; “İşte Böyle Birşey”	247
Süt Kuzusu	251

TAKDİM

HAYIRLI EVLAT FEDAKÂRLIĞI

Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası olarak; her yıl düzenlediğimiz ve artık gelenekselleşen anı yarışmamızın beşincisini de idrak etmenin ve birbirinden değerli anılar içerisinde bir seçkiyi okuyucuyla buluşturmanın bahtiyarlığını yaşıyoruz.

Hizmet kolumuzu en iyi ne ifade eder? Mesleğimizin temel niteliği nedir? dendiğinde; fedakârlık ve diğerkamılığın akla gelmesi kaçınılmazdır. Biz de anı yarışmamızın temasını bu yıl ‘fedakârlık’ olarak seçtik.

Sağlık-Sosyal Hizmet çalışanı, empati yapabilen, bununla yetinmeyip, ‘öteki’ için kendinden verebilme erdemini gösteren kişidir. Zira onlar, mesleğini sürdürürken birçok şeyi feda eder. Başta rahat ve konforunu, çok değerli vaktini yani ömrünü, bazen kendi kanını, bazen hayatını yani canını feda eder. Çoluk çocuğun ihmali, özel hayatın yitirilmesi de listeye ilave edilmesi gereken fedakârlıklar arasındadır.

Elinizdeki kitapta, bunların canlı örneklerine şahit olacaksınız. Kurgu değil, hayatın içinden yaşanmışlıklarla ‘fedakârlığın’ her türü, arkadaşlarımızın yaşanmışlıklarıyla, bir kez daha kayıtlara geçmiş oldu.

Bir İnci

Sağlık hizmeti, sosyal hizmet bir sistem, o sisteme hayat veren ise çalışanlardır. Sistemi vücut olarak kabul edersek, çalışanlar o vücudun içinde dolaşan kandır. İnsan, salt rakamdan ibaret, mekanik bir varlık değildir. Duygularıyla, değerleriyle, bedeni kadar ruhuyla da var olan bir varlıktır. Sağlık-Sosyal Hizmet Çalışanı insan olarak, diğer hemcinslerinin risk ve imkanlarına sahip olduğu kadar, onların en sorunlu yüzleriyle uğraşmak, bunlarla baş etmek zorunda olan kişidir.

Bazı şeylerin daha iyi anlaşılması için mukayeseli bakışa ihtiyaç vardır. Bu nedenle, çalışanlarımızın fedakârlığını, insanımızın hasletlerini anlamak için yurtdışından bir örneğe yer vermek yerinde olacaktır. Zira ne yazık ki, dünyadaki bütün meslektaşlarımız bizimle aynı değiller. Hatta bazen değil bir sağlık çalışanına, hiçbir insana yakışmayacak gaddarlıklar, barbarlıklar yaşanabiliyor.

90'lı yıllarda, Libya'da, bir sağlık skandalı patlak vermişti. İddiaya göre, ülkede görev yapan Bulgar hemşireler, 400'ün üzerinde çocuğa HIV enjekte etmişti. Yargılamalar yapıldı. Konu, uzun süre dünya gündemini de meşgul etti. Ve sonunda mahkeme, hemşireleri yüzlerce bebeğe AIDS mikrobi bulaştırmaktan suçlu bularak idama mahkum etti. Bilahare araya giren 'büyük devletler' tarafından Bulgar Hemşireler "kurtarıldı".

Kendisine emanet edilen yüzlerce sabi sübyana AIDS mikrobi bulaştırmayı tasavvur edebilir miyiz? Bırakınız gerçek olmasını, bunun şayiası, düşünülmesi bile ürkütücü değil midir?

Sanıkların gerçekte suçlu ya da suçsuz olmaları konumuz bakımından bahsi değildir. Ancak sanıklar için titizlenenlerin, bunun yüzde biri kadar o günahsız sabi sübyanlar için kaygı duymaması kabul edilebilir mi? Bunun izahı var mıdır? Elbette yoktur. Böyle bir şey ihtimal olarak dahi insanın tüylerini diken diken etmeye yeter.

Bir İnci

Gelelim bize. Biz ne yaparız? Ne yaptık? Dinine, mezhebine, milliyetine bakmaksızın çocukları en iyi şekilde yetiştirip, kendisine devleti teslim ettik. Vezirlik dahil, en üst makamlara kadar yükselmesinden gocunmadık. Sırp, Bulgar, Ukraynalı çocuklar için külkedisi, masal olmaktan çıkıp gerçeğe döndü.

Bugün de, bizi tercih edilir kılan temel husus budur. Bizim medeniyetimiz her zaman vicdan medeniyeti, adalet ve merhamet medeniyeti olmuştur. Çünkü bu toprakların, genetiği böyle, toplumun sosyolojisi bu...

Aslında sağlık çalışanı-sosyal hizmet çalışanı, bir bakıma hayırlı evlatlığı aynı zamanda meslek haline getiren kişidir. Hatta bizim çalışanlarımız, Batının hayırlı evladından bile daha evladır. Zira orada hayırlı bir evlat, ebeveyninin bakımını profesyonellere havale ettiği zaman vazifesini en iyi şekilde yaptığını düşünür. Bakımı kendisi üstlenmeyi düşünmez. Öldüğünde en iyi ihtimal yine profesyonellerin üstlendiği bir cenaze töreni yaptırır. Kimisi cenazede bile bulunmaz bir çiçek gönderir vs.

Halbuki bizde son nefesinde bir tas suyun kime nasip olacağı önemlidir. İşte sağlık-sosyal hizmet çalışanı, hayır duaya mazhar olan o şanslı kişidir. Bizler daha mesleğe başlarken, ana-babamızın:

-Oğlum, Kızım!

"İnsanlara yardımcı ol, hayır dualarını al" diye tembih ediliriz. Ve bu hatırlatma hep sürer.

Üstüne:

"Bak, hakkımı sana helal etmem!" diye sıkıştırmayı da ihmal etmez bizim ebeveynlerimiz.

Hayat nimet-külfet dengesi üzerine oturur. Hakkını verdiğiniz ölçüde sizin için hayırlı olan, veremediğiniz ahvalde şerli de olabilir. Ya da tersi.

Bir İnci

Bu noktada, bir hatırlatmayı yapıp, bir talebimizi de kayıtlara geçirmek yerinde olacaktır. O da, insanımızın son nefeste iman Kur'anla gitmesi için didinenlerin, bunu, suç işlercesine çekinerek yapmak durumunda kalmalarıdır. Bunun aşılması, dahası dini telkin ve desteğin teşvik edilmesi gerekir. Milletimizin değerleri ile bilimin, hikmetin mezc edilmesine mani olunmamalıdır.

Sağlık-Sosyal Hizmet Çalışanları, birçoğu daha 18-20 yaşlarında mesleğe atılır. Çok erken yaşlarda insan hayatı konusunda sorumluluk üstlenir. Hayata atılamayanlar ise zaten en zorlu en uzun eğitim süreçleriyle meşguldür. Meslek hayatlarında, çoğu zaman iş yükünün, bazen coğrafi, bazen de sosyolojik şartların getirdiği ilave zorlukların muhatabı olurlar. Bu işin tabiatında vardır.

Örneklerine bu kitapta mevcut, böylesi görev anlayışıyla çalışan arkadaşlarımız, takdir ve teşekkürü hak ederler.

Bugün okullarımız hemşirelerimize gerekli mesleki bilgi ve donanımı veriyorlar. Ortalama eğitimde çıtamız giderek yükseliyor. Lise düzeyinden, önlisans, lisans düzeyine hatta doktora yapmaya uzanan hemşire-ebelerimiz var. Ancak alınan formal bilgi kadar, hatta ondan çok daha önemli olan vicdandır, merhamet duygusudur. Zira konumuz insan, işimiz can...

İşi can olan çalışanlarımızın, ne yazık ki, emniyet mensuplarına yakın sendrom yaşadıklarını da hatırlatmak durumundayım. Yaptığımız 'Tükenmişlik Araştırmaları'nda, bu açığa görülüyor.

Keza bu noktada, nahoş ve kabul etmekte zorlandığım bir hususu da işaret etmeden geçemeyeceğim. Ki o da şiddet...

Maalesef, toplumda genelde bir şiddet eğilimi göze çarpıyor. Evde, sokakta, statta, hastanede...

Bir İnci

Şiddetin hiçbir türü hoş değildir. Fakat yapılan işle, şiddetin hiç bağdaşmayacağı, ikisinin bir araya gelmeyeceği bir alan varsa o da sağlıktır. Hekimle-hemşire ile sağlık çalışanları ile hasta ve hasta yakınları arasındaki ilişki türleri arasında şiddete yer yoktur, olmaması gerekir. Bu kabul edilemez.

Bir kere, hasta ile sağlık çalışanı arasındaki ilişki en üst seviyede güven ilişkisidir. Ana-babamıza, eşimize-dostumuza, kardeşimize söyleyemediklerimizi, en mahremimizi paylaştığımız kişidir sağlık çalışanı. Peki nasıl olur da ona kem bakılabilir, hele el kaldırılabılır? Canımızı emanet ettiğimiz kişi buna ehil kişidir. Hekim-hemşireye en aziz varlığını emanet edeceksin, yavrunun hayatı ebe hanımın ellerinde olacak ama sen, sana emanet olanlara aynı özeni göstermeyeceksin. Bu olmaz!...

Velev ki hekim de-hemşire de olsak, hepimiz yeri geldiğinde canımızı bir başka hekime-hemşireye emanet ediyoruz. Can nasıl azizse, o canı emanet ettiklerimiz de azizdir, onlar ancak saygı, sevgi ve ihtimama layıktır.

Bu nedenle, saygıdeğer medyamızdan ve vatandaşlarımızdan bu sakilliğin bir an önce ortadan kaldırılması için yardım istiyoruz. Çağrımız, can emanet edenle, edilen arasındaki ilişki yelpazesinden şiddetin çıkarılmasıdır. Şiddeti ilişki skalasından derhal ve behemehal çıkarmak zorundayız. Herkesten bu konuda duyarlılık bekliyoruz.

'Akıllı insan, başkalarının tecrübelerini kendine veri yapabilen insandır' denir. Sağlık ve Sosyal Hizmet çalışanlarının yaşanmışlıklarını, tecrübelerini ihtiva eden bu kitap bize ve herkese çok önemli veriler sunmaktadır. Henüz eğitimlerini sürdürmekte olan müstakbel sağlık çalışanları başta olmak üzere, tüm çalışanlara tavsiye ediyorum.

İnanıyorum ki, anılar, idarecilere, bütün sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarına yol gösterecek, ışık tutacaktır. Senaristlere, medyamıza ilham

Bir İnci

verecek, işlerini ziyadesiyle kolaylaştıracaktır. Bu manada, kendilerine her türlü yardım ve kolaylığı göstereceğimizi de ayrıca burada belirtmek isterim.

Her yıl daha da büyüyen Sağlık Sen, 200 bine yaklaşan üyesi ile hizmet kolumuzun yetkili, rakipsiz sendikasıdır. Bu başarının temelinde çalışanlarımızla aynı dili konuşmamız yatar. Onların dertleriyle, sorunlarıyla gereğinde birebir ilgilenmemiz yatar.

Meslektaşlarımızın sahadan tecrübeleri ihtiva eden anılar halkasına yeni bir halka ilave etmekten dolayı duyduğum memnuniyet ve mutluluğu bir kez daha ifade etmek isterim.

Tüm katılımcılara, kitaplaşmasında emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum...

Metin MEMİŞ
Sağlık-Sen Genel Başkanı

Bir İnci

ÖNSÖZ

Her insan bir dünyadır. O dünyada yaşanmışlıklar, umutlar, hülyalar gizlidir. Bunların kahir ekseriyeti insana has yani biriciktir ve onunla kaimdir. İnsana has hallerin başkalarına ve kendisinden sonrasına aktarılması için paylaşılması gerekir. Kalıcı olmanın yolu ise sözden ziyade yazıdan geçer. Ne var ki, yaşanmışlıkların çok azı bu şansa sahip olabilir.

Geçmişte yaşadıklarımızı , başımızdan geçen acı,tatlı anıları (hatıraları) ne kadar iyi anlar ve kavrayabilirsek bugünü yorumlamamız ve geleceği planlamamız o kadar doğru olacaktır.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanlarının hatıralarını kitaplaştırmaktaki temel gayemiz, var ya da yok oluşu, mücadeleyi, sevinci, hüznü, acıyı, umudu, fedakârlığı, kısaca insanı, insana has halleri yazılı hale getirmek ve ölümsüzleştirmektir.

Artık geleneksel hale gelen 'Anı Yarışması'nı, bu yıl da ülkemizin dört bir yanından arkadaşlarımızın katılımı ile gerçekleştirdik. Gönderilen anılar çok değerli jüri ve değerlendirme heyetlerinin titiz çalışmasından geçti. Sonuçlar ilan edildi.

Şüphesiz her anı değerlidir. Bu nedenle taahhüt ettiğimiz üzere, anılardan bir seçkiyi kitap olarak ilgilisi ve okuyucusu ile buluşturuyoruz.

Konusu insan olan bir mesleğin sayısız hatıralarla bezeli olması kaçınılmazdır. Sağlık alanında, sosyal hizmet alanında hizmet gören ya da namzet olan meslektaşlarımızın yarışmaya gönderdikleri anılar da zaten bunu göstermektedir.

Biliyoruz ki, bir insanın dünyaya geldiğinde ilk tuttuğu el ile; hayatının son anlarını yaşarken hayata tutunmak için uzattığı elini yakalayan el sağlık çalışanının elidir. Sağlık çalışanının kucağında başlayan bir hayat, çoğu zaman sağlık çalışanının önünde son bulmaktadır.

Hal böyle olunca, kanaatimce başından fedakârlık isteyen bir olay geçmeyen sağlık personeli bulmak zor, hatta imkânsızdır. Nitekim, sağlık çalışanlarının, soysal hizmet çalışanlarının görevlerini ifa ederken uğradığı hak-sızlıklara, yaşadıkları acı, hüznün ve sevinçlere, gösterdikleri fedakârlıklara, ödedikleri bedellere bu kitapta yer alan anılarda şahit olacaksınız.

Bir İnci

Tıpkı Ardahan' da 112 Hizmeti verirken -50 derecede vakaya giden ve mahsur kalan ölü ve yaralıları kurtarmak için cansiperane mücadele eden "BİR İNCİ" başlıklı anısını yazan fedakâr sağlık çalışanı gibi...

Sözgelimi küçük yaşta yetiştirme yurduna verilen ve bilahare aynı kuruma idareci olarak atanan, okuduğunuzda yüreğinizi burkan "ESEF ETME EY GÖNÜL" başlıklı eseri yazan fedakâr sosyal hizmet çalışanı gibi...

Keza insanlığın gözleri önünde açlık ve kıtlıktan kırılan Somali'ye gönüllü yazılan; göz göre göre yitirilen çocuklara umut olmak için vicdanının sesini dinleyen; insanlık trajedisine kayıtsız kalmama adına, açlığın yanı sıra savaşın da hüküm sürdüğü, evinden binlerce kilometre uzakta, derisi gibi talihi de kara kıtada yaşadıklarını "SIYAH-BEYAZ BİR HİKAYE" adıyla kaleme alan anının sahibi fedakâr sağlık çalışanı gibi...

Bazen insana dokunan şefkatli bir el, ona hayat verir; en naçar zamanınızda, üstelik kendinizi ifade imkanından mahrum iken, konuşmadan sizi anlayan, istemeden vermeye hazır bir elin değerini ancak yaşayan bilir. Böylesi durumdaki yaşlı bir hastaya yardımcı olmayı kendine görev bilen, onu evinde barındıran, elinden tutup, muayenesini tedavisini yaptıran, yaptığının farkında olarak "EN GÜZEL SADAKA" isimli anısıyla dile getiren, bu sayede güzel dostluklara kapı aralayan fedakâr sağlık çalışanı gibi.

Bu anıları okurken; bazen çaresizliğin, bazen yalnızlığın, arayışın, yoksulluğun, ümitsizliğin, yorgunluğun, bazen umudun, direncin, vuslatın, şifanın, yardımlaşmanın, dayanışmanın, varlığın kısacası insanın hikayelerini bulacaksınız.

Evet, her bir anıyı okuduğunuzda şahit olacağınız üzere, sağlık çalışanlarımızın zor şartlarda yaptığı fedakârlığı ölümsüzleştirmek için, Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası olarak, herkese (kamu ve özelde çalışan) açık düzenlediğimiz yarışmaya katılanlara; anıların kitaplaştırılmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor; kitabın, tüm Sağlık ve Sosyal Hizmet çalışanlarımızla, ilgililerimize ve kamuoyumuza hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Selam ve dua ile...

Abdülaziz ASLAN
Genel Başkan Yardımcısı
(Eğitim ve Sosyal İşler)

Bir İnci

Bir İnci

Sağlık-Sen Geleneksel Anı Yarışması 2012 Yılı Birincisi

Bir İnci

Tahir HAYTA / DENİZLİ

Anılar... Evet anılar... Yaratan'ın, yaratılmışların en şerefli olan bizlere bahşettiği hafıza kavramının içini dolduran acı-tatlı anılar. Acaba sağlık personeli olup da başından fedakârlık isteyen olay geçmeyen var mıdır? Sanmam. Varsa da, muhtemelen işin çok başındadır, yani mesleki hafıza kaydı henüz boştur. Zira mesleğe başladığımdan bu yana o kadar çok şey yaşadım, öylesi olaylara şahit oldum ki... Galiba hangisini yazsam diğerleri,

“Ben onun kadar kayda değer değil miyim?” diye bana küsecek..

Bu nedenle, en iyisi onların da birkaçına işaret etmek. Ayrıntısına girmeden, yaşanmışlığını belgelemek... Böylece, zaman, mekan ve olayları kavramada kolaylık sağlar, mukayese imkanı verir.

Aslında yarışmanın ismi “anı” değil de “acı” olsaydı herhalde babamı yazardım. Ancak acıların dile getirilmesi sanki o acının mahremiyetine zarar verecek gibi geliyor. Dile getirmekten çekiniyor, kaleme dolamaktan imtina ediyorsunuz. Belki de Seneca'nın “hafif acılar konuşabilir ama derin acılar dilsizdir” sözünün gereğini yerine getiriyorsunuz, farkında olmadan.

İlkler önemlidir, tesirleri derindir, kalıcıdır. Benim de ilk görev yerim

Bir İnci

Ardahan. 112 Acil'de çalışıyorum. Dört yıl kendisinden uzak durduğum, ne yazık ki, o zamanlar yeniden elimden düşürmediğim zehri ve çayımı beraber içime çekiyorum. Baharın gelmesiyle eriyen karlar ve içinden kıvrım kıvrım Kura Nehri'nin geçtiği ve taşkınını adeta bir denize çevirdiği kocaman ovayı seyrediyorum. O etkileyici manzaraya bakıp iç çekerken,

“Erzurum’a hasta sevki var, durumu da kritik” haberini alıyoruz. Uzman hekim:

“Yolda ex olursa geri dönersin” tavsiyesinde bulunuyor.

Personel sıkıntısı nedeniyle yalnız çıktığım ambulans yolculuğunda, hasta beklendiği gibi yolda vefat ediyor. Ancak hemen geri dönmek yerine, şoförden, henüz içinden yeni geçtiğimiz ilçenin hastanesine yönelmesini istiyorum. Bu arada, bir elimle aracın tavanındaki demirlere tutunup, bir elimle son bir umutla kalp masajı yapıyorum. Solunum desteğini de hastanın oğluna yaptırıyorum. Sonucu değiştirme adına canhıraş gayret ediyoruz. Olmuyor.

Şartlar farklı olsa, sonuç farklı olur muydu? Bilemiyorum. Bildiğim, her hal ve şart altında, siz, sizden bekleneni yapacaksınız. Galiba biz de onu yaptık.

Ne zaman ‘Doğu’nun zor şartları’ dense burnumun direğini sızlatan hatıralar hafızama üşüşür. Onlardan biri de budur. Uzun süre dost meclislerinde konuyu paylaşmışımdır. Ancak hayat ilginç tecellilerle dolu. Zira yıllar sonra bu olayın benzerini Kütahya Evliya Çelebi Devlet Hastanesi’nde yaşadım. Üstelik bu defa hayata dönmesi için çaba verdiğim kişi bizzat kendi babamdı. Kaderde, beni hayata kazandıran babamı hayatta tutabilmek için kalp masajı yapmakta varmış. Zaman-mekân farklı, konu aynı...

Doğum ve ölüm... Hayatın en temel iki gerçeği. Babamı kaybettiğim aynı hastanede, oğlumun dünyaya gelişi...

Evet, iki Ahmet. Bir doğum, bir ölüm. Ve bu defa mekân aynı, zamanlar farklı.

Bir İnci

*

Yine Ardahan'da, yaylada doğum ihbarı alıyoruz. Bu konuda herhangi bir tecrübem yok. Durumu acil doktoruna da iletiyorum. Ancak iş başa düşüyor. Hekim:

“10 cm. yukarıdan, 10 cm. aşağıdan klempile, sonra da ortadan kes” diyerek, bir cümlede özetliyor işi. Ambulansın çıkamadığı yerlerde, yola yaya olarak devam etmek zorunda kalıyoruz. Mecburi yürüyüş esnasında, bir yandan yukarıya doğru tırmanırken, bir yandan da çevreyi temaşa imkanı buluyoruz. Ancak biz, çevremizden ziyade direkt ilgisi olmadığımız bir konuda, bir an önce sonuca ulaşmanın ve rahatlamanın derdindeyiz. Zaten dönüşte, giderken, kafamda volkanik bir oluşum şeklinde yer eden kayaların, aslında kaya değil yayladaki inekler olduğunu fark ediyorum.

Güçlülükle de olsa olay mahalline intikal ediyoruz. Erkekler, dışarıdan,

“Sağlıkçıya ayıp yohdur” diye beni içeriye iteklerken, kadınlar:

“Er kişi girmesin” diye mani olup beni içeri almıyorlar.

Neyse ki, biz bu ikilemi yaşarken sağ salim doğum gerçekleşiyor. Çözümü doğumu yaptıran nineye –ki kendisine alaylı ebe demek gerekecektense uzaktan lojistik deste sağlamakta buluyoruz. Kendisine klempini verip, acil hekiminin tarifini kendisine iletiyorum. Göbek kordonunu ipele bağlamaya çalışması gibi sıkıntıları saymazsak, alaylı ebe, kendi görgüsüne, ikinci el bilgiyi de ilave ederek doğumu yaptırıyor.

Ardahan bu... İmkan ve şartlar böyle...

*

Ardahan'da, kış şartlarında hasta naklinin tek yolu, atlı kızaklar, o da olmadı nöbetleşe hastayı sırtlamak.

Yine bir keresinde, ambulansın giremediği karlı arazinin yol ile birleştiği yere kadar köylüler hastayı atlı kızakla getiriyor. Oradan ambulansa aktarılan doğum vakası naklediliyor. Daha doğrusu nakle çalışılıyor. Ambu-

Bir İnci

lansa polis aracı da eskortluk ediyor. Ancak polis aracı vadiden aşağı uçuyor. Bir polis memurunun beli kırılıyor. Peşinden aynı olayda, ambulans da kaza yapıyor. Ambulanstan fırlayan sedye, sedyede bir ceset... Buna rağmen, bir arkadaşımız, vakayı kurtarma umuduyla cesedi kucaklıyor. Olayın kahramanı Çorumlu Bayram. Adını ve diğerkamliğini ifade ile yetiniyorum.

*

Görev gereği farklı yerlerde görev yaptım. Ardahan, Kocaeli, Kütahya ve en son memleketim Denizli... Komik, ilginç, tehlikeli, korkutucu vs. ama kısaca acısıyla tatlısıyla birçok hatıra, yaşanmışlık... Ancak tema "fedakârlık" olunca, illa ki şöyle bir Doğu'ya uzanmak gerekiyor.

Böyle uzun sayılabilecek bir girizgâhtan sonra, işte soğuk, işte imkânsızlıklar, işte azim, işte kurtuluş, işte hüznün ve işte doğruyu buluş.

'Güneşin üşüdüğü yer' derlerdi oralara. Hakikaten üşürmüş belki de güneş. Nereden biliyorsun dersenez; hastane ile evim arası ikiyüz metrelik mesafeyi gidene kadar, nefesimin içinde barındırdığı buharın, paltomun yakalarında buz tanelerine dönüşmesine ilk şahit oluşumda inanmıştım güneşin üşüdüğüne.

Kışın dağlarda aç kalan kurtlar şehir merkezine inermiş. Hatta bir defasında mazotu donan kamyon şoförü, depoyu alttan ısıtırken, kurtlar tarafından parçalanmış.

Eksi 50 derece olan hava sıcaklıkları, 'hava durumu'nda daha sıcak gösterilirmiş. Artık niyeyse! Algı böyle. Rivayet de çok. Bakacağız, yaşayıp göreceğiz...

2001 yılının Ocak ayı. Yani kışın sırtı. İlk görev yerim Ardahan. Her yer bembeyaz. İlk zamanlar, kış gününde güneş gözlüğü takanlar dikkatimi çekmişti. Önceleri içimden ayıpsadığım bu insanlar ile sonraları helalleşmem gerekecekti. Aşırı beyaz gözleri ancak bu derece rahatsız edebilirmiş.

Bir İnci

Memuriyette ilk çalışma yeri, ilk maaş, ilk Doğu'ya geliş vs. Birçok sağlık çalışanıyla benzer hislerle görevime başladım. Çoğunluğu Batı'dan gelmiş bizler için neredeyse her şey yabancı. Yanlış hatırlamıyorsam, Sivas civarlarında çatılardaki kiremitler yerini teneke örtülere bırakıyordu. Hatta bazı arkadaşlarım Erzurum sınırlarındaki otobüs molasında (kendisi de daha sonraları o soğuklarda çok keyifle içtiği) çayı içmemişti. Sebep: kıtlama içmek için parçalanmış şekerleri dişlenmiş sanması.

Doğu'ya ilk gidişimde Kars otobüsünde, Ardahan'lı bir ağabey;

"Buralardan giderken belki de ağlayacaksınız" demişti. 3 yıl çalıştıktan sonra eğitim durumundan, Ardahan'dan Kocaeli'ye tayin oldum ve o ağabeyin haklı olduğunu, ancak o zaman anladım.

Gittik, öğrendik, çalıştık, 112'yi kurduk. Ancak ne meşakkatlerle... Aramızda, lisedeyken adam akıllı ambulans görenimiz yok. Görsek bile teori ile pratik, tatbikat ile gerçek bir değil. Galiba hiçbir şey hayatın kendisi kadar öğretici olamıyor. Acil müdahale birincil görevimiz değil, ancak ilk görev yerimiz olan Ardahan Devlet Hastanesi'nde ikiz görevimizden biri olarak üstlenmek zorunda kalmışız. 112'yi arayanlara ne sorulur? Hasta nasıl yönlendirilir? Pek çoğumuz, enjeksiyon ve pansuman harici başka müdahale bilmiyoruz. Dahası 112 vaka formu bile yok. Trabzonlu bir arkadaşın memleketindeki 112'den getirdiği bir vaka formu 'Trabzon' kısmı kapatılarak fotokopi ile çoğaltılarak kullanılıyor. Gerisini varın siz düşünün.

Peki, nasıl oluyor da öğrenme ve çalışma isteği bu kadar yoğun olabiliyor? İşte onun izahı yok, aslında izahı da gerekmiyor. Nöbetçi olsun olmasın hemen tüm arkadaşlar, geceleri ya hastane acilinde ya da hastanenin girişinde bize verilen (adeta evimiz gibi olmuş) küçük 112 odasında. Bir trafik kazası, bir yaralama, bir düşme gelse herkes sıraya diziliyor ve dikiş atmak için sıranın kendisine gelmesini bekliyor. Bazen de, benim gibi, geceleri rüyasında sanki elinde telefon varmış gibi "alo 112, buyurun, 112 alo" diye sayıklayanlar var. İster kendinizi kaptırmanın, adanmışlığın gereği sayın, isterseniz üzülün. Zira işin ucunda sarakaya alınmak da var. Bu

Bir İnci

kısmı neyse de, telefon sapıkları, bir gün gerçekten ihtiyaç duyduklarında, ne düşünecek, muhataplarının yüzüne nasıl bakacaklar? İşte onu merak ediyorum. Ne diyelim, Allah sizi de affetsin, beraberinde ıslah etsin...

Yine soğuk bir gece. Sağlık memuru olarak; ya Burdurlu Süleyman (Sülo) ya da Artvin-Şavşatlı Zafer (Şavşatlı) nöbetçi. Şoför olarak da Ardahan'ın eski adı Zarzep olan Sulakyurt köyünden Zafer ağabey var. Bir telefon Ardahan-Artvin arasındaki Sahara geçidinde çığ düşmesi sonucu trafik kazası olduğunu ihbar ediyor. Hadi bakalım. Dedik ya, bırakınız işten kaytarmayı, üzerimize ilave iş almak için yarışıyoruz. Her bir arkadaşımız, öğrenme, insanlara yardımcı olma iştiağıyla dolu. Çok zor bir vaka olacağını da tahmin ettiğimizden, nöbetçi olan-olmayan dört kişi ambulansa bindik. Tabi bu arada, o zamanlar, ekipte doktor olmadığını not etmem lazım.

Şoför arkadaşlar bazen şakayla karışık,

“Sizin oraların şoförleri buralarda yapamaz” diye takılırlardı. Haksız da sayılmazlardı. Çünkü Haziran ayında kar yağdığına şahit olduğum memlekette, çoğu zaman yol dediğiniz buz pistinden ibaretti. Şoför dediğin de en nihayet aracıyla buz pateni yapan kişiden farksızdı. Söz konusu olan işte böylesi bir yolculuk. Şehir içi nispeten iyi. Lakin dağa sarmaya başladığınızda durumun vahameti kendini hemen belli ediyor.

Ufka bakanlar, önlerindeki tehlikeleri fark edemezler. Hedefi, amacı olanlar da birçok tehlikeye, tehdiye aldırılmazlar. Her ne kadar tedirginlik yaşasak da, hepimiz hedefe kilitlenmişiz, amacımız bir an önce bizden yardım bekleyen insanlara ulaşmak. Olumsuzlukların üzerimizdeki negatif etkisini azaltan da bu olmalı. Sahara geçidi ile aramızda uzun, zorlu bir yokuş var. Zifiri karanlık basmış, tipi alabildiğine şiddetini artırmış, ambulansın on metre önü zor görünüyor. Zincir takılı olması halinde çok geç ulaşacağımızı bildiğimizden, her zamanki gibi zincirsiz, ancak lastikler kayarak ilerliyoruz. Neyse ki, sağ salim olay yerine ulaştık. Oranın yerlisi olanlar neyse ama yabancıları olan Sülo ile benim için belirsizlik, dolayısıyla heyecan galiba bir kat daha fazla.

Bir İnci

Bu duygularla bir müddet daha ilerledikten sonra nihayet bir ışık görüyoruz. Yaklaşıyoruz ve işte ürkütücü manzara karşımızda. Dağı yatay olarak bölen bir yol, yolun yukarısı karla kaplı bir dağ, aşağısı derin bir yar. Yukardan düşen çığ, yoldan geçen kamyoneti de önüne katarak vadiye doğru sürüklemiş. Bir yaralı kendi kendine yukarı çıkmayı başarmış. Ancak belli ki kendi kurtulsa da aklı aşağıda, geride kalanlarda. Muhtemelen tekrar inmek istemiş ama inememiş. Birkaç köylü, traktörü ile yardıma gelmiş ama onlar da yardım edecekleri birisini göremiyorlar. Biraz olayın şaşkınlığı, biraz korkusu içindeler. Zira ortalık zifiri karanlık, vadide yardım bekleyenler var. Köylüler henüz aşağıya inmeye teşebbüs bile etmemişler. Tertibatsız ve kararsızlar.

Vakaya ansızın yakalanmanın da etkisiyle, yazlık pantolon ve ayakkabılarımla geldiğimden, daha işin başında soğuğa yenik düşme riski taşıyorum. Ambulansa ait projektör ile vadiden aşağı bakıyoruz. Gördüklerimiz karşısında tüm arkadaşlarda bir çaresizlik beliriyor. Çünkü kamyonet yüz metre kadar aşağıda zar zor seçiliyor. Yamaç alabildiğine dik, üstelik ara ara kayalıklar var. Buradan değil şimdi, güneşli bir günde bile ancak halat yardımı ile inilebilir. Peki ya bu şartlarda oraya nasıl inilir? İnilirse nasıl çıkılır?

Kısa bir sessizlik, peşinden istişare sonucunda tüm arkadaşlarda tam bir kararlılıkla işe koyulduk. Ayakta inmeye çalıştım ancak ne mümkün, neredeyse düşüyordum. Baktım, Zafer ağabey, arkasının üzerine oturmuş ayakları önde kayarak iniyor. Bende aynı yöntemle inmeye başladım.

Kendimizi bile şaşırtan cesaret, yerini önce tedirginliğe, peşinden korkuya bırakmaya başladı. Yukarıdan bir köylü tarafından tutulan projektörün kar fırtınasının içinden geçebilen zayıf ışık huzmeleri hariç vadi zifiri karanlık. En ürkütücü olan ise aşağıdan gürül gürül gelen suyun sesi. Öyle ya, nehir ne kadar aşağıda? Acaba nehre düşer miyim? Ayağın bir kaysa, tam manasıyla işin biter, cesedini bile bulamazlar. Biz kazazedeleri bulabilecek miyiz? Bulsak yaşıyorlar mı? Yaşasalar bile nasıl çıkaracağız? Soru çok ama yaşamadan cevabını bulmak da mümkün değil.

Bir İnci

Aşağıda durum kötü. Ayağı bilekten kırık, donmak üzere olan yaşlı bir amca. İleride kar fırtınasının üzerini kısmen kapattığı bir karartı. Ayağı kırık amcayla ilgilenen arkadaşlar bana sesleniyor:

“Tahir, yaşıyor mu?” Önümde sessizce yatanın yüzü kristalleşmiş, üzerine kar örtülmüş, hareketsiz, hayat emaresi vermiyor. Elimi göğsüne koyarak hissetmeye çalışıyorum. Faydası yok. Zaten değil onu, kendi nabzımı tutsam yine fark etmeyecek. Zira ellerimi hissetmiyorum. Diğer arkadaşlardan yardım istiyorum, ama nafile. Amca için artık yapılacak bir şey yok.

Sonuç, çaresizlik...

İş bitti mi? Orada takılıp kalabilir misin? Hayır. Zaten biz de o zamanlar ismini bile duymadığımız triaj olayını uygulamışız. Sadece adını koymadan. Yani ex olan vakaya yapılacak bir şey yok, diğerini kurtarmamız lazım.

Her şeye rağmen, ceset için yapılması gereken son bir görev daha bizi bekliyor. İşin en acı veren kısmını yerine getirmek de bana düşüyor. Muhtemelen kamyonetten düşmüş olan bir küreği alıp, cesedin başucuna ayağımla bastırarak zorla çakıyorum; ki biz gittikten sonra gelenler onu bulabilsinler... Zira kar fırtınası öylesine şiddetli ki, birbirimizi görmekte, sesimizi duymakta zorlanıyoruz. Kısa sürede karın cesedin üzerini kaplaması kaçınılmaz ve biz o esnada diğer hastaya müdahale etmek zorundayız.

Sıra gelmişti yaralı ve yaşlı diğer amcamıza. Ben kürekle, cesetle uğraşırken diğer arkadaşlar yukarıdan şişme (bot) sedyeyi aşağı attırmışlar. Amca'yı sedyeye aldık. Sıra geldi yaralıyla birlikte yukarı çıkmaya. Ben ve Zafer ağabey, bedenleri diğerlerine nazaran biraz daha diriyiz. Bu nedenle ikimiz sedyenin önünden, diğerleri arkasından tuttuk. Ne var ki, patinaj yapıyoruz, kayıyoruz, dolayısıyla fazla ilerleyemiyoruz. Aslında yükümüz olmadan da çıkması bir hayli müşkül iken, biz, beraberimizde yaralı olduğumuz halde tırmanmak zorundayız.

Bir İnci

Hani dağcılar, önce kayalara demir çakar, sonra ona tutunup çıkar ya, aynen onun gibi, hafif ışıkta bile yüzeyi cam gibi parlayan, sertleşmiş kar kütesine önce yumruk atıp, delik açıyoruz, sonra o delikten tutup, “Ya Allah” diyerek her defasında adım adım yukarı çıkmaya çalışıyoruz.

Çalışıyoruz diyorum, çünkü zorluklar peşimizi bırakmıyor. Şöyle ki; önce Şavşatlı,

“Allah belim” diye bağırırmaya başladı.

Sonra Sülo'nun ayağı kaydı ve çenesini bir kayaya vurdu. Sülo ağır aksak ilerliyor, Şavşatlı'nın da beli zaten sakatmış. İşte özveri...

Yapılacak bir şey yok. Yük iyice bizim üzerimize kalıyor. Zafer ağabey dayanıklı, o memleketin çocuğu, ben ise gençlikten yırtıyorum. Yoksa ben de de iş bitmişti. Dedim ya, beton gibi sertleşmiş kar kütesine yumruk vura vura, soğuk giderek kemiklerimize işlemeye başlamışken, üstüne arkadaşlarımızın peş peşe yaşadığı talihsizlikler ve bu şartlarda dağcılık yapmak zorundayız. Hobi için, spor olsun diye değil, zoraki; bilgiyle-teçhizatla değil, el yordamıyla, anında öğrenip uygulayarak.

Aradan yıllar geçse de iki kişinin sesi halâ kulağımızda yankılanır. Biri yaralı amcanın iniltiyle karışık duaları, diğeri Zafer ağabey'in,

“Çek la Tahir, çek!” deyişi.

Zaten sedyeyi sürüklemiyor adeta yukarı doğru çekiyorduk.

Hayatımda ikinci bir tecrübesi olmayan tükenmişliği ben orada yaşadım. Güç bitmişti. Genelde mecazen kullanılan 'bittim' kelimesi, demek tam karşılığıyla kendini gösterebiliyormuş. Bir noktadan sonra, amcanın hayır duaları da bizi artık motive etmiyor. Yüce Yaratıcı'nın “insanlara kaldırmayacağı yük yüklemeyeceğini” düşünüp, konuşup, yeni bir gayretle birkaç adım daha atıyoruz. Ancak heyhat, güç yine tükeniyor. Başımızı kaldırıp baktığımızda, yola ulaşmamız için arada belki yirmi, belki otuz metre var. Ancak o mesafe bize dünyanın öbür ucu gibi geliyor. Hasta olmasa bile tek tek çıkmamız imkânsız gibi. Çareler çaresiz.

Bir İnci

Bazen 'sıcak' bazen de 'soğuk' nitelemesiyle anılan 'ölümün nefesi' bu olsa gerek. İnsanın içini ürperten o nefesi ensemizde hissediyoruz. An olur zaman durur, umutlar tükenir. Kim bilir belki ölüm korkusu, belki bilinçle onun yitirilmesi arasındaki ince çizgi, belki de sadece acemilik, tecrübesizliktir yaşanan. Ancak ömrüm boyunca unutamayacağım çaresizliği, hayatla ölüm arasındaki çizgiyi hissedip, bunu en az iki defa yaşayan yaşlı amcanın gözlerine bakarak şöyle demiştim:

"Amca hem sen, hem biz burada öleceğiz".

Dedik ya 'Allah insana kaldıramayacağı yük yüklememiş'. Ya da 'kul sıkışmayınca Hızır yetişmezmiş'. Zira yukarıdan sesler geliyor, artık görüşü zayıflamış gözlerimizle seçebildiğimiz kadarıyla, hareket eden ışıkları fark ediyoruz.

"Rap, rap, rap..." Evet, askerler. Olay yerine intikal eden, kalabalık, disiplinli, hazırlıklı, zıpkın gibi gençler...

Yıllar sonra baba olduğumda bu kadar sevinmiş miydim? Bilemiyorum.

Yirmili yaşlarda askerler, hemen aşıya indiler, sedyeyi bizden aldılar ve çok zorlanmadan yukarı çıkardılar. Sürüne sürüne yukarı çıkmaya çalışan bizler ise, askerlerin de yardımıyla nihayet çıkabildik.

Kendimize mi, yaralılara mı yoksa önümüzdeki zorlu yola mı yoğunlaşacağız? Ne düşündük, ne yaptık doğrusu tam olarak bilemiyorum. Orada kalanlara cesedin yerini kürek sapından bulabileceklerini tembihledikten sonra yola çıkıyoruz.

Çilekeş ambulansımız yine kayarak ilerliyor. Elimizden geldiği kadarıyla duruma vaziyet ediyoruz. Gelirken olduğu gibi yine kaza riskleri atlatarak hastaneye ulaşıyoruz. Tedavilerimiz yapılıyor. Zira hepimizde az veya çok hasar var. Olmaz mı? Ayakkabılarımın tabanlarının parçalandığı bir vakadan söz ediyorum. Birkaç gün sonra ellerimin derileri soyuldu. Meğerse ben donmaya başlamışım farkında değilmişim.

Bir İnci

Ceset ne oldu bilmiyorum. Sanırım askerler bulmuşlardır. Yukarı çıkan yaşlı amca ve diğer yaralı tedavi olmuş diye duydum.

*

Yazımın başında demiştim ya “işte hüzün” diye. Beni hüzünlendiren şey ise bir kuru teşekkür beklentimin bile gerçekleşmemiş olmasıydı. Nöbetçi olmadığım, pekala istirahat edebileceğim bir gecede göreve çıkmış, hayatımın en sıra dışı tecrübesini yaşamıştım. Böylesi durumlarda bir takdir, bir teşekkür çok görülmemeli değil miydi? Vefa, hakşinaslık, alanı onurlandıran, motive eden; buna karşılık, verenden bir şey eksiltmeyen güzel bir haslet değil midir? Elbette öyledir. Ancak galiba “Vefa İstanbul’da bir semt adıdır” sözü daha fazla revaç buluyor. Keşke bulmasa. İşte insan buna hüzünleniyor.

Yine de kabukla uğraşmaktan fark edemediğim, bir “inci” kazandığımı sonradan anlayacaktım.

Aradan yıllar geçti. Ben halâ ilk günlerdeki meslek heyecanımdan bir şey kaybetmeden hastalarımın en iyi hizmeti vermeye çalışıyorum. Zamanında ünlü bir İtalyan sopranosu, vergi beyannamesini doldururken,

“Bakmakla yükümlü olduğunuz kişiler” maddesine,

“La Scala Operası” diye yazmış.

İşte bu olaydan sonra ben de hastalarımın “bakmakla yükümlü olduğum kişiler” gözüyle bakıyorum.

İncimi de bir daha bırakmamak üzere ve kimse görmesin diye kalbimde saklıyorum. Evet, nereden bilebilirdim ki, büyük düşünür’ün sekiz asır önceden bana bir şeyler fısıldadığını;

“Kabuğu kırılan sedef üzüntü vermesin sana, içinde bir inci vardır”.

Bir İnci

Bir İnci

Sağlık-Sen Geleneksel Anı Yarışması 2012 Yılı İkincisi

Esef Etme Ey Gönül

Alim YAVUZ / MALATYA

*Sırdır, ayıptır
Gördüklerimin hepsini anlatamam
Gemiler gelip geçerken
Kaç dilden hüznünlü şarkılar dinledim
Gül yanaklı, lale dudaklı
Ne güzeller gördüm gitti gelmez
Ben hep aynı yerde beklerim
Benim adım Kepez...”*

Bahattin KARAKOÇ

Levhasında “Şebinkarahisar Huzurevi Müdürlüğü” yazan binadan içeri girerken, yeni bir yere başlamanın heyecanıyla pır pır eden yüreğimi Mevlana'nın asırlar öncesinden verdiği ölümsüz mesajla teselli ediyordum:

“Düne ait ne varsa cancağızım
Hepsi dün de kaldı
Artık yeni şeyler söylemek lazım.”

İçinde askerliğin kısa dönemi de bulunmak üzere 2 yılını geçirdiğim Salihli Yetiştirme Yurdu'nu geride bırakmıştım. 1983 yılında, henüz yedi yaşında bir çocukken, babam tarafından bırakıldığım Giresun Yetiştirme Yurdu'nda büyüyüp, genç bir sosyal hizmet uzmanı olarak, Salihli Yetiştir-

Bir İnci

me Yurdu'ndaki görevime başlamıştım. Bu başlangıcı yaparken de çok değerli bir nasihati kulak ardı etmiştim. Kulakları çınlasın, üniversitedeyken, -yetiştirme yurdu geçmişimi bilen- Uğur (ÖZDEMİR) hocam,

“Sen uzun süre yetiştirme yurdunda çalışma Yusuf” demişti.

Gel gör ki kâmiş rüzgârla sallanıp ses verince ney oldum sanırmış. Ben de sosyal hizmet uzmanı diplomamı elime alır almaz; Ankara'da nöbet usulü çalışıp, 5 günde bir gittiğim, aynı maaşa daha rahat çalışabileceğim işimi bırakarak Salihli Yetiştirme Yurdu'na koştum. Yanlış yaptığımı ancak ağır duygusal yıpranmalar yaşamaya başlayınca anlayacak, hocanın nasihatini göz ardı etmenin acısını çekecektim.

Salihli Yetiştirme Yurdundaiken, mazide kalmış neredeyse her günümü tekrar tekrar yaşıyordum. Yurda yeni gelen bir çocuğun ilk gün yaşadığı o her şeyin üstüne üstüne gelmesi halini; lavabolarda büyüklerinin çamaşırını yıkayan bir çocuğu her görüşümde, kendimin yıkadığı başkasına ait çorapları; bir öğretmenin bir çocuğa değil vurması, kaşını eğerek bir baksa, kaçacak yer arayacak hallerimi sonu gelmeyen dejevularla yaşayıp duruyordum.

Salihli Yetiştirme Yurdunu yüreğime dar eden o olay olmasaydı belki bu muhtasıl kanayan dejevularla yaşayıp gidecektim. Ama bir gün Kaan SOYTÜRK isimli bir çocuğun durumuyla ilgili görüşmek üzere köyünün muhtarı gelip, çocuğun babasının öldüğünü ve bunu çocuğa söylemeleri gerektiğini ifade edince, takatimin sonuna geldiğimi anladım.

Ahmet Haşim'in “Bir zevk-i tahattur kaldı bize” diye keyifle andığı o hatırlama melekesi benim beynime keyif yerine hep bir çivi olarak saplanıyordu. Beni yurda veren ve aradan geçen süre içinde 2 defa ziyaretime gelen babam vefat etmiş ve onun vefat ettiği gerçeği, “derslerini aksatır” gerekçesiyle, yurt görevlileri tarafından tam 3 yıl benden saklanmıştı. Gerçeği öğrendiğim gün yaşadığım travma halâ hayatımın büyük karadeliklerinden birisidir. Görmesem de, yaşıyor diye avunduğum babamsız geçen 3 yalan yılımı kimse yerine koyamaz. Böyle ikame edilmez bir eksikle yaşayan bi-

Bir İnci

risi olarak, ben, Şimdi bir başka çocuğa babasının ölümünü söyleyecektim.

ncesinde ve sonrasında kendime ait tenhalarda bol bol ağlayarak zor da olsa -ve yaklaşık bir ay sonra (karnesini almasını bekledim)- Kaan isimli çocuğumuza babasının vefat ettiğini söyledim. Ama daha fazla yetiştirme yurdunda görev yapamayacağımı da anlamıŐ bulundum. Duygusal zorluklarının yanında çok da güzel çalıŐmalar yaptığım yetiştirme yurdundan bu olay sonrası, içim kan ağlayarak ve istemeyerek de olsa tayinimi istedim.

Şebinkarahisar Huzurevine böyle bir süreçten geçerek, bir anlamda beni takip eden kaderimden kaçarak başlamışım. Zannediyordum ki, artık yüreğimi ezen olaylar yaŐamayacaĐım. Sorunun kaderde değil, yürekte olduğunu, böyle bir yüreği taŐıdıkça dünyanın neresinde görev yaparsam yapayım yüreğimin hissiyatından kaamayacağımı anlamam için çok süre geçmesi gerekmedi.

Bir gece yarısı evimde istirahat halindeyken telefonum çaldı. Telefonun uyandırma alarmı zannederek, uykulu gözlerle saate baktım. Akreple yelkovanın saatteki aldığı pozisyon alarm için henüz erken olduğunu gösteriyordu. Telefondaki numaraya dikkatle baktım. Huzurevinin telefonuydu. Evin huzurevine yakın olmasının yan etkileriydi bu. Huzurevinde çalıŐmanın tabii bir gereği gibi görüp, ilk önce beni arıyorlardı.

-Efendim

-Kusura bakmayın Yusuf Bey, sizleri bu saatte rahatsız ettim.

Karşıdaki ses her ne kadar münasebetsiz bir saatte aradığı için özür beyan etse de, ses tonuna "bu saatte aramak zorunda kaldığım için arıyorum ve aslında özür dileyecek bir Şey yok" anlamında bir haklılık payı ekleyerek konuşuyordu. Cümlenin anlamına tezat çıkan sesteki kendine güven tonu üzerine, vaktin kocamıŐlıĐına ve sesin kendisine hak veren tonuna dikkat edince, bir mecburiyet anında arandığımı anlamıŐ ve esne-

Bir İnci

meysi bırakmıştım.

-Yo, estağfurullah, buyurun hemşire hanım dinliyorum.

-Yusuf Bey, Mehmet Amca...

-Mehmet Amca mı? Topal Mehmet mi? Suskun Mehmet mi? (Mehmet ismi çok olunca, yaşlıların kendi aralarında birbirlerine taktıkları lakaplar ayırt etmek için çok yardımcı oluyordu.) Ne olmuş Mehmet Amca'ya?

-Suskun Mehmet Amca, biliyorsunuz yatıyordu son bir haftadır.

...

5 dakika sonra girdiğim huzurevi sokağında, gecenin karanlığıyla örtüşen bir kederle yürüyordum. Hemşire hanımın,

"Başımız sağ olsun" cümlesini düşünüyordum bir yandan.

"Sizlere ömür demişti" devamında.

73 yaşında vefat eden bir adamın ne ömrü kalmıştır ki, kalanlara ömür olsun. Bu tür ifade reflekslerinin ne kadar boş olduğunu düşündüm. Ne yani kaderin böyle bir adalet anlayışı var mıydı? Ölenin tamamlamadığı ömrü geridekilere bakiye olarak sunmak. Gecenin bu vaktinde uyanırılmış olmanın sarhoşluğuyla bu temenniye yanlışı anlıyor olabileceğimi düşündüm. Giden gitti, Allah size ömür versin demek de olabilirdi, pekalâ. Kafamdaki bütün bu düşünceleri ve yüzümü yalayan gecenin meltemini eşikte bırakarak huzurevinin kapısından içeri girdim.

Üç ay olmuştu burada göreve başlayalı. Nöbet odasının kapısını tok bir şekilde vurup içeri girme güveni verecek 3 ay. Gelecek cevabı bekleyecek kadar bir zaman bırakmadan içeri daldım.

Beni arayan ve o gece nöbetçi olan hemşire, arasına karbon koyduğu kâğıtlara ölüm tutanağını yazıyordu. Ne zaman ve nasıl vefat ettiğini öğrendikten sonra, hemşire hanımın tutanak yazma işini bitirmesini beklemek için masanın önündeki koltuğa iliştim. Huzurevine başladığımdan

Bir İnci

beri birçok şeye alışmıştım. Bu kadar kısa süre geçmesine rağmen hayatla yaşlılar arasındaki ironiyi bile görmüştüm: Huzurevinde kalan yaşlıların ekseriyeti, huzur kavramı ile kendi ruh halleri arasındaki mesafenin çokluğundan yakınıyorlardı. Ve bu yakınmayı ne kadar yakından duymaya başladıysam o kadar alıştım sayıyordum kendimi. Ama bir şeye alışmamıştım huzurevinde: ölüm. Oysa ölümün en doğal, en beklenir mekanı değil miydi burası? Galiba öyleydi. Ancak yine de, “hazır mevcut”u ansızın bir eksiğe indiren bu apansız olaya alışmam için belki de daha uzun zaman gerekiyordu. Geldiğimden beri birkaç tane yaşlı vefat etmiş ancak diğer bütün personelin beklenen bir son olarak gördükleri bu olaya, ben henüz “beklenildiği gibi” tepkisiz kalacak şekilde uyum sağlayamamıştım.

Suskun Mehmet Amca'nın ölümüne de böyle hazırlıksız yakalandığımı düşündüm. O benim ilk göz ağrımdı. İkamet ettiği mahallesinin muhtarının başvurması neticesinde sosyal incelemesini yaparak Mehmet Amca'yı kuruluşa ben almıştım. Huzurevine kayıt-kabulünü yaptığım ilk yaşlıydı. Bu yüzden, kimsesi olmadığını; gençliğinde başında esen kavak yelleri yüzünden karıştığı bir kavganın neticesinde hapse girdiğini; burada da ölümlü bir firar olayına karıştığını ve bundan dolayı 20 yıl hapiste kaldığını biliyordum. Kimilerinin infazı sürecinde, yüzsüz bir fahişe gibi 2-3 kez kapısını çalan “af”, onun kapısına uğramayınca, eskiden usul olduğu üzere, değişik hapisanelerde cezasını tamamlayarak ömrünü geçirmiş.

Hapisten çıktıktan sonra, her azatlı kuş gibi, bir süre orada burada sürünmüş. Böylesi durumlarda mutad olduğu üzere, intibak döneminde o da bunalım geçirmiş. Sonra da hayata tutunmaya çalışan bu yaşlı adam, at arabacılığına başlamış. Ta ki onu da bırakıp, huzurevine başvurana kadar. Gerçi ‘arabacılık mesleği kendisini bırakana kadar’ dersem daha doğru bir tanımlamada bulunmuş olurum. Onu görmeye gittiğimde, malnit-rüsyon hastaları gibi şiş bir biracı göbeği, çökmüş gözaltları, titreyen elleri ve körük gibi nefes alışverişiyle karşılaşmıştım. Bu halde elbette arabacılık yapamazdı. Bu yüzden atlarını satıp huzurevine başvurmuş. Bütün bunları düzenli bir sosyal inceleme raporu haline getirerek, yaşlının, kuruluşa kabulünü yapmıştım. İleri derecede nefes darlığı çektiğini biliyordum.

Bir İnci

Gördüğüm kadarıyla çok sigara içiyordu ve tiryakiliğine vermiş olacak ki hastalığını önemsemedi Mehmet Amca. Soğuk havalarda kaloriferlerin yanmasıyla birlikte kirlenen şehrin havası, zaman zaman tıkanmaya sebebiyet vererek, Azrail'le randevusunu erkene almaya çalışıyordu. Buna rağmen, birçok gecenin sabahında, odasına gittiğimde yatağında uzanmış, koca göbeğinin arkasından gönderdiği ve öksürmekten yorgun düştüğü belli olan bakışlarla karşıladı beni. Bu yüzden zaten az kalan kış mevsiminin bahara dönmeye başladığına güvenerek, Mehmet Amca'nın kefeni yırttığını düşünürdüm. Ne yazık ki Mehmet Amca, sobalı bacalardan sızan karbon monoksit bulutlarının acımasız bir katil gibi, bulunduğu her oksijeni boğduğu o şubat gecesi hepimizi yanılmıştı işte.

Hülya Hemşire'nin ölüm tutanağını belirten kalem kapağını kapama sesiyle uyandım düşüncelerimden.

-“Kaç defa dedim ona, Mehmet Amca bırak artık şu sigarayı, doktorların sana verdiği ilaçlar boşa gidiyor. Ama dinletemedim. Bak işte akciğer yetmezliğinden öldü.” dedi kalemini cebine yerleştirirken.

Sesinde haklı çıkmamanın gururundan çok, böyle anlarda ortalıkta büyüyen sessizliğin kafasına incek üç beş kelam etme lüzumu vardı. Bir yandan incelemek üzere tutanağı alırken, bir yandan da belli etmemeye çalışarak Hülya Hemşirenin yüzüne baktım. Ölüm olayından dolayı tepkilerini ölçmeye çalıştım. Ama o ritüel olduğu belli bir ahenk ile tutanaktan sonra nöbet defterine de ölüm olayını işlemeye başlamıştı bile. Hareketlerinden,

-‘Belli ki alışkın böyle durumlara’ diye geçirdim içimden.

Öyle ya 20 yıllık hemşire. Kaç ölüm görmüştür, kaç tutanak tutmuştur kim bilir? O kadar çok ölüm tutanağı yazmıştır ki, belki de tutanak metni, hafızasında form şeklinde kayıtlıdır ve sadece isimler ile tarihler değişiyor. Tutanağı okumaya başladım.

Kuruluşumuz yaşlılarından Mehmet SERTKAYA, 18 Ağustos

Bir İnci

2009 tarihli nöbetimde, saat 03.00 sularında vefat etmiştir. Yapılan üst aramasında, 1 adet omega markalı çalışmayan kol saati, 1 Adet küçük makas, 15.855.000. Tl. (Onbeşmilyonsekiyüzellibeşbin Tl.) nakit para, Ziraat bankasıno'lu vadeli hesapta 20.000.000. Tl. (Yirmi milyon Tl.) bulunmuştur. İş bu tutanak lüzumu üzerine tutulmuştur. (Mehmet Amcanın hatırası eskidiği gibi, paraların değeri de eskidi. Güncel değerle, bankada-kiyle birlikte yekûnu 35 lira 85 kuruş.)

İşte hepsi bu.

-‘Ama hepsi bu olmaması lazım’ dedim içimden.

70 küsur yıl yaşa ve öldükten sonra yaşamından geri kalanlar 3-5 satırı doldurmasın. Olacak iş mi? Hani bu yaşının yarım kalmış hayalleri, yaşadığı ve yaşamadığı sevinçleri, kırgınlıkları, dostlukları, yapmak istedikleri, yapamadıkları... Bunların hiçbiri tutanakta yok. Ama niye şaşırıyordum ki, içinde yaşadığımız devirde insanların çapları yüreğindekiyle göre değil ceplerine göre değerlendiriliyordu.

Hemşire Hanımı odada bildik hareketleriyle baş başa bırakarak yurkayı, yaşlının odasına çıktım. Yatağında olduğu zamanlar rahat nefes alabilmek için ya sağ yanına ya da sol yanına yatan Mehmet Amca, bu sefer çenesi ve ayak başparmakları bağlanmış bir durumda yatağının üzerinde düz bir şekilde uzanmış yatıyordu. Yanına yaklaştım. Tıp dilinde Rigor Mortis denilen ölüm soğukluğu henüz tam anlamıyla tamamlanmadığı için vücut normal ten renginden daha solgun ama tam beyaz değildi. Yanındaki hizmetli personele seslendim:

-Bütün eşyalarını aradınız mı, üzerinde çıkanlar hepsi bu tutanakta-kiler mi?

-“Evet Yusuf Bey. Hepsi bu” dedi, odada bulunan ve alışkın hareket-lerle mevtanın eşyalarını toparlayan hizmetli personel.

-Dolabına baktınız mı?

Bir İnci

-Hemşire hanımla birlikte baktık. Çıkanları aşağıya tutanağa yazsın diye hemşire hanıma teslim ettim.

-Tamam, Kemal Efendi. Sana kolay gelsin. Ben aşağıya iniyorum.

Nöbet odasına indiğimde, hemşire hanımı işlerini bitirmiş televizyon seyrederken buldum. Biraz önce, birisinin, küçük kıyameti kopmuş ve artık soluk alıp veren insanların dünyasından ayrılmıştı. Ama öyle anlaşıyor ki, herkesi kendi kıyameti ilgilendiriyordu. Ne bekliyordum ki! Bu insanlar, her ölen yaşlıya üzülecek olsalardı, zaten 20 yıl burada çalışmaya fırsat bulmadan kendi kıyametlerini yaşamış olurlardı. Belki de 'profesyonel olmak' dedikleri kavram böyle bir duruşu ifade ediyordu. Belki de ben "çömez" olduğum için bu kadar çok abartıyordum,

-Belki bu kadar etkilenmemek gerekir ölümden' diye düşündüm.

-“Kimseyi aramadınız değil mi ölümünü haber vermek için?” diye sordum Hülya Hemşire'ye.

-Siz geleceksiniz diye kimseyi aramadık Yusuf Bey.

-Şu cüzdanını verir misin? Bir karıştırılım bakalım bir telefon numarası bulabilecek miyiz?

Rahmetlinin cüzdanını aldım ve karıştırmaya başladım. Sıddık ALKAN isimli bir telefon numarası buldum. 'Başka numara bulabilir miyim?' diye karıştırmaya devam ettiysem de, boşa çabaladım. Tam cüzdanı kapamak üzereyken, cüzdanın iç tarafına saklanmış soluk bir siyah beyaz resim dikkatimi çekti. Unutmayayım diye önce telefon numarasını aradım. Gecenin aranması en ihtimal dışı saatinde böyle bir telefon açtığım için çok kısa olarak yaptığım konuşmada, komşusu olduğunu öğrendiğim Sıddık ALKAN'a, Mehmet Amca'nın vefat haberini verdim ve cenazeye ilgileneceklerini sordum. Sıddık Bey, üzüldü ancak kendisinin de yaşlı olduğunu ve cenazeye ilgilenemeyeceğini, fakat define bulunmak istediğini söyledi. 'Rahatsızlık verdiğim için' tekrar özür dileyerek telefonu kapattım. Anlaşılan huzurevine kabulünü yaptığım yaşının, dünyadaki son

Bir İnci

işlerini de takip etmek bana nasip olacaktı.

Yeniden cüzdanın arasında bulduğum resme takıldı bakışlarım. Siyah beyaz resimden etkilenmiştim. Suskun Mehmet Amca, -lakabının kaynağını açıklayan bir yüz ifadesiyle- 3-4 arkadaşıyla birlikte elleri demir parmaklığa tutunmuş şekilde poz vermişti. Gayri ihtiyari bakışlarım Mehmet Amca'nın üzerine odaklandı. Siyah beyaz olan resimde, belki elbiseleri eski-püskü gözüküyordu, ama gözleri öyle değildi. Beden elbiseseine yetmezmiş gibi, bir de o dar yere kapatılmaktan muzdarip olan bir ruha ayna olmak istermişçesine yedi kandilli süreyya gibi parlıyordu. Çevirip arkasını okuduğumda, o gözlerin hapiste bile olsa, yedi kandilli süreyya gibi parlama kudretinin kaynağını anladım. Çünkü büyük şair F. Nafiz ÇAMLIBEL'in "Han Duvarları'nda" bulunduğu şair ruha ben, bir fotoğraf arkasında rastlamıştım.

*"Esef etme ey gönül, bu devr-i anda geçer,
Ömür ki fanidir, gamda geçer elemde geçer.
Hangi yiğit zindanda yatmış, sabah olmamış,
Bir, bir daha derken, nice günler, nice yıllar geçer..."*

Bir an,

- 'Acaba kendimi yazmıştır' diye düşünme gafletinde bulundum.

Ama sonra bu saflığıma güldüm. Ne önemi vardı ki bunun. Değil mi ki şairle aynı duygu sağanağında yıkanmış; değil mi ki aynı hicranı duymuş yüreğinde; değil mi ki aynı özlemin ateşiyle yanmış mahpus damlarında... Bütün bunlar o siyah beyaz resmin arkasına bu ağırtı karalayan yüreği şair ya da şair ruhlu kabul etmem için yeterli değil miydi? Hey gidi Mehmet Amca hey... Gerçekten de, dediğin gibi, nice yıllar, nice günler geçmiş hem şehir hapishanesinden hem de dünya hapishanesinden kurtulmuşsun işte. Sevinmiş olmalısın.

Bir yandan şair bir ruhun derinliklerine inmenin hazzını yaşarken, bir yandan da haklı çıkmanın gururunu yaşıyordum:

Bir İnci

“Evet, duyduk duymadık demeyin... 70 küsur yıl yaşayan Mehmet SERTKAYA namlı yaşlı, sadece bir tutanaktan ibaret değil. Üzerinde bulunan banka cüzdanlarındaki hesaptan, 3-5 kuruş nakit paradan daha derin bir insandı.” Diye bağışlamak istiyordum. Bağışmadım. Yutkundum. Yutkundum.

Böyle bir vakitte yapılacak olan işlemleri bitirdikten sonra, nöbetçi hemşire hanıma:

“Sabah erkenden, nöbeti teslim ederken adli tabibe de telefon açın bir zahmet, ölüm raporunu vermesi için gelsin. Bu saatte ararsak zaten gelmez. Hadi size kalan saatlerinizde iyi nöbetler.” Diyerek, çıktım huzurundan.

Ertesi sabah erkenden işe geldiğimde, ölüm tutanağı tutulmuştu. Ben de belediyeyi aradım, kimsesizler mezarlığından yer ayrılması için. Cenazenin yıkanması, namazının kılınması ve defin işleri için bir imam arkadaşı aradım. Memis ölüm tutanağını ve cebinden çıkan 3-5 kuruş için Tereke Hâkimliği'ne yazı yazdım. Son bir iş kalmıştı. Onu yapmalıydım.

Tanıdık bir mermerciyi aradım ve bir mezar taşı siparişi verdim. Vakti gelince, kabristanlıkta mezar işçileri ve Sıddık ALKAN isimli komşusu dahil 5-6 kişiden oluşan cemaatimizle birlikte namazını kılıp, Mehmet Amca'yı artık sonsuza kadar istirahat edeceği yere defnettik. Son toprağını atıp mezarına suyu döktükten sonra, mermer mezar taşının yerleşmesine nezaret ettim. O gün, o az sayıdaki cemaati oluşturan bizler, Fatihalarımızı okuduktan sonra mezar taşındaki şiiri de okuyarak ayrıldık oradan:

*“Esef etme ey gönül, bu devr-i anda geçer,
Ömür ki fanidir, gamda geçer elemde geçer.
Hangi yiğit zindanda yatmış, sabah olmamış,
Bir, bir daha derken, nice günler, nice yıllar geçer...”*

...

Bir İnci

Suskun Mehmet Amca haklıymış, bir, bir daha derken nice günler, nice yıllar, nice olaylar geçti. Ama benim yüreğimde, geçen her bir olayın ve yılın paleti altında acıdan acıya savruldu. Bir türlü bağıışıklık geliştiremedim sosyal hizmetlerde karşılaştığım dramatik acılara. Ellerinden ve ayaklarından kayalara bağlanmış ve yüreği gelen geçen kartalların ziyafetine sunulmuş Prometheus gibi, her olayda yüreğimin bir parçası ezildi.

Yeni doğmuş birkaç günlük bebeği, yasak bir ilişkinin meyvesi diye elimde bıraktıklarında, -hele de o yavru aç hıçkırıklarla gözlerime gözlerime bakarken- ezildi.

Babası tarafından tecavüze uğramış bir kızın, sosyal incelemesini yapmak için ailenin evine gittiğimde, o kızın kaybolmuş hayatını düşünmeyen annesinin, hapiste olan kocasını kurtarmak için söylediği yalanlara şahit olduğumda ezildi.

Saldırgan bir yurt çocuğunun davranışlarının altında yatan nedenleri öğrenmek için yaptığım bireysel görüşmede;

“Yusuf Ağabey, ben nasıl normal davranayım. Babamın baltasıyla başı kesilen annemin, yüzüme sıçrayan kanıyla uyanıyorum her gece” sorusuyla karşı karşıya kaldığımda ezildi.

Gelini tarafından istenmediği için, huzurevine getirilen ve bu istenme-yişi gurur meselesi yaparak yemeden içmeden kesilen bir teyzenin, gözlerimin önünde ölüme gitmesine şahit olduğumda ezildi.

Boşanan anne baba arasında medeni bir anlaşma olamadığı için, çocukların, ilgili mahkeme tarafından icra yoluyla bayramlarda anneye ya da babaya teslim edilme seanslarında görevli olduğum zaman, ağlayan çocukların sesleri kulaklarımdan yüreğime mızraklar yolladığında ezildi.

Babası tarafından ticari amaçla kullanıldığı için korunma altına alınan bir engelli kızın abisi tarafından, kızı tekrar babasına teslim etmediğim için olmadık iftiralarla mahkemeye verildiğimde ezildi.

Bir İnci

Bir tankın paleti gibi yüreğimi ezip geçen olaylar çoğaltılabilir. Mesleki etik kuralını ihlal etmemek adına, toplumla ve ailele paylaşmadığım daha nice olayın tortusu vardır yüreğimde. Ki anlattıklarım, yaşadıklarımın zekâtı miskalindedir.

Bağrında barındırdığı evlatlarının günahlarına ve dramlarına şahit olan bir toprak gibi, hep ayaklar altında kaldı yüreğim. Mesleğe başlıyalıdan beri 18 yıl geçti. Ne bir duvar örebildim yaşadığım dramlarla kalbimin arasına, ne de bunların hiçbirisini görmeyeceğim bir kuruma ya da kuruluşa geçiş yaptım. Burası, eski ismiyle Sosyal Hizmetler, yeni ismiyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı beni büyüten yerd. Devletin babalık vazifesini tam anlamıyla yaptığı yerd. Ve ben, yurtlarda büyüyen bir genç olarak, babamın işini yapıyordum. Yorulduğum anlarda, bazen bir bebeğin gülümsemesine sığındım, bazen bir yaşlının,

“Allah yaptıklarınızı sırat köprüsünde binek yapsın evladım sana” duasına, bazen de şiire sığındım.

Bu olaylar karşısında, yüreğim, belki etkilenmemeyi öğrenemedi –şükür ki öğrenmedi- ama dayanmayı öğrendi. Bahattin KARAKOÇ'un bilgece yaklaşımıyla anlattığı gibi, hayatın hırçın dalgalarına karşı, mütevekkil bir deniz feneri edasıyla dayanmayı, ayakta kalmayı öğrendim.

*“Sırdır, ayıptır
Gördüklerimin hepsini anlatamam
Gemiler gelip geçerken
Kaç dilden hüznü şarkılar dinledim
Gül yanaklı, lale dudaklı
Ne güzeller gördüm, gitti gelmez
Ben hep aynı yerde beklerim
Benim adım Kepez...”*

(Not: Kişi ve yer isimleri değiştirilmiştir.)

Bir İnci

Sağlık-Sen Geleneksel Anı Yarışması 2012 Yılı Üçüncü

Siyah Beyaz Bir Hikaye

Feray KALMAZ / KAHRAMANMARAŞ

Televizyondan, gazete haberlerinden, hayır kurumlarının yardım çağrısından tanıyordum onları. Aslında Afrika'da yıllardır süregelen açlık ve kuraklıktan haberdar olmakla birlikte hem kör, hem de sağır bir yürekle o dramı uzaktan izleyenlerdendim. Muhtemelen birçok başkaları gibi... Küresel emperyalizme karşı suskun kalan diğer insanlar gibi... Tüm dünyayla birlikte sadece izliyor, insanlığıma acımakla geçiştiriyordum. Birkaç mesaj atmakla, kurban bağışıyla susturmuştum o güne kadar vicdanımın sesini. Ta ki annesinin elinden tutmuş, yemek sırası bekleyen derisi kemiğine yapışmış o yavruyu görünceye dek. Oysa o güne değin çok görmüştüm o resimlerden. Devletimin, bağlı olduğum sivil toplum kuruluşunun bu konudaki duyarlılığını görüyordum, okuyordum. İçimdeki geç kalmış sesin emriyle Somali gerçeğini araştırmaya başladım. Araştırdıkça can çekişen bir ülkenin, yüzlerce çocuk ve insanın göz göre göre öldüğü bir insanlık trajedisinin daha çok içine giriyordum. Tıpkı Bosna'da, Gazze'de olduğu gibi, dünya, Somali için de suskundu. Türkiye ve birkaç Müslüman ülkeden başka kimse kılını kıpırdatmıyordu. Vicdanıma, kendi bam telime kendi penamla dokundum. Kendimi çaldım ve çıkan sestem hiç de hoşnut olmadım.

Bir İnci

Somali'yi internetten incelediğim bir gün Sağlık Bakanlığı'nın görevlendirme yaptığı haberini okudum.

-'Neden olmasın?' dedim içimden.

Ben de pekalâ yapılan bu yardım seferberliğine katılabılırdim.

-'Şartlarım müsait, sağlığım yerinde" dedim kendi kendime.

Oturduğum koltuktan kalkmadan ve en içten dualarla hemen orada yaptım başvurumu. Sonra da beklemeye koyuldum. Haftalar sonra gelen o telefonla, içimi heyecan ve huzur kaplamaya başladı. Görev başvurum kabul görmüş ve kısa bir süre sonra Ankara'ya davet edilmişim. Aldığım kararla dünyayı kurtaracak değildim; fakat dünya için küçük, benim için büyük bir adım atmış olacaktım.

Heyecan ve sabırsızlıkla geçen günlerden sonra nihayet başlamıştı en özel yolculuğum. Yapılan toplantılar, Somali ve Afrika ile ilgili verilen bilgiler, korunma aşuları gibi hazırlıklardan sonra aynı amacı güden gönüldaşlarıyla birlikte yola çıktık. Yorucu geçen saatlerden sonra, önce Nairobi, yine uzun bir bekleyişin ardından nihayet Mogadişu'ya vardık.

Adım attığımız andan itibaren sıkı koruma tedbirleri, yapılan tezahüratlar, minnetle bakan gözler ve kalacağımız eve kadar aracımızın ardından koşan siyahi şirin çocuklar meslek hayatımızın en farklı, en özel anılarını burada biriktireceğimizi anlatmaya yetmişti. Kalacağımız eve geldiğimizde, kapıdaki görevli askerlerin çokluğu ve giderek daha da artan güvenlik tedbirleri sözü edilen savaşın ilk emareleriydi. Biz daha önce hiç savaş görmemiştik. Ancak patlayan bombalar, vızıldayan kurşunlar ve sabahlara kadar devam eden top sesleri barış denen olgunun değerini hepimize öğretecekti.

Digfer Çadır Hastanesi'ndeki ilk mesai günümüz şaşkınlık, üzüntü, burukluk, pişmanlık gibi farklı ve karmaşık duygularla geçti. Uzun hasta

Bir İnci

kuyrukları, hiç görmediğimiz yara tipleri, kan şekeri cihazın ölçebileceği kapasitenin üstünde olan diyabet hastası çocuklar, deri enfeksiyonları, kronikleşmiş ishaller ve sadece kitaplardan tanıdığımız hastalıklar...

İlk günden dönüşümüze kadar büyük bir özveriyle ilgileneceğimiz ve şifa bulmasıyla hepimizi sonunda çok mutlu edecek olan ve Türkiye'deki haberlere bile konu olacak o vaka günün bitimine yakın bir saatte geldi... Ali!

Ali, başkente yedi yüz km. uzaklıkta bir köyde yaşayan, yılan sokması sonucu ölümün eşiğine gelmiş bir gençti. Ailesinin insanüstü çabalarıyla, savaşa rağmen ve bin bir güçlkle bize kadar ulaşabilmişti. İki kişinin, taşıdığı sedye, bir asır öncesinde kullanılan türdendi, hastanın üstü de tamamen örtülmüştü. Önümüze gelen sedyedeki örtünün kaldırılmasıyla gözlerimiz ani bir refleksle kapandı. Zira vücuttaki tüm kemiklerin rahatça görülebildiği, açık yaraların üzeri kurtçuklar ve karasineklerle kaplı bir vaka vardı karşımızda. Donmuş bakışlarıyla etrafı süzen, konuşma yetisini kaybetmiş, yarı ölü vaziyetteki bu gençten neredeyse ailesi bile umidini kesmişti. Dahiliye uzmanımız İdris Bey, Umke görevlisi arkadaşım Aslan ile birlikte yüreğimizi derinden burkan Ali'nin tedavisine başladık. Damar yolunu açarken hissettiğim sızının tarifi yoktu. Ağızdan beslenemeyen bu genç adama, her gün beslenme serumları ile birlikte yoğun bir tedavi süreci başlattık. Yaşadığı büyük deprem sonrası ailesini bile bırakıp bu görev için Van'dan gelen arkadaşım Ayşegül, Ali'nin pansumanları ile ilgilendi. Herkes gönüllü olarak Ali'nin tedavisine katkıda bulunmak istiyor, yaşaması için dualarla birlikte özverili bir şekilde elinden geleni yapıyordu. Yaklaşık 45 günlük bu zorlu sürecin ardından hepimizin yüreği ferahladı. Mesleğimizin kutsiyetini bir kez daha anlarken, Ali'yi ailesine yaraları kapanmış, enfeksiyonları giderilmiş, konuşup gülebilen, rahatça yemeğini yiyen, sağlığına kavuşmuş bir birey olarak teslim ettik.

Çocuk polikliniğindeki yoğunluk nedeniyle görev yerim değişmiş,

Bir İnci

Dr. Zeynep Hanım ile birlikte Somali’li çocukların dramını yaşamak üzere buraya yönlendirilmiştik. Çadırın önündeki uzun kuyukların sonu görünmüyordu. Çocukların yüzünde hüznü barındıran hep aynı ifadeyi görürken, annelerin minnet dolu bakışlarının altında hüznümüzü tebessümlerle yaşıyorduk. Onlar Türkçeyi, biz Somali dilini bilmiyorduk ama göz temaslarımızla birlikte, beden dilini kullanabiliyor, böylece anlaşabiliyorduk. Gördüğümüz her vaka bize daha çok çalışmamız gerektiğini anlatıyor ve yorgunluğumuzu ancak kaldığımız eve dönüp yatağımıza uzandığımızda fark ediyorduk.

Somali ve Somali gündemine alıştığımızı zannettiğim bir gündü. Yoğun bir iş gününün içinde çadırın önünden gelen bir gürültüye kayıtsız kalamadım. Ne olduğunu anlamak için dışarı çıktığımda belleğimden asla silinmeyecek o korkunç olaya tanık oldum. Çadırın Somali’li güvenlik görevlilerinden biri, elindeki copuyla zayıf, çelimsiz bir kadına var gücüyle vuruyor, yetmezmiş gibi yere yığılan kadına tekmeler yağıdırıyordu. Etrafa toplanan kalabalık ise halkalanmış vaziyette bu vahşeti sessizce izliyordu. Yerimden fırlayıp adamı durdurmaya çalıştım. Ardımdan mesai arkadaşlarım Elif ve Dr. Murat Bey de yetiştiler. Kadını o zorbanın elinden almayı başardık. Tercümanlarımıza dönüp olayı sorgulamaya başladık ama kimse de net bir sebep gösteremiyordu. Kimi bu kadının her gün poliklinik sırasına girip ilaç stoğu yaptığını söylüyor, kimisi de oradaki görevli askerlerden birine bakarken yakalandığını iddia ediyordu. Birçoğu başını sallayarak “hak etti” dercesine bu vahşeti onaylıyordu. Ben kadını toparlamaya çalışıp, polikliniğe taşımaya uğraşırken, arkadaşım Elif, o görevliyi bir daha hiçbir insana, özellikle kadınlara şiddet uygulamaması için anlatabildiğince uarmaya çalışıyordu. Kadını ve dayak esnasında yere yuvarlanan çocuğunu toparlayıp jinekoloji polikliniğine taşıdım. Kendinden geçmiş kadıncağızın vücudunun birçok yeri dayaktan kabarmış, morluklar içinde kalmıştı. Yer yer açılmış yaralarını silip, düşük tansiyonunu normale getirebilmek için de kendisine mayi taktım. Su içirip bir iki lokma yedirmeye çalıştım.

Bir İnci

Kadın kendine geldiğinde ağlamaya başladı ve hiçbir suçu olmadığını ifade etmeye çalıştı. İşte o gün Elif'le düşündüğümüz ve paylaştığımız aynı kanıydı. "Kadınlara şiddet evrensel bir sorundu ve bunun ne yazık ki dil, din, renk ayrımı yoktu!"

Her geçen gün, değişik hastalıklarla birlikte, farklı olaylara da tanık oluyorduk. Gece-gündüz kulağımızdan eksik olmayan top ve kurşun sesleri, o mesai günü çok daha yakınlardan geldi. Durumu fazlasıyla kanıksamış olmalıyız ki, aşına olduğumuz seslere aldırmandan biz polikliniğe devam ettik. Dr. Zeynep Hanım ve Dr. Murat Bey polikliniğin önündeki yoğunluğu hafifletmeye çabalarken, Elif ve ben enjeksiyon, pansuman yapıyor; buhar makinelerinin arasında mekik dokuyorduk. Yoğun iş temposuna kattırılmış giderken, bir ara dışarıdan gelen sesleri merak edip başımı dışarı çıkarma fırsatı buldum. Baktığımda, halkın yerlere yattığını ve diğer mesai arkadaşlarımızın ortamdaki tek taş bina olan laboratuara sığındıklarını gördüm. Afrika Birliği askerleri koşuşturuyor ve silah sesleri devam ediyordu. Ölümden döndüğümüzü ancak dakikalar sonra anladık. Bizim çadırın arkasında çatışma olmuş ve çatışmada bir asker ölmüştü. Yaralananlar da vardı. Havada uçuşan mermilerden herkes canını korumaya uğraşırken, bizim yaptığımız neydi bilmiyorum ama kurşun sesinin bile alışkanlığa dönüşebildiğini orada öğrendim. Bizim bu seslere aldırmandan işimize devam edişimize, Yaradan, canımızı koruyarak cevap vermişti.

Somali günleri, zaman denilen üç parçalı mefhumun dün ve yarın kısmını unutarak, sadece bugününü yaşayarak geçti. Yaşatmaya çalıştığımız insanların soluklarıyla nefes aldık, hepimiz. Parlamento binasının yanında kurulu çadır hastanenin çok yakınında meydana gelen bir patlamada 35 kişinin öldüğünü işittiğimizde, hem Somali'li kardeşlerimiz, hem de aynı emele baş koyarak yola çıktığımız o arkadaşlarımız için çok endişelendik. Arkadaşlarımızın sağ salim döndüğünü gördüğümüzde endişelerimiz gerçek bir bayram sevincine dönüşürken, Somali'li şehitler elbette yüreğimizi sızlattı. Bu kaçınıcı 35 kişiydi? Hüzünle sevinç, hayatla ölüm, kaygı ve korku

Bir İnci

ile huzur... Birbirine tezat bu kelimelerin hepsi Somali'de aynı karedeydi.

Bir başka sevincimiz ise Dr. Murat Beyin titizlikle tedavi ettiği Elif'in ve benim de her gün üzerine titreyerek eğildiğimiz, henüz üç aylık olan kaşektik ikizlerin yaşama tutunduğunu görmek oldu. Beslenmeleri, tedavileri, kısacası elzem olan her ihtiyaçları bizim için ödev olmuştu. Ekibimizin verdiği mücadele sonunda, yaşaması mucize gibi görünen ikizlerin, Allah'ın izniyle hayat bulması bir damlanın yağmura dönüşmesi gibiydi. Bu yaşam mücadelesi ve mutlu son Türkiye'de dahi haberlere konu olmuş, bizlere de bu zaferin neferleri olarak insani bir gurur yaşatmıştı.

İç savaşlardan, kötü yönetilmekten ve sonunda da kuraklıktan yoksul düşmüş olan bu ülkede, Türkiye'nin samimi tutumunu görmek, bunun bir parçası olmak elbette hepimizi onurlandırıyor. Türklerin açtığı okullarda Somali'li çocuklar eğitimini sürdürürken, yardım kuruluşlarımızın çabaları göz dolduruyordu. Türk kamyonlarını, iş araçlarını caddelerde sık sık görüyor, yeni su kuyularının açıldığı haberlerini her defasında sevinçle karşılıyorduk. Uzayda hayat bulmak, başka ülkelere korku salmak için korkunç harcamalar yapan malum zengin ülkelerin hiçbiri yoktu burada. Ama –çok şükür- benim ülkem vardı. Hem de suni görüntülerden, menfaat kaygısından uzak; insani bir yaraya gerçekten merhem olabilme umudu taşıyan bir varlıktı bizimkisi. Bütün insanlığın gözü önünde cereyan eden bir trajediye kayıtsız kalmayan, insanlık idealini ayakta tutmaya çabalayan insani bir hareketti bu. Uluslararası siyonizme yenik düşmüş olan bu Müslüman ülkede, akrep ile yelkovanın durduğu bir noktada kısa boylu düşüncelerimizin, uzun metrajlı filmlere konu olacak nitelikte olduğunu hepimiz görüyor, yaşıyorduk.

Sayıllı günler çabuk geçiyor, dönüş için artık gün sayıyorduk. Zekası ve sevimliliği ile tüm görev süresince sevgimizi kazanmış olan henüz iki yaşındaki Safiye'nin iyileşmesini beklerken ani bir astım kriziyle Medine Hastanesine sevk edildiği günü hafızamdan silemiyorum. Dr. Murat Bey,

Bir İnci

Safiye ile birlikte gitmiş, oldukça solgun bir yüzle dönmüştü. Dönüşünde,

-“Durumu kötüydü” diyebilirdi sadece.

Görev süremizin başından sonuna kadar birlikte olduğumuz bir has-tamızdı Safiye. Ona, dilimizde sık sık kullandığımız “büyümüş de küçül-müş” ifadesini çok rahat yakıştırabiliriz. Bakışları olgun birine aitmiş gibiydi. Sanki konuştuğumuzu anlardı. Yaptığımız işe o kadar aşına olmuştu ki, buhar maskesiyle yanına yaklaştığımızda, elimizden alıp kendisi yüzüne tutardı. Hiç ağladığını görmedik. Sanki durumundan haberdardı. Gösterdi-ğimiz sevgiye, güldürmek için yaptığımız hareketlere ağır bir eda ile karşı-lık verirdi. Bronşitin dışında ayrıca astım hastası olduğunu öğrendiğimizde içimizdeki keder bir kat daha artmıştı. Safiye'den, fenalaştığı o günden sonra maalesef bir daha haber alamadık. Sanırım o da akranı Somali'li birçok çocukla aynı kaderi paylaştı. Acının her türlüşünü gördüğümüz bu iklimde, ne yazık ki bir kez daha hüzün iklimine kapılmıştık.

Somali, gemi kaçırın korsanlarıyla haberlere konu olmakla birlikte, ülke yönetiminin dirayetsizliği yüzünden, terör olaylarıyla birbirini kıran, her zaman olduğu gibi ceremesini gariban halkın çektiği bir üçüncü dünya ül-kesiydi. “Somali gerçeği” dünyanın hafızasında böylece yer etmişti. Bunun yanı sıra, kendi sularını ve balık alanlarını koruma ve kontrol gücünden yoksun olduğu için yaklaşık yedi yıldır bir sezonda 800'ün üzerinde yaban-cı balıkçı gemisinin kaçak avlandığı ve bu kaçak gemilerin bir yılda 450 milyon dolarlık deniz ürününü Somali denizlerinden çıkardığı anlatılıyordu. Kısa sayılabilecek bir süre öncesine kadar bir tarım toplumu olarak bilinen, petroleri ve zengin yeraltı kaynakları bulunan bu ülkenin başına gelenler, her Müslüman ülkeye ibret olacak türdendi. Kuraklık bir neden gibi gözük-se de, asıl talihsizliğin ne olduğunu orada bizzat kendi gözlerimizle gör-müş, öğrenmiş olduk.

Veda ederken, gözleri fersiz, acı, ızdırıp, çaresizlik sinmiş, kemikleri çıkmış yüzlere bakamıyordum. Onlarca unutulmaz öykü biriktirmiştim o ça-

Bir İnci

dırda. Son poliklinik günümüzde, kemik üzerine deri kaplanmış çocuğunun halsiz vücuduna sarılmış annenin, gideceğimizi öğrenince beden diliyle anlatmaya çalıştığı teşekkürü, aynı sıcaklıkla karşılık vermeye çalışsam da bunu onun kadar başaramıyordum. Tercümanlarımız, kaldığımız sürede bize yardımlarını en içten şekilde sunan çalışanlarımız ve hastalarımızla ağlaşıp ayrıldık. Dönerken, geldiğim gün ki hisleri duydum içimde. En çok da mahcubiyeti. Yaşayıp gördükten sonra anladım sahip olduğlarımızın değerini. Ardımda bıraktığım, düşüncesizce musluklardan akıtılan suyun her damlasına hasret bir ülkeydi. Buğdayın, sebzenin, meyvenin, ekmeğin, faydalandığımız onca nimetin ve en önemlisi barış ve hürriyetin kıymeti başka türlü öğrenilir miydi?

Geçmiş Afrika'da bile efsane olan bir milletin bireyi olarak, "Allahu Ekber" nidalarıyla karşılanıp gözyaşlarıyla uğurlandığım SİYAH-BEYAZ BİR HİKAYE idi sizlerle paylaştığım...

Bir İnci

Sağlık-Sen Geleneksel Anı Yarışması 2012 Yılı Jüri Özel Ödülü

En Güzel Sadaka

Zekiye CİHAN / DİYARBAKIR

Bahar gelmişti güzelim şehrim, ama şaniyla değil sadece adıyla. Hala kışın saltanatı hüküm sürüyordu. Bir türlü devir teslim töreni yapmıyordu ilkbaharla. Olsun, baharın adı bile yeterdi gönüllere. Dışımız buz gibi olabilirdi ama önemli olan içimizin sıcacık, kıpır kıpır olması. İşte bir gün daha bitiyordu, ömür takvimimizden bir yaprak daha eksiliyordu. Sona doğru bir adım daha yaklaşıyorduk. Hayat bundan ibaret değil miydi zaten? Başlamak ve bitirmek, doğmak ve ölmek.

Ben tam 19 yıl önce başlamıştım bitişe doğru giden yola. Kan Merkezinde çalışıyordum. Anlayacağınız daha çiçeği burnunda bir memureydim. Öğrenciyken ilk staj yerimdi Kan Merkezi. Tevafuk yine ilk görev yerim olmuştu. Çok seviyordum görev yerimi ve mesleğimi. Mesleğime aşkıttım ben, onunla bir ömür boyu beraber olmaya söz vermiştim. Y ı l l a r önce, Lösemi hastalığına yakalanan kardeşim Nesibe için, o kadar çok kana ihtiyacımız olmuştu ki, çocuk servisinde çalışanların çabası, sevgisi, fedakârlığı benim de bu mesleği sevmemde en büyük etken olmuştu. Belki biricik kardeşim ölmüştü ama başka Nesibe'ler vardı bekleyen. Ben ise

Bir İnci

durmamalıydım o fedakâr insanlarla aynı yolda yürümeliydim. Ben böyle düşünürken, çok şükür gönlüme göre oldu ve bu camiada buldum kendimi. Belki o fedakâr sevgi dolu insanlar bana örnek olmuştu, ama benim daha güzel ve yüce bir örneğim vardı.

“Güzel söz sadakadır, güler yüz sadakadır” hadisi şerifini hem yüreği-me kazımış, hem de kulağıma küpe yapmıştım.

Yaşadığım şehir o kadar güzel ki. Surlarımın yapıldığı kara bazalt taşına inat, kaderini bembeyaz yaşamaya çalışan bir şehir. Çok zor, kötü, karanlık günler geçirse de, Diyarbakır’ım, hep aydınlık güzel günlerin özlemiyle, hayaliyle yaşar. Umudumuz ve sevgimiz hiç tükenmez mahşere kadar.

Ben her mesai sonrası hayran olduğum surların altında kısa bir yürüyüş yapar, sonra arabaya binerdim. Çünkü hastanemiz, uzunluğuyla dünyanın ikinci büyük unvanına sahip surlarla hemen komşudur. Bu yüzden hastalarımız da çok şanslıdır. Yatan hastaların hasta bedenleri az da olsa bu güzel ve eşsiz manzarayla huzur bulur. Surların yanı sıra pencereden bakıldığında 27 şehit sahabeye ev sahipliği yapan Hz Süleyman (Halid bin Velid’in oğlu) camisi tatlı tatlı esen rüzgarla sizi alıp götürür o dönemlere. Bu şehrin, onların yüzü suyu hürmetine ayakta durduğunu söyler alimlerimiz, büyüklerimiz.

O gün tam hastaneden çıkmak üzereydim, tamamen boşalan kordorda sandalyelerin üzerinde belli belirsiz bir şeyin kıvılcıdığını gördüm. Uzunca ve eski bir örtünün altında bir şeyler vardı. Yavaşça yaklaştım. Çünkü halk olarak çok kötü bir dönem geçiriyorduk. Maalesef faili meçhullerin kol gezdiği bir dönemdi ve ister istemez çok tedirgindik. Her gün yeni bir can, yeni bir fidan, yeni bir umut kopup gidiyordu ellerimizden, şehrimizden. Ağlıyordu analar babalar, evlatlar çaresizce. Terör ve bilinmezler acıtıyordu yüreklerimizi. Hep tedirgin ve temkinliydi insanımız. Bu kötü dönemin en büyük şahidi hastanemiz ve çalışanlarıydı. Her sabah

Bir İnci

yeni bir olayla, cansız bedenlerle karşılaşıyorduk acilde.

Mesai çıkışı temizlik görevlileri de yoktu. O dönem şimdiki gibi güvenlik görevlileri de bulunmuyordu. Kıpırdayan şeye yaklaşıp ne olduğunu anlamaya çalıştım. Sandalyedeki eski bir mantoyu üzerine atıp soğuktan büzülüp uyuyan biriydi. Hafifçe dokundum ve seslendim. Örtünün altından bir baş belirdi. Aman Allah'ım ne tatlı şeydi bu, bembeyaz sakallı deniz mavisî gözleriyle bana bakan nur yüzlü yaşlı bir dede, gülümsedi uykulu gözleriyle, uyku mahmurluğuyla Kürtçe bir şeyler mırıldandı.

“Amca burası soğuk üşümüyor musun?” dedim; “acı var mı acı” diyen Reha Muhtar gibi.

Dede'nin cevabı beni çok duygulandırdı.

“Elhamdülillah iyidir kızım” dedi.

Oysa soğuktan burnu havuç, elleri buz gibi olmuştu. Ancak tam bir tevekkül ve teslimiyet içindeydi. Hep şükürle başlayan bozuk bir Türkçeyle başladı anlatmaya.

Bitlis'ten gelmiş, hem de tek başına. Bir oğlu, dört kızı varmış. Kızlar evliymiş ve hepsi başka şehirlerdeymiş. Oğlunun ayağında problem varmış, torunları da küçükmüş. 75 yaşındaymış gözleri uzun süredir ağrıyor-muş. Buraya sevk etmişler. Ona,

“Tek başına nasıl geldin?” diye sorduğumda,

“Allah'a güvenip geldim. Allah kuluna kâfi değil mi” cevabı tatlı bir tokat gibi yüreğime inmişti.

O gülen mavi gözleri bir an hüznüldü ve doldu.

“Aslında gelmeyecektim ama artık Kur'anı mı okuyamıyorum o yüzden geldim” dedi ve bir damla yaş süzül-dü gözlerinden.

Bir İnci

Saat 13:30'da gelmiş Diyarbakır'a. Hastaneye gelene kadar saat 15:00 olmuş. O vardığında poliklinikte doktor kalmamış, mecburen ertesi günü bekleyecekmış. Ama bir gün kalırım düşüncesiyle tedariksiz yakalanmış, yani yanına fazla para da almamış.

Hiç tereddüt etmeden bize gitmeyi teklif ettim. Eve sorma gereği bile duymadım. Çünkü bizim ev misafirlere her zaman açıktı. Hele de böyle nurlu bir misafire. Hep derler ya erkekler "Ben babamın oğluyum" ben de değişik bir versiyonla diyorum ki:

-Ben babamın kızıyım.

Babamla bu konuda gurur duyarım, o da bizlerle.

Dedenin bu hali beni yıllar öncesine götürmüştü. Kardeşimin lösemiden kaybı hiç şüphesiz aile için büyük bir travmaydı. Evlat acısının da etkisiyle babamda sağlık sorunları baş göstermişti. Hipertansiyon, kalp rahatsızlığı derken bunlara böbrek rahatsızlığı da eklenmişti. Bunun üzerine, tedavi için annemle beraber Ankara'ya gittiler. O an evin en büyüğüdüm, benden büyük üç ablam vardı, evliydi, yedi tane de kardeşim vardı. O yüzden onlarla gidecek kimse yoktu.

Babam, Ankara'da muayene olmuş, doktor çok acil ameliyat olması gerektiğini söylemiş. Üroloji bölümü olduğu için bayan refakatçi almıyorlarmış. Ankara'da o dönem hiçbir yakınımız olmadığı için mecburen annemin Diyarbakır'a dönmesi gerekiyor. Onu yolcu etmek üzere beraber terminale geliyorlar. Ancak hastalıkta sağlıkta, iyi günde kötü günde birbirinin yanında olmaya ahdetmiş iki hayat arkadaşı ayrılmak da istemiyor. Annem dayanmamış ve ayrılmamış babamdan, ağlamış. Babamda:

"Erkekler ağlamaz ama eşinden ayrılan ağlar" diyerek o da ağlamış.

Sıkı sıkı sarılıp helalleşmiş can yoldaşıyla babam. Onları seyreden ve dinleyen bir bayan yaklaşmış yanlarına,

Bir İnci

“Kusura bakmayın, biraz önce istemeden sizi dinledim. Bakın benim evim müsait teyze gelip bizde kalsın. Evimi siz de gelip görün, sonra karar verin ben her gün onu sizin yanınıza getirip götürürüm.” demiş.

Babam hem çaresizlikten hem de bayanın verdiği aşırı güvenden kabul etmiş teklifini. Hani derler ya “kul sıkışmayınca Hızır yetişmezmiş. ‘Melek gibi’ tatlı biriymiş Güler teyze. Babam ameliyat olmuş, annemi her gün yanına götürmüş Güler teyze. Allah ondan razı olsun.

Bu olaydan sonra babamın misafirperverliği daha da pekişti, katlandı dersem abartmış olmam sanırım. Böylece başlayan ahbaplıkları yıllarca sürdü. Bizimkilerin Ankara’da, Güler Teyze’lerin Diyarbakır’da bir kardeşleri vardı artık. Kan kardeşliği değil bu, ana neredeyse ondan farksız. Aslen Malatya kökenli olan Güler Teyze ile bizimkileri Ankara’da buluşturan, birbirlerine tanış kılan hastalık vesile oldu, aradaki dostluk baki kaldı.

İşte şimdi babama gösterilen sevgi ve fedakârlığın örneği başka bir yerde, başka bir zamanda tekerrür etmeliydi. Ayağımıza o güzelliği tekrarlama fırsatı gelmişti.

Eminim, babam da çok sevinecek, benimle gurur duyacaktı. Babam çok severdi evlatlarını, her babanın sevdiği gibi. Onbir kardeşlik ama hepimizle tek tek ilgilenirdi. Fedakârlığı, sevgiyi, dini değerlerimizi insan olmayı hep ondan öğrendik. Dört sağlıkcı, üç eğitimci var ailemizde. Ablalarımı okutmamış babam ve biz sağlıkcılara da (bir doktor, iki Biyolog ve bir Psikolog) hep der ki:

“Hastalara iyi davranmazsanız hakkımı helal etmem.”

Bu bizim için sihirli bir cümle olmuştur meslek hayatımızda. Hastalara bakmak görevdir elbette. Ama onun da ötesinde bizim için baba vasiyetidir, ucunda ata hakkı vardır. Muhtemelen meslektaşlarımızın çoğu için de...

Bu düşüncelerle yaklaştığım dede, şükür ki teklifimi kabul etti.

Bir İnci

“Bana neden güvenden de kabul ettin gelmeyi” diye sorduğumda,

“Kızım, 75 yıldır insanları az çok tanıyorum. Torunuma çok benziyorsun ve en önemlisi de başın örtülü.”

Dedeyi alıp eve gittim. Kapıyı açan kardeşime Tanrı misafiri dedim, o da almıştı mesajı ve gülümsedi. Evdekilere durumu anlattım babam eve geldiğinde sevindi ve şaşırıldı. Garip bir tevafuk, dede, benim babamın babasına çok benziyordu. Babam duygulandı mavi gözlü nur yüzlü dedeyi görünce.

O gece hepimiz onun etrafındaydık. Aman Allah'ım, dede konuştuğunda anlıyordum ki evimize bir dedeyi değil bir alimi, yürüyen Kur'anı, yaşayan bir tarihi getirmiştik. Geç saatlere kadar uyumadık.

Ertesi gün mesaiye beraber gittik. Hemen bir sıra numarası aldım, muayene ettirdim. Doktorumuz bizi Üniversite hastanesine sevk etti. Aslında istese kendisi de yapabilirdi, ama maalesef dedenin parasız oluşu sayın doktorumuzu buna yönlendirmişti. Bu, o dönemler sağlıkta yarayan bir kanaydı, paran yoksa başka hastaneye. Çok şükür tamamen olmasa da büyük ölçüde çözümlendi bu mesele.

O gün izin aldım Üniversite hastanesine gittik, orda da sıra numarası bulamadık. Dedeyi bize bırakıp mesaiye döndüm. Sabah 06:00'da sıraya girip numara alacakmışım. Dede çok üzülüp bize yük olduğunu söyledi. Oysa evdekiler bayram havasındaydı, çünkü bir gün daha onunla beraber olacaktık. Ben beredeysel sevinçten göbek atacaktım.

Bu gidiş gelişlerimiz bir hafta sürdü. Bir hafta sonra ameliyat oldu. Oradakiler beni torunu zannediyorlardı, ben de çok sevinmişim bu benzetmeye. Gerçektende gözlerimiz benziyordu dedeyle. Keşke gönlüm de ona benzeseydi.

Babam, Ankaralı ailenin aynısını dedeye yaptı. Maddi manevi ilgilen-

Bir İnci

di. Aslında sağ elin verdiğini sol el bilmemeliydi ama örnek olsun diye de bilinmeli bence.

Dede iyileştikten sonra 3 gün daha bizde kaldı. Onu kontrole götürdük, çok şükür, ameliyat başarılı olmuş. Dedeyi yolcularken, sanki gönlümden bir parça uzaklaşır gibi oldu. Ağladım, o da ağladı. Çok güzel bir insandı Resul dede, yarım yamalak Türkçesiyle o kadar güzel şeyler anlattı, o kadar güzel şeyler kattı ki hayatımıza. Görünüşte fedakâr olan onu misafir eden bizdik ama o gönlünde misafir etti bizleri.

Aradan yıllar geçti hala görüşüyoruz dedemle. 2 defa daha geldi Diyarbakır'a ama biz gidemedik onun memleketi Bitlis'e, hala yollarımızı gözlüyor. Zor anlarımda bana ettiği dualar beni hep ayakta tutmuştur. O şimdi benim nur yüzlü dua dedem.

Resul dedeye yıllar önce yaptığım bu güzellik, o günden sonra benim hayatıma nice güzellikler kattı. Babamın o sevgi dolu gönlü, evimizin kapısını başka hastalara da açtı. Arkadaşlarım arasında espri konusu oldum. Ne zaman kalacak yeri olmayan birini görseler,

“Otelinizde yer var mı?” diye bana takılırlar.

Bu, çok çok küçük bir fedakârlık belki, hatta insanlık görevimiz. Ne var ki, hayata değer ve anlam katan da tam böylesi detaylardır aslında. Kim ne derse desin, insanın insana yapacağı en büyük iyilik bir güler yüz, bir tatlı sözdür. Hele bir de hastanın, yolda kalmışın, çaresizin durumunu düşünürsek, bunun ne manaya geldiğini çok daha iyi anlarız. Bir sağlığının gelen her hastayı, güler yüzle,

“Hoş geldin” diye karşılması, inanıyorum ki, muhatabı için ilaç kadar tesirli bir ilaçtır. Bu, herkesin yapabileceği basit ama bir o kadar da önemli bir haslettir. Peki çok mu zor bunu yapmak? Asla!...

Mesleki olarak ne kadar donanımlı, bilgili ve titiz olursak olalım; işi-

Bir İnci

mizi diğerkâmlık ve fedakârlıkla bezemeyi başaramamışsak, ne kendimiz bundan haz alabiliriz, ne de hastalarımıza yeteri kadar faydalı olabiliriz. Zaten işin zorluğu yanında güzelliği de burada saklı.

Şu halde, fedakârlığın ölçüsünü, en ehil olanın sözünü hatırlayıp, üstüne söz söyleme yanışına da düşmeden noktalamakta yarar var. Ki, bütün sağlık çalışanları için alemlere rahmet olarak gönderilen o yüce rehberin sözü unutulmasın, yüreklere kazınsın, her kulağa da küpe olsun:

“Güler yüz sadakadır”,

“Güzel söz sadakadır...”

Dilimdeki Kelepçe

İbrahim ŞAŞMA / KARAMAN

Ben bunu hak etmemiştim. Bu böyle olmamalıydı! Bu şekilde bir son benim kaderim olmamalıydı. Kendimi sorgulamadan da edemiyordum. Ben ne yapmıştım da, Tanrı katında böyle bir cezaya maruz bırakılmıştım? Oysa karıncayı bile incitemezdim. Son dönemde yaşadığım sıkıntıların haddi hesabı yoktu. Çoğu zaman intiharın eşiğine geliyor ancak inancım buna müsaade etmiyordu, oğlumun o gül yüzü o saplantılı, bunalımlı demlerimde gözümün önünden gitmiyordu.

Bozkırın ortasına o muştu düşünce, sevinçten, eşimle birbirimize nasıl da sarılmıştık. Gecenin sessizliğini sevinç çıgııklarımız bölmüştü. Geç saatlerde internet ortamına düşmüştü atama haberimiz. Annem romatizmalı dizleriyle ağır ağır alt kata inmiş,

“Hayırdır guzum” demişti.

“Kazandık ana kazandık, oğlun memur oldu” diyerek boynuna sarılmıştım.

Ana bu, kazandığıma sevinmiyor, gurbete gideceğime yanıyordu. Yedi evladı vardı, altısı gurbet yarası açmıştı yorgun gönlünde. Şimdi yedinci yarası kanıyordu.

Bir İnci

Bir kamyon sırtına yüklemiştik nemli halılarımızı, dört çayır yastığımızı, birkaç kabımızı, tenceremizi. Sarı bir kediye emanet ettik, toprak damlı evimizi, çatlak camlı penceremizi. Bir de Rıza. Çok özleyecektim onu. Yorgun akşamlarımda ona gidip derdimi kederimi pay etmeyi özleyecektim. Kirli çaydanlığında pişirdiğimiz demsiz çaylarını. Severdi tandır ekmeğini. Tandırdan kaptığım gibi ona götürmeyi özleyecektim. Ağzına götürdüğü her lokmada ben doyardım. Tandır ekmeğinin tadına her erişinde kendimi cennetlik sayardım. O şair, ben şair, ikimiz de aynı yolun yolcusuyduk. Sevgiye, barışa, kardeşliğe dair. Onu görmediğim, ona gitmediğim akşamı akşamdan saymazdım. Çünkü hayat sırtıma o kadar çok şey yüklemişti ki, bu yükü ona indirmek zorundaydım. Sağ olsun layığı ile yükümü alıyor, kendi yükünün üzerine koyuyordu. Onun en çok bu yönünü sevmiştim. İnsan olduğumu anlıyordum yanında. Şimdi bir kamyonun sırtında ağır ağır Karadeniz'e yol alırken onsuz günlere nasıl meydan okuyacağımı düşünüyorum, gözyaşlarımı eşimin tülbindine siliyordum. Yeni bir hayatın başında hasret beni bekliyordu biliyordum.

Ben de artık evime eklemek getirecektim. Yıllanmış bir muradımdı. Yirmi beş senedir sofralarına oturduğum anne ve babamı, kendi kazancımdan ibaret soframa oturtabilmenin onurunu yaşayacaktım. Eşime, sevdiği entariyi alabilecektim. Anamın dertli dizlerine derman olacaktım belki de. Her ne kadar kendilerinden uzak olsam da, bu duygular beni mutlu kılıyordu. Zakire Abla altmış liradan kiraya vermişti evini bana. Altı üstlü oturuyorduk. Nemli duvarlarına ne hasretler sakladım o evin. Ne yaşanmışlar, ne yaşanmamışlar. Bir anamın hasreti geldi sıkı boğazımı. Bir de Rıza dostum, şiire buladı ağzımı. Onlar olmadan Karadeniz, Karadeniz olmaksızın çıktı. Deniz maviliğini yitirdi. Dağ yeşilliğini. Bir anam düştü düşlerime. Bir de Rıza kardeşlik. Dalgalara tutunmaya çalıştım, edemediler ki eşlik. İlk maaşımı alanda kalk gidelim anama dedim, kalk gidelim sılama. Bir merhaba diyeyim dostuma, hasret denen belama. O yolları mekik mekik ben dokudum. Yolların kesik çizgisinde ne sevdalar okudum. Bolu otoparında ucuz pilav yedirdiğim ve sade pilavla doyurduğum eşimden utanırım hala. Susardı ses etmezdi. Hicabımın altında eziliyorum. Nerde bir pilav taşı

Bir İnci

görsem, sanki kurşuna diziliyorum. Böyle bir minvalde devirdik iki seneyi Karadeniz'de, kıyıları yosun kokan o küçük şehirde.

Sonra doğup büyüdüğüm o şehre tayin oluşum, yeniden var oluşum. Anama sarılmışım dosta koşmuşum. Katreyken galeyana gelmişim, coşmuşum da coşmuşum. Evimin duvarlarını lilaya vurmuşum. Şehrin bir yamacında bir başka mahalleye konuyorum. İki katlı müstakil bir eve dünyamı getirmiştım. Bak yüreğim bu odada şiirler yazacaksın. Bu odada uyuyacak bu odada uyanacaksın. Menekşe saksıları şu pencerenin pervazına. Şu beton direği sarmaşık dalları sarmalı. Bu duvara vur bir çivi. Annemin gözleri gözlerime değmeli. Balkona eski bir kilim atmalı, konu komşuyu bu balkonda ikrama boğmalı. Dostlarımız olmalı. Çayımız muhabbetlere kaynamalı. Oğluma bir bisiklet almalı. Nasıl olsa sokak kapımız ana caddeye bakmıyor. Bu küçük sokaktan araba bile geçmiyor. Karışmalı oğlum bu mahallenin çocuklarının arasına. Sesini duymak ve sesini seçmek istiyorum onlarca çocuk arasından.

Yüreğim derdim ona. Yüreğim. Başka bir şey demezdim. Şiirin pek inmediği, şiirin okunmadığı bir iklimde, şiirin yüreklere pek dokunmadığı bir demde tanımışım onu. Küçük bir zaman içinde çok şey pay etmişim kendisi ile. Kır düşmüş saçlarında gecikmişliğimi görürdüm. Onu daha erken tanısam, derdine kederine daha erken tanık olup, daha erken ortak olsam saçlarına kır inmezdi derdim kendi kendime. Şiiri ortak dilimiz saymıştık her ikimiz de. Şiirce olmuştu ortak lisanımız. Bir fırın tezgâhının ardında tanıdığım bu adam ekmeçlerini şiir tadında çıkardıkça, tandır ekmeğimden vazgeçmişim, ilk kez. Şehir ekmeğinin tadını işte o vakit almışım. On seneye sığdırılmış koyu bir muhabbet, bir emek yığınydı yaşadıklarım. Kahır da çekilmişti beraber, cefa da. Sevinçler yaşanmıştı, yanında sefa da. Kum deryasında ırmak görmüştük. Bir damla suyun düşmediği iklimlere Sakarya nehrini taşımasını bilmiştik. Ta ki ona inanıp ona güvenip o borcun altına kefil sıfatıyla imza atıncaya dek. Bu vakte kadar mahkemenin, icranın avukatının, haczin ve kesintinin yanından geçmeyen yüreğim, bunları da görmüş, elimden ekmeğim, hanemden ışığım çalınmıştı. Evladım,

Bir İnci

“Gelirken süt getir” derken, akşam eve eli boş gelmenin utancı öyle bir şeydi ki. Eşime beğendiği entariyi alamamak, sofrada tadı bulamamak, durduk yerde. Yine de küsememiştim. Konuşmak, çözüm üretmek adına çaldığım o on senelik dost kapısından da küfürlerle kovulduğum demde. Anlamamıştım. İnananda mı, inandıranda mı, bu kocaman suç kimde? Bir daha adım atmadım o fırından içeriye. Bir daha uğramadım o sokağa. Ama düşlerinde ekmek kokusu ve o dost cemalin dokusu hiç eksik olmadı. Gel dese gidecek oldum. Teselliyi yine şiiirde ve şairliğimde buldum.

İş yerime gelen icra yazılarıyla hayatım zehir olmuştu. Kaybettiğim çok şey vardı. Emeğim vardı her şeyden önce. Güvenmişliğim vardı. Kurum içerisinde itibarım yok olmuştu. Bu kefilliğimden ötürü kendi borçlarım da allak bullak olmuş, ödeme düzensizliği nedeniyle büyük bir maddi sıkıntının içerisine düşmüştüm. Kiram, elektrik, su, telefon borçlarım ödenmemiş, ilk kez elektriğim kesilmiş, ilk kez ev sahibime mahcup duruma düşmüştüm. Bakkalın önünden geçmeye çekinip, yol değiştirir olmuştum. Ben bunu hak etmemiştim. Böyle olmamalıydı bu. Bu şekilde bir son benim kaderim olmamalıydı. Kendimi sorgulamadan da edemiyordum. Ben ne yapmıştım ki böyle bir cezaya maruz bırakılmıştım Tanrı katında. Oysa karıncayı bile incitemezdim ben. Son dönemde yaşadığım sıkıntıların haddi hesabı yoktu. Çoğu zaman intiharın eşiğine geliyor ancak inancım buna müsaade etmiyordu, oğlumun o gül yüzü o saplantılı demlerimde gözümün önünden gitmiyordu. Kapıma alacaklılar dayanmıştı bunun ardı arkası bitmiyordu. Çok zor bir dönem geçirmiş, büyük badireler atlattmıştım. Kendime olan saygımı, başkalarının bendeki saygınlığını yitirmiştim. Hayal adına her ne varsa kursağımda kalmıştı. Rıza hepsini bir harami edasıyla ağır ama emin adımlarla çalmıştı. Hayatımdan umutlarımdan dünyamdan onu çıkardığım bir demde çaldı kapımı. Ve film burada başladı, burada koptu kızılca kıyamet.

O kapıdan içeri giren herkes benim misafirim sayılırdı. İş yerimden içeri girenin memnuniyeti benim memnuniyetim olurdu, hoşnutsuzluğu ise benim eserim sayılırdı bana göre. Bu düsturla görev yaptığım kurumda birçok vatandaşın ilk uğradığı departmanlardan birisiydi bulunduğum oda.

Bir İnci

Nice giren çıkan olmuş, nice hayır dua almıştım. Severele yaptığım bir işim vardı. Halk ile içice olmak, bulunduğum kurumu memuriyet vakarıyla temsil etmek, işimi layığı ile yapmak sıkıntılarımı bir nebze olsun unutturuyordu bana. Tebessümle yolladığım her vatandaş, bir dahaki sefer kuruma geldiğinde benimle işi olmasa da odama girip selam vermeden ve çayımı içmeden gitmiyordu. Bu da beni daha bir kamçılıyor, işime sarılmama vesile oluyordu.

O sabah gerçekten içimde bir sıkıntı vardı. Ne olduğunu bilmediğim bir şey adeta boğazımı sıkıyordu. Nefes alamamak gibi bir şeydi bu. Gece gördüğüm rüyalar da zihnimi bulandırıyor. Bu minvalde girdim odama. Dudaklarım besmele tadında kıpırdıyor. Üç aylık fiş borcum olsa da sabah çayım da gelmişti masama. İnsan çay içerken, içtiği çaydan, çayı getiren çaydan da utanmış meğer. Çayımda tat yoktu bu yüzden, tadı da olmayacaktı, dört şeker atsam da. Kapının çalmasıyla daldığım düşün dünyasından sıyrıldım irkilerek. Göz göze geldim onunla. Ellerimin titrediğini, bacaklarımın bağının çözüldüğünü ve bir boş çuvala döndüğümü hissettim. Bu o değil miydi? Sokağına bir daha uğramadığım adam. Tüm sıkıntıları üzerime salan adam, hayat kalitemden fazlasıyla ödün vermeme sebep olan adam. Ben hayat çarkının arasında ezilirken, keyif çatan adam. Hiç mi sızlamamıştı yüreği? Hiç mi yanmamıştı acaba? Işıklarım kesilip, mum ışığına mecbur kaldığımız an, o neon ışıklı sokaklarda keyif sürerken vicdanının sesini hiç mi duymamıştı? Bütün bu sorgular gelip sinemde top-lanıyor ve bir düğüm olup, takılıyordu boğazıma. Yanı başımdaydı şimdi. Boğazını sıkılamak geliyordu içimden. Yüreğindeki tüm kahrını bir tükürükle sunmak istiyordum. Gözlerimi diktim gözlerine. Soğuk bir kış günü, bisikletle yirmi kilometre yol çekip ona gittiğim zaman oldu. Köy yerinde, pişen tandır ekmeğini, buğusu ve sıcaklığı eksilmeden ona götürdüğümü hatırladım. Oysa bu zalim adam ne çok severdi tandır ekmeğini. Muradımız beraber bölmekti ekmeği, tam ortadan. Katıksız yemektir. Dostlukla. Kardeş gülüşlerle. Bu muydu kardeşlik? Bu muydu dostluk? Emek vereceksin. Yorulacaksın. Üşüyeceksin uğruna. Bir söz söylese açacaktım ağızımı. Bir söz söylese keşke. Kusulacak nefretlerim vardı. Sorulacak sorularım.

Bir İnci

Alınacak bir ifadem. Baktım sadece adama. Baktım... Taş olsa erirdi bu nazarın karşısında. Nefretti bakışım. Esefti. Bir çocuğun dudaklarını naz ile bükmesiydi. Elinden oyuncağı alınan bir çocuğun titreyen dudaklarıyla bakıştı bu bakışım. Sitemdi. Öfkeydi. İsyandı bunun adı.

“Sen, benim ekmeğimi elimden alan adam! Sen, benim suyumu kesip, pencereimin pervazındaki çiçekleri kurutan adam! Sen, ışığımı kesip beni hanemde karanlıklarda koyan adam! Ben, yarım ekmeği ikiye bölerken, sen bilmem hangi lüks lokantalarda keyif süren, rızıklımla doyan adam”. Dudaklarından okunuyordu bunlar. Oysa karşılaşma yeri burası değildi. Bir başka cihana atmıştım bu davayı. Gözlerimi kırpmadan bakıyordum saçlarına ak düşen orta yaşlı bu adama. “Dostum” dediğim adam, kanım, kardeşim dediğim adam. Babamın resmini asmamıştım duvarlara, senin resmini astığım kadar”. Sabit ve küt bakışlarla devam ediyordu bu süreç. Değişmiş dedim içinden. Çok değişmiş. Saçları daha da beyazlamış. Sol yanağında bıçak yarası da yoktu. Kim vurduysa eline sağlık. Sakal da bırakmış.”

Düşündüklerimi yapamamak kahredici bir şeydi. Kendime söz geçirememek, hislerimle bedenimin savaşıması gerçekten vahim bir durumdu. Öylece baktım o sabit noktaya. Nutku tutulmuş vaziyette. İçimden,

“Çık dışarı!” diye bağırarak geliyordu. Ancak Yunus geliyordu aklıma. Anadan atadan duyduğum bir Yunus vardı. Yunusun yurdunda yaşamak vardı. İşaret parmağım kapıyı göstermesi için beynimden emir aldığı anda “İncinsen de incitme” diyen Hacı Bektaş geliyordu aklıma. Bunlar adına savaş vermişim hep. Şiirim insanaydı. Aşkım insana. Sevdam insana. O adamın işini yapmaz isem şairliğimden olacak ve kendime saygım kalma-yacaktı. O adamın işini yapmadığım takdirde öğretilenlere, öğretmenlere ihanet etmiş sayacaktım kendimi.

Gözlerim yorulmaya başladığı an, yönünü cama çevirip şehrin caddelerinde kaybolmayı denedim. Olmuyordu. Olmuyordu. Caddeler yollar sokaklar evler kayboluyor, dağlar tepeler güneş kayboluyor, yanındaki o adam kaybolmuyordu.

Bir İnci

“Neleri paylaşmadık ulan seninle. Anama anlatmadığım derdimi, sevdiğim kızın adını paylaştım seninle. Yağmuru paylaştım. Güneşi ayı paylaştım. İçtiğim suyu, yediğim ekmeği paylaştım. Bu muydu teşekkürün be adam? Bu muydu karşılığı?”

Cümleler gırtlığıma kadar geliyor ama damağından ötesini geçemiyordu. Bir kez ağzımı açsam yüreğimdeki Yunus'u küstürecek, Mevlana'nın öz yurdunda adım atmaya hakkım olmayacaktı. Hacı Bektaşî Veli'ye bakmaya yüzüm kalmayacaktı. Yüreğimden ozanlar geçiyordu. Sanki kurumun orta yerinde rahmetli annem tandır ekmeği yapıyor ve kokusu bu odaya düşüyordu. Bozkır oluyordu her yer. Tandır ateşi vuruyordu alınma. Duman kokusu, is kokusu. Ortadan ikiye bölüşmekti bu ekmeğin dokusu. Her kim olursa olsun. Her nerede olursa olsun. Nefes alamaz konuma gelmiştim, çarpıntım hat safhaya ulaşmıştı. Alnımın terlediğinin farkındaydı. Her şeyin farkındaydı aslında. O da bulunduğu yerde çok büyük bir savaş veriyordu. Odadan çıkıp çıkmamak arası kararsızdı. Sanki saatlere bedel olacak bu kısa zaman dilimi o kadar sarsmıştı ki beni kelimelerle ifade edilesi değildi

Doldurulması gereken bir form, birkaç imza işi biraz da yönlendirilme işi vardı. Dolayısı ile bu adamla bir beş on dakika aynı ortamda bulunmak, soru cevap şeklinde işlemi yapmak gerekiyordu. Ancak bu iş bana sırtımda dağları taşımak gibi geliyordu. Her ne kadar asli görevim olsa da iç dünyam buna müsaade etmiyor, nefsimle vazifem arasında gidip geliyordum. Aynı işi, kurumda yapacak eşdeğer bir görevlinin bulunmaması, konuyu bir başkasına yönlendirememek de elimi kolumu bağlıyordu. Sustum sadece. Sustuk. Aslında alacağım ceza ne olursa olsun bu vazifeyi yapmak istemiyordum. Zira ben bu adama değil dost olarak, bir kamu çalışanı olarak hizmet vermeyi bile çok görüyordum kendime. O bunu hak etmiyordu bana göre. Beni kapısından küfürlerle kovuşu. Borcun ve yokluğun içinde boğuşu. Beni öyle bir yere hapsetmişti ki zamanında. Adı umutsuzlar koğuşu.

Nefessiz kalmıştım. Elimi ayağımı nereye koyacağımı bilemiyordum. Amirimden telefon gelse de odasına çağırsa keşke. Bir kargaşa olsa da kurumda, sıyrılıversem bulunduğum yerden. Şakaklarım ıslanıyordu al-

Bir İnci

nımdan süzülüp gelen terden. En büyük savaşlardan birisini yaşıyordum. Onca senenin hesabını sormak varken, karanlıklarda kalışımın hesabını sormak varken lal kesilmişim. Hayır, ben bu adamın işini yapmak istemiyordum. Yapmak zorundaydım ama yapmak istemiyordum. Onunla aynı ortamda bulunmak, ona soru sormak, ondan cevap beklemek, ifadelerini kâğıda dökmek istemiyordum. Bir yandan da ben böyle yemin etmemiştim diyerek işimle nefsim arasındaki savaşı körüklüyordum. Ani bir hareketle uzattı elindeki evrakları. Hiç tanıımıyormuş gibi beni. Sanki hiç benim dünyamı elimden almamış gibi. Sırtıma dağları yüklememiş gibi. Kapısından kovmamış gibi. Küfürleri savurmamış gibi. Gerçekten canım yanıyordu. Ateşe tutsam yüreğimi bu kadar acımadı. Bir yandan memuriyetim, bir yandan Yunus bir yandan Mevlana sıkıştırırken köşeye beni, yüreğim res-tini çekmişti adeta. Hayır. Bu işi olabildiğince zora sokmalı, bu adamın işini yapmamalıydım. İçimdeki ses bunu böyle haykırıyordu.

En fazla maaşımdan kesilirdi, ‘uyarma’ verirlerdi, ‘kınama’ verirlerdi. En fazla okkalı bir laf işitirdim amirimden.

“Ne olacaksa olsun” dedim, kendi kendime. Ya odadan dışarı çıkacaktım, ya da odadan onu dışarı çıkaracaktım. Gözlerine diktim tekrar gözlerimi. Cümlelerim hazır beynimden emir bekliyordu dilim. Ne beynim emir verebiliyor, ne de dilim verilecek emre itaate hazır hissetmiyordu. Bu ben değildim, hele bu bendeki ben değildim. Damarlarıma ne zerk edilmişti böyle, neyi solumuştum da zehirlenmişim. Adeta uyuşmuştum. Bu kadar zor olmamalıydı bu. Ne ettimse, ne yaptımса beceremedim. İçimdeki nefreti vuramadım dışıma. Sanki zincire vurulmuştu her hece ve her kelime. Merak ediyordum bu kelepçeyi kim vurmuştu dilime. Aman Allah’ım, Bu da mı gelecekti başıma. Yunus hiç bu kadar üzerime gelmemişti. Mevlana, Konya dergâhından el sallıyordu. Köşeye sıkıştığımı hissettim, yorulduğumu, vurulduğumu ve durulduğumu. Elimle boş sandalyeyi gösterdim.

“Otur.” Dedim,

“Otur. Hoş geldin”...

Bebeğim

Çilem COŞKUN / AYDIN

Soğuk kış günlerine alışmak zor oldu benim için. Ege'nin sıcakından hiç ayrılmamıştım ki ben. Aynı yerde doğmuş, aynı yerde okumuş, aynı çevrede büyümüşüm. Benim memleketimde yıldızlar seyrek görünür gökyüzünde. Şehrin ışıkları yıldızların ışığının önüne geçer. Oysa burada simsiyah gökyüzünde gözünüzün gördüğü her yer yıldız ve uzatsanız ellerinizi tutuverecekmişsiniz gibi.

Hayata yeni atılmanın heyecanına, eşime ve yeni başladığım mesleğime olan derin sevgime bir de anne adayı olmanın heyecanı eklenmişti. Doğunun incisi Van İlinin Muradiye İlçesinde taptaze ideallerle, bitmek bilmeyen bir enerji ile durmaksızın koşuyordum. Merkez Sağlık ocağında benden yaşça büyük, engin iş tecrübesi olan, ilk günkü heyecanlarını yitirmemiş iki ebe arkadaşım ile beraber, omuz omuza çalışıyorduk. Bağışıklama hizmetlerimizde eski bir jip ile köylere, mezralara gidiyor, tek bir bebek veya çocuk bile olsa, aşığı yapmadan geri dönmüyorduk. Buna ek olarak sağlık ocağında, doğum odamızda doğumlarımız oluyor, ben de dört elle yardımcı olmak ve gerektiğinde tek başıma bile olsam, doğum yaptırabilmek için çalışıyordum. Hevesiniz, idealleriniz varsa, insan sevgisi yüreğinizin tam ortasına çöreklenmişse her türlü olumsuzluğun üstesinden gelebilirsiniz.. "Zaman akıyor burada" diyen arkadaşlarıma inat, ben za-

Bir İnci

manın hızına yetişemez olmuştum. Eşim arada bir

“Kendini fazla yoruyorsun” diye sitem etse de, onun da farklı davranmadığını hatırlatıyordum.

Devletin yatılı okulunda, milletin ödediği vergilerle okudum ve meslek sahibi oldum. Semt pazarlarında manavlık yapan bir babanın, adı ev hanımı geçmesine karşın babam ile hayatı omuzlamış bir annenin üç çocuğunun en büyüğü idim. Canım Babam ilk atama yerimi öğrendiğinde,

“Uzak be yavrum, hasretlik var. Alışabilir misin sen oralara?” demiş, fakat sadece bir gün sonra söylediğinden pişmanlık duymuş olacak ki;

“Devlet okuttu seni. Sana harcanan paralarda tüyü bitmemiş yetimin hakkı var. Cenab-ı Allah vatana, millete zeval vermesin. Başla hazırlıklarına” demişti.

Göğsünü gererek cevap vermiştim.. Evet, ben zaten hazırdım. Ta ki o geceye dek.

Gecenin bir yarısıydı. Uyur uyanıktım yatağımda. Yedi aylık olmuştu karnımdaki bebek. Nefes almalarım, oturup kalkmalarım zorlaşmıştı. Bir hafta önce ağrılarım, sancılarım artmaya başlayınca Kadın Doğum Uzmanına gitmiştim. Durumumu değerlendiren ve erken doğum tehdidi tanısını koyan Doktorum, on günlük yatak istirahati vermişti. Bebeğimi kaybetme tehlikesi beni oldukça korkutuyordu. Hareketlerime, istirahatime çok dikkat ediyordum. O gece de bu sıkıntılar içinde idim. Gecenin dinginliğini bozan bir araba sesinin ardından kapımız kırılırcasına çalınmaya başladı. Kalın, tok sesli bir erkek,

“Ebe hanım aç kapıyı, ebe hanım aç kapıyı!” diye adeta yumrukluyordu.

Eşim de ben de yatağımızdan fırladık. Eşim,

“Sen dur!” dedi.

“Kim o?” diyerek kapıyı açtı.

Bir İnci

“Doğum var hocam, doğum var!” Kabanımı alıp kapıya fırladım.

“Çaldıran’a bağlı Yukarı Dağ köyünden geliyoruz, senden büyük olan ebelerle gittik. Biri çok hastaymış, diğeri de doğuma gitmiş. Kapıyı açan bacı senin evi tarif etti. Yolçatı’ yı kar kaplamış, yollar kapalı. Van’a da gidemedik.. Çaldıranın köylerinden geliyoruz biz. Doğuma siz gelseniz olur mu? Bizim akrabalar var burada. Onların evine gidelim, gelip sizi alalım. Gelirsiniz değil mi ebe hanım?”

Doğum yapacak kadını bir göreyim diye minibüsün kapısına yöneldim. Göz ucuyla kadını gördüm. Yanında da başka bir kadın vardı. Araçta saçlı sakallı, kat kat giyinmiş, nereden baksanız altı yedi erkek ve birkaçında tüfeğe benzer silah vardı. Hayatımda hiç bu kadar yakından silah görmemiştim. Hiç düşünmeden,

“Geliyorum” dedim.

“Siz hemen hastayı yakınınızın evine götürün, Ben o arada hazırlanayım. Sonra gelip bizi alın” diye ilave ettim.

Benimle konuşanın minibüsün sürücüsü olduğunu fark ettim. Hızla evin önünden ayrıldılar. Saat sabaha karşı uçtu. Hazırlanmak için eve girdik. Eşimin ilk defa görevim ile ilgili olumsuz tavrını hissettim.

“Sen rahatsızsın. Bu nedenle doktorun sana rapor verdi. Bir de...” Sözüünü tamamlamasına izin vermeden;

“Evet raporluyum; ama orada da -Benim gibi- bebeğini kucağına almak isteyen sancılar içinde bir kadın var.”

Açıkçası hem rahatsızlığım hem araçtaki kişilerin silahları tedirginliğimizi içten içe körüklüyor, doğuma gitme kararımı belli etmesem de etkiliyordu. İçimi bir korku kaplamadı dersem yalan olurdu. Hem hazırlanıyor hem de eşimin benim sağlığımla ilgili endişesini gidermeye çalışıyordum. Sıkı sıkı giyindik. Doğum çantamdaki malzemelerime göz attım. Eşim de hazırıldı. Kapımızı kilitledik, dondurucu soğukta beklemeye başladık. Sanırım

Bir İnci

ikimizde çok tedirgindik ve tek kelime konuşmadık. Genzimizi yakan keskin kömür kokusu, yerini zihnimizdeki düşüncelere eşlik eden köpek havlamalarına bırakmıştı. Sanki bu gece daha bir karanlıktı. Soğuğu daha bir keskin, daha bir ıssız.... Kar kâbus gibi her yeri kaplamış, adeta hayatlarımızı esir almıştı. İlk defa zamanın durduğunu hissettim. Minibüs, içerisinde dört erkekle beraber geç de olsa geri geldi. Eşimle ben öne, sürücünün yanına oturduk. Tekrar selamlaştık ve göz ucuyla baktığımda sürücünün değiştiğini fark ettim. Eşime baktım, onun da fark ettiğini anladım. Arka koltuktaki adamlarla da selamlaştık. Galiba onlar ilk gördüğüm silahlı adamlardı. Eşimin elini sımsıkı tuttum ve araba hareket etti. Geri gelmekte geciktiklerini söylediğimizde, arkada oturanların birinden öfke dolu bir sesle,

“Geldik ya, sen ona bak.” Cevabını aldık.

Kendi aralarında bağırarak, sanki kavga eder gibi, konuşuyorlar, benim korkumu daha da artırıyorlardı. Ne dediklerini anlamıyorduk. O anda arabada olmaktan pişmanlık duymuş, inmek istemiştım. Kimdi bu insanlar? Evet, arabada iki kadın görmüştüm; ama ya bu bir oyunun parçası ise? İlk kez doğuma gitmiyordum elbette. Fakat ilk kez silahlı insanlarla yola çıkıyordum. Son muydu bu gece, vakit tamam mıydı? Oynadığımız hayat oyununun son perdesine mi gelmiştik? Karanlığı yırtarcasına havlayan köpekler aslında bu sahnenin alkışları mıydı? Sokak aralarından ilerliyor, geçtiğimiz yerlerden tekrar tekrar geçiyor, fakat bir türlü varacağımız eve ulaşamıyorduk.

“Hayır!” diye bağırarak geldi içimden,

“Hayır!”

Ben can taşıyordum, daha kokusunu bile duymadığım bebeğim vardı bedenimde. Annemi, babamı kardeşlerimi görmeden nereye gidiyordum? Durdurmalıydık arabayı. Hani uykunuzda karabasan çöker üzerinize, bağırarak ister bağıramazsınız, bağırırsanız bile sesinizi kimseler duymaz ya, onun gibi bir şeydi. Evet, kaçırılıyorduk. Yoksa ne diye sokak sokak dolaşalım!? Doğum yapacak kadın kadar benim de canım kıymetli idi. Hem ne

Bir İnci

malumdu gerçekten bir gebe olduğu? Derken eşim başı ile işaret etti. Ana karayoluna çıktığımızda, yolda araçların yavaşlaması için asfaltta enlemesine kazılmış çukurluk vardı. Orayı işaret ediyordu. Anladım ki araç yavaşladığında atlamamı istiyordu. Arkadaki adamların konuşmalardan tek kelime anlamıyor fakat giderek sertleştiğini ses tonlarından hissediyorduk. Evet, oraya varınca arabadan atlayacak ve kaçabildiğim kadar kaçacaktım. Çukura yaklaşmaya az bir mesafe kala, o anda, tam o anda bebeğimin tekmesini hiç hissetmediğim kadar güçlü hissettim. Minik bedeni ile bana verdiği mesaj kafamdaki tüm düşünceleri alt üst etti. Ya gerçekten beni bekleyen bir kadın varsa? Çektiği dayanılmaz sancılarla benim yolumu gözlüyorsa? Bir bebek ise ilk ağlaması için beni bekleyen. Buraya zorla göndermediler ki beni ve acabalarla yola çıkamazdım ben. Bir can keşkellerin, acabaların, endişelerin karanlığına terk edilemeyecek kadar kıymetli değil miydi? Ömrün vadesini biz belirleyebilir miydik? Ben iki canı korkularıma feda edebilir miydim? Bebeğimin işitmediğim sesine kulak verdim, eşime baktım,

“Hayır” demek için başımı yavaşça iki yana salladım.

Ellerimizi daha da sıkı kavradık. Silkelendim ve neden burada olduğumu hatırladım. Tüm bu karışıklığın bir açıklaması olduğuna inanmak istedim.

Şükürler olsun, nihayet araç yavaşladı ve bahçeli bir evin önünde durdu. Bizi kapıda, ilk gördüğüm sürücü karşıladı.

“Nerede kaldınız? Nerede kaldınız?” Diyerek, tok sesi ile yanımızdakilere bağıırıyordu.

Beni hemen sancılar içinde kıvranan kadının bulunduğu odaya aldılar. Kabanımla beraber tüm endişemi üzerimden çıkarıp attım. Benim için zaman tekrar hızla akmaya başlamıştı. Can pazarında bir çırpınış, iki can! Yapılması gereken ne varsa zamana karşı yarışarak yapmışım. Mutlu sonlarla biten masalların aksine, mutlu başlayan, onlara ait masal başlamıştı. Bembeyaz kundağında melekleri kıskandıracak bir güzelliği vardı.

Bir İnci

İşte ellerimdeydi artık. Kuş çırpınışı gibi atıyordu küçük yüreği. Ya ona bir şey olsaydı ve buna ben sebep olsaydım? Küçük bedenini ile kollarımın arasındaydı. Allah'ım anlatılamayacak kadar müthiş bir duygu, hayatın ta kendisi olan ilk ağlama sesi. Siz dünyanın en güzel ağlamasına tanıklık ettiniz mi hiç? Ben bir kez daha bu mucizeye tanıklık etmişim. Hele annenin yüzündeki tarif edilemez tebessümü ömrüm oldukça unutmayacağım. Geri dönüşü olmayan bir hataya düşmemiş olmanın haklı gururunu, kuşklarımın verdiği utançla karışık yaşıyordum.

Ortalık ağarmaya başlamıştı. Birkaç saat daha durumu kontrol için beklememiz gerekiyordu. Eşimin gururla bana bakışını gördüm. Çaylarımızı yudumluyor, bir yandan da tok sesli adam yaşanan karışıklığı açıklamaya çalışıyordu;

“Ebe hanım, siz içerdeyken biz konuştuk. Bizim yeğenlerin telaşı sizi korkutmuş. Ebe hanım üzerinize afiyet biraz karnımı üşütmüşüm. Af edersiniz tuvaletten çıkamadım da yeğenleri sizi almaya gönderdim. Fakat onlar buraların yabancısı. Başka yerde otururlar. Bizde misafirler. Bu nedenle yolları bilememişler, dolanmış durmuşlar. Sen-ben derken neredeyse arabada kavga edeceklermiş. Silahlara gelince; Dağlardan gelirken silahsız gelemezsiniz. Bizim evden arabanın olduğu yere kadar gelini battaniyeye sardık, karda bata çıka epeyce yürüdük. E! Bunun kurdu var, köpeği var, tilkisi var. Bi de can korkusunu kattın mı işin içine; Silahsız olur mu hiç? Sizi korkuttuysak kusura kalmayın. Allah evlatlarınızı bağışlasın” dedi.

Utandım. Çok Utandım. Acabalarla bir kadını, tıpkı benim gibi kokusunu bile duymadığı bebeğini kaderine terk etmek üzere olduğumu düşündükçe çok utandım.

Şimdi mesleğimin 21. yılını çalışıyorum. Başta da belirttiğim gibi, yüreğimizin tam ortasına çöreklenmiş ise insan sevgisi, kendinizden önce gelir anne adayı ve doğmamış bebeği. Sağlık çalışanı iseniz, vazifeniz sizden emek ister, cesaret ister, bilgi ister, fedakârlık ister. Çünkü insan hayatıdır ham maddeniz. Acabalarla, bencillikle, korkularla, kuşklarla yola çıkamazsınız.

İnanmak

Nurcan DOĞAN / İZMİR

Saatin çalmasıyla uyanmıştım. Elimi uzattığım saati, yatağın sıcaklığını biraz daha hissetmek istercesine beş dakika daha erteledim ve tekrar sokuldum yorganın altına. Sanki saniyeler önce kapatmışım gibi avucuma sıkıştırdığım saat yedi buçuğu gösterdiğini bağıarak anlatıyordu bana. O geniş ve soğuk odada, ayağa kalktım, terliğimi sürükleyerek yağmurun yağıp yağmadığını görmek için perdeyi araladım.

Ve birden yüzümü yıkamadan ayıldım. Çünkü her yer bembeyazdı ve kar çiseliyordu. İnsanlar sanki memnun değilmiş gibi kaçışıyordu ama yaşadıkları ilk karın mutluluğu da yüzlerine yansıyor. Hemen giyindim, saçlarımı gelişigüzel toplayıp biraz makyaj yaptım. İçimde ki mutluluk ve heyecanla acele ettiğimi kapıdan çıkarken fark ettim. Sağlı sollu minik çam ağaçları sanki beyaz kıyafetlerini giymiş etraftan geçenlere poz veriyordu. Öğretmen evi tabelası karla kaplı olduğundan sadece pembe boyasıyla varlığını hissettiriyordu. Buraya tayinim yeni çıktığı için ev bulana kadar öğretmen evinde kalma kararı almıştım. Arkamdan seslenildiğini fark edince geri döndüm. Gözlerimi o muhteşem manzaradan alımasam da arkadaşşıma doğru baktığımda gülümseyerek bana doğru şemsiyemi uzattı.

Bir İnci

Heyecanla hastaneye doğru yol aldım. Formalarımı giyip hasta odalarını gezdim. Bütün hastalar camdan dışarı bakıp havayı konuşuyordu. Bir yandan tedavi yapıp, biryandan da gecelerinin nasıl geçtiği hakkında sohbet ediyorduk. Hastaların buruşmuş ve sarkmış pijamaları, dağınık saçları ve şaşkın suratları bir belirsizliği gösteriyordu. Suratların da tedavinin süresi, ameliyattan sonra ne olacakları, ağrılı dönemleri nasıl aşacakları gibi soruların izlerini görmek mümkündü. Bu kat, karışık servislerin olduğu yuvarlak şekilde dizayn edilmiş bir kattı. Bütün branşların hastaları aynı odada aynı katta bulunuyordu. Odalar 3 kişilikti. Bazı odalar da o branşın hasta sayısı azsa tek kişi kalan hastalar bile olabiliyordu. Yine böyle bir yer olan 386 nolu odadan sesler yükselmeye başladı. Deskten fırlayıp odaya doğru yöneldim. Genç bir oğlan ve annesi diye tahmin ettiğim bir kadın ağız kavgası ediyordu. Çocuk 15- 16 yaşında gözüküyordu. Ergenliğin vermiş olduğu sinirle gözlerini kadına dikmiş elini havaya kaldırıp onu odadan kovuyordu. O sırada arkamda beliren arkadaşım, bu gencin, dün gece yattığını ve problemlili olduğunu fısıldadı. Genç oğlanı sakinleştirip kadını bekleme salonuna aldım. Odaya geri döndüğümde, genç hastanın ayakta bana doğru sinirli gözlerle baktığını fark ettim.

Yıkamaktan siyahlığını kaybetmiş, sünmüş kazağı, taşlanmış jeanı ve kösele ayakkabılarıyla bir oraya bir buraya gitmeye başladı. Sonra yatağa oturup dizlerini büktü ve wolkmanın kulaklığını takıp benim dışardan bile duyabileceğim şekilde müziğin sesini sonuna kadar açtı. Saç kesimi bile çok asice yapılmıştı. Amerikan traş, önler uzun ve jöleyle dikleştirilmişti. Konuşmak istemediğini anladım ve hiçbir şey söylemeden odadan çıktım. Dışarıda oturan kadına doğru yöneldim. Çantasına sarılmış düşünceli bir şekilde önüne bakıyordu. Yanına oturdum. Adını ve kim olduğunu sordum. Annesiymiş. Oğlunun asiliğinden ve hastalığından bahsetti. Her cümlesinin sonunda tik haline gelmiş garip bir kafa hareketi yapıyordu. Neden tartıştıklarını sorduğumda önce biraz durdu. Sonra dudaklarını ıslatıp anlatmaya başladı.

Bir İnci

“Beni yanında istemiyor. Kardeşlerinin yanına gitmemi ve evde oturmamı söyledi. İsrar edince de bağırmaya başladı.” dedi ve o garip hareketi yine yaptı.

Tülbentinin oyası yüzüne düşmüş ama kalın kaşlarını kapatmaya yetmemişti.

Çantasının sapıyla oynayıp cümlesine devam etti,

“Nerden oldu bu kulak akıntısı bilmiyorum. Biraz da kötü kokunca arkadaşlarından uzaklaştı. Kardeşleri de onun yanında durmak istemiyor. Abim kötü kokuyor diyorlar, çocuk da bunları duydukça bizden uzak durmaya başladı.” diye cümlesini tamamlayıp, yerinden kalkmaya yeltendi.

Bunların tedaviyle geçen hastalıklar olduğunu, hastalık bitiminde tekrar eskisi gibi olacağını anlattım. Kadının, bana güvenmesini, oğluna bakaçağını söyleyip gönderdim. Odanın önünden geçerken genç hastanın hala aynı pozisyonda oturmuş wolkmanini yanına koyduğunu gördüm. Yanına gitmedim. Zaman tanımalıydım. Annesine, ona ve kendime.

Ertesi gün bu sorunu çözmeyi kendime görev edinmişçesine, arkadaşlara, 386 nolu odaya bakmak istediğimi söyledim. Kimse itiraz etmedi. Hatta sevinmişlerdi bile. Tedavileri hazırladım odaya doğru giderken zor bir işe giriştiğimi düşünüyordum. Gülümseyerek gününün nasıl geçtiğini sordum. Sanki ona hakaret etmişim gibi zayıf, sivri suratını öne eğip gözlerini bana doğru dikti ve hiçbir şey söylemedi.

“Hımm, Ömer bugün konuşmak istemiyor mu? Peki o zaman ben de ona kulağının ne zaman iyileşeceğini söylemem” dedim ve serumunu takıp odadan çıktım.

Bir zaman sonra serumunu kontrol etmek için odaya girdim. Sırt üstü yatıp gözlerini seruma dikmişti. Aynı kıyafet, aynı çorap, aynı saç ve dağınık yatak...

Bir İnci

“Konuşmak ister misin? Doktoru buraya çağırayım mı tedavinin nasıl gittiğini öğrenmek ister misin?” dedim. Ama yine cümlelerim havada asılı kalmıştı.

Zaten oda havasına bakılacak olsaydı biraz rutubet, biraz havasızlık ve benim havada asılı cümlelerimi hissetmek mümkündü.

Hiç yılmadım, bir öğretmen sabrıyla hep laf attım, cümleler kurdum karşılığını almasam da, usanmadım, bıkmadım. Tedavisi günlerce sürmüştü. Annesi ara ara uğrayıp, sanki hasta odalarında tanıdığını arayan hasta yakınları gibi, kafasını odadan içeri uzatıp bakıyordu oğluna. Biraz çekingen, biraz korkakça. Yabancıydı kadın oğluna, bize, hayata yabancıydı. Belki de, hayatta ona -aynı oğlu gibi- sert ve asice davranmıştı.

Kadın, oğlunun sağlık durumunu benden öğreniyordu. 2 çocuğu daha vardı. 3 ve 5 yaşlarında. Eşini yeni kaybetmişti. Belirsiz bir hastalıktan, adını bile telaffuz edemediği bir hastanenin bahçesinde beklerken almıştı ölüm haberini. Yardım kuruluşları ve eş dost bağışıyla geçiniyormuş. Her verilen sadakadan sonra ağzı alışmış olacak ki bana da sürekli aynı duaları ediyordu. Ve bu dualarla o genç hastayı daha çok sahipleniyordum. Belki de benim cümlelerim gibi o kadıncağızın dualarının havada asılı kalmasını istemiyordum. Ömer’in yanına gittim, annesinin sürekli ziyarete geldiğini ve onu çok sevdiğini söylemek için. O kadar mutlu girdim ki içeriye,

“Ömer, tedavin çok iyi gidiyor. Annen geldi şimdi. Seni çok seviyor. Sık sık geliyor. Sen görmüyorsun ama kadıncağız sürekli seni ziyarete geliyor biliyor muydun? Sana da temiz çamaşırlar getirmiş” deyip, poşeti yatağın üzerine bıraktım.

İşte o zaman emeğimin ve sabrımın karşılığını almıştım. Gülümsemişti. Evet belki bu davranışını gülümseyişini diğer arkadaşlarıma anlatsam kimsenin umurunda olmayacak ama bu benim sınavımın sonucuydu. Onun bu ufak tepkisi beni heyecanlandırmıştı.

Bir İnci

“Biliyorum” dedi.

“Neyi?” diye sordum.

“Tedavinin iyi gittiğini ve...” dedi.

Önüne baktı. Kazağını içeriye doğru katlamaya çalıştı ama sünmüş olduğu için kazak verilen pozisyonda durmadı ve tekrar eski halini aldı. Kazakla mücadele etmeyi bırakıp cümlesine devam etti.

“Ve annemin sürekli ziyarete geldiğini biliyorum” dedi.

Bu bizim ilk konuşmamız olmadı. Evet, Ömer bana ilk tepkisini gülümseyerek vermişti ama o bana değil belki de hayata gülümsemişti. Tedavisi iyi gidiyordu. Kötü koku yok olmuş, kulak akıntısı da yok denecek kadar azalmıştı. Günler sonra her şey değişmiş tek değişmeyen ve aynı kalansa annesinin bıraktığı poşetin aynı yerde kalması ve genç hastanın kıyafetleriydi. Dediğim gibi her şey olumlu yönde ilerliyordu genç hastadan aldığım enerjiyle onu daha çok ziyaret ediyordum. Sohbet ediyorduk vakit buldukça. Hayattaki korkularından, okulundan ve babasından bahsetti bana. Acı çekiyordu belliydi ama eski huysuzluğu kalmamıştı. Çalışma arkadaşlarım aramızdaki diyalogdan güç alarak, onunla sohbet etmeye başladı. Onlar da benim gibi, aslında onun asi değil asileştirilmiş bir genç olduğunu fark ettiler. Ömer, artık günler sonra arkadaşlarla aramızda sohbet konusu olmuştu. Bir şey yesek ona da götürüyor, küçük hediyeler alıyorduk. Biz ona sıcak davrandıkça mutlu oluyor, konuşuyordu. Aslında biraz çekingen, biraz gergin ve bir o kadar da ince espriler yapan bir çocuktuk. Zekiydi. O da zeki olduğunun farkındaydı ki okuyacakmış. Doktor olacaktı. Umutlu olmayan arkadaşlarım vardı ama ben inanıyordum bu çocuk okuyacaktı. Biliyordum.

Nihayet günler haftalar sonra Ömer'in tedavisi sonlanmıştı. Taburcu işlemlerini yaparken bu çocuğa ne kadar çok alıştığımı hissettim. Biraz hüzün ama daha çok mutlulukla onu yolcu edecektim. Siyah kazağını ve

Bir İnci

pantolonunu değiştirmişti. Annesinin gönderdiği kıyafetleri giymişti.

“Biliyor musun Ömer, sen güçlü birisin, okuyacaksın ve ailenle bağlarını hiç koparmayacaksın” dedim.

Başını öne eğip, ayakkabısının altına bir şey yapışmış da onda kurtulmak istemişçesine bir hareket yapıp,

“Sağol abla” dedi.

Vedalaştık. Tam arkasını döndüğünde annesiyle göz göze geldi. Kadın biraz çekingen ve karşılığını beklermişçesine,

“Hadi gidelim oğlum” dedi.

Ömer’in hiç karşılık vermeden yürümesi kadını afallatmıştı. Arkalarını dönüp yan yana yürürken Ömer’in elini annesinin omuzuna attığını gördüm. Ve o anda çok mutlu olmuşum. Biliyorum bu çocuk zekiydi ama en önemlisi akıllıydı, söylenenleri dinliyor, anlıyordu. Belli ki annesini de anlamıştı.

Yıllardır aynı saatte kalkmanın vermiş olduğu üşengeçlikle yataktan isteksiz kalktım. Artık bekarlığımda kalmak zorunda olduğum Öğretmen Evi’nde değil de kendi evimdeydim. Terliklerimi sürükleyerek pencereye doğru yöneldim. Oda ne kar yağıyordu. Belli ki gece bastırılmıştı. Heyecanla yatakta uyanmaya çalışan eşime doğru koşup,

“Biliyor musun? dışarıda kar yağıyor, geceden yağmaya başlamış, her yer bembeyaz”

Alışmıştı artık benim kar heyecanıma, o da gülümseyerek yataktan kalktı. Ben de hemen giyindim biraz makyaj yaptım ve aceleyle çıktım. Ben karı çok seviyordum ve bu sevinci de her kış yaşıyordum. Bahçemdeki ağaçlar bembeyaz olmuştu. Ve çevreden geçen insanlara güzelliklerini mağrurluklarını göstermek istercesine yapraklarından kar serpiştiriyorlardı.

Bir İnci

Birden adımın seslenildiğini duydum. Eşim şemsiyemi uzatıyordu. Yıllardır alışmamıştım kar havasında şemsiye taşımaya. Şemsiyemi alırken eşim atkımı bir tur daha boynuma döndürüp,

“Üşütme” diye yolcu etti beni.

Biraz da kurnazlık vardı gözlerinde.Çünkü, benim hastalığının çekilmez olduğunu düşünüyordu. Bu kurnazlığa gülümseyerek, hızlı adımlarla hastaneye doğru yol aldım. Giyinip hemen hasta odalarına girdim. Kimi yatıyor kimi beni görünce yatakta biraz daha toparlanıyordu.

“Hava soğuk ama ne kadar güzel bir manzara var hemşire hanım değil mi?” dedi birisi.

“Evet, çok güzel, geceniz nasıl geçti” dedim.

“Çok sıcak” dedi yatakta yarı uyur uzanan hasta.

“Kaloriferleri çok yaktılar” dedi memnuniyetsiz bir şekilde.

Tedavileri yapıp odadan çıktım. Deske doğru giderken arkamdan birisinin seslendiğini duydum. Biraz kısık, biraz çekingen bir sestti bu.

“Buyurun” dedim.

Ve o anda yüzümde biraz şaşkınlık ve sevinç oluştu. Yıllar önce bakışım o genç hastanın annesiydi. Ve yine o siyah çanta, ama derisi biraz kalkmıştı. Başörtüsünü yine kaşlarına kadar indirmiş. Üzerinde uzun bir hırka ve hafif çekingen bir tavırla yanıma doğru geldi. Hemen deske oturdum. Uzun uzun konuştuk. Çantasını kucağına alıp sıkı sıkı tuttu. Konuşurken yine çantasının sapıyla oynuyordu. O garip kafa hareketini yapıyordu artık. Çocuklarından, hayatından konuştuk. Ve tabi ki Ömer’den de. Tıp fakültesini kazanmış. Okulunu çok seviyormuş. Hatta tatillerde çalışıp annesine para gönderiyormuş. Bana bir mektup göndermiş. Annesi çantadan mektubu çıkarttı. Bunu yaparken eli titriyordu. Ya oğlunun elleriyle

Bir İnci

yazıp gönderdiği bu mektup ya da geçmişini konuşmak onu çok heyecanlandırmıştı. Mektubu özenle açtım. İçerisindeki yazıların zarar görmesini istemiyordum. Merak ediyordum karşımda duran kadın mı ben mi daha heyecanlıydım. Mektupta aynen şunlar yazıyordu:

“Sevgili ablacığım;

Senin de dediğin gibi, iyileştim. Artık kulağımla ilgili problem kalmadı. Bana güvenenlerin inancını boşa çıkartmadığım için çok mutluyum. Zaten inanan çok insan yoktu. Kardeşlerim bile benden umutlu değilken sen hep güç verdin. Her sözün kulağımda. Biliyor musun, uzmanlığımı kulak burun boğazdan almayı düşünüyorum. Bu hastalık beni çok üzmüştü. İnsanları benden uzaklaştırdıkça ben de insanlardan uzaklaşmışım. Bazen iyi ki hastalanmışım diyorum. Yoksa seninle nasıl tanışırdım. Ve içimde olan bu okuma duygusunu kim açığa çıkartabilir, bana destek olurdu. Senden ve annemden başka. Yazın çalışmaktan vakit bulabilirsem mutlaka ziyarete geleceğim.

Sevgilerle...

Ömer.”

Zannetmeyin ki, bu mektuptan sonra annesiyle oturup ağladık. Aksine çok mutlu olduk, çünkü mektubu bitirip birbirimize baktığımızda yanımızda Ömer belirivermişti.

Bir İnci

Kızılclık Şerbeti

Meltem DEVECİ / ANKARA

Karlı ve soğuk bir kış sabahıydı. Her sabah olduğu gibi, gün ağarmadan evden çıkıp hastanenin yolunu tuttum. Evim merkeze 50 km. uzaklıkta olduğu için yola koyulma vakti çoktan gelmişti.

Sağlık Meslek Lisesini kazandığımda yaşadığım heyecan ilk günkü gibi devam ediyordu. O sene 3. sınıftaydım ve mezun olmama 1 yıl kalmıştı. Hastane stajları çok önemliydi benim için. Okulda teorik eğitim önemliydi ama stajlarda uygulamalı öğrenmek bambaşka bir heyecandı, benim için.

O günkü staj yerim Ankara Eğitim Ve Araştırma Hastanesiydi. Hocamız yaptığı görev dağılımına göre o ayki bölümüm Dahiliye Yoğun Bakımdı. Yoğun Bakıma çıkıp, hemen formlarımı giydim. Peşinden servisi gezerek, ilgilenmek üzere hastalara yakından baktım. Nedense, 80 yaşında, zayıf, rengi sararmış, mavi gözleri kaskatı kesilmiş bir yaşlı kadın ilgimi çekmişti. Dağılmış saçlarını özenle düzeltip, ayakucundaki dosyasını okumaya başladım. 'Karaciğer yetmezliği' teşhisi konmuştu. Okudum, okudum...

Bir ara saate baktığımda yaklaşık 20 dakikadır aynı hastanın başında olduğumu fark ettim. Diğer hastalarla da ilgilenmem gerektiği için yanın-

Bir İnci

dan ayrılırken, birden bir şeyler fısıldadı. Ne söylediğini anlayamamıştım. Duymak için yanına sokuldum, elini tuttum. Varlığını hissetmiş olmalı ki tekrarladı, sessizce:

“Kızılıcık şerbeti” dedi.

Yanımdan ayrıldım ama bir taraftan da söylediği aklıma takılmıştı. Neydi bu ‘Kızılıcık şerbeti?’ Öğle arası hemşire hanımlarla sohbet ederken, hemen Zeynep teyzeden açtım konuyu. Kimsesiz bir kadınmış. Haftalardır yoğun bakımda olmasına rağmen, arayan soranı olmamış. Biyokimya değerleri çok anormal olmasına rağmen genel durumunda bir değişiklik olmaması da herkesin dikkatini çekiyormuş. Ve dikkat çeken diğer bir şey de kadının sürekli kızılıcık şerbeti istemesiymiş.

Akşam eve gittiğimde annelere de Zeynep teyzeden bahsettim. Bir şey beklemiş gibi olan halinden ve tabii ki kızılıcık şerbetinden. Can kulağıyla dinlediler, benim düşündüğümü onlar da düşünmüştü. Annem kızılıcık bulup, şerbeti hazırlayabileceğini söyledi. Bu harika bir haberi.

Ertesi gün, annemin hazırladığı şerbeti de alarak hastanenin yolunu tuttum. Bir taraftan da, hafızama üşüşen, yoğun bakıma gittiğimde Zeynep Teyzenin hayatta olmaması ihtimali beni korkutuyordu. O korkuyla bölüme çıktım ve yoğun bakım odasının kapısını açtım. Evet, oradaydı. Sanki biraz daha zayıflamış, biraz daha solmuştu rengi. Ama oradaydı işte.

Yanına gitmeden önce yapmam gereken bir şey vardı. Yoğun bakımın sorumlu doktorunu bulup ona durumdan bahsettim. Çok mantıklı bulmasa da şerbeti içirmemin sakıncası olmadığını söyledi. Koridorda heyecan ve mutlulukla tekrar yoğun bakıma koştum. Buz gibi kızılıcık şerbetini enjektöre çekip yaklaştım Zeynep teyzenin yanına. Beni görünce küçücük gözlerini araladı başını yana çevirdi ve gülümsedi. Başını tekrar okşadım, tam enjektörü dudaklarına yaklaştırmıştım ki duyduğum sesle irkildim:

“Na’pıyorsun sen kızım, ne veriyorsun hastaya?”

Bir İnci

Eyvah! bizim hocaya yakalanmıştım. Okulda da, stajlarda da çok katı prensipleri vardı ve bu tür şeylere asla izin vermezdi. Kısaca olanlardan bahsettim, sorumlu doktordan izin aldığımı da ekledim. Zaten hastanın oral'i de kapalı değildi; şu halde, vermemde hiçbir sakınca yoktu.

“Kızım, böyle saçma sapan şeylerle ne diye uğraşıyorsun, biz size bunları mı öğretiyoruz? Hastalara sorarsan her şeyi isterler. Bak şu köşedeki hastada tereyağlı iskender istiyormuş. Kap gel kebaççıdan da yedirelim bir güzel. Sakın! Görmeyeceğim, at onu elinden de servisteki arkadaşlarına yardıma git, burada boş işlerle uğraşma!” dedi.

Mecburen çıktım odadan. Servise geçtim ama aklım da hep Zeynep Teyze'deydi. Sanki anlamıştı istediği şeyi getirdiğimi. Çok mutlu olurdu eminim şerbeti içtiğinde, içi soğurdu belki. Gel gör ki hocamız engellemişti. Bütün olanlara rağmen, kafama koyduğum şeyi yapmakta kararlıyım. Hazır doktordan izin almışken, üstelikte tıbbi anlamda sakıncası yokken neden ölmek üzere olan birinin son isteğini gerçekleştirilmeyim ki? Bir yolunu bulup, tekrar yoğun bakıma girdim. Hemşire hanımlara da gösterdim elimdekini. Çok sevindiler, onlarda,

“Ne iyi yapmışsın” dediler.

Ama bizim hocaya bahsetmemelerini rica ettim. Söylediğini yapmadığımı öğrenirse kesin beni o dersten bırakırdı. Tekrar yaklaştım hastanın yanına, çatlak dudaklarının arasından birkaç damla damlattım. Elimi sıkıttı, heyecanla dudaklarını yalayıp ağzını şapırdattı. Haftalardır yemek yemeyen kadıncağızın yutma refleksi o kadar güçlüydü ki, ağzını açtı, tekrar bekler gibi, birkaç damla daha damlattım. Gülümsedi... Gülümsedi... Ke-yifle büzüldü dudakları...

Öğlen yemek vaktimiz gelmişti. Yoğun bir sabah geçirmiştik. Arkadaşlarla beraber keyifli bir öğle yemeğinden sonra servise tekrar çıktık. ANT takipleri, tedaviler derken akşam oldu yine. Formalarımızı değiştirip çıkıyorduk ki,

Bir İnci

“Siz ıkın, ben Zeynep Teyze'ye bakıp geleceğim” dedim, arkadaşlara.

Yoğun Bakımın kapısına yaklaştığımda garip bir durum olduğunu anladım. Hızla içeri- dışarı koşturan personelleri gördüm. Hemen koştum ben de içeri. Her Şey bitmişti çoktan hemşireler ve personeller sarıyorlardı Zeynep teyzemi. Biri ayaklarını bağlıyordu, biri çenesini. Olduğum yerde kaskatı kesildim. Güzümden sicim gibi yaşlar akmaya başladı. Sorumlu doktor, hastanın başında ex defterini dolduruyordu. Beni görünce gülümsedi, bir bana baktı bir de cansız yatan ve sanki yüzünde hala tebessüm olan kadıncağıza.

”Bak gördün mü? haftalardır çektiği sıkıntı bitti” der gibiydi.

Bende ona gülümsedim acı acı. Huzura ermişti artık Zeynep teyzem...

Karda Kaybolan Hayatlar

Sema AKYÜZ / ERZURUM

Sene 1996...Erzurum ili Köprüköy ilçesine 45 -50 dakika uzaklıktaki bir köyde hamile bir kadının doğum sancıları başlamış. Köy muhtarının kaymakam beyi arayarak ebe isteğinde bulunmasıyla başlayan; kimi için kardelenler gibi anlık hayat, kimileri için karın altında kara toprak olmak, kimileri için ise baharın müjdeleyicisi yediverenler gibi yeni hayatlara 'merhaba' demek olan yeni görev anı işte yine gelip çatmıştı.

Aylardan Nisan. Bahar aylarının en güzel ayı olmasına rağmen, Erzurum için inanılmaz bir kara kış akşamıydı. Öyle ki, yağın karın hızını gözlerle takip etmek gözler için inanılmaz bir eziyete dönüşüyordu.

Ebelik mesleğimi yerine getirdiğim ikinci şark görevimde, mesleğimin dördüncü yılındayım. Sağlık Ocağının lojmanında kalıyorum ve akşam saat 20.00 civarları... Sobanın üzerinde kaynayan çaydanlıktan çıkan suyun buharı ve ona eşlik eden ahenkli ses, yerini çalan telefonun sesine bıraktı. Telefondaki kişi Kaymakam Beydi. Köyün birinde hamile bir kadının ebeye ihtiyacı olduğunu haber verdi. İlçenin tek ebesi olduğum için,

"Hiç beklemeden, acil olarak yola çıkmam gerektiğini" bildirdi.

Bir İnci

Gideceğim köy, normalde 45 dakikalık bir uzaklıktaydı. Fakat yağın karın dakikaları ne kadar uzaklığa çevireceği bilinmezdi. Sağlık Ocağının ambulansı hazırlandı, ayrıca Kaymakam Bey'in aracı da bize eşlik etmek üzere yola çıktık. Çünkü ambulans bizi her an yarı yolda bırakabilirdi. İşimizi ihtimallere bırakamazdık. Ben ve Dr. Hakan Bey ambulansa bindik. Kaymakam Bey'in koruması ve şoförü de peşimizden bizi takip etmeye başladı. Çıktığımız yolun yıllar sonra torunlarımıza dahi anlatabileceğimiz çetin bir mücadeleye dönüşecek bir yol olacağını kim bilebilirdi ki... Her şeye rağmen, benim de Doğulu ve kara sevdalı olmam bana bu engeli gözümde büyütmemem gerektiğini söylüyordu.

Yola çıktıktan bir süre sonra, karşımızda bir greyderin belirmesi bizi çok sevindirmiş, her şeyin yolunda gideceğine inancımız artmıştı. Gideceğimiz köye yakın olan başka bir ilçenin aracıydı bu. Bize yardım etmek için orada hazır bulunmuştu. Önde greyder, arkada ambulans, onun arkasında makam aracı ile yolda kağın hızında ilerliyorduk. Fakat yakın bir köyün tepesine geldiğimizde ambulans aniden durdu. Bu, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Mustafa Kemal'in Kağnısı şiirini aklıma getirmişti. Kocabaş'ın yere yığılması, Elif Kadının çaresizliğiyle birlikte "dah" ve "daha" etmeleri nasıl ki fayda vermemiş ama cesaret ve azimlerini kaybetmemeleri beni yüreklendirip,

"Bu yolda tek başıma da kalsam, devam edeceğim" diye aklıma koymuştum. Bu düşünceler içinde yol almaya devam ediyorduk. Greyder önde 100 m ilerliyor, karı temizliyor sonra da biz devam ediyorduk. Saat 21:00'de çıkılan yolda gece yarısı olmasına rağmen hala köye varılamamıştı. Köy ulaşılması öylesine zor bir yerde kurulmuştu ki, yağın kar her şeyi daha da çıkmaza sokuyordu.

Bir köy hayal edin, arabaların geçtiği yollar dağların tepesinde, köy ise çukur bir alanda kurulu. Alacakaranlıkta, aşağıdaki köyü güçlükle seçebiliyorduk. Derken, tam tepeye gelmişken birden greyderin ışıkları da söndü. İşte bu iyi değildi. Çünkü yola o ışıkla devam ediyorduk. Neler ol-

Bir İnci

duğunu anlamaya çalışırken, greyderin şoförü aracın sigortalarının attığını ve yola devam edemeyeceğimizi söyledi. Çukurdaki köyden bir adam bizi görmüş olacak ki acı acı bağıırıyordu.

“Nerede kaldınız! Nerede kaldınız! Köyde üç gündür elektrik yok ona göre aşağıya inin, dikkatli olun” diyerek bizi uyarmayı da ihmal etmiyordu.

Sesin tonu durumun ne kadar acil olduğunun sinyallerini veriyordu. Bir noktadan sonra makam aracı da kara saplanmış, durumumuz daha da çıkmaza girmişti. Elif Kadın olma zamanı gelmişti. Köye ulaşabilmek için kalan mesafeyi yürümek zorundaydık. Öyle de yaptık. Elimizdeki doktor ve ebe çantalarının ağırlığını dikkate almaksızın Dr. Hakan Bey ve ben hızlı bir şekilde araçtan indik. Kaymakam Bey’in şoförü ve koruması da bu zorlu yolda bize eşlik ediyorlardı. Fakat ayağımızın birini kara bastığımızda diğer ayağımızı basmak için karda kalan ayağımızı çıkarmak bir işkenceydi. İlerlediğimiz yolda en küçük bir dikkatsizlik 100-150 metrelik çukura yuvarlanmamıza sebep olabilirdi. Ağızımızdan çıkan buhar kirpiklerimizin buz tutup birbirine yapışmasına neden olurken, sanki inceden inceye gelen bir ızdırabın eşliğinde olduğumu hissetmiştim.

Bir taraftan güçlkle yola devam ederken, öte yandan da bizi bekleyenleri merak ediyorduk. Acaba onlar ne âlemdeydi? Başkalarının düşüncesini bilmem ama benim yüreğimde fırtınalar kopuyordu. Bu fırtına karla vermiş olduğum mücadeleye değildi. Bu mücadelenin sonunda ya muzaffer olmak, ya da coğrafi şartların elverişsizliği yüzünden kara yenik düşmek vardı. Muzaffer olacağım ya da yenik düşeceğim şey neydi ki beni bu kadar korkutuyordu. Sanırım anne ve bebeğin hayatlarının devam edip edemeyeceğiydi. Çünkü doğum olayı, çok hızlı gelişen, akabinde kanama ve ölümü birlikte getirme potansiyeli taşıyan bir mucizeler kervanıydı.

“Allah’ım ne olur bu kervandaki yolcu sayımıza zeval verme” dualarıyla devam ediyordum.

Bir İnci

Esas çaresizliğin ortasında olan biz değil, sadece ve sadece o kadının ve doğmamış bebeğiydi. Eğer o anneye bir şey olursa bütün bir aile sönerdi. Çünkü ocağı tütüren annedir. Eğer bir ailede anne varsa her şey tamam yoksa her şey eksiktir. Tüm bu düşüncelerle yola devam ederken, başımı kaldırdığımda köye inmiş olduğumuzu muhtarla göz göze gelince anladım. Her zamanki gibi güler yüzünü ne sönen ışıklar ne de içinde buldukları çaresizlik soldurmuştu, muhtarın. Ne kadar da iyi bir insandı.

Doktor Bey ve ben, muhtarın konuşmasına fırsat vermeden hastanın durumunu sorduk. Muhtar, doğumun kendiliğinden gerçekleştiğini annenin iyi olduğunu fakat bebeği kaybettiklerini söyledi. Dr. Hakan Bey'le beraber hastanın evine doğru koşar adımlarla ilerledik, hemen anneyi muayene ettik. Çok şükür hastanın kanaması yoktu. Yine de yapılması gereken ilaç tedavilerini ivedilikle halletmiştik. Bebeğin ölmüş olmasına rağmen Dr. Bey doğa şartlarının kurbanı olan bu minik bedeni muayene etti. Bir ümitti bizimkisi ama maalesef vakit geçmiş ve karda açmadan bir Kardelen daha kaybolmuştu. Annenin sonraki zamanda kullanacağı ilaçları verdikten sonra yeniden yola revan olma, geriye dönme vakti gelmişti. Buz tutmuş ayaklarımızla, muhtarın evine doğru yol alıyorduk.

Bebeğin ölümü yüreğimde derin hüznün yerleşmesine sebep olmuştu. Yine de her şeye rağmen Allah'a şükür etmekteydim. Çünkü ocağa ateş daha düşmemiş, bir yuva sönmemiş ve bir ana ölmemişti.

Etrafımdaki insanlar koşar adımlarla ilerlerken, benim düşüncelerimle olan sessiz sohbetim onlardan uzaklaşmama ve aramızdaki mesafenin artmasına neden olmuştu. Bu açık aralığın beni can pazarı yaşayacağım alana götüreceği aklımın ucundan dahi geçmiyordu. Muhtarın evine kısa bir mesafe kalmıştı fakat buz tutan derenin üzerinden geçenleri görünce ben de birden cesaretlendim ve koşar adımlarla bu derenin üzerinden geçmek için acele ediyordum. Ki çatırdama sesleri eşliğinde, bir anda buz tutmuş derenin içine yuvarlandım. Ne olduğunu anlamadan çırpınarak bağırımaya başladım. Sanırım acı acı çığlık atma sırası muhtardan sonra bana gelmiş

Bir İnci

ve içinde bulunduğum çaresizliği gözler önüne sermişti. Önden gidenler hemen geriye dönüp koşmaya başladı. Benim feryadıyla onların bağırma-ları bir birine karışıyor,

“Yetişin! Ebe Hanım suya düştü, yardım edelim” seslerini ancak du-yabiliyordum.

Soğuk suyun etkisiyle birbirine vuran dişlerime korkuyla ağlayışım eşlik ediyordu. Neyse ki, çok geçmeden imdadıma yetiştiler. İki değil, dört elin birden uzandığını görünce yaşadığım sevinci unutamam. Ortalığın zi-firi karanlığa çalmasının çaresizliğinden, bir anda tünelin ucunda beliren ışığın sevincini yaşar gibi olmuştum. O an elimden tutan Kaymakam Bey’in şoförü ve korumasına halâ minnettarım.

Kurtulmuştum, kurtulmasına ama buz tutmuş suyun içinden çıkmış-tım ve tir tir titriyordum. Vücudum da alabildiğine ağırlaştırmıştı. Aklım biraz başıma gelince anladım ki ağırlaşan üzerimdeki buz tutan kıyafetlerimdi. Bu halimle muhtarın evine girdik. Eşinden kıyafet istedim. Ama önce so-banın yanına geçip buz tutan kıyafetlerimin çözülmesini bekledim. Kıyafet-lerin çözülmesini beklerken bir ara gözüm yerde yatan çocuklara takıldı. Yataklarında tek dize halinde yatan bu 5-6 çocuğun yüzlerine baktığınızda soğuşun ve yokluğun izlerini, esmerleşmiş ve çatlamış yanaklarında görebilmek hiç de zor değildi. Bir kaçıyla göz göze geldiğimizde utangaçlığın vermiş olduğu hislerle kafalarını yorganın altına sokup çıkarıp ne olduğunu anlamadan tatlı tatlı tebessüm etmeleri sobanın sıcaklığından önce buzlarımı çözmüştü.

Muhtarın Hanımının, odanın kapısında elinde duran kıyafetleri giy-mem için işaret etmesiyle odadan çıkıp başka odaya geçmiştim. Kadının elindeki çeşitli renklerle ve desenlerle eski yerleri onarılmış pijamalar, en değerli şal ipeklerden daha çok makbule geçmişti. Bununla birlikte yudum-ladığım sıcak çay tüm bu fiziki yorgunluğumu almıştı. Muhtarla vedalaşıp, yeniden çalışma alanlarımıza döndük.

Bir İnci

Şu an yine gülümseyerek bir kış akşamı çayımı yudumluyorum. Aradan yıllar geçmiş ben mesleğimin 21. yılındayım. Ama içimdeki meslek aşkını besleyen, galiba biraz da karşılaşılan zorluk ve yapılan fedakârlıklar diye düşünüyorum. Palandöken Dağı'nın vakur duruşu, üzerindeki karı gibi bembeyaz olup, bize forma olarak giydirilmiş, sarıp sarmalayıp, beni mesleğime sıkıca bağlamıştı sanki. O heyecanın üzerinden sanki yıllar geçmemişti. Geçen zaman, her ne kadar yüzümüze derin izler, saçımıza gümüş teller düşürse de asla elimize solan güller vermedi. Eminim ki, ben ve benim gibi birçok meslektaşımın eline aldığı o minik canlar yarınların ümidi olacaktır.

Son olarak şunu söylemek isterim ki, aşığı olduğum ebelik mesleğimi dünyaya yeniden gelsem seve seve yine yaparım...

Bir İnci

Hayat En Değerli Lütüftür

Aysel IŞIK / KONYA

Küçük meleğimi geride bıraktım. Bebeğimin sesleri hâlâ kulaklarımda çınıyor. Henüz üç aylıktı. Doğum sonu izni ve yıllık izinlerimi kullandığım halde ancak kendisine üç ay ayırabilmiştim. Belki biraz rapor da alabilirdim. Ama bu sefer de diğer bebelerin ve arkadaşlarımla hakkını çığnemiş olacaktım. Ben sadece kendi bebeğimden sorumlu değildim. Bir de beni bekleyen toplumun bebeleri vardı.

Yeni doğan servisinde çalışıyordum. Ve o gün nöbetçi idim. Personel yetersizliğinden hemen nöbet listesine girmiştim. Üç aylık bebeğime rağmen, servisteki bebeklerle avunuyordum. Yatan her bebek ile empati yapıyor, sanki kendi bebeğim gibi ilgileniyordum. Nöbetler çok uzundu. Hafta içi 16 saat, hafta sonları 24 saat nöbet tutuyordum. Süt iznimi de kullanamıyordum. Bu kadar uzun ve sık nöbet tutmak beni de, bebeğimi de zorluyordu. Ama personel olmadığı için başka çare de yoktu.

Geceler boyu aklım bebeğimde idi. üç saatte bir yeni doğan bebeklerini beslerken kendi bebeğimi düşünürdüm. Ve dua ederdim.

“Allah'ım, Sen de benim bebeğimi doyur.”

Bir İnci

Çünkü bebeğim mama sevmiyordu. Israrla anne sütü istiyordu. Ve imkânlar sınırlı idi. Bazen gecenin bir saatinde bebek hiç mama yememiş olduğundan, baba da kucaklayıp getirmek zorunda kalırdı.

Her şeye rağmen servisteki bebekler beni teselli ediyordu. Tek başıma idim. Tedaviler, bakımlar, beslenmeler, gözlemler... Hepsini arka arkaya yapıyordum. Arada da doğum salonundan solunum sıkıntısı olan bebekler servise getiriliyor, onlara da müdahale ediyordum.

Çocuk doktoru bir tane idi. O da nöbet tutmuyordu. Bütün sorunlar nöbetçi hemşirenin üzerine kalıyordu. Şanlıurfa da doğum oranı yüksek idi. Bu yüzden gelen bebekler de çoktu.

Gecenin ilerleyen saatleri idi. Saat 01:00 civarında kuvvetli bir bebek ağlayışı ile bir beyefendi servise doğru geliyordu. Anlaşılan bebek yeni doğmuş, babanın eline verilerek servise yönlendirilmişti. Bebek bir erkek çocuğu, kilolu ve miadında doğmuştu. Ancak anomali idi. burun, ağız ve kafa yapısı değişikti. Fakat çocuğun solunumu, kalp atışları ve refleksleri gayet normal idi. Acil olarak yapılacak bir durum yoktu. Öyle zannediyorum ki hiç kimsenin yapabileceği bir şey yoktu. Bebeği bir saat gözlemledim. Acil bir durumu olmayan bebekler aileye veriliyordu. Durumu kötü bebekler ise Çocuk Hastanesine sevk ediliyordu.

Bebeğin babasına bilgi vermek istedim.

“Babası, bebeğinin kalp atışları, solunumu ve diğer belirtiler açısından durumu normal. Ancak sabahleyin bir beyin cerrahi doktoruna götürmenizi tavsiye ediyorum.”

“Ben bebeği istemiyorum.”

“Anlıyorum. Durumunuz biraz sıkıntılı. Ancak herkesin başına gelebilir. Ve bu bebek sizin bebeğiniz. Onun size ihtiyacı var.”

“Ben o bebeği istemiyorum.”

Bir İnci

“Eğer mesele ekonomik ise yeşil kartlısınız, devlet bütün ihtiyaçlarınızı karşılayacak.”

“Yine de istemiyorum.”

O sırada başka anneler kendi aralarında servis kapısına toplanmış her bir kafadan bir ses geliyordu. Tabii ki bu sesler ve tutumlar da babaya psikolojik baskı yapıyordu. Servisin önündeki grubu dağıtmaya başladım.

Tekrar babanın yanına geldim. Konuşmaya başladım.

“Beyefendi bebeği almak zorundasınız.”

“Hayır, almak istemiyorum. Bebeği bir köşeye atın. Üzerini de kapatın ölsün.”

Beynimde adeta şimşekler çaktı. Ben bebeleri yaşatmak için bu kadar direnirken o kendi öz bebeğinin ölmesini istiyordu.

“Babası, biliyorum durumun zor. Ama bebek katili olmak ne bana, ne de babası olarak size yakışır.”

“Ölmesini istiyorum, bebeği istemiyorum...”

Babayı saatlerce ikna etmeye çalıştım. Ama bir türlü kabullenemiyordu. Bebeği uzun süre tutarsam beslenmediği için zaten hipoglisemiye girip tablo bozulmaya başlayacaktı. Ben bebeği de besleyemedim. Herhangi bir durum gelişse aspirasyon gibi, bebeğe müdahale edecek doktor da yoktu. Damar yolunu açsam ve servise yatış yaptırsam bana ‘hangi yetki ile?’ diyerek hesap soracaklardı. Zaten bebeği yatırmanın bir sebebi de yoktu.

Ekip yetersizliğinden tüm sorunların ortasındaydım. Hem de hangi yolu çizsem yetkim yoktu. Ve ertesi gün birçok farklı sorunların içerisinde kalıyordum. Çünkü bu tür olaylar her nöbetimizde oluyordu.

Bir İnci

Her neyse, artık bebeği babasına da veremezdim. Bebeği götürüp bir yol kenarına atabilirdi. Öldürebilirdi. Bunu bile bile bebeği ona veremezdim.

“Babası, bebeği Çocuk Hastanesine sevk edeyim. Sana ambulans ayarlayacağım. Bakalım oradaki doktorlar size ne diyecek?”

“Ben bebeği istemiyorum.”

“Yeter ama; sen bebeği istemiyorsun diye, beni bebek katili mi yapacaksın?”

“Tamam, tamam.”

Neyse ki saat 03:00 civarında baba teklifimi kabul etti. Bu arada bebek de güçlü güçlü ağlayarak varlığını hatırlatıyordu. İşlemleri tamamladım. Ambulans ayarladım. Ambulans şoför tekti. Babaya güvenemediğim için yanına bir personel ayarladım ve Çocuk Hastanesine gönderdim.

Zaten çok yorulmuştum. Serviste yatan bebek sayısı gereğinden fazla idi. Üzerine bir de psikolojik yorgunluk eklendi. Bunca yorgunluktan sonra tam nefes alacaktım ki bebeği bir saat sonra baba yine getirdi karşıma. Çocuk Hastanesi’nde:

“Bizim açımızdan bir sorun yok” demişler.

Bebeği aileye vermişler. O da bebeği getirdi bana.

“Bebeği istemiyorum.”

“Bakın beyefendi, benim yapabileceğim bir şey kalmadı.”

Anne diğer tarafta serviste. Ve aile bebeği anneye göstermiyorlar. Diğer taraftan servisteki hasta refakatçileri panik yapıyorlar. Diğer hastaları ayaklandırıyorlar. Bebeği aldım. Ama ne yapacaktım. Baba ile bir yol çizmeye çalıştım.

“Bu çocuğun, beyin cerrahi doktoru tarafından değerlendirilmesi ge-

Bir İnci

rekir. Ama Urfa'da var mı bilemiyorum.”

“Ben bebeği istemiyorum.”

“Size yardımcı olacağım. Lütfen işi zorlaştırmayın.”

Urfa'daki tüm hastaneleri aradım, sadece bir Devlet Hastanesinde beyin cerrahi doktoru varmış. Uzun süre uğraşıp, babayı ikna ettikten sonra, tekrar bir ambulans aradım. Buldum. Bu arada işlemleri, resmi usul yerine ikili ilişkilerle hallediyor, hatır-gönülle yapıyordum. Çünkü yetkim yoktu. Yanına yine bir personel aradım. Buldum ve bebeği bir kuvöz ile hastaneye gönderdim. Urfa Devlet Hastanesi'ne gittiler.

Saat 05:00. Bütün gece uğraşmak zorunda kalsam da neyse ki mesele çözülmüştü. Tam ben böyle düşünüp, rahatlamışken, o da ne!?

Baba ve bebek yine karşımda. Halime güleyim mi, ağlayayım mı? Bilemiyordum.

“Ne oldu? Ne dediler?”

“Acil doktoru, evinden beyin cerrahi doktorunu çağırdı. Uzman doktor baktı. ‘Acil bir durum yoktur. Sabah tekrardan polikliniğe getirsinler’ dedi.

“Şimdi, neden getirdin bebeği bana?”

“Ben bu bebeği istemiyorum. Bırak kenara ölsün. Yemin ederim seni sorumlu tutmam. Hiç kimseye de bir şey demem.”

“Hayır. Ben senin bebeğinin sorumluluğunu almayacağım. Sen ise baba sorumluluğunu alacaksın. Diğer tüm hasta bebeklerin babası gibi. Ve benim diğer hasta bebeklerle ilgilenmem gerekiyor. Bir düşün ya. Sen şimdi bir kaza geçersen, senin başına böyle bir şey gelse, ailenin sana böyle davranmasını ister miydin? Olamaz mı? Pekalâ da olabilir. Varsayalım ki o bir kaza geçirmiş...”

Bir İnci

“Ben bu bebek ile diğer hasta sahiplerinin yanında durmam.”

“Tamam, sana özel bir oda ayarlayacağım. Kimse seni ve yanındakileri rahatsız etmeyecek.”

Bir özel oda ayarladım. Doğum servisindeki hemşire ve personeli tembihledim. Sık sık gözetlemesini istedim. Artık çok yorulmuştum. Psikolojik olarak da çok çalkalanmışım. Sağlıkçıyım ama benim de bir kalbim vardı. Gün ışımıştı. Servisteki tüm bebeklerin bakım ve beslenmelerini yaptım. Gözlemlerini aldım.

Saat 08:00 olmuş, nöbet bitmişti. Ama ben de bitmişim. Gelen çocuk doktoruna ve hemşire arkadaşlara olup bitenleri anlattım. Ve nöbetimi teslim ettim. Eve, kendi bebeğime gidiyordum.

Bebeğimle biraz ilgilendim. O da annesini çok özlemiş olmalı ki kokumu alır almaz gülmeye, heyecanlanmaya başladı. Sonra da büyük bir güven içinde kucağımda beraber uyumaya başladık.

Biz bebeğimle yorgunluk ve özlem giderirken, dışarıda yaşananlardan habersizdik. Meğer, benden sonra hastane çalkalanmaya başlamış. Adamı medya mı yakalamış yoksa adam mı medyayı yakalamış, bilemiyorum. Ama adam,

“Bebeğimi ölüme terk ettiler” diye ortalığı velveleye vermiş.

Ertesi gün gazetelerde:

“Bebek ölüme terk edildi” diye manşet atıldı.

Hakkımda soruşturma açıldı. Hastane Başhekimi, Sağlık Müdürü ve Vali, medyanın eleştirilerine muhatap oldular. Adamın köyüne kadar gidilip özür dilendi. Ama ben gitmedim. Çünkü elimden gelen hem tüm hemşirelik yetkilerimi sonuna kadar kullanmışım. Hem de insanlık adına bebeği hep sahiplenmişim. Olabilecek tüm olumsuzluklara karşı tedbir almışım. Gerçi, adamla yüzleşip, gözlerinin içine bakmayı çok isterdim. Hem katil

Bir İnci

bir baba olmayı umursamayıp, hem de nasıl mağdur pozisyonuna girdiğini görmek isterdim.

İnsan hayatı bu kadar ucuz ve değersiz olmamalı idi. Günlerden sonra 'medya ile şu kadar para aldığını, anlaşıklarını' da duydum. Artık bilemiyoruz, ne kadar gerçek, ne kadar uydurmadı. Bir şey var ki, Urfa küçük bir yer. Her şey çabuk duyulurdu.

Yaşananları vicdanla, insafla bağdaştırmak imkansızdı. İnsanı harcamak bu kadar kolay mıydı? Tüm bu olayların arasında yine de beni en çok yaralayan soru şu olmuştu. İnsan hayatı bu kadar değersiz miydi? Değildi, olmamalıydı. Her nefes, en az benimki kadar değerli idi. Her insan bu hakka sahipti. Ve hayat, bize verilen en değerli hediye idi. Ama ne yazık ki aramızdan bazıları kendilerine tanınan bu hakkı, başkalarına layık görmüyorlardı. Bazen kuvözde duran hasta ve anomali bebeklere bakıp düşünürdüm.

"Acaba benim bebeğim böyle olsaydı ne yapardım" diye.

Tüm yüreğimle şunu diyordum:

"Benim çocuğum bir canavar da olsa kabullenirdim. Çünkü o benim bir parçam. Ve onun da en az benim kadar yaşamaya hakkı var."

Sizce de o tür hastalara bakmak ve yaşatmak için mücadele etmek gerekmez mi? Onları yaşatmak için elimizden geleni yapmak zorunda değil miyiz? Takdir yerine, takdir yaşadığımızı bu olay, bunun bir göstergesi değil midir?

İşte biz sağlıkçılar, bu noktada duruyorduk. Bizler, hayatın en değerli lütuf olduğuna ve herkesin de buna hakkı olduğuna inanıyorduk. Ve bu yolda her türlü mücadele ve fedakârlığı yapıyorduk ve yapmaya da devam edecektik. Böyle düşünenlere ne mutlu. Bizim farkımız da bu idi. Yaşatmak için oradaydık, hayatları bitirmek için değil. Orada durmaya da devam edecektik...

Bir İnci

Bir İnci

30 Ağustos 1991

Seher ESEN / OSMANİYE

Aynadan fark ediliyordu tedirginliğim, vücudum ister istemez titriyordu her halimden anlaşılıyordu korktuğum.

Şakaklarımdan akan terler beni bunaltıyordu. Hava alabildiğine sıcak ve etraf alabildiğine ıssızdı. Sadece dikiz aynasından nadir rastlanan insanların, bana ve ağabeyime meraklı gözlerle bakan silüetleri ile bozuk yolda ilerleyen araba tekerinin sesi eşlik ediyordu, bize.

Ben, henüz 18 yaşına yeni girmiş genç bir ebeyim. İdealleri olan mesleğini en iyi şekilde yapacağına inanan, inandıkları uğruna bedel ödemeyi göze almış bir idealistim. Ailemin,

“Gitme, biz bu tazminatı öderiz” demesine karşılık, hayatın zorluklarından bihaber,

“Bayrağın dalgalandığı her yerde çalışırım” diyerek, kararlılıkla yollara düşmüşüm.

Atamamın yapıldığı yer, insanların gitmek istemediği, terör olaylarının damgasını vurduğu, adı duyulduğunda bir ürperti uyandıran, anaların yüreğini yakan Şırnak. Buna rağmen, ben, her türlü zorluğu göze almakta, arzu

Bir İnci

ve heyecanla ideallerimi gerçekleştirmekte kararlıyım. Bir anneyi özlemle beklediği, yolunu gözlediği bebeğine kavuşturmak, yeni bir hayata merhaba! diyerek gözlerini uzun bir yolculuk sonrasında açmaya çalışan yumuk, yumuk elleri ile ben geldim diyen bir bebeğe yardımcı olmak, bir hastaya çare olmak; belki çocukluğumun siyah beyaz televizyonundaki 'Derman Ebe' olmak için yollara düşmüşüm.

Osmaniye'den Batman'a varmıştık. Ağabeyim orada öğretmendi ve oradan Şırnak'a geçecektik. Araba Batman'dan Şırnak'a doğru yol alıyordu. Yorucu bir yolculuktan sonra nihayet Şırnak'a gelmiştik. Yorgun güneş, yerini yavaş yavaş karanlığın sessizliğine ve parıltıyan yıldızlara bırakmıştı. O gece bir tanıdıktık kaldık.

Ertesi gün, güneşle birlikte ben de, yeni bir hayata 'merhaba' diyordum. Kahvaltıdan sonra, İl Sağlık Müdürlüğüne gittik. Rutin işlemler sonunda görev yerim belirlenmişti. Hastane, Sağlık Müdürlüğü, Sağlık Ocağı aynı bina içindeydi, Şırnak Şehit Dr. Olcay Dayan Sağlık Ocağına ebe olarak verilmiştim. İşyerimden sonra kalacağım yer de netleşmişti. Üç blokta oluşan lojmanlardan boş olan birinde kalacaktım. Benden önce bir arkadaşım daha gelmişti buraya ama o dahil kimse lojman kalmıyordu. Bizden önceki arkadaşlardan büyük bir kısmı, eşyalarını bile almadan Silopi'ye gitmişlerdi. Zira Körfez Savaşı vardı ve bunu da dikkate alarak orada görevlendirilmişlerdi.

İsteyerek geldiğim bu şehir, malum zorlukları yanında, hemen yanı başında cereyan eden savaşın ilave riskleriyle karşı karşıyaydı. İlk günün heyecanı ile bunların çok farkında değildim. İdeallerimle, kafamda keşim, üstümde beyaz formam, ayağымda beyaz ayakkabılarım ve taşıdığım rozetle göreve hazırdım. Daha ilk günümde, hastanede personel olmadığı için nöbete kaldım.

İlk günler zordu, ancak hayat akmaya günler geçmeye devam ediyordu. Farklı illerden arkadaşlarla, burada kendimize bir ortam hazırlamaya

Bir İnci

çalışıyorduk. Bu arada yaz yavaş yavaş yerini sonbahara bırakmış, sararan yapraklar arkadan gelecek kışın ilk işaretlerini vermeye başlamıştı. Çukurova'nın sıcaklarından sonra, Şırnak'ın soğuğuyla tanışacak, sert bir kışa 'merhaba' diyecektim.

Evlere doğuma gidiyor, vakalara arkadaşlarımızla beraber giderek birbirimize yardımcı oluyorduk. Aslında mesleğe hızlı bir başlangıç yapmak zorunda kalmıştım. Göreve başladığım ilk gün tutulan nöbetten sonra ikinci gün de ilk ciddi görevle karşı karşıya kalmıştım. Lojmanların hemen yakınında komşunun gelininin ikinci doğumu gerçekleşmiş, dahası ikiz dünyaya getirmişti. Önce Allah'ın, sonra doğum öğretmenim Handan hanımın öğrettiği değerli bilgilerle, hiçbir anormalliğe ve olumsuzluğa fırsat vermeden dünyaya gelmelerine yardımcı olmuşum.

Bir bilgiyi hayata geçirmenin, bir çaresizliğe çare olmanın hazzı ancak yaşayarak anlaşılabilir. Gecenin sessizliğinde, bilinmezliğin verdiği heyecan dalgası içinde yeni hayatlara vesile olmak, Kadın Doğum Uzmanının olmadığı bir ilde, risklerine rağmen, çaresizliğe çare olmak güzel bir duygu. Bunu yaşattığı, beni darda koymadığı için Rabbim'e hamd ederim.

Günler haftaları, haftalar ayları takip ediyordu. Her geçen gün, yeni olay ve yaşanmışlıklarla, mesleki olarak pişiyor, hayat tecrübemle birlikte kendime güvenim de artıyordu.

Hastanemize, Sağlık Ocağına geçici görevle uzman doktorlar gelmişti. Personel durumu ve ihtiyaca göre hastanede nöbet tutuyor, doğumhane, servisler, acil ve Sağlık Ocağında çalışıyorduk. Ayrıca metal çantamızı alıp, ev doğumlarına da gidiyorduk. Arkadaşlarımızla bir kardeş gibi geçiniyor, bilmediğimiz konularda bilgi paylaşımında bulunuyorduk.

Bizi yoran, içimizi acıtan çok çalışmak değil, başka şeylerdi. Cehaletti, töre bellenen yanlış inanışlar... Sözgelimi, kadının değerinin doğurduğu erkek çocukla ölçülmeye devam ediyor oluşuydu. Sen ne ümitlerle baba

Bir İnci

evinden çık, dünyaya yeni can ya da canlar getir. Sonra 'erkek çocuk doğurmadın' diyerek üzerine kuma ya da kumalar getirilsin...

Oysa asırlardır Müslüman olan bir toplum, Allah Resulünün kızlara verdiği değeri bilmez miydi? Kızların toprağa diri, diri gömüldüğü cahiliye dönemi çoktan gerilerde kalmamış mıydı? Nebiler Nebisi gelip, bütün cahiliye adetlerini ayaklarının altına alırken, kızı Hz. Fatıma (r.a)'yı Mekke sokaklarında omuzlarında gezdirmiş değil miydi? Bilinmiyor muydu bunlar? Biz kendi dinimizi mi bilmiyorduk? Yoksa bilmemize rağmen bunlar işimize mi gelmiyordu?

Bir evlat, nasıl olur da cinsiyetinden dolayı horlanırdı? Bir anne, evladına sevgisini gönülden nasıl veremezdi? 'Sen nelere sebep oldun?' dercesine sevgisini gösteremezdi. Sadece üzümler aynı kaderi paylaşıyoruz diye feryat ederdi.

Bir gün, günlerden cumartesi ve doğumun icap nöbetçisiyim. Artık mevsim kışa dönmüş, her yer, lapa lapa yağan karla kaplanmış. Yollar kapalı, çatılara kadar ulaşan karlardan evler bile görülmez vaziyette. Şırmak, çetin kışını yaşıyor. Soğuk, odunu-kömürü olmayanlar için büyük eziyet; biz de lojmanda soba yakarak ısınıyoruz. Saat 11:00'de kapı çaldı. Ses tanıdık değildi.

"Doğum var, ebe hanım" dediler.

Her 'doğum' kelimesi belki ömrümden birkaç yıl çalıyordu. Çünkü gittiğim çoğu vaka, olumsuz doğum oluyordu. Korkarak, tedirgin gidiyordum. Vardığımızda, çoğunlukla vakaya mahalle ebeleri müdahale etmiş, ancak ortaya çıkan semptomlar üzerine bize haber vermiş oluyorlardı. Elbette bu da işimizi olabildiğince zorlaştırıyordu. Bazen iş işten geçmiş, yapacak bir şey kalmamış oluyordu.

Bir İnci

Arkadaşım Gülay'la beraber gitmeyi kararlaştırdık. Bizden başka kimse yoktu. Bilmeden, tanımadığımız insanlara inanıp, yayan yapıldak karda açılan patika yollardan, Allah'a sığınarak doğuma gelen kişinin arkasına düştük.

Adamın ağzından, zorlayarak da olsa aldığımız bir iki kelimededen, vakanın ilk doğum olduğunu anladık. Gelen kişi, elli yaşlarında, suratı kırk karış, hiç konuşmuyor. Halinden belli ki kötü bir şey olmuş. Ya da yolunda gitmeyen bir şeyler var. Bu arada, tipiyle karışık yağın kar nedeniyle 2-3 metre ileriye göremiyorsun. Uzun uğraşlarla, karda bata çıka yorucu bir saatlik yolculuktan sonra eve vardık. Dışarıda kimse yok. İçeriden zılgıtlar çeken kadınların sesi geliyor. Adam eliyle sesin geldiği odayı işaret edip:

“Doğum hastası o odadadır” dedi.

Kapıyı açtık, birde ne görelim? Bir kadın yerde yatıyor ayak başparmağında bir ip bağlı, iki üç kadın zılgıt çekiyor. Oda o kadar sıcak ki nefes almak mümkün değil. Sobanın yanındaki kanamalı hastadan gelen kanlar yerlerde. Kadın, soğuk soğuk terler döküyor ve artık takati kalmamış, sadece,

“Ne olur beni kurtarın!” diyebiliyordu.

Manzara karşısında iliklerime kadar ürpermişim. İçimden,

“Rabbim utandırma” diyerek işe koyulduk. Plesentanın çıkması gerekiyordu. Ama önce durumun stabil olması gerekiyordu. Hastanın tansiyonuna baktım, nabız düşüktü. Parmaktaki ipi çözdüm, peşinden uzun uğraşlar sonunda plesentayı çıkardık. Ama bu arada kadıncağızın tansiyonu daha da düşmüş, kan kaybı ise normalin üstündeydi. İç yırtıklar vardı ve tedavinin hastane ortamında yapılması gerekiyordu. Orada yapılacakları yapmış, durumu kontrol altına almıştık. Ancak risk hala sürüyordu. Çünkü öncesinde çok kan kaybetmişti. Bu haliyle, sızıntı şeklindeki kanama hastayı şoka sokabilirdi.

Bir İnci

“Kadını hastaneye götürmemiz lazım” dedim ve eşini sordum.

“Yok” cevabı karşısında,

“Nasıl yok?” dediğimde, kadından önce şoku biz yaşadık. Kendilerinden emin ve kanıksamış ruh haliyle:

“Kız olduğu için gitti, gelmez” dediler.

Çıldırılmamak işten değildi.

Yazık, uzun süre doğum sancısıyla,

“Beni kurtarın!” diye inleyen anne, doğum sancısından kurtulmuş, fakat bu defa da göz göre göre kendi kaderine terk edilmenin acısıyla kıvranıyordu. Bedenindeki acılar bir yana, doğurduğu yavrusunu kucağına alıp, onun gurur ve sevincini yaşamaktan mahrumdu. Bunun ıstırabı herhalde çektiği ağrı-sızıdan aşağı değildi.

Henüz anneliği tadan kadın ölümle pençeleşirken, baba, ‘bebeği kız oldu, erkek doğurmadı’ diye ‘utancından!’ kahveye gitmiş, gelmiyordu. Bu durum karşısında ne söylenebilir ki?

Dahası bunları düşünüp, oraya takılma lüksümüz de yok.

Etrafımdakilere laf anlatmaya çalışırken, arkadaşım donup kalmıştı. Kimse gayret göstermiyordu, kendim söylüyor, kendim dinliyordum,

“Ya yardım edin götürelim, yoksa hasta ölür” dememe rağmen kimse seslenmiyordu bile.

Bir battaniye bulup, kadını güç bela içine yatırdım. Sonra da,

“Tutun ucundan, yola indirelim” dedim.

Ama nafiye. Kimse ellemiyor, ben cansiperane mücadele ederken, onlar sadece seyrediyordu. Yanımda gelen arkadaşına,

Bir İnci

“Bu kadın ölmemeli. Bunun sorumluluğundan kurtulamam, vebalini de taşıyamam. Tut ucundan, yola indirelim.” Dedim.

“Çok zor. Bu karda, biz bir şey yapamayız” diyordu.

“Hayır yapmalıyız, yapmak zorundayız”

İyice üstünü örttüğüm bebeği de alıp, yola düştük. Çaresizlik zor, buna anlamsız bir saplantı uğruna katlanmak ise kahredici. Düşünün, hayata yeni gelmiş bir can, o canı dünyaya getiren gencecik bir beden, bir anne... Her ikisi de, o an karşılaşmaları gerekenin tam tersine muhatap oluyorlar... Bir bayram değil, matem havası hakim ve iki can adeta ölüme mahkum suçlu muamelesi görüyorlar.

Son bir umutla, bir daha şansımı denedim. Belki bize, halimize bakıp, acırlar diye düşündüm.

“Kocasını çağırın, yakınları gelsin, birileri yardım etsin!” diye.

Boşuna. Herkes öylece sadece bakıyor, kimse ses çıkarmıyor. Ne yaparsak arkadaşımın yapacak, kimseden de yardım alamayacaktık. Dışarıda o kadar çok kar var ki, bu şartlarda, iki kadının tutarak hastayı götürmesi mümkün değil. Allah'tan, iri yarı olmanın faydaları da var. Bebeği arkadaşımın verdim. Kadını iki ucundan tutarak battaniye ile götürmek imkansız olduğundan geriye hastayı sırtlanmak kalıyordu. Ufak mavi gözlerinin ferisi sönmüş kadına,

“Korkma, bitecek” deyip zorla da olsa sırtıma aldım.

Çevremizdekilerin bakışları arasında bata çıka ilerliyorduk. Lakin insan bu kadar mı ağır olurmuş? Dizlerim titriyor, tipi ve yerdeki kar hem hızımı hem de nefesimi kesiyordu.

“Yarabbi, sen çaresizlerin çaresisin; bana çare ol, ben çaresizim” diyerek Rabbime sığındım.

Bir İnci

Arkadaşımı ise adeta unutmuş, geriye hiç bakmıyordum. Bütün emelim, düşüncem bir an önce yola ulaşmak, sırtımdaki yükün ağırlığından bir an önce kurtulmaktı. Zira gücüm tükenmişti, bitmiştim. Neyse ki, Mevlam beni utandırmadı. İnleye tıslaya Siirt yoluna inmeyi başardım.

Yoldan geçen bir arabaya bağırarak durmasını işaret ettim. Allah razı olsun, arabayı kullanan yaşlıca adam durdu.

“Hastaneye gideceğiz, parası neyse vereceğiz” dedim.

Adam kadını sırtımdan indirerek arabaya aldı. Arkadaşım Gülay da, zor da olsa arkamızdan yetişmiş, kucağındaki bebek ile yanımıza gelmeyi başarmıştı. Ben kadının yanına oturdum.

“Amca lütfen hızlı sür, çok acil!”

Kadının benzi bembeyaz olmuştu. Neyse ki hastaneye geldik.

“Oh! Rabbime şükür”

Doktor bey, hemen serum hazırlattı ve kadında kanamaya sebep olan yırtıklar dikildi. Allah’ım, çabalarımız boşa gitmemiş, kadın kendine gelmeye başlamıştı.

Bebeği kucağına verdiğimizde gülüyordu artık.

“Allah sizden razı olsun. Ben senin hakkını nasıl öderim? Beni sırtında taşıdın, kimse bana geri dönüp bakmadı” diye ağlıyordu.

“Ağlama canım, bebeğine yazık. Bak, o dünyalar güzeli bir kız, sen olumsuzlukları düşünme, bebeğini düşün ve onu emzir.”

Anne ve bebeğinin o halini gördükten sonra fark ettim ki, her tarafım ağrıyordu. Üstüm başım ıslanmıştı. Hemen lojmana gidip, üstümü başımı değiştirmeli, kendime çeki düzen vermeliydim. Ki tam o arada bizi doğuma götürən adamla karşılaştım. Yanında kayıncı ve kadının eşi olduğunu

Bir İnci

öğrendiğim biri daha vardı. Kızgınlığımı saklayamayarak:

“Niye geldiniz siz?” dedim.

Meğer onları da, bizi getiren şoför getirmiş,

“Utanın! Ebe kız, hastanızı sırtında indirsin, siz kahvede oyun oynayın, utanın!” demiş ve biraz zoraki getirmiş.

Evet, yeşeren binlerce ümit, o ümidin yanı sıra anlamsız, sebepsiz yere yitirilen canlar.

-Evlat ister misin?

-Kim istemez ki?

Kız olursa Rabbimden bir de erkek, erkek olsa bir de kız diler, gönlünden geçirebilirsin. İnsan bu, gönül bu...

Ancak kız-erkek, tırnağına taş değsin için sızlar; yemezsin yedirirsin, giymezsün giydirirsin. Yeter ki Allah(c.c.), hayırlı evlatlar versin, herkese.

Keşke böylesi olaylar yaşanmasa ama Şırnak'ta yaşadığım o olay, benim için anlatmakla, okumakla kazanılamayacak bir tecrübe oldu.

Allah'ıma hamd olsun, Rabbim beni utandırıp, 'keşke' diyerek kalbimden çıkmayan bir acı yaşatmadı. Şükürler olsun, vicdanım rahat. Üç yıl Şırnak'ta görev yaptıktan sonra eş durumuyla Denizli'ye gittim. Ve bu yaşadıklarımın şunu anladım ki:

Hayat, türlü anıların yaşanacağı yerlerle doluymuş...

Bir İnci

Minibüste Doğum

Ayşe BERBER / MANİSA

Hayat mı insanı olgunlaştırır, yoksa vakitsiz üstlenilen sorumluluklar mı, veyahut yaşanan çaresizlikler mi? Yaşanan yaşandı, çekilen çekildi, acısıyla tatlısıyla geçti gitti, kimi zaman acı bıraktı, kimi zaman korku, kimi zaman da mutluluk...

Ebelik gerçekten de çok kutsal bir meslek ve hayat bunu bana yaşayarak öğretti. İnsan canından can veriyor sanki bu mesleği icra ederken. Çocuk denecek yaşta başladım mesleğime, tıpkı dönemimdeki diğer arkadaşlarım gibi. Henüz on sekizimi doldurmamışken... Şu an düşünüyorum da, ben gönderir miyim kendi evladımı uzak memleketlerin uçra köylerine? Hem de böylesi zor ve sorumluluk isteyen bir görevi icra etmeye. İmkânsız demeyeyim, ama zor. Neyse 'bismillah' dedik başladık görevimize, bizi nelerin beklediğinden habersiz.

İlk üç yılını Of'un Yazlık köyünde geçirdiğim meslek yıllarımda hiç doğum yaptırmamıştım. Doğrusu bu konuda hiç de üzgün değildim, zira kendimi çok da yeterli hissetmiyordum. Zaten yaşlı teyzelerden duyduğuma göre,

Bir İnci

“O daha kendisi çocuk, ne anlar doğum yaptırmaktan?” diyorlarmış.

Haklılar da. Bu yaştaki bir insana nasıl can emanet eder ki insan?.. Toplam üç yıl çalıştığım Yazlık köyünden, eşimin isteği üzerine, Tonya Kalemli köyüne tayinimizi aldırдық. İşte o zaman gördüm dünyanın kaç bucak olduğunu. Hayat bana en gerçek, en acımasız yüzünü işte o zaman göstermeye başlamıştı. O kadar çok anım var ki; o kadar tecrübe kazandım ki, acı çekmek ve çekenı görmek adına, ‘çaresizlik’ kelimesinin gerçek anlamını işte hayatımın o diliminde öğrendim. Bir canın yaşamasını istemek, gerekirse onun yerine can feda etmeyi tercih edecek kadar kendini kaybetmek...

Anlatacağım tam da böylesi bir örnek...

Sene 1994, mevsim ilkbahar, aylardan Mayıs... Kutsallığında kim-senin şüphesi olmayan mesleğim, artık gerçekten icra etmeye başladığım bir görev haline gelmeye başlamıştı. Yeni tayin olduğum köyde, insanlar önceki görev yaptığım bölgeye göre daha çaresiz ve de zor şartlara sahiplerdi. Dolayısıyla mesleki bilgi ve becerilerimi uygulamalı göstermenin tam yeri ve zamanı...

Evet, ebelik çok kutsal bir meslek ve bir o kadar da onurlu. Ancak oldukça sancılı ve endişeli geçen bir çabanın ardından alınızın terini silerken bir anneye sağlıklı bir bebeği olduğunu müjdelemek ve o an yüzündeki mutluluk ifadesini görmek dünyalara değer doğrusu... Ebelik kadar hatta ondan daha değerli ve kutsal olan bir şey daha varsa o da annelik... Allahım! bu ne kadar güzel bir duygu, tarifi imkânsız. Başkalarının anne olmasına vesile olurken, artık ben de anne olmuştum Rabbime şükürler olsun. Sezaryen olmam gerekirken, hastanede oluşan bazı olumsuzluklar nedeniyle normal doğum zorunlu olmuştu ve ağrısız doğum olunca kılcal damar kanaması diye adlandırdıkları bir iç kanama geçirmiştim. Ölüm-lerden dönsen de, dünya tatlısı bir kızım olmuştu. Tüm eziyetine, sıkıntısına değerdi doğrusu... Anneliğimin tam yirminci günü olmuştu ki, korktuğum

Bir İnci

başıma geldi... Kapım çalındı...

Şimdi sırası değildi ama sırasını zamanını tayin etmek de benim elimde değildi. Doğuma çağrılmıştım... Hem de henüz iyileşmeden, üstelik evde bırakacağım 20 günlük bir bebeğim varken... Yaşadığım çaresizliğin daha üstünde bir çaresiz olduğuna inanmasaydım belki de gitmezdim o doğuma. Ama anladım ki, daha çaresiz durum söz konusu. İlk bebeğini, eşinden gördüğü şiddet sonucu, daha doğmadan kaybetmiş bir anne adayını, yani ikinci gebeliği fakat ilk doğum ve sancılar başlayalı saatler olmuş. Bir bebeğime baktım, bir de beni götürmeye gelenlerin yüzündeki çaresizlik ifadesine... Yüreğimin bir köşesi sızlasa da vicdanımın sesini dinleyip çıktım yola... Allah'ım neyle karşılaşacağımı bilmiyorum, ne olur yardımını esirgeme benden... Çaresizlik o derecedeydi ki, anne adayını yine kayın validesiyle ve eşiyle kavga etmiş, yöre halkının mezire evleri diye adlandırdıkları yayla evinde tek başına yaşıyor. Doğumu da orada yapmayı düşünüyormuş. Yani, gideceğimiz yol iki kat daha uzun ve de daha zorlu... Malum, Karadeniz bölgesi bol yağışlı iklime sahip, bu nedenle yollar çamur, mesafe uzun...

Uzun süren yolculuğun sonunda yayla yolu bitti ve nihayet olay yerine geldik. Karşıdan şirin bir görünümü olan mezire evine girdiğimde gözlerime inanmadım. Allah'ım, o da ne! Daha öğle saatlerinde olmamıza rağmen içerisi oldukça karanlık, zemin toprak ve ne halı ne de kilim namına hiçbir şey yok. Yayıları neredeyse kopmak üzere olan eski bir yatak, bir soba ve birkaç kapacak. Ve bu şartlarda doğum olayı gerçekleşecek. Geldiğimi gören yayla komşuları da içeriye girince, tam bir kargaşa oldu. Aman Allahım! Bütün bunlar gerçek olamaz. Yüksek sesle dışarı çıkmalarını istiyorum ama nafiye... Sesimi duyan kim. Neyse ki ablası geldi ve herkesi dışarı çıkarmayı başardı.

O ana kadar tek tersliğin bu kadarla sınırlı olduğunu sanıyordum, maalesef değilmiş, kalabalığı görünce, tıpta ağrı zaafı denilen olay ger-

Bir İnci

çekleştirdi, stresten hastanın var olan doğum sancuları kesildi. Allah'ım işte şimdi yandık, ben şimdi ne yapacağım, anne ve bebeğin hayatı tehlikede. Meslek dersi hocamız olan Nedret hanımın sözleri geldi o an aklıma,

“Hemşire yaratıcı olmalıdır.”

İçimden kötü kötü söylenmek gelmedi değil, hocama,

“Haydi, buyur sen ol da, yaratıcı ol bu durumda”...

Ama başka da çare yok ki! İlle de bir çözüm bulmam gerekiyor. Yoksa her ikisinin de hayatları tehlikede. Hızlı düşünüp bir karar vermem gerekiyordu. Sonunda bir fikir geldi aklıma, bize ulaşabilecek en yakın minibüs yarım saat uzaklıktaydı, mutlaka çağrılmasını istedim. Doğum hastanede olacak, hâlbuki o anda bildiğim tek doğru varsa o da hasta asla hastaneyi bekleyemezdi maksat doğumu minibüste yaptırmak. En azından düz zemin var en azından aydınlık var, en azından kalabalıktan uzak daha uygun bir ortam oluşturabilirdim. Uzaktan minibüs göründü, Allah'ım ne sevinmiştim o an. Hemen bana lazım olabileceğini düşündüğüm ne varsa topladım doğum çantamla beraber. Zar zor attık kendimizi minibüse ve yol almaya başladık. Kalabalıktan uzaklaştığı için mi yoksa sarsıntının etkisiyle miydi bilemiyorum yeniden başladı sancılar. Büyük bir teselliydi benim için, küçük bir ambulansa çevirdim minibüsü. İnanamıyordum yaşadıklarına. Bir yandan bu fikri aklıma getirdiği için Rabbime şükrediyordum, tabii Nedret hocamı da minnetle anmıyor değildim, zor anlarda bile bir hemşirenin çözüm üretebileceğine bizi inandırdığı için; bir yandan da güzel bir sona gidebilmek için dua ediyordum. Hastam çaresiz yüzüme bakıp yalvarıyor

“Ne olur kurtar beni!”

Ben de en büyük olana yalvarıyorum,

“Ne olur kurtar bizi.”

Ona cesareti verirken, kendime inanamıyorum ben miyim o güveni

Bir İnci

hastaya veren, aslında endişe korku bende diz boyu belli etmemek için oldukça ciddi mağrur güven veren bakışlarla bakıyorum hastama,

“Hiç korkma, sadece dediklerimi yap kurtulacaksın!”

Birkaç dakika yol aldıktan sonra arabayı durdurup, şoförü ve hasta yakınını indiriyorum. Yok henüz vakit var. Az daha gidelim, hastane yolundayız, bu arada doğumun yolda gerçekleşeceğini bilen tek kişi benim. Eğer evde olacağına inansalardı asla minibüs getirmezlerdi. Bu şekilde birkaç sefer durdurdum aracı. Artık vaktin iyice yaklaştığını anladığım an yine durdurdum, bu arada okuduğum duaların sayısını ise bilmiyorum. Zira o şartlarda, ne sahip olduğum bilgi, ne alet edevat gibi donanım, başarmama yetmezdi. Bir ara öyle bir ruh haline girmişim ki, ettiğim duaya sonradan kendim bile inanmadım,

“Allah’ım, ne olur şu an bu bebeği ve annesini sağ salim kurtarmama yardım et, istersen benim canımı al, razıyım.”

Çaresizlik insana böyle de dua ettiriyormuş demek ki. Onu da yaşayarak öğrendim. Korku, endişe, panik cesaret sözleri havada uçuyor. Derken, sonunda dünya tatlısı bir kız bebek dünyaya geldi. Herkes derin bir nefes aldı bana yapılan duaların biri bini aşıyor,

“Allah razı olsun”

“Allah ne muradın varsa versin”

“Allah evladını sana bağışlasın” ve benzeri...

Her ne kadar anne de bebek de sağlıklı kurtulsalar da, yine de hastaneye gitmeyi istedim, yapılabilecek müdahaleler olabilir düşüncesiyle ama nafiye... Anneyi ikna etmek mümkün değil! Yalvarıyor ne olur götürmeyin hastaneye,

“Elde avuçta para yok, pul yok”

Bir İnci

Çaresizliğin asıl başlangıç noktası da zaten bu değil miydi? Yokluk...

“Annemin evine götürün beni” diye yalvarıyor.

Çaresiz isteğini yerine getirdik. Sağ salim annesinin evine teslim ettik. Gerekli son müdahaleleri de yaptıktan sonra, birkaç gün sonra görüşmek üzere oradan ayrıldık ve evime doğru yol almaya başladık. O ana kadar bebeğim aklıma nerdeyse hiç gelmedi diyebilirim ama o dakikadan sonra içime garip bir sızı düştü.

“Allah’ım bir de büyük dua ettim; ya benim bebeğime bir şey oluyorsa?”

Saatler oldu ayrılalı, ne yedi ne içti? 20 günlük bebek sonuçta, anne sütünden başka verilebilecek ne var ki! O gün ki şartlarda köyde bir bakkal bile yok, eve geldiğimde bebeğimin açlıktan da olsa mışıl mışıl uyduğunu gördüm.

“Oh! Çok şükür, dünya varmış” diyerek, derin bir nefes aldım.

Ağlayarak bulmaktan çok korkuyordum. Zira o yorgunluğun üzerine birde onun üzüntüsü dayanılmaz olurdu doğrusu. Ama olmadı, şükür mutlu sonla bitti. Bu arada bebeğin ismini benim vermeme istediler, adını ‘Nesibe’ koydum, evde beni bekleyen kızımın ismini...

Her Raslantı Bir Tesadüf Değildir

Didem ATEŞ / ADANA

Yıl 1999, Mayıs ayının başı... 22 yaşımdayım, mesleğe adım atalı henüz bir buçuk yıl olmuş. Perdeleri açıyorum. Birgün daha geçmiş, heyecanla beklediğimiz bebeğimizi kucağımıza almamıza az bir süre kalmıştı. Ama bugün içimde tanımlayamadığım garip bir his vardı, heyecan ve sıkıntı. Hazırlanıp, her günkü gibi hastaneme gidip mesaiye başlayacaktım. İşyerim olan hastane evimin oldukça yakınında oldukça küçük, bir uzman doktoru olmayan, genelde poliklinik hizmeti yürüten, sadece acil nöbeti olan (SSK)dispanser idi. Buraya geleli daha bir yıl bile olmamıştı, eşimin Doğu hizmeti için iki yılına gelmiştik...

Evden çıkarken eşim seslendi:

“Tahlillerini bugün yaptırmayı unutma! Haftaya yola çıkacağız!”

“Tamam”

Mesaiye başladım. Acil servis sakindi.

Arkadaşıma;

“Gebelik rutin tahlillerim için kan alabilir misin?” dedim.

Bir İnci

Kanlar alındı, labaratuvara götürüldü. Görev yaptığım ilde kadın doğum uzmanı olmadığından, doğumu memlekette düşünüyorduk. Acil servise geçip, günlük normal mesaim daldım. İş temposu içinde vaktin nasıl geçtiğini anlayamadık.

Mesai arkadaşım, doktor beyin benimle konuşmak istediğini söyledi.

Poliklinik odasına gittiğimde, genelde neşeli kişiliğe sahip Doktor beyin yüzünde tuhaf bir ifade olduğunu hissettim.

“Hemşire hanım otururmusunuz?” diyerek, tahlil sonuçlarımın çıktığını ;

Kan değerlerinde (trombositlerde) bir sorun olduğunu, acilen Dahiliye Uzmanının bu değerleri görmesi gerektiğini, doktorun, Devlet Hastanesinde olduğunu söyleyip, kendisinin onu aradığını, ona muayene olmam gerektiğini belirtti.

Uzman doktora muayene olup yeniden tahliller yapıldı. Doktor, eşimle özel görüşeceklerini söyleyip, muayene odasından çıktılar. Ben artık kaygılanmaya başlamıştım. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı, bebeğim ve ben hayati tehlike içerisindeydik.

“Allahım sana sığındım!” diyerek dualarımı okumaya başladım.

Eşim odadan çıktığında çok üzgün olduğundan o an ne olduğunu sormaya bile korktum. Biz iyiyiz korkma dedim. O da kendini zorlayarak bana baktı ve odadan çıktı.

Doktor Bey yanıma geldi ve:

“Elazığ Tıp Fakültesine gidip acil bir şekilde ameliyata alınmanız gerek, hareket etmeyeceksiniz, ambulans hazırlandı, sizi bekliyor” dedi.

Artık anlıyordum, trombosit sayısı(plt) 5000 ise bunun anlamı lösemi hastalığı şüphesiydi ve ben 37. haftasında bir gebeydim. Her hangi bir

Bir İnci

travmada, herhangi bir şekilde oluşacak bir kanamada ikimizin hayatı da son bulabilirdi.

“Allahım bebeğim sana emanet” diyerek dua okuyor, engel olmaya çalışsam da gözlerimden yaşların dökülmesine mani olamıyordum.

.....

“Bebeğim sağlıklı! Bebeğim sağlıklı!” diye, kendi kendime sürekli aynı kelimeleri tekrarlıyordum.

Bir müddet sonra eşim geldi, belliydi saklamaya çalışsa da ağlamıştı. İkimiz de gözyaşlarımızı birbirimizden saklıyorduk. Eşime:

“Evden bebeğin kıyafetlerini alır mısınız?” diyorum,

Bana dalgın dalgın bakıyor...

.....

Hemşire arkadaşlarım;

“Sen onları düşünme, hepsini biz hallederiz” diyorlar.

Bir yandan da gözlerini benden kaçırıyorlar.

“Ya arkadaşlar, ben iyiyim” diyorum ama sanki beni dinlemiyorlar.

Beni hızlı bir şekilde ambulansa taşıyorlar, hareket ediyoruz. Arkadaşlar sabit durmam konusunda beni ikaz ediyorlar. Bir yandan da,

“Şu an hemşire değilsin, hastasın” diye espri yapmaya çalışıyorlar.

O arada ambulans şoförümüz sesleniyor;

“Kaza olmuş!...

“Duralım arkadaşlar müdahale edelim” diyorum.

Bir İnci

Arkadaşlar tereddüt ediyorlar,

“Senin acilen ameliyata alınman lazım, duramayız”

“Ben iyiyim. Hemen duralım” diyorum.

İsrar ediyorum ve şoföre sesleniyorum:

“Duralım!”

O zaman arkadaşlarım bana:

“Ambulansta beklemem ve hareket etmemem gerektiği” konusunda telkinlerde bulunup; hızlı bir şekilde koşuyorlar...

Şoförümüz de anonsu geçiyor:

“Trafik kazası, çok yaralı var karayolunda..... mevkiinde”

Ambulanstan inip kazaya bakıyorum. Kaza yapan arabalara doğru koşuyorum. Derinden çok cılız bir ses:

“Anne” diyor...

Etrafıma bakıyorum. İnleyen, ağlayan yollara savrulmuş birçok yaralı insan, ama çocuk göremiyorum. Ama sesi kulağımda... Sesin geldiği arabaya yöneliyorum, arabanın ön tarafıyla, arka tarafının hangisi olduğu belirsiz hale gelmiş, koltuklar birbirinin üzerinde, kısaca feci bir manzara...

Arabaya iyice yaklaşıyorum; sesi daha da net duyuyorum. Ama ses gittikçe azalıyor, ‘anne’ kelimelerinin arası açılıyor. Aman Allah’ın galiba bilinci kapanıyor.

“Acaba yanılıyor muyum? Yoksa halisünasyon mu görüyorum?” diye düşünürken iki koltuk arasına sıkışmış, küçücük bir eli belli belirsiz fark ediyorum. Elin sahibinden gelen sestem de artık eminim.

“Anne!..... Anne!.....” diye yardım bekleyen 2-3 yaşlarında bir

Bir İnci

kız çocuğu... Arabanın içine doğru hamle yapıyorum, girmeye çalışıyorum.

“Allahım sen yardım et!” diyerek, koltukların arasından çıkarmaya çalışıyorum. Ama olmuyor. Bir yandan da adını soruyorum, çocukta ses yok. Tekrarlıyorum:

“Adın ne senin?” diye. Nihayet yeniden

“Anne” deyişini duyuyorum.

Şükür, bu iyiye işeret ama belli, bilinci tam açık değil... Etrafıma bakıyorum yardım istemek için, meslektaşlarım bir yaralıdan diğer yaralıya koşuşturuyorlar. O an kimsenin yardım edebileceği hali yok, bu nedenle, çocuğu biran önce sıkıştığı yerden kendim çıkarmak zorundayım. Bütün gücümle koltukları açmaya çalıştım. Çocuğun kafasını görebiliyordum artık, kanlar içindeydi. Tek elini oynatabiliyor ve ara ara gözlerini açıp kapatıyordu.

“Çok şükür!” diyorum.

Bir yandan da, dikkatli bir şekilde yavruyu sıkıştığı yerden çıkarmaya çalışıyorum ve başarıyorum. Artık kucağımda ve hemen arabadan uzaklaştırıyorum. Ambulansa doğru taşırken, çocuk gözlerini yeniden açıp:

“Anne!.. Anne!...” diyerek, kazanın etkisiyle yol kenarına savrulmuş bir kadını eliyle göstermeye çalışıyor...

Hayatla ölüm arasındaki ince çizgide bütün kaygımız, yaralıları hayata tutabilmek. Bu nedenle, çocuğu ambulansa taşıyıp, gerekli tıbbi tedaviyi yapıyorum ve ambulandan iniyorum. Ama bu sefer halsizim. Yürümekte zorlanıyordum artık. Yaralı kadına doğru yöneliyorum ama epey zorlanarak gidebiliyorum. Yanına geldiğimde, durumunun çok ağır olduğunu fark edebiliyordum. Ancak takatim kesilmiş durumda kendimi çok yorgun hissediyordum.

Bir İnci

“Arkadaşlar, yardım edin! kadının durumu iyi değil” diye seslenmeye çalışıyorum. Arkadaşlarım diğer yaralıların başında, bir an benim sesimi duyunca:

“Senin çıkmaman gerek, ambulansa geç!” dediklerini duyar gibi oldum. Beraberinde diğer ambulansların siren seslerini... Sonrasında etrafım kararmaya başladı, artık göremiyordum, sesler de kesilmişti...

.....

Hayal mi, gerçek mi olduğunu anlamıyorum... Yine ambulanstayım, göz kapaklarımı hafifçe aralıyorum, kız çocuğuna ve annesine kafamı çevirmeye çalışıyorum. Çocuk bana gözlerini dikmiş hafif gülümsüyor ya da ben öyle zannediyorum. Ama sanki annesinin koluna tutunmuş ve kocaman iri gözleriyle bana bakıyordu.

.....

Belli ki bilincim benimle oyun oynuyordu...

Zira şimdi de özlediğim, mis kokulu yemyeşil köyümdeydim. Ağabeyim okula gittiği için,

“Ben de gitmek istiyorum” deyip ağlıyorum.

Rahmetli anacığım karşımda;

“Kızım seneye seni de okula gönderecem, daha küçüksün diyor” ama ben daha çok ağlıyorum.

Anacığım, benim, elimden tutup okula götürüyor. Köyün tek öğretmeni olan Ali öğretmen saçlarımı okşayarak;

“Söyle bakalım, büyüyünce ne olmak istiyorsun?”

Gururlu bir edayla:

Bir İnci

“Şemsiye olacam” diyorum.

“Ney, ney?” deyip bir kahkaha atıyor...

Anacığım;

“Kızım, ona şemsiye denmez. Hemşire olacağım diyeceksin” diyor, kahkahalar devam ediyor...

.....

Gözlerimi yavaş yavaş açmaya çalışıyorum, sesler geliyor...

“D. hanım D. hanım...”

Gözlerimi açamadan yeniden kapanıyor, ama konuşmaları duyuyorum:

“Eşinizin ve bebeğin hayati tehlikesi geçti. Eşinize trombosit yükleyip bebeği sezeryanla aldık. Şu an anne ve bebeğin durumları iyi...”

Eşim dudaklarının arasından mırıldanıyor dualarını...

Evet, kızım olmuştu...

“Şükürler olsun...”

.....

Teşhis daha sonraki günlerde kondu:

ITP (idiopatik trombositopenik purpura) idi.

Kızım şu an 13 yaşında ve ben de meslek hayatımın 15. yılındayım...

Çok şükür ikimiz de sağlıklıyız.

Bir İnci

Bir İnci

Gül

Sümeyye KELEŞ / VAN

2011 Van-Erciş depremini, ben, Erciş Devlet Hastanesinde görevdeyken yaşadım. Doğumhane salonunda ilk doğumu olan hastamı jinekolojik masada bebek çıkımda iken yakalanmıştık depreme.

Deprem sonrası bir süre sahra çadırlarında hizmet vermek zorunda kalmıştık. Daha sonra hava şartlarının da ağırlaşması üzerine imkânları zorlayıp, yeni arayışlara girdik. Eldeki her imkânı değerlendirmek zorundaydık. Erciş Toplum Sağlığı Merkezinin 4. katında hizmete devam ediyorduk. Sürekli devam eden artçılar nedeniyle değil binaların içine girmek, yanından geçmek bile insanı korkutuyor. Hiçbirimiz için kolay değildi. Ancak bizim kendimizi düşünecek durumumuz yok. Doğumlar beklemez. Mecburen ameliyathanesi olmayan bir doğumhane servisi oluşturduk. Acil olmadıkça doğum yaptırmıyorduk. Çünkü ortam şartları buna hiç müsait değildi.

O gün, saat 08:00 de 24 saatlik nöbetimin ilk saatleriydi. Doktor Hanım bir hastanın ultrasonu için gelmişti. Mevcut hastanın muayenesini yaparken bir başka doğum hastası daha geldi. Nöbetçi ebe arkadaşlarımda biri hastayı pencere kenarındaki ultrason makinesine aldı. Muayenesinde bebeğin göbek kordonunun sarktığını anladı. Ve elini bebeğin başının

Bir İnci

kordona baskısını önlemek amaçlı hastanın rahim ağzını tuttu. Bu arada Doktor Hanım da ikinci vakaya yoğunlaşıp hemen ultrasonla bebeğin kalp atışlarına baktı. Ancak bebeğin kalp atışları yoktu. Ebe arkadaş, doktorun verdiği komutla elini hastanın rahim ağzından çıkardı. Hasta ayağa kalktı. Geriye, hasta ve yakınlarına durumu açıklamak kalıyordu.

Ne var ki, ben, durumdan emin olamamıştım. Çünkü ultrason ortamı istenen ölçüde karanlık değildi, ekranına güneş vuruyordu ve ben bundan dolayı net göstermediği hissindeydim. Hislerime güvenerek hastayı kapı kenarındaki jinekolojik masaya aldım. Ultrasonla baktığımda haklı olduğumu anladım,

“İşte! İşte!” diye bağırabildim sadece... Bebeğin kalp atışları vardı. Sanki hayat birkaç dakikalığına durmuş gibiydi. Herkes şaşkınlıkla bir bana bir ekrana bakıyordu. Doktor Hanım, bu defa kendisi elini hastanın rahim ağzına götürerek, bebeğin başının kordona bası yaparak dolaşımı durdurmaması için müdahale etti.

Hastanın acil sezaryene alınması gerekiyordu ancak ameliyathane-miz yoktu. Doktor Hanım hemen 112'yi arayarak, 112 istasyonundan, hasta için yer bulunması değil, çok acil ameliyathanesi olan en yakın Muradiye Devlet Hastanesine götürülmesi için ambulans istedi. Ancak 112 ekipleri dahil çalışan personelin önemli bir kısmı deprem nedeniyle dışarıdan görevlendirme ile gelen personelden oluşuyordu. Bu nedenle, doğumhane diye Devlet Hastanesinin radyoloji birimine gitmişler. Daha sonra ekip bizi tekrar aradı ve onlara bulunduğumuz yeri tekrar tarif etmek zorunda kaldık. Zamana karşı yarış ettiğimiz bir vakitte bu bizim için ciddi zaman kaybıydı ve istemediğimiz şekilde sonlanmaması için yoğun çaba sarf ediyorduk. Ancak aksilikler birbirini takip ediyordu. Zira beklememize rağmen hala ortada ekip yoktu. Aradığımızda, TSM binasının giriş katında olduğu ancak asansöre sedye sığmadığı için gelemeyeceklerini ve hastanın aşağıya inmesi gerektiğini söylüyorlardı. Galiba durumun ciddiyetinin bizim kadar

Bir İnci

da farkında değillerdi. Bizler ise çok gerilmiş, onların tavrı biraz da canımızı sıkımişti. Bunun üzerine hışımla aşağıya koştum. Durumun ciddiyetini anlatacak takatim ve vaktim de olmadığından, saçlarını düzeltmekle uğraşan paramediği umursamayarak, sedyenin bir ucundan tuttum ve yukarı çıkarmaya çalıştım. Birkaç arkadaş da destek oldu. Ancak paramedik asap bozucu tavırlarına devam ederek:

“Çıkıyoruz sedyeyi ama nasıl hastayla geri aşağıya indireceğiz” dedi.

“Yirmi kişi olurum, yine indiririm” dedim.

Öyle de oldu. Hastayı, Doktor Hanımın kolu hastanın rahim ağzında iken aşağıya ambulansa bindirdik. Doktor hanım bana dönerek:

“Şimdi kolumu çıkaracağım ve sen kolunla bebeğin başının kordona basısını engelleyeceksin” dedi.

Bana denileni yapmak üzere elimi hastanın rahim ağzına yerleştirdim. Ambulans hareket etti. Bir süre gittikten sonra elim ağrımaya başladı. Bebeğin başını itmekte zorlandım. Ben o an ne kadar önemli biriydim. Hayatımda hiç bu kadar önemli hissetmemiştim kendimi...

Bu kadar mucizeden sonra sonunun kötü olabilme ihtimalini düşündükçe kötü oluyordum. Ve bu yoğun duygu öyle çok ağılattı ki beni, kendimi tutamıyordum. Yüce Rabbime öyle çok dua ettim ki

“İnşallah... İnşallah” diyordum.

Bu bana daha çok dayanma gücü verdi.

“Rabbim, onu bizlere bağışla...”

Yollar karlı ve buzluymdu. Bir kaç kez ambulansın ciddi kaydığını hissettim. Aklıma hiç kaza yapıp öleceğim gelmedi. Çünkü o an bütünüyle bebeğe konsantre olmuş, onun yaşamı için mucize bekliyordum. Ancak

Bir İnci

parmaklarım çok yorulmuş, bebeğin başını itemez olmuştum. Elim çok ağrıyordu. Elimi değiştirmem gerekiyordu. Ama ya elimi değiştirirken bebek başının kordona olan basısından kan akımını engellerse? Küçük bir ihtimal bile olsa bunu göze alamazdım. Çünkü göbek kordonundaki nabızı avuçlarımın içinde hissediyordum. Bebeğimiz yaşıyordu.

“Att’ye varmamıza daha ne kadar var?” diye sordum.

5-10 dakikaya varacağımızı söyleyince, biraz daha sabredip, gücümü topladım. Sonunda Hastane bahçesine geldik. Hasta ile birlikte sedyenin üstünde ata biner pozisyonda hastaneye giriş yaptık. Ben ‘direkt ameliyathaneye çıkarız’ diye düşünüyordum. Ancak hastane doktoru, bizi Acil ultrason odasına aldı. Hastanın ultrasonuna bakarak:

“Bebek yaşamıyor, ben kalp atımı göremiyorum” dedi.

Nasıl olur?

“Doktor Bey, göbek kordonu avuçlarımın içinde ve atıyor”

O da tekrar:

“Ben göremedim” dedi.

Ancak hislerime sonuna kadar güveniyordum ve bebeği, daha doğrusu elimdeki göbek kordonunu bırakmadım. Zaten öylece de ameliyata alındık.

Yeşil örtülerin altında elim ve kolum uyuşmuş ve çok ağrıyordu. Doktor beyin söylediklerini düşündükçe öyle ağladım ki... Ama bir mucizeydi beklediğim ve oldu... Gerçi parmaklarımın ucunda bebeğin başını artık hissetmiyordum. Ancak bunun bir önemi kalmamıştı. Çünkü bebek ağlıyordu.

Bu benim hayatımın en özel anıydı. Bebek ağlıyordu. Ben de ağlıyordum. Ama artık umut, öfke ya da çaresizlikten değil, mutluluktan ağlıyordum. Bu bambaşka bir duyguydu. Çok ama çok güzel bir şeydi. Yaşama-

Bir İnci

dan anlaşılması imkansız çok özel bir duygu...

Ambulansta bebeğin annesi, bana,

“Rabbimin izniyle kızım yaşarsa, depremde kaybettiğim kızımın adını koyacağım.” demişti.

Bunun üzerine bebeğin yaşaması için bir kez daha yalvarmışım Rabbime. Şükürler olsun...

Sağlık Meslek Lisesini okurken, hep on yıl sonra nerede ve nasıl biri olacağımı merak ederdim. Hayat bilinmezliklerle, iyi-kötü sürprizlerle dolu. Deprem acısı, yaşanan kayıplar... Derken kaybedildi sanılırken, hayata tutunan bir can. Bazen bir an için ömür bile verilmiş, gerçek. Ben o an, o ambulansta idim. Ve kendimle gurur duyuyorum.

Bir İnci

Bir İnci

Cahil Cesareti

Mehtap DEMİREL / ESKİŞEHİR

Zaman, bize fark ettirmeden hızlıca geçmiş yanı başımızdan. Ne hatalar yapmışız, ne dersler çikarmışız hayattan.

Dünya üç günlük demişler zaten. Dün, bugün ve yarın. Dün geçti gitti, yarının geleceği belli değil, öyleyse bugünün kıymetini bil!

Ama hayatın kayıtsız şartsız en önemli sonucu olgunlaşmak bence. Yoğruluyorsunuz resmen. Bunları yazınca mesleğimde 30 yılı devirdiğimi düşünebilirsiniz. Ancak henüz 10 yıllık bir çalışma hayatım var. Ama bu süre bile çok şey kattı bana, aldıklarının yanında. Bugün düşünüyorum da asla cesaret edemeyeceğim çok şeyi hayata atıldığım ilk yıllarda yapabilmişim. Cahil cesareti mi dersiniz yoksa çocukça şımarıklık mı? bilmem.

Göreve başladığıım ilk yıld. Henüz 18 yaşındaydım. Ankara Çankaya'da özel bir tıp merkezinde işe başladım. Cerrahi bölümünde Dr. Yavuz Bey ile birlikte çalışıyorduk.

Yavuz Bey, Tıp Merkezinin iki ortağından biriydi. İdari işlere karışmazdı. Sadece işini yapardı. Çok iyi bir cerrahtı. Küçük operasyonlar yapıyorduk sadece ama Yavuz Bey en küçük kıl dönmesi vakasını bile beyin

Bir İnci

ameliyatı yapıyormuş havasına büründürür, öylesine özen gösterirdi. Çok da iyi bir insandı. Ondan öğrendiğim çok şey oldu gerçekten.

Tıp Merkezinin diğer ortağı ise Bekir Bey'di. Bekir Bey, Yavuz Bey gibi doktor değildi. Uzun boylu, sıska, aksine çok konuşan, her şeye müdahale eden bir adamdı. Biraz da pintiydi. Biraz mı? Sıvı sabunlara su karıştırırdı. Ellerimi yıkadıktan sonra kurulamak içi kağıt havlu koparıırken arkamda beliriverirdi.

“Tek yaprak koparalım Hemşire Hanım, tek yaprak.”

Yemeklerde peçete hiç göremezdik.

Tıp Merkezinde 24 saat çalışıp, 24 saat izin kullanıyorduk. Onun dışında haftasonu izni falan yoktu. Nöbetler çok da yoğun oluyordu.

Bir bayram sabahı, bayramın ilk gününü ailemle birlikte geçirecek olmanın mutluluğu içinde bizimkilerle kahvaltı yapıyorduk. Aynı zamanda gün içinde neler yapacağımızı planlıyorduk. Derken telefonum çaldı. Tıp Merkezinden arıyorlardı. Bekir Beyin geri çeviremediği bir iş adamının oğlu sünnet için gelecekmiş. Cerrahımız Yavuz Bey de öğleden sonra seyahate gideceği için hemen gelmem gerektiğini, doktor gitmeden sünneti yapacağımızı söylediler. Hiç itiraz etmeden,

“Tamam geliyorum” diyebildim ve kapattım telefonu.

Annemin de, babamın da, kardeşimin de yüzü birden düştü.

Hemen apar topar hazırlandım. Evden çıktım. O gün bütün aksiliklerin beni bulacağını bilmeden yürümeye başladım. İlçe otobüsü ile Ulus'a vardım. Biraz yürüyüp Çankaya tarafına giden otobüs duraklarına ulaştım. Otobüsün gelmesini beklemeye başladım.3-5 dakika sonra adamın biri yere düştü ve herkes etrafına üşüştü. Epilepsi nöbeti geçirir gibi ağzından köpükler çıkmaya başladı. Yardım etmek için yaklaştım, dili içeriye kaçmasın diye ağzını açmaya çalışıyordum ki yanımdan bir fermuar sesi

Bir İnci

geldi. Kafamı çevirdim ki ne göreyim, genç bir çocuk çantamı açmış hızla karıştırıyor.

“Ne yapıyorsun sen be! Utanmıyor musun, burada zavallı adama yardım etmeye çalışıyorum. Ne vicdansızlar var ya!” diye bağırmaya başladım.

Genç çocuk hemen kaçmaya başladı. Yerde yatan adama doğru döndüm o da gitmişti. Meğer hepsi oyunmuş. Sonradan buna benzer olayları çok duydum ama o gün epey şaşırmışım. Sinirden elim ayağım titredi.

Tıp Merkezine vardığımda hala olayın etkisinden çıkamamıştım. Hemen tedavi odasına girip hazırlıklarımı tamamladıktan sonra sekreteriğe çıktım. Sekreterimiz Dilek’e sabahki yaşadığım olayı anlattım ve sünnetle ilgili detayları sordum. Dilek anlatmaya başladı:

“Sünnet çocuğunun anne babası çocuklarını mesai günde sünnet ettirmek istememişler. En tenha günü seçmişler. (Sonradan anlayacaktım ki ‘sünnet çocuğu’ tabiri aslında pek uymamıştı.)

“Niye böyle bir şey yapmışlar ki?” dedim.

Sekreter Dilek :

“Valla, Yavuz Beyin bir şeyden haberi yok ama sünnet çocuğu 17 yaşındaymış. O yüzden fazla kimselere görünmeden sünnet ettirip yurtdışına gideceklermiş bayram bahanesiyle. Bekir Beyin geri çeviremediği yüklü bir para karşılığında da böyle hepimizi buraya topladılar gördüğün gibi” dedi.

“Aman Allahım! Bu yaşa kadar nasıl, neden sünnet olmamış? Yavuz Bey gelince mi öğrenecek peki?” dedim.

Dilek :

“Bekir Bey de gelecekmış zaten. Kendisi söyler herhalde.” dedi.

Bir İnci

İçeri girip son bir kez etrafa göz attım, tedavi odasında oturup beklemeye başladım.10-15 dakika sonra kapı açıldı. İçeriye 50 yaşlarında esmer, kısa boylu, zayıflıktan eli yüzü buruşmuş fakir görünümlü bir kadın, yanında da 6-7 yaşlarında yanakları al al, sarışın, çok şirin bir erkek çocuğu vardı.

“Buyurun” dedim.

“İğne mi yaptıracaktınız?”

“Yok. Biz oğlanı sünnet için getirdik.” dedi kadın.

“Hadi bakalım” dedim kendi kendime.”Bir sünnettir gidiyor bugün”

“Teyzeciğim cerrahımız gelecek ama bir sünneti var. Sonra da gidecek. İkinci bir sünneti yetiştiremez” dedim.

Kadın karşımdaki sandalyeye oturdu ve ağlamaklı anlatmaya başladı.

Bala'nın bir köyünde yaşıyorlarmış. Kadın kısa bir süre önce eşini kaybetmiş. Büyük oğlu bizim Tıp Merkezinin yakınlarında apartman görevlisi olarak işe başlamış. Küçük oğlu ve kızı ile birlikte bir süreliğine buraya gelmişler. Çünkü kendi evlerinde ne yakacak varmış ne yiyecek. Küçük oğlunda ciddi idrar yolu enfeksiyonu tekrarlayıp duruyormuş. Sağlık Ocağındaki doktora sünnet ettirmelerini söylemiş. Onlar da evlerine çok yakın diye büyük oğluyla birlikte bize getirmişler.

“Teyzeciğim burası özel bir klinik, burada sünnet biraz masraflı olur. Kaldırabilecek misiniz?”dedim.

“Hiç paramız yok ama siz oğlanı sünnet edin ben de bir kaç ay buraya temizliğe geleyim ne olur kızım.” Dedi ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Bende ağlamaklı oldum, zor tuttum kendimi.

Bir İnci

“Teyzeciğim devlet hastanelerinde de sünnet ettirebilirsiniz” dedim.

“Sigortamız yok ki kızım bakmıyorlar” dedi. (O yıllarda sigortasız tıbbi işlem yapılmıyordu.)

“Ne atımız, ne arabamız var hem de çocuğu oralara götürüp getirecek”

Bunları söylerken gözlerinden yaşlar dökülüyordu.

“Ne olur kızım, bir yardımcı ol bize”

Onun ağladığı şey yalnızca çocuğunun sünneti değildi elbet. Kocasına ağlıyordu, fakirliğine ağlıyordu, çaresizliğine ve zayıflığına ağlıyordu, belki de çocuğu yaşında birine yalvardığı için ağlıyordu. Bir ara göz göze geldik o zaman anladım hepsini.

“Güzel teyzem, inan ki benim yapabileceğim bir şey yok. İstersen biraz bekle doktor bey gelince bir konuşalım. Bugün olmasa bile bayram sonu belki bir şeyler yaparlar” dedim. Buna kendim de inanmıyordum aslında. Bekir Bey asla böyle bir şeye izin vermezdi.

“Sağol kızım, beni dinlemen bile yetti. Allah Razi olsun” diyerek odadan çıktı.

İçim paramparça olmuştu. Öyle üzüldüm ki kadının haline, keşke yapabileceğim bir şey olsa diye düşündüm.

Hayat ne enteresan, aynı yeryüzünde aynı havayı solurken bir tarafta parasıyla, gücüyle birçok insanın en kıymetli zamanını satın alabilen insanlar, diğer tarafta da çaresizlikten ve mecburiyetten ağlayan, yalvaran mağdurlar.

Bir süre ne yapacağımı bilmeden öylece oturduktan sonra saate baktım.13:30 olmuştu. Sünnet randevusu 13:00'te idi aslında. Ama kimse gelmemişti. Bekir Bey, böyle bir durumda geç kalmazdı ama nasıl olduysa

Bir İnci

gelememişti. Çok geçmeden Yavuz Bey koşarcasına içeri girdi. Elindekileri bir kenara bıraktı, bana selam verdi, bayramlaştık.

“Mehtapçığım sünnet çocuğu geldi mi? Hemen alalım 04’te uçağım var, yetişmem lazım” dedi.

“Geldiler Yavuz Bey, dışarıda bekliyorlar” dedim.

Evet, aklıma gelen şeyi yapacaktım. Hem de öncesinde hiç düşünmeden, planlamadan ağızımdan çıkıvermişti ama geri dönüşü de yoktu. Ne olursa olsun göze almıştım. Aslında ne olacağı belliydi ama olsun bu kadına ve çocuğa yardım etmeliydim. Sonra vakit kaybetmeden abisiyle birlikte çocuğu içeri aldım. Bir an önce başlasak iyi olacaktı.

Yavuz Bey her zamanki özen ve titizliğiyle yarım saat içinde sünneti bitirdi. Ama bu yarım saat bana 1 yıl gibi geldi. O kadar gergindim ve o kadar korkuyordum ki olacıklardan. Benim bu halimi Yavuz Bey de fark etti. Birkaç kez sordu ama bir şey söylemedim. Sonra sakinleştirdim kendimi. Ucunda ölüm yoktu ya, en fazla işten kovulacaktım hepsi bu.

Yavuz Bey küçük çocuğa ‘geçmiş olsun’ dedi. Bana da teşekkür etikten sonra ellerini yıkayıp dışarı çıktı. O sırada Bekir Bey de gelmiş. Tam evden çıkarken bayram ziyaretine gelenler olmuş, bir türlü çıkıp gelememiş sonradan öğrendiğime göre. Yavuz Bey’le koridorda karşılaştılar. Ben de o sırada koridora çıktım. Yavuz Bey’e:

“Yavuzcum geç kaldık, Ahmet Bey aradı gelmek üzereymiş. Her şey hazır mı?” dedi.

Yavuz Bey gülümseyerek:

“Abi tamamdır sünnet. Hallettik sen gelmeseydin keşke.” dedi. Bekir Beyin gözleri birden açıldı.

“Nasıl hallettiniz? Ahmet Beyler şimdi geliyorlar. Şaka mı yapıyorsun

Bir İnci

Yavuz bana” dedi ve tedavi odasına daldı. Tam o sırada annesi ve abisi sünnet olan çocuğu kaldırmaya çalışıyorlardı. Bekir Bey bunu görünce onlara belli etmemek için gülümseyerek tekrar dışarı çıktı ve bize:

“Benimle gelin” dedi.

Yukarı çıktık. Yavuz Bey bana dönüp bir şey söylememi bekler gibi baktı. Küçük ses tonuyla konuştuğumu hatırlıyorum. Söylediklerimi kendim bile zor duyuyordum.

“Yavuz Bey, siz gelmeden önce yardıma muhtaç fakir bir aile geldi. Hallerine üzüldüm, yardım etmek istedim. Randevulu hasta da geç kalınca bunları aldım. Özür dilerim. Yaptığım doğru değildi. Ama söyleseydim kabul etmeyecektiniz.”

Yavuz Bey hiçbir şey söylemedi ama Bekir Bey çıldırmış gibiydi. Bağırıyor çağırıyordu. Odanın içinde birkaç tur döndü.

“Hayır kurumu mu işletiyorum. Senin yaptığın düpedüz bizi kandırmak, git başkalarını kandır bundan sonra.”

Son sözü olarak bunları hatırlıyorum. Daha fazla dinlemedim. Aşağıya inip üstümü değiştirdim, eşyalarımı topladım, çıkıyordum ki koridor da sünnet ettiğimiz çocuğun annesi ile karşılaştık. Ağlayarak boynuma sarıldı, teşekkür etti.

“Doktor Bey de çok iyi insanmış kızım senin gibi. Sağolsun hemen aldı, bizi kırmadı.” dedi.

Biraz konuştuktan sonra mesaimin bittiğini gitmem gerektiğini söyledim ve ayrıldım yanından. Sekreterimiz ve laborantımızla vedalaşmak için sekreterliğe doğru yürüdüm. Biri gelmiş arkası dönük bankonun önünde duruyordu. Dilek bana işaret yaptı.

“Bu Ahmet Bey” der gibi. İşten ayrılıyordum ama eğer yetiştirebilirsek

Bir İnci

bu sünnete de girmeliydim.

“Hoş geldiniz Ahmet Bey. Oğlunuzda geldi ise hemen içeri alalım” dedim.

“Oğlum gelemeyecek. Annesi ile Gölbaşından geleceklerdi, küçük bir kaza atlatmışlar. Ben de Bekir Bey’le konuşmaya geldim” dedi.

“Öyle mi? Geçmiş olsun” dedim.

Bekir Beyin odasına gönderdim. Kızlarla vedalaştıktan sonra eve gittim. Birkaç gün sonra Yavuz Bey aradı. Ne zaman işe geleceğimi sordu.

“İyi ki yapmışız sünneti, bak bayram bayram hayırlı bir iş yapmış olduk. Bekir Bey’de biraz abarttığını düşünüyor ve seni işe bekliyor” dedi. Dönmeyi düşünmediğimi söyleyerek teşekkür ettim ve olanlar için tekrar özür diledim.

Zaten birkaç gün sonra atamalar belli oldu, hiç beklemememe rağmen tayinim çıktı ve memur olarak göreve başladım. Birkaç yıl sonra da sağlık sektörünün başka bir alanına geçtim.

Bugün hiç unutamadığım bu olayı düşündüğümde her şey daha farklı görünüyor bana. Evet; o gün ben yardıma muhtaç insanlara yardım etmiştim. Bu olay olup bittiğinde bunu nasıl yaptığımı da hiç bilmiyordum. Çünkü hiçbir şeyi planlamamıştım. Her şey anlık gerçekleşmişti. Bana bu iyiliği yaptıran yüzde yüz benim iradem değildi sanki. Ahmet Beyin oğlunun ve eşinin kaza geçirip Tıp Merkezine gelememeleri ile Bekir Beyin geç kalmasıydı asıl zemini hazırlayan. O gün sanki her şey üstün bir irade tarafından o zavallı kadına yardım edilmesi için kurgulanmış ve oynatılmıştı. Bense o kurgunun sadece ufak bir parçasıydım.

Büyük Yürekler

Naciye ŞEN / HATAY

Yıl 1989, mevsimlerden kış. Adıyaman'ın Gerger ilçesinde görev yapmaktayım. Bölgeyi tanıyanlar iyi bilirler, kışları sert geçer Gerger'in. Belki Doğudaki kadar kar yağmaz burada ama rüzgarı meşhurdur. Esti mi deli deli, tek başınıza yürüyemezsiniz yollarda, uçurur sizi. Öyle ki çatılar uçar, direkler devrilir, ağaçlar sökülür ve en kötüsü de yollar çatlar, yıkılır, ulaşım felç olur. Zaten kıvrım kıvrım giden daracık bu stabilize yol yeterince ürpertir insanın içini. Bir de kış geldi mi iyiden iyiye korkulur olur yollar.

Yine böyle bir kış günü, lojmanda birlikte kaldığımız dört arkadaş kol kola girip Sağlık Ocağına zoraki yürüdük. İki gündür elektrik ve telefon bağlantısı yoktu. Yollarda ciddi yarıklar oluşmuştu ve bu yüzden birçok yere ulaşamadığı söyleniyordu. Gerger'den sonra ulaşım biter bu dağlara. Buraya en yakın ilçe Kahta'dır. Küçük bir ilçedir burası, fakat büyük yürekler ve dostluklar vardır burada.

Lojmanda mum ışığında oturuyorken, gece yarısına yakın bir zamanda kapı çaldı. Dışarıda bir araba, yanında da iki erkek vardı. Anladım ki yine civarda bir yerlerde doğum vardı. Doğum yapan kişi hakkında bilgi almak çok güçtü. Çünkü ben Kürtçeyi bilmiyordum onlar da Türkçeyi iyi bilmiyordu.

Bir İnci

Buralarda doğum çok olurdu. Kadınlar dünyaya doğurmak için geldiklerine ve erkeklerin onlara sadece evlat versinler diye evlendiklerine inanırlardı. Öyle ki çocuğu olmayan kadın eşini yeni bir evliliğe ikna eder, çocuğu olanlar da doğum yapmazlarsa eşlerinin üzerlerine kuma getireceğine inanırlardı. Haksız da sayılmazlardı. Çünkü erkeklerin anlayışına göre de ne kadar kalabalık olurlarsa, o kadar güçlü olurlardı. Burada kavgalar, kan davaları bitmezdi ki... 'Ya bu kavgalarda birkaç oğul ölürse? Soylarını kim devam ettirebilirdi ki?' Bu sorular Aile Planlaması eğitimi yaparken birebir oradaki erkek vatandaşların ilk tepkileriydi.

Sorumlu hekimimiz, dışarıda bekleyen beylerle çat pat konuştuğundan sonra, birinin kimliğini rehin alıp, ben ve diğer ebe arkadaşımı doğuma gitmek üzere görevlendirdi. Dikkatli gitmesi konusunda şoförü de uyarmayı ihmal etmedi. Hepimizin içinde korku vardı ama bir taraftan da bizi bekleyen iki can vardı. Belki yolların kapalı olması doğuma gitmememiz için bir neden olabilirdi. Fakat bizi bekleyenleri düşündüğümüzde, bu şartlarda buraya gelmelerinin mümkün olmadığını biliyorduk. Vakit kaybetmeden yola koyulduk.

Yolda, araba rüzgarın etkisiyle öyle sallanıyordu ki, karanlıkta milim milim ilerlerken korkudan kimsenin sesi çıkmıyordu. Nefeslerimizi tutmuş bildiğimiz tüm duaları okuyarak sonunda köye ulaştık.

Köy meydanında bizi bekleyenler vardı. Arabadan inince 5-6 kişi etrafımızı sardılar. Ellerinde silahlar vardı. Arkadaşımla birbirimize sıkıca tutunarak, elimizde doğum çantalarımızla hiç konuşmadan onları takip ettik. Öyle korkuyorduk ki; herhalde biri dikkat kesilse o rüzgâra rağmen yine de kalp atışlarımızı duyabilirdi.

Küçük, toprak bir evde durduk. Kapı direk odaya açılıyordu. İçerisi o kadar sıcak ve havasızdı ki nefes almakta zorlanıyorduk. Sobanın yanında büyük bakır bir leğen, leğenin ortasında da tavana asılmış kalınca bir ip vardı. Burada kadınlar sancılı başlarken ipe tutunarak leğenin içerisine

Bir İnci

çöker ve sessizce ıknırlardı. İlk sancıyla saçları hemen örülür, her sancı çektiğinde de bir örgüsü çözüldü. Böylelikle doğumun daha kolay olacağına inanılırdı. Bu yüzden kadınların saçları hep uzundu.

Yerde bir döşekte sancı çeken 16-17 yaşlarında bir genç kız, etrafında ağlamaklı ve ürkek bakışlarla bakan birkaç kadın... Genç kız, öylesine çaresiz, öylesine bitkindi ki o an çektiği acıyı hissetmemek mümkün değildi. Biz gelmeden önce, belli ki epeyce beklemiş ve onu doğurtmaya çalışırken de hırpalamışlardı. Hemen hastamızı muayene edip etrafındaki kadınların da bir kısmını dışarıya yolladık. Oda karanlıktı, mum ışığında, birtakım işaretlerle anlaşarak, meslekte ilk yılımız olmasına rağmen, zor bir doğumu gerçekleştirdik. Hem genç kız hem de biz korku içerisindeydik. O doğum yaptıktan korkuyordu, biz ise terörün en yoğun olduğu o yıllarda işimizin bitmesiyle beraber bizi dışarıda bekleyen silahlı adamlarla akıbetimizin ne olacağından korkuyorduk.

Nihayet doğum bitmiş; anne ve bebek sağlıklı bir şekilde birbirlerine kavuşmuşlardı. Nasıl oldu bilmiyorum ama biz, o gece mum ışığında epizyo açmış, dikmiş ve zor bir doğumu Allah'ın yardımıyla gerçekleştirmiştik. Bunları yaparken de neredeyse hiç konuşmamış ve hiçbir şey olmamış gibi kendimizi işimize vermiştik. O genç kızın bize ihtiyacı vardı, bizim de her şeye rağmen bu doğumu yaptırmamız gerekiyordu. En yakın doğum hastanesi Kahta'daydı ve oraya gidebilmesi bu şartlarda imkansızdı.

Arkadaşımın göz göze gelmemeye çalışarak eşyalarımızı toplarken, yaşlı bir teyze elime sarılarak öpmek istedi, sonra bana sarılıp bir şeyler söyledi. Sanırım kendi dilinde bize dua ediyordu. Gün doğmak üzereydi; bizi uğurlayarak arabaya bindirdiler.

Lojmana geldiğimizde, ikimiz de birbirimize sarılıp dakikalarca ağladık. Hiç konuşmadan ve içimiz boşalana kadar ağladık. Meraklı gözlerle bize bakan arkadaşların soruları ve telkinleri ile yaşadıklarımızı anlattık.

Bir İnci

Sorumlu hekimimiz, durumu kaymakamlığa bildirip, 'bir daha böyle bir olay olmaması için neler yapılabilir?' diye görüşmeye gitti. Geldiğinde hayli duygulu ve üzgündü. Akşam bizi doğuma götüren gencin, doğumunu yaptırdığımız kadının kayını olduğunu; doğum yapan genç kızın eşinin, iki gün önce kan davalı olduğu ailenin, oğlunu vurup kaçtığını; sıranın karşı tarafta olduğunu bildiklerinden ve bizlerin de bir kurşuna hedef olmamızdan korktuklarından dolayı bizi korumuşlar, bu yüzden silahlı bir grupla bize refakat etmişlerdi. O an hepimizin gözleri doldu. Yürekler büyüktü fakat biz geç anlamıştık.

Sevmek ve Başarmak

Atilla AKILLI / ADANA

Her şey insanı sevmekle başlar, demiş Sait FAİK. Yapılan işler ne kadar zor da olsa, sevince her şey çok daha kolaylaşıyor, zorluklar kendiliğinden bitiyor. Bazen kendini bile düşünmeden tehlikeye atmak, ancak insanı sevmekle olur.

Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında imzalanan ikili protokol gereği ben ve üç meslektaşım bir ay süre ile Cezaevi ve Rehabilitasyon Merkezinde görevlendirildik. Burada ruh sağlığı bozulmuş (Şizofren, Antisosyal kişilik bozukluğu, Psikopatik depresyon, Anksiyete vb.) olan kader mahkûmlarının (Kader mahkûmu demek istedim; çünkü kimse atılı suçu isteyerek işlememiştir. İşleyenleri ya hayat şartları ya da yetiştikleri şartlar o hale getirmiştir.) Bizler; mahkum hastaların ilaç takibini, tedavilerini, temizlik ve hijyen takibini sağlıyor ve psikolojik yönden destek olmaya çalışıyorduk.

Kimi insanlar yaşamımıza girer ve çıkarlar. Kimileri de bir süre yaşamımızda kalır ve kalbimizde ayak izlerini bırakırlar. O noktadan sonra artık bir daha asla aynı insan olamayız. Bu mahkûm hastalar arasında da unutamayacağım, bana mesleğimin önemini ve kim olduğumu öğreten, bende

Bir İnci

derin iz bırakan böyle biri vardı. Mahkûm hasta, Mardin doğumlu, ailesi ile birlikte Mersin'e göç etmiş, henüz on yedisinden on sekizine geçme döneminde bir genç. Ailesinin maddi durumu kötü olduğu için okul hayatını yarıda bırakmış, sokakta kâğıt şişe vb. şeyler toplayarak, ailesine maddi katkı yapmaya çalışıyormuş. Hayat şartlarının vermiş olduğu ağır yükü kaldıramamış; ilk önce sigara, ardından uyuşturucu, sonra da hapishane. Daha gençliğine doyamadan mahpus damı...

Mahkûmları ilaç saatlerinde ve bahçe izinlerinde görüyor, bazen de birebir sohbet etme imkânımız oluyordu. Özellikle genç mahkûmlarla daha fazla ilgileniyor, onlarla konuşmaya, psikolojik yönden destek olmaya çalışıyorduk. Bende derin iz bırakan gençle, bu şekilde tanıştım.

Genç, çoğunlukla cezaevi bahçesinde tek başına duruyor; hiçbir mahkûmla ve gardiyanla iletişim kurmuyor, hep köşelerde duruyordu. Aynı zamanda psikolojik tedavi alan hastalar arasında olduğu için, her nöbetimde, daha fazla gözlemlmeye başladım ve nerdeyse göz hapsine aldım. Gardiyanlarla da genç hakkında görüştüm ve onun hayatı hakkında bilgi aldım. Onu kısmen de olsa artık tanıyordum. Nöbetimin birinde, bahçede yine tek başına oturuyordu. İki çay aldım, yanına gittim ve onunla konuşmaya başladım. Dinlemiyor gibi görünüyordu fakat çayların bitmesine yakın o konuşmaya başladı.

Eğitimsiz ve ilgisiz bir ailenin çocuğu, tek düşüncesi kendisi gibi eğitim hayatı olmayan kardeşi. Kardeşi ile beraber gece gündüz demeden çöplerin arasından kâğıt topluyorlarmış. Yine bir gün kâğıt toplarken, kardeşi, yolun karşısına geçmek istemiş ve karşıya geçerken bir anlık dalgınlıkla bir tır kardeşine gözlerinin önünde çarpmış. Yillardır sokakta beraber gezdiği, aynı yataкта beraber yattığı, aynı tasta su içtiği kardeşi kan revan içinde yerde... Genç ilk önce şoka girmiş, daha sonra kucağına almış kardeşini:

"Uyan!.. Uyan!.. Uyan kardeşim!" diye feryatlar etmiş ama nafile.

Anlatırken bile sanki o anı tekrar yaşıyordu. Gözlerini kapatmış sü-

Bir İnci

rekli ağlıyordu. O günden sonra, kardeşi sürekli gözünün önündeymiş, hiç gitmiyormuş. Ölümünden kendini suçlu tutuyor, ailesinin de kendisini suçladığını söylüyordu. Yalnızlığını önce sigarayla bastırmaya çalışıp, ardından uyuşturucu ile unutmaya çalışmış. Maddi sıkıntı da yaşayan gencin uyuşturucu tacirlerinin eline düşmesi uzun sürmemiş. Satış yapmaya zorlanmış ve kısa sürede polise yakalanıp, peşinden de cezaevi günleri başlamış. Anlatırken bile kendisini sürekli yargılıyor, yaptığı yanlışları sorguluyordu. Bana dönerek;

“Ağabey, sen beni hiç tanımadığın halde her gelişinde benimle konuşmaya, ilgilenmeye çalışıyor, beni takip ediyorsun. Bunların hepsinin farkındayım. Ailem aylardır beni bir kere bile görmeye gelmedi. Hiçbir mahkememde bulunmadı. Kardeşimin ölümünden sonra ailem de yok oldu. Hepsini unutuyorum fakat kardeşim gitmiyor gözümün önünden, onusuz yaşamak çok zor artık; ona kavuşmak istiyorum kardeşimi özledim.”

Gencin o günkü nöbetimdeki son cümleleri bunlar oldu.

Sonraki iki nöbetimde de onu sürekli gözlemledim, konuşmaya çalıştım. Gardiyanlara ve diğer meslektaşlarıma, intihara meyilli olduğunu, daha dikkatli olunması konusunda hepsini uyardım. Aradan tam bir hafta geçti. Sabah arkadaşımdan nöbeti teslim aldım. Tüm mahkûmların ilaçlarını dağıtıp, tedavilerini tamamladıktan sonra bahçeye çıktım. Birkaç dakika sonra gardiyanlara, özellikle gencin ve diğer mahkûmların da bahçeye çıkmasını söyledim. Kısa bir süre sonra genç yanıma geldi. Çok mutlu görünüyordu. Benimle konuşmak istediğini söyledi. Onu; bahçe izinleri bitene kadar dinledim. Tüm mahkûmlar, gardiyanın:

“Bahçe izni bitti” demesi ile koşuşlarına gittiler.

Yemek saatinin gelmesi ile ilaç dağıtımı ve tedavi saati de benim için başladı. Birkaç gardiyan ile birlikte koşuşları tek tek dolaşıp ilaç dağıtacaklık. Mahkûmlar tek kişilik koşuşlarda kalıyordu. Uzun bir koridorda sağlı sollu yapılmıştı koşuşlar. Kapılar demirden yapılmış, dışarıdan bakıldığın-

Bir İnci

da içerinin görünmesi için çok küçük pencereler vardı. Genç koridorun en sonundaki kouta kalıyordu. Mahkmların tedavilerini sırası ile tamamladım, sıra ona ve karşısında bulunan mahkma gelmişti. Koulara ilk önce bir grup gardiyan giriyor daha sonra ben giriyordum. Bir grup gardiyan da dışarıda bekliyordu. Gardiyanlar kapıları kilitletken ben koridora ıktım. Diğerk grupla beraber, gencin kouuna doğru yürüyordum. Gardiyan kapıdaki camdan bakar bakmaz iğlik attı:

“İntihar etmiş!”.

Hemen kapıların açılmasını söyledim ve koşarak içeri girdim. Genç, battaniye kenarlarındaki Őeridi ip haline getirerek, pencere kenarındaki demire kendini asmıti. Durumu çok kötü görünüyordu, elleri aşağı sarkmı, dil dışına ıkmıti. Çok hızlı karar vermeliydim. Hiçbir Şey dnmeden, benimle yaklaşık yarım saat önce sohbet eden, hayata yenik balamı olan genç için bir Şey yapmalıydım. Belki de ailemi bile tehlikeye atarak, saniyeler içinde cezaevi idaresinin kararını beklemeden, gardiyanlarla birlikte genci hemen asılı olduğu yerden aldık. Yapılacak bir Şey yok gibi görünüyordu. İpten aldığımızda durumun daha vahim olduğunu anladım. Gencin solunumu tamamen durmuş, bilinç kapanmış, defakasyon (istem-siz dışkılama) olumutu.

Başkalarına yardımcı olmak için elinize her zaman büyük fırsatlar geçmez, ama küçük fırsatlar her gün çıkar. İnsanın insan olduğu, yaşamanın her Şeye rağmen güzel olduğu, belki de bir canı kurtarma noktasında olduğumu dnerek harekete geçtim. Gence uygun pozisyon vererek kalp masajına (CRP) ve suni solunuma başladım. Aynı zamanda oksijen tüpünün getirilmesini, 112 Acil Yardım Ambulansının aranmasını söyledim. Kalp masajının (CPR) yirmi-yirmi beşinci saniyesinde göğüste hafifte olsa hareket olduğunu gördüm. Artık genç azda olsa kendi solunumunu yapabiliyordu. Resmi evraklarının hemen yapılmasını söyledim. 112 Acil Yardım Ambulansı cezaevine geldi, hızlı bir Şekilde gencin hastaneye naklini sağladık.

Bir İnci

Genç kurtulmuş muydu bilmiyorum. Ben elimden geleni yapmıştım. Bu sırada Cezaevi Müdürü ve diğer idareciler olaydan haberdar edilmişti. Müdür:

“Yaptığının çok yanlış olduğunu; mesleğimi, ailemi ve geleceğimi tehlikeye attığımı; eğer genç ölürse yani intihar başarılı olursa, ‘olay şeklini ve kanıtları değiştirdiğim için’ başımın belada olacağını” söyledi.

Kendimle hesaplaştım. Cezaevi Müdürüne:

“Her ne olursa olsun yaşaması için elimden geleni yapmalıydım” dedim.

Çünkü hayatla ölüm arasındaki ince çizgide o an karar vermek zorundaydım, sonuçta benim kararım etkili olacaktı. Eğitimini aldığım mesleğin hayat kurtarmak olduğunu söyledim. Yaptıklarım belki adli bakımdan yanlış gibi görünse de mesleki ve insani açıdan doğrudu. O an, ben doğru yerde ve doğru zamanda ordaydım. Dünyada birçok kabiliyetli kişiler, küçük bir cesaret sahibi olmadıkları için kaybolurlar, düşüncesiyle kendimle muhakememi bitirdim.

Nakledilen hastaneyi aradım. Genci karşılayan ve müdahale eden nöbetçi doktor arkadaşım olduğu için, hastanın sağlığı hakkındaki bilgilere daha kolay ulaştım. Arkadaşım, onun yaşadığını, boynunda bir travma olmadığını, sağlık durumunun stabil olduğunu, zamanı iyi kullandığını belki de saniyelerle bir hayatı kurtardığını söyledi.

Gencin sağlığı yerindeydi. Tıbbi ve psikolojik tedavisi tamamlanmış, tekrar cezaevine dönmüştü. İlk karşılaşmamızda, bana sıkıca sarılarak:

“Teşekkür ederim ağabey, sayenizde yaşıyorum ve sevgiye inanıyorum. Kardeşimden sonra ilk defa sizde hissettim bu sevgiyi. Hayata sarılacağım ve sizden aldığım sevgi ile yaşayacağım” dedi.

O gün, tüm olumsuzlukları ve riskleri göz ardı ederek, bir denizyıldızını alıp denize tekrar göndermiştim. Ve bundan hiç pişman değildim...

Bir İnci

Bir İnci

Gülbahar Ana

Sinan AKPINAR / İSTANBUL

Acil Serviste müşahede yatağından beni izliyordu. Bir yolunu bulup, o masum ve düşünceli bakışının altında neyin yattığını öğrenmek istedim. Tanışma zamanı gelmişti, kendisine yaklaştım ve yumuşak bir ses tonuyla:

“Saati geldi teyzeciğim, bir tansiyonuna bakalım. Nasıl oldun?” dedim.

O masum sevimli bakış, o tatlı tebessüm bir anda değişti, heyecanlandı ve o heyecanlı ses tonuyla:

“Olur evladım” dedi.

Konuşma fırsatını yakalamıştım ya, kim olduğunu, neden beni süzdüğünü, neden hem sevecen hem de yorulmuş ve hayıflanır gözlerle baktığını merak ediyordum. Söze moral vererek başladım.

“Maşallah teyzeciğim, tansiyonun çok iyi. İlk geldiğinde yüksekmiş şimdi gayet normal” dedim.

Teyze, yine titrek ve heyecanlı bir sesle:

Bir İnci

“Evladım tansiyonum kaç çıktı?”

“Teyzeciğim yediye–on üç” (70/130)

“Sağ ol evladım. Allah razı olsun sizlerden. Ben şimdi gidebilir miyim?” diye sordu. Ben de:

“Doktor hanıma sorayım, ondan sonra sana haber veririm, teyzeciğim” dedim.

İsmi dosyasından öğrendiğim Gülbahar Teyzenin durumunu doktor hanımla görüştüğümde sonra, ‘taburcu olduğunu ve gidebileceğini’ söylemek için Gülbahar Teyzeye doğru yöneldim. Ama onu o halde görmeyi beklemiyordum. Halinden etkilendim, tüylerim diken diken oldu, kalbim merak ve üzüntüyle küt küt atmaya başladı.

Acaba neden? Ne olmuştu ki Gülbahar teyze, gözyaşlarını yazmasıyla silerek, hıçkırıklarını boğazına düğümleyerek, ağlıyordu. İlk başta benden utanmaması için gizlendim ama sonra dayanamadım ve yanına koştum. Beni görünce hem toparlanıyor, hem de gözünden akan yaşları silmeye çalışıyordu.

“Teyzeciğim, ne oldu? Neden ağlıyorsun? Kötü bir şey mi oldu, kötü bir haber mi aldın? Burada biri mi üzdü seni?” diye üst üste sorular sormaya başladım.

Sorular üst üste geldikçe Gülbahar teyzenin bana bakışını değiştiriyor, üstüne düştükçe daha yakın hissediyordu kendisine. Yanına oturup, elinden tuttum. Aslında bunu farkında olmadan, gayriihtiyari yapmışım.

“Gülbahar Teyze, ben de senin bir evladım. Rahat ol. Neden ağlıyorsun? Bana anlat. Bak, tedavin de bitti, artık iyisin” dedim.

‘Artık iyisin’ dememle gözlerini bana doğru çevirdi.

“Senin adın ne? Evladım” diye sordu.

Bir İnci

“Huzeyfe, teyzeciğim” dedim.

Gülbahar teyze başladı anlatmaya;

“Benim de senin gibi oğullarım, evlatlarım var. Büyüttüm, okuttum, iş sahibi yaptım, evlendirdik, ama onlar bana...” dedi ve Gülbahar teyzenin boğazında kelimeler düğümlendi.

Biraz hüzün ve biraz da kısık sesle:

“Üzülme teyzeciğim” diyebildim.

Gülbahar Teyze, gözyaşını silerek anlatmaya devam etti.

“Yavrum benim de dört çocuğum var. Üç oğlum, bir kızım... Ama şu an hiçbirisi yanımda yok.”

Belki de Gülbahar Teyze, evlatlarının hayırsızlığından şikayetçiydi. Üzücü bir durumdu elbette.

“Acaba eşi yok mu? Neden çocuklarından birisi ya da bir yakını yanında yok? Neden bu yaşlı kadını dinleyen, anlayan, ihtiyarlıkta elini tutan yok?” diye kendi kendime konuşurken, Gülbahar Teyzenin sesiyle tekrar dinlemeye başladım.

“Evladım, eşim 2005’te vefat etti. Büyük oğlum evliydi ve ayrıydı. Kızım da evliydi. Ortanca oğlum ve küçük oğlum vardı yanımda. Ortanca oğlan nişanlıydı. Onun da düğününü yaptık. Hep beraber yaşarken, küçük oğlan da evlenince çocuklar bir birine düştüler. Neden mi yavrum? Analarına bakma meselesi varmış, yani sorun benmişim. Oğlanların hanımları, ‘ben bakmam’ deyince, ‘anama sen bak’, diğeri ‘sen bak’, bir diğeri ‘sen bak’ demiş. Anlayacağın tartışmışlar, şimdi ne bir birinin kapısını açıyorlar ne de benim kapımı çalıyorlar. Kızımın da eşi istemiyor yavrum. Ana dört evlada bakar da dört evlat bir anaya bakamazmış. Dünyanın hali bu olmuş evlat!. Bu yüzden, işte bu olayları düşününce tansiyonum yükseli-

Bir İnci

yor, rahatsızlanıyorum. Çok şükür evim hastaneye yakın. Yürüyerek gelip gidebiliyorum...”

Gülbahar Teyzeyi hem dinliyor, hem evlatlarına içimden çok hayıflanıyor, kızılırdım.

“En küçük oğluma, ciger pareme benzettim seni yavrum. Bu nedenle gözyaşlarımı tutamadım. Bu gözyaşları evlat içindir.”

Şok olmuştum ne diyeceğimi bilemiyordum. Zaten bu haldeki bir anaya ne denirdi? hangi teselli cümlesi yarasına merhem olurdu ki?,,,

Cesaretimi toplayıp tekrar:

“Teyzeciğim, ben de senin bir evladın sayılıyım. Evin de hastaneye yakın nasıl olsa. Bundan böyle, bir oğlunda hastanede çalışıyor bil. Her gelişinde bana ulaş, her konuda sana yardımcı olurum” dedim.

Sözlerim biraz rahatlatmıştı Gülbahar Teyzeyi.

O anda aklıma bir fikir geldi.

“Teyzeciğim, sen biraz daha dinlen” dedim.

Gülbahar Teyze, müşahede alanında dinlenirken, ben, Acil Servis arkadaşlarını toplayıp, Gülbahar teyzenin durumunu anlattım. Herkesin sahiplenmesini elinden gelen ilgi ve alakayı göstermelerini, yardımcı olmalarını istedim. Bütün arkadaşlar çok hassas ve duyarlıydı böyle durumlara. Gelip kendilerini tanıtıp, Gülbahar teyzeyi sahiplendiler ve her biri:

“Bundan böyle, burada bir değil birden fazla evladın var” dediler.

“Allah c.c hepinizden razı olsun, sağ olun yavrum” diye her birimize ayrı ayrı dualar ediyor, belli ki yaralı yüreği teskin oluyordu.

Artık Gülbahar Teyzeyi Acil Serviste herkes tanıyordu. O da herkesi. Hastanede birden çok evlat sahibi olmuştu.

Bir İnci

O gece Gülbahar Teyzeyi tebessümle taburcu ettik. Yalnızlık ve umutsuzluğunu bir nebze de olsa dindirmiş, evine umut ve sevgi ile uğurlamıştık. Artık gözlerinden yaş yerine umut dökülüyordu. Sonraki günlerde, her hastaneye ziyarete gelişte, Gülbahar teyze poğaçalarla böreklerle geliyor, evlatlarıyla muhabbet ediyor, dertleşiyordu. Evlatlarının yerini ne kadar tutuyorduk bilinmez...

Ama hem ben hem arkadaşlarım memnunduk bu durumdan. Hayatımız zenginlenmişti. Dünyada sevgi dolu bir anamız daha olmuştu;

Gülbahar Ana...

Bir İnci

Onların Bana Benimde Onlara İhtiyacım Vardı

Müzeher BAKÇACI / MALATYA

Sabahları kuş civıltısı ile uyandığım; dışarıdaki tertemiz havayı içime çekerken, evlerden pişen yufka ekmeğinin kokusunu aldığım; yeşilin, sarının bütün tonlarıyla tabiatın görsel ziyafet sunduğu; hasılı börtü böceği dahil sanki bir cennetti, ilk görev yaptığım köy.

Ankara'nın Şereflikoçhisar ilçesine tayin olduğumu duyduğumda çok sevinmişim. Kesinlikle bir hastane veya sağlık ocağında çalışacaktım. Babamla beraber gelmiştik.

“Seni bir köye tayin ediyoruz” dediklerinde, hayal kırıklığı içinde ne kadar ağlamıştım, ne kadar üzülmüştüm.

“Baba, ne olur evimize geri dönelim. Ben köy hayatını hiç bilmem, tek başıma ne yaparım orada? Size de, gelin benle kalın diyemem” diye babamın ellerini öpüp, ağlayıp durmuştum.

Babam emekli öğretmendi. Köylerde çok çalışmıştı ama bizlerin okul yaşımız gelince mecburen şehir merkezine tayin istemişti. Köy hayatını çok iyi biliyor, çok da seviyordu. Aslında benim köye tayin olmama çok sevinmişti ama bunu bana anlatamıyordu.

Bir İnci

“İnan bana kızım, köyde çok mutlu olacaksın. Yeter ki kendini kimse-den üstün görme, kimseyi küçümseme, mesleğin neyi gerektiriyorsa yap” demişti.

Bir an düşündüm, geri dönsem, beni okutan babamın emeğini boşa çıkarmış ona haksızlık etmiş olacaktım. Dönmesem tek başıma nasıl yapacaktım? Ama iş hayatına bir yerlerden başlamak gerekiyordu. Çaresiz görevli olduğum köye doğru (elime tutuşturdukları malzeme çantamla) yola çıktık. İlk gün babamla muhtarın evinde misafir olduk. Köye ebe tayin edildiğini hemen duymuşlardı.

Babam;

“Küçük yerlerde herkes, her şeyi, hemen duyar” demişti.

Muhtar refakatinde babamla,

“Köyü şöyle bir gezelim” demiştik.

Ufak tefek oluşumdan, beni köye tayin olan ebenin kızı zannetmişler. Ebeyi de evde eşyalarını yerleştiriyor diye düşünmüşler. Sonraki günlerde bunu bana anlattıklarında hep birlikte katıla katıla gülmüştük.

Köyde, muhtarın evinde kaldığımız o ilk gece beni doğuma çağırdılar. Malzememi kaptığım gibi gitmiştim. Ufak tefek bir çocuktum ben de. Ama mesleki bilgi yönünden çok donanımlıydım. Okuldan mezun olduğum halde, tayininim çıkacağı zamana kadar gönüllü doğum evinde gece nöbetlerine kalıp, doğum pratiğimi iyice geliştirmiştim.

Beni görünce:

“Ya bu daha bebe, doğumdan ne anlar?” demişlerdi.

Büyük bir sabır ve mesleki bilgilerimle doğumu yaptırınca;

“Bebe ama çok usta” demişlerdi.

Bir İnci

Babam beni sağlık evine yerleştirdi. İhtiyaçlarımı da aldı. Benim de yavaş yavaş köye alıştığımdan emin olunca evimize geri döndü.

Köydeki yaşantım hiç de umduğum gibi ürkütücü değildi. Günlerim çok keyifli geçiyordu. Birkaç doğum deneyimim daha olmuş, köylünün güvenini iyice sağlamıştım. Yaşlısıyla, genciyle, çoluğu çocuğuyla herkesle ilişkilerim çok iyiydi. Bazen bağa bahçeye giderken beni de götürüyorlardı. Doğayla baş başa olmayı çok seviyordum. Onlarla yufka ekmek de pişirdim. Bazen de çocuklaşıyor; okul çocuklarıyla ip atlıyor, oyunlar oynuyor, bisiklet yarışmaları yapıyorduk. Kışın kar yağdığında kardan adam yapıp kartopu oynamak da en büyük eğlencemizdi. Okul çocukları, sabah okula giderken, öğretmenlerine götürdükleri bir deste çiçeğin yarısını da bazen bana bırakıyorlardı. Onlarla aramın iyi olması okul aşı kampanyalarını da eğlenceli bir hale dönüştürmüştü. Köyde savaş gazisi yaşlı amcalarım vardı. Onların hikayelerini dinleyerek hem ben bilgileniyordum, hem de onlar geçmiş birikimlerini anlatacak bir dinleyici bulmanın sevincini yaşıyorlardı. Yaşlıların anlattığı hikayeleri ya da onların anılarını dinlediğini hissettirmek onları çok mutlu ediyordu. Bunu da anlamıştım. Görevimi de büyük bir ustalıkla yerine getiriyor hiçbir eksik bırakmıyordum.

Kış gelmişti artık. Köyümüzün muhtarı benim evime bir sac soba getirdi, kurdu. Torba torba da çalı çırpı ve tezek getirdi. Ben soba yakmayı bilmiyordum. Annem de soba yakardı ama odun, kömür yakardık. Tezek yakmadık hiç. Bazen evi duman altı ediyor, bazen de şans eseri yakıyorum.

Bir gün çok kötü üşütmüştüm. Gecedен beri sancıdan kıvranıyordum. Sobayı yakacak halim kalmamıştı. Halim olsa da beceremiyordum. Ev buz gibiydi. Yatağa gömülmüş, aldığım ilaçların sancımı hafifletmesiyle biraz uyumuştum ki sabah erkenden kapımın sesine uyandım. Sancım biraz geçmişti ama hem üşüyor hem de halsizdim. Kapıyı açtım. Gecedен beri ne çok kar yağmış, hiç farkında değilim. Elif'in eşini zor tanıdım. Tam bir kardan adam olmuştu gelene kadar.

Bir İnci

“Ebe Hanım, Elif’in sancısı başladı. Seni götürmeye geldim.” Dedi.

Aslında ben de çok hastaydım. Kendimi güçsüz hissediyordum, nasıl yaptıracaktım doğumu? ‘Ya bir terslik olursa’ diye tedirgin ve mahcup bir şekilde yere bakarak:

“Keşke kasabaya götürseydin” dedim.

İlk defa görevimi yapamayacak halde hissediyordum kendimi. İlk defa birilerinin bana yardım etmesi gerektiğini düşünüyordum. O da ne kadar hasta olduğumu görüyordu, çok mahcup bir şekilde yere bakarak:

“Götürürüm ama yağan kardan yollar kapalı. Başka çarem yok” dedi.

Evet, başka çare yoktu. Bu karda kışta yollar kapalı, nereye gidecekti? Üstelik köyde ebe vardı. Doğum benim iyi olmamı beklemezdi.

“Ben hazırlanayım, siz biraz bekleyin.” dedim.

Daha önce içtiğim ilaçların etkisi ile sancım azalmıştı. Malzememi hazırladım, sıkı sıkı giyindim. Sanırım yapabiliirdim. Yola çıkmadan her zamanki gibi kapıma neredede olduğumu belirten bir not bıraktım.

Nerdeyse yarı yerimize kadar kara gömülerek Elif’e ulaşmaya çalışıyorduk. Yol çok uzaktı, kar ve benim rahatsızlığım da eve varmamızı zorluyordu. Ellerim, ayaklarım, bacaklarım buz tutmuştu. Tekrar sancılanmaya başladım. Yol arkadaşı, kendimi fazla dinlemeden yolculuğu bitirelim diye büyük bir ustalikle beni lafa tutuyor; ha bire bir şeyler soruyor, konuşturuyordu. Çok kötü bir durumdaydım artık, çok perişandım. Bildiğim bütün duaları okuyor;

“Allah’ım ne olur yardım et” diyordum.

Annemi, babamı, kardeşlerimi ne kadar özlediğimi düşündüm. Gizli gizli ağlamaya başladım. Sonra onlarla birlikte yaşadığım günlerin hayalini kurdum. Sanki bir mucize olmuş, annem beni sarmış sarmalamış, bütün

Bir İnci

vücutumu ısıtmıştı. Bir kar tanesi olmuş; kar üstünde yürümüyor, uçuyordum sanki. Kardeşlerim beni alkışlıyor, babam kucağını açmış oturduğu yerde beni çağırıyordu. Koştum, koştum babamın kucağına yumuldum.

Yol arkadaşımın sözleriyle hayallerim bir anda uçtu gitti:

“Geldik, Ebe Hanım.”

Hemen içeri girdim. Sobanın yanına bir yatak hazırlamışlardı Elif için. Kayınvalide ve iki eltisi yardım etmek için hazır bekliyorlardı. Tir tir titriyordum. Sıcacık soba yanıyordu. Bana kalsa koşup sobayı kucaklayacaktım. Ama birden sıcağa dalmak tehlikeli diye bir süre sobadan uzak bir yerde buzlarımın çözülmesini beklediler. Buzlarım çözüldükçe elim ayağım sızlıyordu. İçerdekiler halime acıyarak bakıyordu. Yavaş yavaş ellerim sızısı geçmeye başladı. Zeynep Teyze (Elif'in kayınvalidesi) ellerimi ellerinin içine aldı; ovuşturarak:

“Hemen üzerini değişelim senin.” dedi.

“Önce Elif' i muayene etmeliyim.” dedim.

Malzememi hazırladım, muayenemi yaptım. Doğum başlamıştı. Ama daha çok zamanı vardı. Bu da benim kendime gelmem için zaman kazanmam demektir. Üzerimi değiştirdiler, kendi çamaşırlarından verdiler. Hele de şalvar ne kadar güzel durdu üzerimde. Ayağıma sıcaklık yün çorap giydirdiler. Halen tir tir titriyordum. Üç - dört kaşık pekmez içirdiler.

“Pekmez hemen içini ısıtır.” dediler.

Çok sancım vardı. Sobanın diğer yanına da bana bir yatak hazırladılar. Sancıdan kıvrılırken bir ara:

“Allah'ım yardım et, dayanamıyorum artık.” Deyince, etrafımdakiler gülüşerek espri yaptılar.

“Bakalım hanginiz önce doğuracak.” dediler.

Bir İnci

O halimle yapılan espiye de glebiliyordum. Sıcacık bir çorba içirdiler. Sıcak su torbalarını bütün vücuduma dşeyip beni yatağa yatırdılar. Elif ve yanında bulunan kayınvalidesine doğumun rahat ilerlemesi için birkaç talimat verdim ve sabırla beklemeleri gerektiğini, daha zamanı olduğunu söyledim.

Bir müddet sonra rahatlamış olmalıyım ki uyumuşum. Elif'in bağırtısına uyandım. Bana sihirli bir değnek değmiş gibi hiç sancım kalmamıştı. Biraz halsizdim ama kendimi iyi hissediyordum. Hemen yataktan fırladım. Malzememi yanıma aldım, Elif'i tekrar muayene ettim. Doğum iyice yaklaşmıştı. Bütün hazırlığımı yaptım ve sorunsuz bir şekilde doğumu yaptırdım. Dünya tatlısı bir kız bebek doğdu.

Zeynep Teyze:

"İkiniz de bu gün çok nazlıydınız. Bebeğimizin adı Nazlı olsun, bu günü hatırlatsın hep." dedi.

Herkes çok mutluordu. Bütün malzememi topladım. antama yerleştirdim. Rahatsızlığımın ve dışarıda yağan karın, soğuğun etkisiyle zorda olsa görevimi sorunsuz tamamlamış olmanın mutluluğuyla dolmuştum. Onlar beni iyileştirmiş, ben de doğumu yaptırmıştım. Doğan Nazlı bebekle sanki ben de yeniden doğmuştum.

Hemen bir sofraya kuruldu. Meğer ne kadar acıkmışım, bunu da ancak sofraya oturunca anladım. Yemek sonrası çaylarımızı içerken, ben Elif geline annelik, bebek bakımı, emzirme ve hijyen ile ilgili bir sürü eğitim verdim. Hatta anne ile bebeği iyice kaynaştırarak, ilk emzirme işlemini de yaptık. Artık eve dönme zamanım gelmişti.

"Burada kal." diye çok ısrar ettiler.

Hava karamıştı, kar bütün hızıyla yağıyordu. Bu saatte yola çıkmak; yağan kar, kurt, köpek gibi bazı hayvanlardan dolayı daha riskli olabilirdi.

Bir İnci

Kapıma nerede olduğuma dair not bırakmıştım. Elif gibi bana ihtiyacı olan biri olursa nerede olduğumu biliyordu.

“Tamam; kalıyorum.” dedim

Hem bebek ve anneyi de iyice gözlemlemiş oldum, hem de Zeynep Teyze'nin gelinine enerji versin diye yaptığı bol tereyağı ve pekmezli kuy-maktan yeme zevkini buldum. Ben de iyice kendime geldim. Ertesi gün kahvaltımı yaptıktan sonra iyice kurumuş olan çamaşırlarımı giydim ve yine yol arkadaşım ile aynı şekilde yola çıktık. Ama bu sefer yola çıkmadan bana bir de muşamba tulum giydirdiler. Yine üşüdüm, dondum ama en azından ıslanmadım. Eve vardığımızda, kapıyı açar açmaz içeriden sıcacık bir hava bana doğru esmeye başladı. Meğer Elif'in eşi, bu karda kışta, o yollarda; sabah erkenden gelip sobamı yakmış, tekrar dönüp beni almaya gelmişti. Bu ne güzel bir dostluktu; ne güzel bir koruma, sahiplenme duygusuydu böyle. Aslında sadece onların bana değil, benim de bu insanlara her zaman ihtiyacım vardı. Yol arkadaşım a çok çok teşekkür ettim. Beni eve bıraktıktan sonra sobayı nasıl yakacağımı da öğretti ve gitti. Evim sıcacık, ben hasta değildim. Ama biraz dinlenmeye ihtiyacım da vardı. Büyük bir huzurla sıcacık yatağıma girdim ve hemen uyuyuvermişim.

Bir İnci

Bir İnci

Fedakârlığın Adı: Annelik

Handan HAKTANIRLAR / ESKİŞEHİR

Yoğun Bakım Servisinde hemşirelik yapmak çok özeldir. Farklı dönemlerde çok farklı hayatları gözlemlene imkânı bulduğum için, bu serviste çalışmakla kendimi çok şanslı buluyorum. Halise Teyze ve onun tek evladı olan hastamız Mesut'u ömrümün sonuna kadar unutmayacağım. Halise Teyze'den öğrendiklerim, Mesut'un böyle eşsiz bir anneye sahip olması, onun yazgısındaki en büyük nimetti bence. Bütün anneler gibi...

Yoğun Bakımda yatan hastalar, nilüfer çiçekleri gibidir. Nilüfer çiçeklerini bilirsiniz. Su ne kadar çamurlu olursa, onlar bir o kadar saf ve bir o kadar güzel bir kokuya bürünürler. Kökleri, bütün olumsuzluklara inat, yaşama tutunmak için çamurla beslenir. Sevgiyi ve tutkuyu simgelercesine! Ben, yoğun bakım hastaları için de böyle düşünüyorum. Onlar da çektikleri acılara rağmen, bir sebepten, yaşam mücadelesindedir. Bu hastalara hizmet verirken, ilgi ve şefkat göstermelisiniz. Onların ruhuna dokunabilmek için merhametli olmalısınız. Çünkü hastalarınız, tıpkı bebekler gibi savunmasız ve çaresizdir. Sizin yardımlarınıza muhtaçtır. Eğer anne olmuşsanız, bu yüce duygulara yabancı olmanız zaten mümkün değildir. Yeryüzündeki canlılar içinde, kendini yavrusu için, hiç düşünmeden feda eden tek varlık şüphesiz annelerdir.

Bir İnci

Halise Teyzeyi, Mesut'un yoğun bakımda yattığı günlerde tanıdım. Her gün, tek başına Mesut'u ziyarete gelirdi. Yaşlı ve zor yürümesine alışmış etmeden, sabahtan yoğun bakımın önündeki bekleme salonunda yerini alırdı. Bizim çağırılmamızı sabırla bekler, sonra oğlunun yanına, yoğun bakım biriminden içeri girerdi. Oğlunun yanına geldiğinde ise onun kulağına bir şeyler mırıldanıp, yanaklarından öperken, ellerini sıkar, çoğu zaman gözyaşlarını gizleyemezdi.

Mesut, yatalak ve zekâ özürülü bir hastamızdı. Uzun zaman yoğun bakımda yattı. Bizim söylediklerimizi çoğu zaman anlar, rahatsız olmamışsa fazla sesini çıkarmazdı. Bakışları yumuşardı. Ama eğer hoşuna gitmeyen bir durumla karşılaşırsa çıkardığı seslere dayanmak gerçekten zordu. Biz onunla iletişim kurmayı güçte olsa başarmıştık. Sadece ona ait bazı rahatlatıcı çözümler bulmuştuk. Mesela, sırtındaki yaraların pansumanı yapılacağı sırada, ya da tedavi saatindeki hiç sevmediği enjeksiyonların zamanı geldiğinde, birimiz Mesut'un sağ elini tutardık. Bu ona güç veriyordu. O zaman daha sabırlı davranıp, fazla ses çıkarmıyordu. Mesut'u rahatlatınca, doğal olarak bizim işimiz de kolaylaşıyordu. Ona iyice alışmıştık. Bilmiyorum, belki o da bize...

Halise Teyze, duasında, niyazında akli başında altmış beşlerinde bir kadındı. İç huzurundaki sakinliği, inancının çok kuvvetli olmasındandı. Yaşlı olmasına rağmen dini bilgilerini, bugünkü yaşamıyla uyumlu halde davranışlarına taşıyabilen, bence ender insanlardan biriydi. Hâlbuki genç yaşta kocası vefat etmiş, biricik oğlu özürülü ve muhtaç bir halde, geçim sıkıntısı çekmesine rağmen, bunların hiç biri onu isyan ettirmemiş aksine sürekli elindekilere razı ve şükredenlerden olmuştu. Onun fitratında, annelik vardı. Oğlu, tek vazgeçilmezi ve yaşama sebebiydi. Bir gün bana, Mesut'un hayatındaki önemini anlatırken şöyle demişti:

"O, bana Rabbinin tek emaneti, evdeki yeri benim en güzel köşem, orası şimdi bomboş. Ben, Mesut yokken evde duramıyorum ki!"

Bir İnci

Ben de:

“Olur mu hiç, biz burada ona bakıyoruz, ciddi bir şey olursa sana mutlaka ulaşıyoruz, sen endişelenme, evinde rahat rahat bekle” demiştim.

Sonra da bana, tek gücün Allah (C.C.) olduğunu söylerken, bildiği duaları açıklamalarıyla anlatmıştı:

“...Ne güneş aya yetişebilir, ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri belli bir yörüngede akıp gitmeye devam ederler... (Yasin, 40)”

“..Mutlak hükümlerinde olan Allah, yüceler yücesidir ve o'nun her şeye gücü yeter.. (Mülk, 1)”.

Sonra ekledi:

“Benim sabırla dua etmekten başka elimden ne gelebilir ki?”

Halise Teyze, evladının yanında olmasını çok istiyordu. Çünkü o bir anneydi. Mesai saatlerimi tamamlayıp o gün eve gittiğimde oldukça yorgundum. Televizyon karşısına geçip kanalları öylesine karıştırırken tesadüfen hayvanlar âlemini anlatan bir belgeyle rastladım. Dünyaya yeni gelmiş bir yavrunun, yaşam için çok çaresiz ve savunmasız olduğunu tekrarlıyordu. Annelik şefkatinin, yavrunun beslenmesi kendi ayakları üzerinde durması için en önemli vazgeçilmezi olduğunu bir kez daha vurguluyor ve hayvanlar alemindeki anneleri anlatıyordu. Belgesel çok ilgimi çekti. Çünkü annelerin yavruları için kendilerini nasıl feda ettiklerini, kimi zaman hiç düşünmeden kendi canlarını tehlikeye attıklarını çok güzel ele alıyordu. Bazı kuş türlerinin yirmi dört saat durmaksızın yavrularını beslemek için yuvaya yem taşımaları, annesi olmayan kuşlar içinse ölümün kaçınılmaz olması yürek parçalayıcıydı. Küçük bir kuş türü olan dalgıç kuşları da bunlara güzel bir örnektir. Her on dakikada bir yuvalarına yem götürmek zorundadırlar. Ama şikayet etmez, aksine yalnızca yavrularını düşünür ve kendilerini buna adarlar. Başka canlı türleri yavruları için daha büyük fedakârlıklar yapabilir.

Bir İnci

Anne zebra lar, yavruları için ölümü göze alabilirler. Çıtalar da aynı şekilde yavrularını beslemek için kilosunun yarısını feda eder. Aslan, çıtalar için büyük bir tehlikedir. Anne çıta, hiç düşünmeden kendini aslanın önüne atar. Penguenler, yumurtalarını dondurucu soğuğa rağmen hiç oturmadan ayakları üzerinde taşır, dört ay boyunca hiç kıpırdaman ayakta beklerler. Yapabildikleri tek şey sabretmektir. Aç kalıp beklemek ve yumurta çatlayınca da kursaklarında sakladıkları yemek ile onları doyurmak... İnanılmaz doğa gerçeklerini izledikçe büyüleniyordum. Bu canlılara Allah (C.C.) nasıl bir ilham vermişti. Tabiatın mucizeleri, ne kadar etkileyiciydi. Kuran da yazılan gibi:

“...O'nun, alnından yakalayıp - denetlemediği hiç bir canlı yoktur. Muhakkak benim Rabbim, dosdoğru bir yol üzerindedir... (Hud,56)”.

Anne leyleklerin, gağalarında yavrularını serinletmek için su taşıyıp, kanatlarıyla onları sıcaktan koruyan gölgelik yapmaları ne kadar güzeldir. Annesinin yakın korumasına ihtiyacı olan başka bir canlı da timsahlardır. Benim sevimsiz bildiğim bu canlılar yavrularına karşı en şefkatli hayvanlardan biriymiş meğer. Anne timsah, çatlayan yumurtalarından çıkan yavrularını, o uzun, keskin dişlerinin bulunduğu ağzında, özenle göle kadar taşıyordu. İnanılmaz güzel ve sevgi dolu bir manzara... Yumurtadan çıkan yavrular ise, güvenli sükûnet dolu annelerinin ağzına yeniden dönmek için adeta yalvarıyorlardı. İzledikçe, içim ürperdi.

“Allah'ım! dedim, sen kadar yücesin!”

“Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah'ın her şeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah'ın ilmiyle her şeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için... (Talak,12)”.

Bütün canlılardaki muhteşem annelik duygusunu gördükten sonra, artık benim için fedakârlığın adı annelikten başkası olamaz.

Bir İnci

Bir sonraki gün, hastaneye geldiğimde, tabi ki Halise Teyze, bekleme salonunda aynı yerinde oturuyor olacaktı. Zira evladını yalnız bırakması, mümkün değildi. Halise teyze ile konuştuğumda, içime ayrı bir huzur dolarıdı. O, Mesut'un hastalığının ciddiyetinin farkındaydı. Fakat son günlerinde bile, her şeye rağmen, umudunu yitirmedi

"Hakkımızda hayırlısı neyse o olsun!" dedi.

Kendini mutlak sona hazırlamayı da ihmal etmedi. Çok değil, bir kaç gün sonra, sağanak yağışlı bir havada koştura koştura hastaneye geldim. Halise Teyze, her zamanki yerinde oturuyor, elindeki tespihi çekerken dualarını mırıldanıyordu. Beni görüp yanıma geldi. Çantasından çıkardığı küçük bir şişeyi bana doğru uzatıp:

"Bunun içinde zem-zem suyu var, al bunu, lazım olacak." dedi.

"Ne için, niye lazım olacak" soruları aklımda dolaşırken, şişeyi aldım, hiç bir şey diyemeden servise doğru yürüdüm. Nöbetçi hemşirelerden servisi teslim aldım. Mesut, her günküden daha zayıf, yanakları iyice çökmüş, gözlerinin ferî gitmiş bir halde yatağında öylece yatıyordu. Bir anda, Mesut'un yanındaki yatakta tedavi gören hasta kötüleşti. Hepimiz telaşla onunla ilgilenmeye başladık. Sadece bir kaç dakika geçmişti ki Mesut'un boğuk sesini duydum. Hiç unutamayacağım kadar kısık bir nefesle, bir çırpıda:

"Eşhedü enne ilahe illallah..." dediğinde içim bir tuhaf oldu.

Diğer hastayı bırakıp, hemen Mesut'a doğru döndüm. Ağzında oksijen maskesinin olmadığını fark ettim. Onu takmaya çalıştım aceleyle, sonra monitörüne baktığımda kalbinin artık atmadığını gördüm. Gözlerime inanamadım, bu kadar kısa bir süre içinde ruhunu teslim etmiş olmasına çok şaşırılmışım... Sağ elini sıkıca tuttum, sonra aklıma annesinin verdiği şişe geldi. Hemen dudaklarına bir kaç damla damlattım. Hayatım boyunca böyle, kısa bir zaman dilimine sığın ölümüne tanık olmamıştım. Hele ki

Bir İnci

yoğun bakım gibi bir serviste, her türlü ekipman elimizin altında, hastalarımıza hemen müdahale edebileceksen, sanki elimiz kolumuz bağlanmıştı. İnanılır gibi değildi. Her şey bir anda oldu, bitti...

Halise Teyzeyi, Yoğun Bakım Servisinden içeriye, biricik oğlunun cansız bedeninin yattığı odaya aldık. Her zaman yaptığı gibi onu yanaklarından öptü, sükûnetle bir şeyler mırıldandı ve bana dönüp:

“Bugün ruhunu teslim edeceği bana malum olmuştu...” dedi.

Çok değil bir kaç ay sonra Halise Teyzenin de ölüm haberini duydum. Zaten hayattaki tek amacının oğlu olduğunu ve oğlunun yokluğuna uzun süre dayanamayacağını defalarca söylemişti. Anneliğini yine yapmış, onu yalnız bırakamamıştı...

Allah rahmet eylesin, her ikisinin de mekânları cennet olsun...

Bir İnci

Ben Köyümü Çok Sevdim

Nebahat AVCI TOPÇUOĞLU / İZMİR

Kar, yine kar!... O devasa uzunluktaki çam ağaçlarının heybeti azalıyordu sanki. Yağan kar üç metreye ulaştınca, ağaçların boyu çekmiş, kısılmış gibi dursa da, o muhteşem manzara tüm heybeti ile duruyordu karşımda. Şimdi tabiat beyaza bürünmüştü, yorgan gibi örtmüştü kar, her şeyin üzerini. Artık tabloya tek renk hakimdi: beyaz...

Nerede? Kime? Ne şekilde faydalı olacaksam, orada olmayı nasip etmiş olmalı ki Yaradan, bu devasa, bu görkemli tablonun bir yerlerindedim.

Kaldığımız lojman, tek katlı, yan yana dört daireden oluşuyordu. Yeni yapılmıştı Sağlık Ocağı gibi. Birkaç ay önce tam kadro hizmet vermeye başlayan Sağlık Ocağı, artık karların altındaydı, lojmanımız misali. Sabah işe gitmek için kapıyı açmaya çalıştığımda anladım, evet, lojmanın içinde mahsur kalmıştık. 'Kalmıştık' diyorum çünkü şükürler olsun ki annem yanımda. Dostum, arkadaşım, annem; her şeyim... Pencereden dışarı bakmaya çalıştım, gökyüzü yok!...Görünen tek şey cam boyu beyaz kar ...

Çok değil, daha birkaç ay önce babamla geldiğimizde, bir başka güzel, bir başka şirindi Batı Karadeniz'deki doğa harikası köy. Köyüm. İlk

Bir İnci

görev yerimdi, ilk göz ağrım, hayata 'merhaba'mdı... Tamam, asfalt olmayan, çukurlarla dolu, tek aracın zor sığıdığı bir yola sahip olabilir. İlçeden köye ulaşmak için dört tepeyi geçip, beşinci tepenin eteklerine araç bulup ulaşım zor, hatta imkansız olabilir. Evet, sağlık ocağı-lojman beşinci tepenin zirvesinde olabilir. Üç aydır maaşımı almamış da olabilirim. Hatta yeni atanan doktorumuz, tayinini yaptırmış, ailesinin yanına dönmüş de olabilir. Sağlık memuru arkadaş malzeme almak için ilçe merkezine gitmiş, hava muhalefeti nedeni ile yollar kapanınca geçici görevlendirme ile ilçede kalmış olabilir. Köyde telefon sadece bir tane, o da muhtarın evinde olabilir. Küçük bir bakkalı bile olmayabilir. Kilerimiz boşalmak üzere, haftalardır elektrik, su olmayabilir. Isınmak için odunumuzu idareli kullanıp, battaniyelerin altında oturabiliriz...Her şeye tamam... Hepsine eyvallah. Da, geldiğim, göreve başladığım andan itibaren, beni 'çocuk' diye bütün köyün gözünde karalamaya çalışın,

"Çocuk ne anlar?" diye verdiğim eğitimleri geçersiz, anlamsız, değersiz saymayı kendine iş edinen, kendince benim rakibim; köy ebesine ne demeli?...

Yaşlı, aslında sevimli bir teyzeydi Ayşe Teyzemiz! Yaramaz çocuk misali. Bu köyde bir tek onun ebelik yapmasına HAYIR!....

Köyüm, sessiz, sakin, yeşildi. Hem de yeşilin her tonu!... Doğa ile baş başa. sonbaharı bütün görkemi ile yaşayan, bakmasını görmesini bilene cennetten bir köşe sanki. Gökyüzüne yükselen kocaman çam ağaçları, süntun gibi... Tertemiz havası, harika içme suyu, kuş sesleri, meyve ağaçları, börtüler-böcekler ve ılık esen rüzgarı. İşte huzurun, dinginliğin kaynağı. Ya köy halkı? Nasıl candan, nasıl sevecen. Bir adım gidin, on adım kayıtsız şartsız size geliyorlar. Dedim ya, ben köyümü çok sevdim.

Canım babam! Köyle ilgili bilgiler toplamıştı.

"Çok uzun ve sert geçen kışı yaşıyormuş burası kızım" dedi.

Bir İnci

Kiler abartılı gıda stoku ile doldu diyebilirim. Bir de bolca kesilip istiflenen odunlar var tabii. Ebeveyn işte dedim, içi rahat etsin diye hiç bir şey söylemedim. Sarılıp öptüm, kocaman... Bir çuval unu nasıl bitirebilirdim ki ben?!..

Görünen tek şey cam boyu beyaz kardı, evet. Korktum, itiraf etmiydim ki çok korktum. Annemde korkmuştu ama anne ya hissettirmemeye çalışıyordu. Karşılıklı hafif tebessümleştik, söylenecek söz yoktu. Yan komşumla ortak olan duvara koştum, başladım duvara vurmaya, onlar da geri vurunca yeni bir haberleşme tekniği icat etmiş olduk. Şükürler olsun ki, onlar da, bizlerde iyiydik. Duvara yaslanıp oturdum yere. Odunlar dışarıda depodaydı. Sular günlerdir akılmıyordu. Donmuştu. Elektrikler zaten yoktu. Kiler ise elmalar sayesinde dolu gibi dursa da, bir çuval unumuz bile bitmek üzereydi...

Sağ yan komşum; yeni evli öğretmen bir çift. Tayinime en çok onlar sevinmişti. Öyle ya, konuşacak bir arkadaş bulmak tepenin zirvesinde kolay değildi. Üstelik bitişik, yan komşu. Neşeli, hayat dolu insanlardı. İyi ki varlardı. Sol yanımdaki komşum ise benden on gün sonra göreve başlayan sağlık memurumuzdu. İlk görev yeriydi. Yalnızdı. Benim gibi onun da üniversite hayali vardı. Mesai sonrası, klasik müzik ziyafeti çekerdik. Beşinci tepenin doruğunda börtü-böcekler, kuşlar-çiçekler davetlimiz olurdu, elektrikler olduğu süre zarfında. Sağlık memurumuzdan birkaç gün sonra da yeni mezun doktorumuz başladı. Evli imiş ama ailesini getirmemiş ilk fırsatta eşinin ve oğlunun yanına dönmeyi hayal ediyordu. Doktorumuzda yerleşti, öğretmen çiftin sağ yan komşusu oldu. Ekibimizde bir de hizmetli personelimiz vardı, köyde sağlıkçı diye ün yapmıştı. Kadronun tamamlanmasına sanırım Ayşe Teyzeden daha fazla üzülmüştü. Çünkü papucu dama atılmıştı ama bir süre sonra Ali Efendi de, ekibi bastı bağına. Ekip geçici bir süre içinde olsa tamamı. Seçilmiş kişilerdik sanki, uyum harika, ortam güzel. Bir ay gibi kısa bir sürede, formlar, eksik olan malzemeler ve temizlikte dahil her şey tamamlanmıştı. Merkez köyden başka, bize bağlı

Bir İnci

onbir köy vardı. Köylerde, genç nüfus yok denecek kadar azdı. İş sahası olmadığı için, İstanbul'a göç etmiş. Nüfusun %90 ı, 50 yaş üzeri, birkaç yeni evli çift, üç gebe, on-onbeş çocuk, üç-beş bebek... Havalar güzeldi. Mahalle gezileri keyifli oluyordu. Üstelik tepenin zirvesinden tepenin eteğine inip-çıkma suretiyle zorunlu spor da yapmış oluyordum,

Havalar iyice soğumaya başladığında, artık ılık esen rüzgarlar daha soğuk esmeye, sonbaharın zoraki ısıtan güneşi yerini yağmura ve buluta bırakmaya başlamıştı. Yıllar sonra sayemde ailem ilk kez ayrılığı yaşadı. Yalnız kalmama, ailemin içi elvermemiş olmalı ki annem yanıma gelmişti. Anne-kız, baba ve oğulları olmuştuk. Annem ekibe annelik yapıyordu, yemekler yapıyor, 'üşütmeyin, dikkatli olun!' diye uyarılarda bulunuyordu, ekibin de bu ilgi hoşuna gitmiyordu desem yalan olur hani.

Mesai sonrası artık bahçede değil, evlerde oturup muhabbet etmeye başladık. Köyden insanlar da, akşamları ziyaretimize gelirlerdi. Onlar da bizleri sevmiş, kabullenmişlerdi. Hediyeler getirirlerdi. Köyümüzde elmadan bol bir şey yoktu. Kiler kısa sürede elma deposuna dönüştü, bir miktar da kuru kabağımız vardı artık. Sağolsunlar...

Televizyonumuz yoktu. Öğretmen çift, sürpriz yapıp, bir hafta sonu ilçeden televizyonla döndüler. Bizler pencerede, Hasan Öğretmen çatıda:

"Biraz sağa"

"Olmadı, biraz sola"

"Tamam. Öyle kalsın" deyip, Hasan Öğretmen eve girince, rüzgara boyun eğen anten, sürekli kesilip duran elektrikler ve üzeri tozlanmasın diye örtüyle kapatılmış, süs eşyası görüntüsü verilmiş bir televizyona sahiptik artık. Gerçek olan şu ki, televizyon ve anteni de bizler de rahata ermiştik.

Akşamları haberci beklerdik. Annemle,

Bir İnci

“Ebe Hanım, telefonunuz var” dediklerinde annemin gözlerinin içi gülerdi. İşte o an, yürürdük muhtarın evine, 25 dakikada inerdik inmesine de, dönüş daha uzun sürerdi. Muhtarın devasa ebatlarda bir köpeği vardı. Zin-cirinden bir kurtulsa, eminim annemi ve beni tek lokmada mideye indirebilecekti. Üzgünüm bağlı olduğu sürece bu onun için bir hayaldi. Sadece bir hayal... Annemle benim dışımda, muhtarın yakın komşuları, muhtarın gelini, kızı, torunları, ev halkı hep birlikte konuşurduk babamla. Telefon oturma odasında çünkü. Telefon görüşmelerimiz hiç özel olamadı ne annemin, ne de benim. Ama seviyorduk köyümüzü, onlarda bizi. Öyle olmasa gelirler miydi yanımıza? İgilenirler miydi bizimle? O köyde sevmediğim tek bir şey vardı o da muhtarın köpeği. Hislerimiz tamamen karşılıklıydı, bakışlarından anlıyordum bunu...

Bebek sayım iki artmıştı, ilçede yapmışlardı doğumlarını üç gün ara ile iki gebem. Doğal olarak da gebe sayım bire düşmüştü artık...Ne tatlı şeylerdi Yarabbi! Anne sütü, emzirmenin önemi ve tekniği, aşilar, lohusa bakımı... Her gün, kendime yeni eğitimler ve bahaneler uydurup bebişlerimi ziyarete gidiyordum. İki bebeğim de ailelerin ilk bebekleriydi ama anneleri azimliydi, ne dersem uygulamaya, yapmaya çalışıyorlardı. Sorun yeni anneler değildi. Sorun kayınvalideler de değildi. Sorun sevimli Ayşe Teyzemdi. İki doğumu kaçırmıştı elinden. Sebebi de benim gibi bir ‘çocuk’tu. Ama azim işte, ben kazanıyordum artık, diplomasız köy ebesinin geçerliliği azalıyordu Bebişlerden sonra, dönüşte de elde kalan son gebeme uğruyordum. Son ayıydı, her muayenemde yan geliş pozisyonundaydı bebiş, kalp atımları, annenin genel durumu iyiydi. Dönerdi bebiş nasıl olsa, daha vardı süremiz. Ama içim neden bu kadar huzursuz? Annenin ikinci gebeliğiydi. İlk doğumunu bilin bakalım kim yaptırmış? Üstelik eli de iyiymiş. E yılların tecrübesine sahipmiş, kolay mı? Hiç gerek kalmamış ilçeye, hastaneye. Yine alaylı köy ebesi, Ayşe Teyzem...

Doktorumuz izine ayrılmıştı. Sağlık Memuru da Sağlık Ocağına malzeme almak için ilçeye gitmişti, Sağlık Ocağı da, köyde bana emanetti.

Bir İnci

“Sen yardım et Allah’ım!”

Ağlama sesleri geliyordu. Derken, öğrenciler göründü kapıda. Birinin yüzü kanlar içindeydi. İlkokul 2. veya 3. sınıf öğrencisi olmalıydı. Korkmuştu. Ağlamasının sebebi aslında can acısı kadar korkuydu. Elini yüzünü temizledik. Kaşısı ile göz kapağı arası açılmıştı. Sütür atmak gerekliydi. Nasıl bakıyordu gözümün içine. İki arkadaş koşarken çarpmışlar birbirine. Aile,

“Bir şey olmaz. Bu sebepten ilçeye gidilmez, iyileşir o” deyince, soluğu yanımızda almışlardı. İki süturu attım.

“Bulantı, kusma, rutin dışı uyku hali olursa haberim olsun” dedim.

Öyle ya, onlar götürmezse götürecek birini bulacaktım. O kadar tatlı, o kadar ürkekti ki hastam, iki saat Sağlık Ocağında beklettim. Şükürler olsun ne kustu, ne de yüzünde iz kaldı. Harika bir duyguydu bu, birilerine faydalı olabilmek ...

Son gebem, Emine Hanım’dı. Beklenen doğum tarihi gelmişti ama bebişimiz hala yan geliştii. Artık aileye bebişin büyük olasılıkla yan geliştiği için doğumunu tam teşekküllü bir hastanede yapması gerektiğini kesin olarak kabul ettirmek kalıyordu. İlçeye değil, ile gitmesi gerekiyordu Emine Hanım. Her zamanki cümleyi kurdular yine:

“Ebe Hanım, ilk doğumunu köyde yaptı. İkinci doğum daha kolay olur. Ne işimiz var ilde?”

Aile büyükleri, aile küçükleri hepsi aynı fikirde. Dedim ya, azim ve sabır... Bir hafta sonra aileyi ikna ettim, ertesi sabah gidiyorlar ama önce ilçeye.

“Tamam” dedim.

Nasıl olsa ambulans vardı ilçede. Derin bir “oh!” çektim. Şükürler olsun ikna etmiştim aileyi. Öyle ya, kış mevsimi anlattıkları gibi sert ve çetin

Bir İnci

geçiyorsa, bir gecede bir metreye yakın kar yağabiliyorsa, en doğrusu riski almamaktı.

Bir akşam üstüydü, yılın ilk karı yağmaya başlamıştı. Nasıl da güzel yağıyordu. Gökyüzünden tane tane, döne döne düşüyordu toprağın üzerine kar taneleri. O görkemli, o ihtişamlı çam ağaçlarının dallarına takılmayanlar toprağa sürüyordu yüzünü. Pencereden annemle izlemeye başladık, yağan karı... Toprak kısa süre içinde yok olmuş, üzerine beyaz bir örtü örtülmüştü. Çıtır çıtır yanan sobamız, üzerinde kestanelerimiz, mum ışığımız, evimde annem ve ben...

Sabah olmuştu. Her yer bembeyaz ve hava buz gibi. Burnumun ucu yoktu sanki. Annem sobamızı yakmış, ekmeğimizi pişirmişti bile. Bu kez daha güzel olmuştu ekmeğimiz. Ne de olsa, ekmeğin pişirmede ihtisas yapmıştı ve artık lezzetli ekmeğin yiyebiliyorduk. Kahvaltı sonrası, Sağlık Ocağına gitmek için kapıyı açtım. Fakat annemle, bizim mutfak penceresinin önünde garip bir ayak izi gördük. Bil bakalım, bu ayak izi hangi hayvana aittir? bulmacasını çözemeyince, tüyo alabilmek için yan komşumun kapısını çaldım. Sağolsun eşi ile birlikte geldiler ve bulmacayı çözdüler. Cevap: ayı... Annemle gülmeye başladık, 'yok artık, şakanın da bir sınırı vardı.' Ama çiftimiz gülmüyordu.

"Ne yani, bu hayvan düz gitmeyip hafif bir sağ yapayım dese direk bizim mutfakta mı olacaktı? Şükür sana Allah'ım..."

Ayak izlerinin ayıya ait olduğu kesinleştikten sonra, annemle, yatak odamızın kapısını kilitleme kararı aldık. Ayı eve girerse diye tedbir olarak mutfağın kapısı da kilitleniyordu haliyle. Yatağımızın yanında balta ve ekmeğin bacağı vardı artık, hani ayı yönünü şaşırırsa diye.

İyi ki, kararlaştırdığımız gibi Emine Hanım, bir önceki gün ilçeye gitmişti. Zira bir gecede bir metreye yakın kar yağmıştı. Zamanlamamız harikaydı.

Bir İnci

“Kar yağdı ya, artık elektrikler hiç gelmez” diyorlardı.

Akşam yemeğini yedik. Annemle, sobanın ışığı eşliğinde muhabbet ediyoruz. Ne güzel gecelermiş aslında o geceler, ne güzel anlarmış, anı-larmış. Sarıldık birbirimize ana-kız uykuya daldık. Gecenin bir yarısı Yarabbi! o nasıl bir kapı çalmaktır? Kapıyı çalıyor mu, kırıyor mu? anlayamadım. Refleks bu ya, korkunun da etkisi yok değil hani, aldık elimize bıçağı ve baltayı, artık ne yapabilecekseniz ana-kız.

Titrek, ürkek, miniminicik bir ses tonu ile:

“Kim o?” diyebildim.

Ey korku! Yabancı değil canım, gelen bizim Emincik’miş. Nedendir bilinmez köyde isimlerin sonuna ‘cik’ eki koyarlardı, yaş sınırlaması yoktu...

“Ben Emincik, Emineciğin eşi” diyor demesine de, hala kapıyı yumrukluyor.

Açtım kapıyı. Eli ve ayağı havada asılı kaldı. Buz gibi hava, kar nasıl da çarpiyordu suratıma. Kar hiç ara vermemiş olmalı. Yağma hızına, lapa lapa yağmaya, döne döne düşmeye devam diyordu. Ağlamaklı bir sesle anlattı bir solukta olanı biteni: ‘Eminecik evde ve doğuramıyordu’ konunun özü buydu. Bu bir şaka olmalıydı, sadece kameraya el sallamak istedim ama ne mümkün. Emineciğin yüzünde soğuktan donmuş kalmış kaş-bıyık harici endişe, korku ifadesinden başka bir şey yoktu ve hiç de şaka yapar bir hali yoktu. Anlattıkları doğru olmalıydı.

“Aman Allah’ım!...”

Birkaç saniyede hazırdım. Eşofmanlarımın üzerine bir mont geçirdim. Ayağımda bir spor ayakkabısı, elimde doğum çantam, geride vedalaştığım annem, önde Emincik, dilimde dualarımla düştük yola, beşinci tepenin zirvesinden tepenin eteklerine... İyi de, yol yok ki, her yer kar! Hani bir filmde Kiraz Ebe vardı. İşte o benden daha şanslıydı. En azından ulaşımı

Bir İnci

yuvarlanmak suretiyle değil de at üzerinde gerçekleştiriyordu. Zaten bu havada at yürüyemezmiş, kara saplanır kalırmış, hoş atta yok ya... Çoktan ıslanmıştı ayaklarım, çoraplarım, eşofmanım. Muhtarın o devasa azman köpeği yüzünden bu kadar ıslanmıştım. Çizmemin tek eşini parçalamamış olsaydı...

Yine bir akşam, annemle telefon görüşmesi için gidiyoruz. Evin yanına geldik, sevimli mi sevimli, tatlımı tatlı köpekcik tam karşımızda. Üstelik bağlı da değil. Şirin şey havlamaya başlamaz mı? O ne ağız Yarabbi. Ben panik yaptım. Kolaysa sakın ol!.. Kaçmak için hamle yapmayı planlarken, ayağım kaydı, anneme tutunayım derken annem de benimle beraber yuvarlanarak köpekçiğin ayağının dibine kadar geldik. Gözlerini ve ağızını hala hatırlıyorum, ne zaman köyü hatırlasam ilk o manzara gözümün önüne gelir.

“Öldük” dedim.

“Artık kesin öldük.”

Muhtarın eşi, ne zaman geldi bilmiyorum... Meğer kendisini ne kadar çok özlemişim, onu görmek hiç bu kadar iyi gelmemişti bana.

“Korkmayın!” dedi.

“Oturduğunuz süre zarfında dokunmaz size.”

Köpekcikteki asalete bak! Aman dileyeni de anlarmış. Korkmamak mı? Kar yağdığı zaman muhtarımız köpeğini özgür bırakırmış, vahşi hayvanlardan korunmak adına. Bunu da öğrenmiş olduk. Biz eve girdikten sonra, yapmış yapacağını çizmemin bir eşini kapı önünden almış, tanınmaz hale getirmiş ve sonra da merdivenin önüne öylece bırakmış. Zavallı çizmem. Dedim ya, hiç sevmezdik birbirimizi. Sanki bana gözdağı verir gibi, o kadar ayakkabının içinden neden benimki? O çizmenin yenisi dört tepe sonra. Zügürt tesellisine sığınıp:

Bir İnci

“Neyse, şanslıydık. Çizmenin yerinde olmakta vardı” desem de, eve dönüşte tek ayakta çizme, sıcacık; diğer ayakta terlik, ıslak ve buz gibi eve döndük. Kar da inadına yağar gibi gözümün içine içine yağıyor, üşüyorum, korkuyorum, burnumu hissetmiyorum... Hepsi bir tarafa, ‘Ya doğum yan gelişse?!...’

Eve geldiğimde, ıslanmış, donmuştum. Robot misali hareket ederek yürüyordum ama gebemin yanına iki saniyede süzüldüm. Gebemin son halini görünce, ateş bastı bana. Eminecik inliyordu. Hatta inleyecek gücü dahi kalmamıştı. Çevresindekiler de ağlıyor,

“Ebe Hanım, derman sende” diyorlardı.

“Derman bende ise neden vaktinde ilçeye götürmediniz? Neden bana yalan söylediniz? Şimdi ne yapacağım ben” diye söylenmek geldi içimden.

Ama bunun ne Emineciğe, ne bebeşe, ne aile bireyelerine, ne de bana faydası olmayacaktı. Yapılacak ilk şey odayı boşaltmak ve gebemi muayene etmektir. Evet!.. Göz göre göre gelen sürpriz; bebiş azimli çıktı, pozisyon aynı; yan geliş. Açıklık ve silinme var. Yani doğum başlamış ama şükürler olsun ki bebeğin kalp sesleri iyi. Annenin tansiyonu, genel durumu şartlara göre iyi. Korkmuş, paniklemişlerdi. Köy ebesi ilk kez:

“Çocuk haklıymış, bu doğum evde olmaz. Ben gidiyorum.” Deyip, çekip gidince; kalanlara da ağlamak ve dövünmek kalmış... Ancak bu saatte bunlar konuşulacak ve üzerinde durulacak konular değildi... Organize olmalıydık, hedef belliydi; bir an önce ilçe merkezine gebeyi seri bir şekilde ulaştırmak gerekiyordu. İyi de nasıl? Yolun yeri bile belli değil ki... Planlar yapıldı; Eminecik ve kayınpederi zinciri olan bir araç bulup geleceklerdi.

“İmkânsız Ebe Hanım. Bu havada hiç kimse yola çıkmaz.”

“İlçeyi unut, bu hayal” dediler.

Başka bir grup:

Bir İnci

“Ebe Hanım, gebeyi battaniyeye koyup sallayalım, bebek döner” dediler.

Bazıları hem içlerini rahatlatmak, hem de beni cesaretlendirme adına, “Sen okumuşsun, böyle doğumları yaptırabilirsin” dediler.

Daha neler, neler... Sakin, dingin halimi gören hane halkı, bana yardımcı olmaya karar verdiler. En azından ağlamaya, dövünmeye ve en önemlisi fikir beyan etmeye ara verdiler ve herkes payına düşeni yapmaya başladı...Ah birde içimi bilseler, içimdeki kopan fırtınayı;

“Ya bebeğe veya anneye bir şey olursa!?”

Yok, böyle düşünmemeliydim. Elimden geleni, hatta fazlasını yapacaktım. Fazlası için yardıma, yüzüme bakılmasına ihtiyacım vardı.

“Allah’ım, sana inandım, sana sığındım!...”

Çok değil, üç yıl önce izlediğim ilk doğum geldi aklıma. Öğrencilik yıllarımız, o zamanlar, henüz talebe hemşire hanımlarız. Stajdayız ve doğum salonu, jinekolojik masada doğum yapan anne adayını yanında ebe hanımlar ve bizler varız. Derinden ve gittikçe uzaklaşan,

“Talebe hemşire hanımı tutun!” diyen sesi hatırlıyorum, en son. Ve gittikçe yaklaştığım beton zemini. Gözlerimi açtığımda lohusa yataklarının birindeydim. Anne adayını doğumu yapmış, yanındaki yatakta yatıyordu. Ona baktığımi görünce gülümsedi, bebeği yanında ve mutluydu,

“Başın nasıl? İyisin değil mi?” demişti.

Demek ki iyi bir düşünüş yapmışım. Utanmıştım...

Düşüncelerden sıyrıldığımda saat gecenin 01:00’i idi. Doğum ağrıları 15 dakika ara ile gelmeye devam ediyor. Anne de, bebekte şimdilik iyiler.

“Peki, araç bulmaya giden ikili neden hala gelmiyor?” diye düşünür-

Bir İnci

ken, kapı çaldı. Bulmuşlardı. Eski de olsa, bir araç bulmuşlardı. Başka bir köye gittikleri için geç kalmışlar. Olsun gelmişlerdi ya. Eşyalarını bagaja koydular. Önde Emincik, kayınpederi ve sürücü, arkaya yatırdım gebemi, başını koydu annesinin kucağına, ben de ayak ucuna çömeldim. Ne olacaktı ki? Bir-bir buçuk saat sonra ilçedeydik, inşallah.

“Ebe Hanım, sende mi geliyorsun?” dediler.

Nasıl da mutlu olmuşlardı, ekstra güç gibi düşündüler beni.

“Evet” dedim.

“Yarın cumartesi, siz anneme haber iletin ama merak etmesin beni” dedim ve Bismillah diyerek çıktık yola.

İçimde ümit, bir umut ışığı yandı, kurtulacaklardı bebiş de, anne de... Umudum kadar temennimdi bu. Kar hızını alamıyordu, yağmaya, hem de şevkle yağmaya devam ediyordu. Yol, aslında belli bile olmuyordu ama gidiyorduk işte... Emincik:

“Ebe Hanım, hiç merak etmeyin, yolları ezberle biliyoruz biz, iki saate kalmaz ilçedeyiz” derken bir tepe geride kalmıştı bile. Geride kaldı üç tepe... Gebem de, bebeğimde iyidiler. Derken ikinci tepenin zirvesindeyiz. Ve işte kötü sürpriz. Araç yan yattı. Şarampole yuvarlanmışız. Evet, saat gecenin 02:00'sini çoktan geçmişti; biz, ikinci tepenin doruğunda aracın içindeyiz... Ya sağ tarafa değil de sol tarafa yatmış olsaydı, ikinci tepenin eteklerindeydik şu an. Aracı hep birlikte itmeye, çıkarmaya çalıştılar. Olmadı...

“Hani bu araçta zincir? Yine mi yalan.”

“Zincirimiz yoktu Ebe Hanım”

“E ne olacak şimdi?”

Emincik ve kayınpederi, düştüler yollara,

Bir İnci

“Yakınlarda köy olmalıymış, yeni bir araç bulabilirlermiş.”

Ne gece Allah’ım...

Benim oturmaya çalıştığım yerin kapısı bozuktu. Çıkmak istesen de çıkamıyorsun, kıyıdayamıyorduk bile. Kar yağmaya devam ediyordu, bizde donmaya... İçimden:

“Kesin sonumuz geldi” diye geçirirken; bizim iyi niyetli sürücümüz anlatmaya başladı, “Bu dağlar kurt dolu” imiş.

“Aç kurtlar... Bizleri fark ederlerse, yemeden gitmezler”miş.

“Domuzlar sürü halinde dolaşırlar”mış.

“Bir de ayılar var”mış...

Ne donmaya, ne de yabani hayvanlara yem olmaya kalmayacaktım. Az daha anlattırsa, kalpten gidecektim zaten.

“Yeter!” dedim

“Lütfen yeter!”

Anlattıkları doğru ise, Emincik ve kayınpederi köye ulaşamayabilirlerdi. Düşünmek istemiyordum. Kötü şeyler olmayacaktı. İkisini de av tüfekleri vardı. Döneceklerdi geriye, hem de araçla...

Gece 03:00 civarı ve bir ışık yaklaşıyordu bize, evet, bir jeep. Hazine sandığı bulsam bu kadar mutlu edemezdi beni, buna emindim.

“Şükür sana Allah’ım, şükürler olsun...”

Kaskatı olmak bu anlar için geçerli olsa gerek. Zira hem soğuktan, hem korkudan kaskatıydım. Jeep, yeni yolcuları ile yola koyulmuştu. Gebem ve bebeğimde ters giden bir şey yok gibiydi. Dördüncü tepeye tırmanıyorduk. Geriye kalmıştı son tepe... Biraz sevinç, biraz korku, endişe... Karmakarışık olmuştum. Jeepe yasladım kafamı, plastik camına, ağlıyordum. Hem de ne ağlama!...

Bir İnci

Son tepeyi iniyoruz artık. Yarım saat kaldı. Sadece yarım saat. Derken bizim jeep sustu, olduğu yerde durdu. Neler oluyordu yine? Meğer aracın yakıt deposuna su kaçmış... Allah'ım!

“İnip, jeepi itecek”mişiz.

Tamam da, ben inemiyorum ki! Saçlarımın bir bölümü jeepin plastik camı ile bütünlüşmüş, gözyaşlarımı saklayayım derken!... İnsanlara hissettirmemeye çalışıyordum ama canım da acımıyor değildi. Sert bir hamle, işte jeepin camında kalan saçlarımı saymazsak özgürdüm işte!

Jeepi ittik. İyi ki inişteyiz; ya tepeye tırmanıyor olsaydı!?. 10-15 dakika sonra tekrar düştük yola. Ama Emineciğin genel durumu gittikçe kötüye gidiyordu: Bebişin kalp sesleri de düzensizleşmişti.

“Dayan!” dedim.

“Dayan bebişim, dayan Eminecik!...”

İşte bu!.. Bizden başka araçlar-insanlar var. İlçe Sağlık Grup Başkanlığı karşımızda... Anne de, bebek de kurtulacak. Saat sabah 06:00 civarıydı, gebemi sağ salim teslim ettim nöbetçi ekibe. Eminecik on dakika içinde ambulansla il merkezine yola çıkmıştı bile.

Ölüme çeyrek kala, ‘yaşama merhaba’ demek... Birilerine faydalı olabilmek... Onlardan, ‘Allah razı olsun’ cümlesini duyabilmek... Yüzlerindeki o sıcak gülüşün nedeni olabilmek... Ne muhteşem, ne harika bir duygu...

İçler acısıydı halim ama benim umurumda bile değildi... Akşam üzeri öğrendim bir oğlu olmuş Eminenin. Sezeryan ile yapmış doğumunu ve genel durumları iyiymiş... Şükürler olsun!

Bu muhteşem gidişin, bir de muhteşem dönüşü vardı. Annem meraklı olmuştür. Köydeki tek telefonda arızalı olmalı ki bir türlü ulaşamıyor. Sağolsun, Sağlık Grup Başkanı, köye giden bir tane jeep bulmuş,

Bir İnci

“Ebe Hanım’ı da alın” demiş.

Akşam 05:00 civarı,

“Ebe Hanım, jeep geldi” dediler.

Sürücüye:

“Kaç kişiyiz?” diye sordum.

Yüzüme bakıp, biraz duraladı ve

“İki kardeşim var” dedi,

“Eşim evde, geçerken onu da alacağız.”

Tamam, sorun yoktu. Ön kapıyı açtı, oturdum. Arka doluydu üç bey vardı, sakallı üç bey. İlçeden çıkmak üzereydik eşini hala almamıştı, bir iki kez sordum,

“Eşinizi almayacak mısınız?” diye. Her defasında,

“Az ilerde bizim ev” dedi. Bu işte bir tuhafılık vardı. Önde oturuyordum ama yana döndüm, arkadakiler boğazımı sıkmaya kalkarlarsa görebileyim diye. Konuşmuyordum ama beynimde hiç susmuyordu. Bu beyleri ben köyde hiç görmemiştim.

“Kimdi bunlar?”

“Eşi nerde?, ya beni köye götürmüyorlarsa?...”

Her yer zifiri karanlık, sadece jeepin farı var. Ama bu kadar korku da fazla... Bu jepte de kalorifer yoktu ya da ben hissetmiyordum sıcaklığı... İçim, dışım donmuşum artık. Annemi istiyordum, babamı da, kardeşlerimi de.

“Kendi evimizi özledim. Ailemi bir daha görebilecek miydim acaba?...”

Bir İnci

“Geldik Ebe Hanım” dedi Şoför Bey.

“İşte muhtarınızın evi.”

Derken, jeebin etrafı nasıl kalabalıklaştı, kalabalığın arasında gördüm annemi. İndim, sarıldım boynuna,

“Seni çok seviyorum, annem”dedim.

Şoför Bey, Muhtara,

“Ebe Hanım çok korktu, çok da üşüdü” dedi.

Sonra bana döndü,

“Eğer ‘dört erkek var arabada’ desem, gelmezsiniz bizimle, başka araçta bulamazdınız. Bu havada köye araç gelmez, nedenim olmasa ben de gelmezdim” dedi.

Ücretini aldı, maaşımın üçte birlik dilimiydi ücreti... Köy halkı ile veda-laşıp gittiler... Köyde kahraman ilan edilmişim.

“Ben olmasam, anne de bebek de ölmüş.”

“Çocuk’ deyip, hakkımı yemişler”

“O havada, kimse kimse için yola çıkmazmış”

Daha neler, neler...

Bu ne güzel ödüldü Allah’ım...

Ertesi gün, ateşler içinde uyandım. Ağrı kesici, ateş düşürücü tablet işe yaramıyordu. Enjeksiyon yaptım kendi kendime. Nasıl da yandı canım. Ah bir kutuda antibiyotik olmalıydı şimdi, ne harika olurdu. Ama yok!...

Köyde kimin ne derdi olsa soluğu benim yanımda alıyorlardı. Sorunlarının işimle ilgili olması da gerekmiyordu.

Bir İnci

“Derman sensin, Ebe Hanım diyorlardı!”

‘Çocuk’ nitelemesi kullanılmıyordu artık. Ebe Hanım’dım ben. Köyün ebesi.

Eminecik ve oğlu yirmi gün sonra dönebildiler köye. Kar yağmıyordu artık. Yollar uzaktan seçilebiliyordu. Ne kadar tatlı, ne kadar şirin bir bebektir. Anne de bebiş de iyidiler. Adını benim koymamı istediler,

“Yirmi günlük ama adı yok, seni bekledik” dediler.

Bu ne büyük bir mutluluktur benim için ama bu ailenin hakkıydı. Kar tekrar ‘merhaba’ diyene kadar, mümkün olduğu kadar sık köye iniyor, bebek-çocuk ziyaretlerimi yapıyor dönüştür, sonra Umud’u bırakıyordum. Onunla vakit geçirmek çok keyifliydi. Evet, adı ‘Umud’tu...

Günler günleri kovalıyordu ve biz 1992 yılının son günlerini yaşıyorduk. Değişen hiçbir şey yoktu. Elektrikler yine yok... Sular bir gün akarsa iki gün donuyor... Mum bitti bitiyor... Kilerimiz, bizi 15-20 gün daha ancak idare edebilecek durumda... Kar, azimle yağmaya devam ediyordu. Güzel olan ise; annem harika ekmek yapıyordu artık, sıcacık dumanı üzerinde nefis oluyordu kahvaltıda.

Bugün yılbaşı, yani özel bir gün... Annemle harika bir masa hazırlamıştık. Kuru fasulye, makarna ve ev yapımı ekmeğimiz. Bütün gün radyoyu hiç açmadık, piller akşama kadar kendi kendine dolsun ki, hava durumundan sonra bir tane olsun şarkı dinleyebilelim istedik, biten pillerin ömrünü uzatmak için yeni iki taktik öğrenmiştik;

- 1.si pilleri, yanan sobanın üzerinde azıcık ısıtmak,
- 2.si hafifçe ısırmak, evet ısırmak...

Bunları yapınca, hava durumunu tam dinleyebiliyorduk. Haberleri yarısında açtık radyoyu. O muhteşem an, hayatım boyunca hava durumunu bu

Bir İnci

kadar heyecanla beklediğimi hatırlamıyorum.

“Türkiye'nin her yerinde kış kendini hissettiriyor” ile yaptık açılışı...

Demek ki her yerde kar vardı. Hava durumunun yarısında bizim pil-lerin ömrü azalmaya başladı. Spikerin sesi çok tuhaf çıkıyordu; kelimeler ezik, daha uzun, ses daha kalın,

“Bütün yurttta hava sıcaklığı.....”

Pil bitti. İnanamıyorum. Son kelime neydi acaba? Gönül 'biraz olsun artacak' demesinden yanaydı ama görünen oydu ki 'azalacaktı.' Aç-tık penceremizi annemle, yemek sonrası, simsiyah geceyi aydınlatan ne yıldızlardı ne de ay. Kardi geceyi aydınlatan. Annemle başladık şarkımızı mırıldanmaya,

“Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar

Yeryüzünde sizin kadar yalnızım...”

İki kişiydik. Derken dört kişi olduk, şarkıyı söyleyen. Öğretmen çifti-mizde katılmışlardı bize. Lojmanlarımız bitişikti ama birbirimizi göremeyecek şekilde yapılmıştı. Derken başka bir şarkı, konser veriyorduk... Kurtlar, ayılar ve domuzlar dinleyici olduktan sonra; ses, ritim, uyum hiç önemli değildi. Radyonun biten pili için boşuna üzölmüşüm.

Annem,

“Kalk kızım, salona geçelim. Üşüyeceksin bu soğuk duvarın dibinde, betonun üzerinde” dedi. Şükür yan komşularımız da iyiydi. Bir buçuk gün mahsur kaldık. Köyden insanlar, lojmanlardan kazma kürekleri ile çıkardılar bizleri. Bize bağlı köylerden birine çığ düşmüş, arama kurtarma çalış-maları sürüyormuş, 11 kişi kayıpmış...

Kurtarıma sonrası aldığımız bu ilk haber, çok acıttı içimizi. Bize çığ düşmezdi ama çığ olarak biz düşebilirdik merkez köyün üzerine. Zira karın

Bir İnci

durmaya niyeti yoktu. Hem de hiç!..

Köylere ekmek çuvalları atan helikopterlerden de kestik umudu. Bırakın etmek atmayı, bizim köyün üzerinden son hızla geçip gidiyorlardı. Bir görselerdi bizi; o zaman annemi hastaneye götürebilirdim. Günlerdir hiçbir şey yemiyor, su bile içmiyordu. Devasa çam ağaçları gizliyordu bizi...

Evet, annem hastaydı. Ve ne pahasına olursa olsun hastaneye yetiştirilmeliydi...

Köy halkı, özellikle Muhtar ne yaptıysa vazgeçiremedi bizi...

“Cahil cesareti sizinki” dedi.

“Daha bir tepeyi çıkmadan ölürsünüz” dedi.

“Ölüme gidiş bu, ilçeye değil. Tıpide yol alamazsınız, kurtları, domuzları unutuyorsunuz” dedi.

“Ben bu köyün muhtarıysam, izin vermiyorum” dedi.

Nafile... Olmadı. Kararımızı vermiştik biz. Öğretmen çift, köyün imamı, hasta annem ve ben... Yürüyerek ilçeye gidecektik. Dedim ya ne pahasına olursa olsun annemi hastaneye götürmeliydim...

Bir Pazar sabahı saat 09:00 civarı... Her yerimiz ıslanmış şekilde beşinci tepenin eteklerindeydik. Geride sadece dört tepe çıkıp, inecektik ve işte ilçe merkezi. İnşallah!...

Dedim ya, ben köyümü çok sevmiştim, köyümde beni. İlk görev yerim, ilk göz ağrımdı; mesleğime, hayata, yaşama dair ilk merhabamdı bu köy!...

Bir İnci

Bir İnci

Bir Nefes Sihat

Döne ARSLAN / SİVAS

Güneşli bir Nisan günü... Yer Suşehri Yatılı Bölge Okulu... Adından da anlaşılacağı gibi, suyu bol olan bu Anadolu şehrinde, kurtlar kuşlar gibi öğrenciler de bahçede cıvı cıvı...

Günlerden Pazar. Öğrenci velilerinden bazıları çocuklarını görmeye gelmiş. Otoparkta taksilerden ziyade traktörler var. Ana-Babaların ellerinde erzak bohçaları olduğu halde çocuklarını bulanlar ya bir bankta ya da lokalde hasret gideriyorlar ve bir şeyler atıştırıyorlar.

Arada nöbetçi öğretmen görünüyor, kayboluyor. Bahçede top ve başka oynayan çocukların gulguleleri çınıyor.

O da ne? Sanki sihirli bir güç 'sus!' işareti yapmışçasına sesler kesiliyor, dikkatler bir yöne teksif ediliyor. Lojmanlara giden yola yöneliyor herkes. Az sonra bir vaveyla kopuyor ve okul müdürüne hitap eden bir ses,

“Betül'e traktör çarptı” sözü ile kargaşaya tercüman oluyor.

Nasıl oluyor da, en uzaktakiler de lojman sakinleri de bir anda durumdan haberdar olarak olay mahalline birikiyor?

Bir İnci

Bittabi Betül'ün öğretmen olan ve lojmanda ikamet eden annesi Ayten Hanım da karakuş gibi olay yerine yetişiyor. Lojmanlardan gelen diğer hanımların da feryat ve figanları birbirine karışıyor.

Az sonra okulun servis arabası oraya yanaşiyor. Ben de canım arkadaşımı daha yakından görebilmek için sokuluyorum. Traktörün duvara sıkıştırdığı Betül'ün parçalanmış kalçasını ve duvara yapışmış sarı sarı kanlı adalelerini görüyorum. Araç onu, annesini alarak hızla uzaklaşırken çocuk kafamda Betül'e çare olmak güdüsü ile bir ideal şekilleniyor:

BEN SAĞLIKÇI OLMALIYIM!

Aradan 3-4 yıl geçmişti. Ortaokula gidiyordum, sağlık ordusuna katılma arzumu daha da şiddetlendiren o müessif olaya şahit oldum.

Suşehri'ne adını veren 'sularının bolluğudur' demiştik. Kelkit Vadisi'nin gezip görene şairane duygular ilham eden adı unutulmaya yüz tutmuş şairimiz Deli Murat'ın,

"Göğ bayırdan Beledüz'e bir baksam

Tabiat aşkı ile sel olup aksam" diyerek meth ü sena eylediği bu güzel ilçede, baktığınız her yön, gördüğünüz her köşe bir mesire yeridir. Hele Kılıçkaya Barajı inşa edildikten sonra, belediyenin de katkıları ile yapılan ocaklar, kurulan masalar, su sporu etkinlikleri her zevke hitap eden bir ortam doğmasını sağlamıştır.

Babam Temmuz ayında bir gün,

"Hazırlanın, baraja gidiyoruz" dedi.

Amcam, ablam ve annem otomobilimize doluştuk. Koro halinde bir 'Kör Ali' türküsü tutturduk.

"İncelem yar incelem

Bir İnci

Güzel alam gencelem
Niye alam çirkini
Aleme gülünç olam.”

Koro bıraktı, ablam soloğa başbadı:

“Gülün yaprağı kat kat
Alıyor beni fırkat
Gündüzün çalışırım
Yar tutsun beni ırğat”

Bu yöre türküsü ile güle eğlene baraja vardık. Eski Karahisar yoluna, yolu kapatacak tarzda çekilmiş bir otobüs vardı. Baktık birbirlerinin yakını olan kadınlı erkekli bir grup yiyip içip eğleniyor. Biz de arabayı park edip daha uzak bir noktadan barajı ve eğlenenleri seyre daldık.

Bir oto iç lastiğine tutunmuş 3-5 hanım, artık barajın içerisinde kalan asfaltın üzerine rast gelen kısımda şarkılar söyleyip ‘hop hop’ yaparak eğleniyorlardı. Daha ötelede, Erzincan şosesi civarında bir kalabalık göze çarpıyordu.

Amcama,

“Ben de suya girmek istiyorum” deyince,

Amcam, elimden tutarak beni de onların 5-10 metre ilerisinde suya soktu. Onların coşkusu da ilgimi çekmeye devam ediyordu. Bir de ne göreyim! Suda lastiği tutarak eğlenen hanımlar,

“İmdat” diye bağırmaya başladılar.

Etraftaki insanların haykırışları da boğulmakta olanların feryatlarına karışıyordu. Şoför, otobüsün kornasına sürekli basarak uzaklardaki piknikçilerin dikkatini çekip, yardıma çağırıyordu. Fakat heyhat! O kadar insan-

Bir İnci

dan hiç kurtarma girişimi olmuyordu. Bu kalabalıktan hiç kimsenin kurtarıcılığa soyunacak kadar yüzme bilmemesi ne acı bir durumdu. Havacı bir astsubay olan amcam, yüzerek kazazedelere ulaştı. Hâlâ renkli fistanı su yüzünde görünen bir kızı sırtında baş aşağı tutarak sahile getirdi. Babam da onu alarak 20 km. uzaktaki hastaneye götürdü. Sonradan onun yediği piknik malzemelerini acilde kusarak hayata döndüğünü öğrendik. Peki ya diğerleri?...

Babam, polis ve jandarmayı haberdar ederek yanımıza döndü.

“Acı haber tez duyulur” derler.

Bir anda ortalık ana baba gününe döndü. Herkes su yüzeyinde gördüğü bir renkli naylon parçasını bile onlar zannederek bir heyecan yaratıyordu. O gün onların cesetlerine ulaşamadı.

Ben ise Betül kazasını görünce verdiğim ‘Sağlıklı olmalıyım’ fikrimi kesin karar haline getirdim:

‘SAĞLIKÇI OLACAĞIM!’

Hipokrat yeminindeki,

“Yeteneğim ve yargım doğrultusunda hastama tedavi uygulayacağım ama asla onu incitip yanlış bir harekette bulunmayacağım” şeklindeki sözlerin gerçekleştirilmesi için sadece hekimler değil tüm sağlık çalışanları özen göstermelidir.

Acile getirilen bir hastaya, saatlerce ‘derdinin ne olduğu sorulmaması’ veya ilgili servislere yatırılan ağır bir hastanın ateşinin ölçülüp, takılan serumun bitmesine rağmen semtinden geçilmemesi onu ve hasta yakınlarını incitici bir ihmal sayılmaz mı?

Günümüzden 450 – 500 yıl kadar önce büyük dedemiz Kanuni Sul-

Bir İnci

tan Süleyman tarafından ifade edilen ve hâlâ da sağlık konusundan daha önemli bir vecize söylenemeyen şu anıt beyitte ne güzel ifade edilmiş oysa:

“Yeryüzünde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi”

Mademki sağlıklı alınan bir nefes en büyük mutluluktur. Madem ki, en büyük makamda bulunmaktan daha önemlidir. O halde halkın sağlığına katkıda bulunma yükümlülüğüne girenlerin, ancak erdemleri, sağlık etiğine uydukları oranda mutlu olma hakları vardır. ‘Maaş bordrosundan çıkarmasınlar da, ne olursa olsun’ anlayışında olanların sağlık ordusunda yerleri olamaz.

Devletimizin bütün gayretine rağmen, sağlık kurum personel ve ekipmanlarında yetersizdik. Buna ilaveten kadroya hasbel kader girmiş, meslek ve insan sevgisinden yoksun, ilgisiz, sevgisiz, ışısız, aşksız kişiler bizi sağlıklı bir toplum hedefine nasıl ulaştırabilir?

Böyle bir inançla çalıştım, hemşire oldum. Tayinim Suşehri Devlet Hastanesine çıktı. Meslekte ilk senemdi, günlerim koşuşturma ile geçiyordu. Öyle düşünüyordum ki formasyonum, enerjim, sevgim tüm zorlukları da hastalıkları da yenerdi. Hizmet içi bir kurs vesilesi ile Sivas’ta idim. Suşehri YİBO müdürünün telefon ettiği pazar günü evdeydim. Bir öğrencilerin trafik kazası geçirerek Numune Hastanesine kaldırıldığını, ilgilerim rica ediyordu. Koşarak görev mahallime, uçarak Beyin Cerrahi Servisine ulaştım. Koridorda Müdür Bey beni bekliyordu. Odaya girdiğimde, İdris in serumun deri altına boşalması ile şişen kolunu, kustukları ile ağzında burunda oluşan balonlar ile boğulacak hale gelen yüzünü görünce, benim yüz hatlarımın ne hale geldiğini tahmin etmek zor değildir.

Derhal bedensel ve çevre temizliğini sağladım, serumu yeniden taktım. Beyin Cerrahımızla durumu konuşup, Müdür Bey’e, ‘sabırlı olmaları gereken bir sürecin başladığını’ anlattım. İdris in emin ellerde olduğunu söyleyerek Okul Müdürünü yolcu ettim.

Bir İnci

İdris, koğuşunda günlerce aylarca bir nefes halinde kaldı. Gözlerini açtığı anda gülümseyen, sevecen iki siyah projektör gördü. Hayata yeniden 'merhaba' deyiş anında karşılaştığı bu bakışlar binlerce sözcüğün ifade edeceğinden daha fazlasıydı.

İkimiz arasındaki bu mutluluk Suşehri'ne haber verişimle dalga dalga yayıldı.

İdris mi? Hastanede atılan sevecen ve dost adımlar meyvesini verdi. O da hemşire ablası gibi şefkat meleği olma idealine bağlandı. Şifa sonrası devam eden teşvik, maddi manevi destek onu da sağlık camiasının seçkin bir mensubu haline getirdi: O şimdi hekim... Yaşayarak öğrendiği gibi sevgiyi, bilgiyi, fedakârlığı rehber edinmiş bir doktor.

Bahtiyarım ki büyük bir özveri ve aşkla yaptığım mesleğimle gurur duyuyorum, çevremde saygı görüyorum. Her gün bir öncekinden daha mutluyum.

Bir İnci

Laborant

Zehra BALKAN / BURSA

Göreve ilk başladığım yıllarda, daha çok genç bir laborantım. 1995 yılının Sonbaharında o zamanki adı 'SSK Çekirge Bölge Hastanesi' olan bugün hâlâ hizmete devam eden şimdiki adıyla Çekirge Devlet Hastanesinde göreve başladım.

Hastanemiz yeşillikler içinde Bursa'nın merkezinde hizmet veriyordu. Bugün olduğu gibi, o zaman da çok yoğun çalışan bir hastaneydi. Ancak tüm personeli tam bir özveriyle ve uyum içinde çalışıyordu. Zaten sağlık sektörünün her kademesinde özverili ve işini seven insanlar şarttır.

Sağlıkçıların işinin en zor kısmı uzun saatler süren nöbetlerdir. Ancak siz hem her zaman güleryüzlü, yardımsever olmalı hem de işinizi dikkatli yapmalısınız. Sonuçta söz konusu olan, size emanet edilen insan hayatıdır.

Ben de bir gece nöbetinde artık saat sabah 05:00'te hava daha ağarmamışken, nöbet tuttuğum deskte karşımda birini gördüm. Yaşlı bir amca üzerinde mavi-beyaz çizgili pijamaları ve dağınık saçlarıyla bana gülümsüyordu, 50'li yaşlardaydı.

Bir İnci

“Rahatsız ediyorum kızım; senden bir ricam olacak” dedi.

“Buyur amca” dedim.

Kendisinin serviste yatmakta olan hastalardan birisi olduğunu düşündüm.

“Benim, evime telefon etmem gerekli ancak telefon kartım yok. Senin var mı? diye sordu.

“Hayır amca, bende de yok. İstersen buradan bağlatalım” diye cevapladım.

“Olmaz evladım; sonra senin maaşından keserler. Sabah bir yerlerden kart alırım” diye cevap verince. Ben de ısrar ederek sordum:

“Hayırdır amca, bir sorun mu var? Servisindeki hemşire arkadaşlar yardımcı olur mutlaka sana” deyince,

“Yok, sadece seslerini duymak istedim” dedi.

“Sen bana telefon numarasını söyle, buradan ararız. Parası önemli değil” dedim.

En sonunda numarayı söyledi. Ben de önce numarayı not edip, sonra da:

“Geç bir saat, gene de arayalım mı? Korkmayın yakınların” dedim.

“Ara, ara. Özledim onları, paranı da getirsinler” dedi, ısrarla.

Aramızda parayla ilgili bir diyalog geçmemesine rağmen amca ısrarla paradan bahsediyordu. Sonunda saatin geç olmasından çekinerek de olsa numarayı aradım. Karşıma uyuklu sesli bir bayan çıktı. Kendisine ismini sordum amca da onaylayınca telefonun ahizesini uzattım. Telefonu alıp konuşmaya başladı. Telefon kablosunu uzandığına aramızdaki canlı bölmeden çaktı. Karşı tarafın söylediklerini duyamıyordum. Amca tek tek

Bir İnci

ev ahalisinin nasıl olduğunu soruyordu. Onları özlediğini ve kendisinin 'iyi' olduğunu söylüyordu. Çok da uzun sürmeyen görüşmenin ardından,

“Ben şu anda Yıldırım Polis Karakolunun önümdedir, görüşürüz” dedi ve kapattı.

Çok şaşırılmışım çünkü söylediği yer hastaneden çok uzaktı. Şaşkınlığımdan kurtulduktan birkaç dakika sonra telefonla önce hastane polisini aradım. Polis memuruna durumu anlattım. O da hemen amcanın peşine düştü. Birkaç dakika sonra telefonla dışarıdaki büfenin yanındaki bankta uyduğunu söyledi. Ben de hemen not ettiğim numarayı tekrar çevirdim. Telefonu açan bayana,

“Az önce konuştuğunuz kişi neyiniz oluyor?” diye sordum.

“Eşim oluyor” dedi.

Kendisine Çekirge SSK Hastanesi'nde çalıştığımı, ricası üzerine telefon ettiğimi ama kapatmadan önce Yıldırım Polis Karakolundayım dediği için düzeltme ihtiyacı duyduğumu anlattım. Kadıncağız bana eşinin Alzheimer hastası olduğunu, zaman zaman her şeyi unutup evden çıktığını ve dönmediğini anlattı. Son 15 gündür de kayıp olduğunu, arada telefon edip, yanlış adresler verdiğini ve gittikleri yerlerde onu bulamadıklarını anlattı. Duyduklarıma çok şaşırılmışım. Amcanın hastanede yattığını öylesine servisten görünmeden dolaşmaya çıktığını sanıyordum.

“Amcayı biz burada meşgul ediyoruz; gelin alın” dedim.

Kadın zaten hazırlandığını bir araç bulup hemen yola çıkacağını söyledi.

“İyi ki aramışsınız, zaten çıkmak üzereydik” dedi.

Diğer arkadaşlar, polis memuru hepimiz şaşırılmıştık. Amcaya çay ısımarlayıp oyalarken 30-40 dakika içinde yakınları geldi.

Bir İnci

Onları görünce ağlamaya başlayan amca eşine sarıldı. Kadıncağızın hali hâlâ gözümün önünde.

“15 gündür ağlamaktan helak olduk; başına gelebilecekleri düşündükçe perişan vaziyette her yerde onu aradık” dedi.

Biraz oturdular bankta. Neredeyse gün açarıyordu. Ben yanlarından geçerken amca beni gösterip,

“Bu kızcağıza parasını verin, telefon parasını maaşından keserler” dedi.

“Bizde kesinti falan olmaz amcacım; sen merak etme” dedim.

Ailenin şaşkınlığı, mutluluğu unutulmazdı.

Hastanelerde her gün neler yaşanır neler! Zaman zaman üzülsünüz bir hasta yakınıyla birlikte, zaman zaman ilk nefesini kucağınızda alır minik bir bebek. Kimileri, ‘ateş düştüğü yeri yakar; anlamaz kimse derdimi’ dese de, tüm mutlulukları ve en zoru da tüm acıları, yanı başlarında kopan tüm fırtınaları içlerinde yaşatır sağlık çalışanları. Her mesleğin zorlukları vardır. İşte böyle bir meslek bizimkisi, bilsek de bilmesek de!..

Ailece bana teşekkür edip sarıldılar sonra da zor hayatlarına doğru yola koyuldular.

Hastalıklar mı? Hepsi birbirinden zor... Hem hasta için, hem yakınları için...

Bir İnci

Cennet Kokusu

Bayram GÜNDOĞDU / AFYONKARAHİSAR

Akşam olmuş, karanlık çökmüştü. Dolunay mütebessim çehresiyle her tarafı aydınlatıyordu. Evde yalnızdım. Okulların açılmasına az kaldığı için, eşim ve çocuklar köye gitmişlerdi. Akşam yemeğimi yedikten sonra gazetemi okumaya başladım. Büyük bir gürültü ile irkildim. Kapımın sanki bir hırsız tarafından zorla açılıyormuş gibi zorlandığını gördüm. Tüylerim diken diken olmuştu. Korkmuştum. Hemen yerimden kalkıp kapıya koştum. Kapıyı açıp koridora baktığımda kimseler yoktu. Hemen içeri girip balkona çıktım. Giriş kapısına bakıyordum. “Kimdi bu kapıyı zorlayan hırsız” diyordum. Daha sonra üst komşumun da balkonda olduğunu gördüm.

“Mustafa Hocam sesi duydun mu? Çok kötü patlama oldu. Kapılar şangır şangır sallandı.”

“Hayırdır ne oldu ki? Ben hırsız zannettim”

“Hayır, patlama sesi geldi”

Hırsız olmadığını anlayınca rahatlamış, korkum gitmişti. Komşum karşıdan kocaman bir toz bulutunun kalktığını işaret etti. Havaya toz bulutu kalkıyordu. Panik olmuştuk İçeri girdim. Bir yandan gazete okuyor, diğer

Bir İnci

yandan televizyon seyrediyordum. 15 dakika geçmeden telefonum çaldı. Kuzenim arıyordu.

“Patlama oldu siz de hissettiniz mi?”

“Bizim kapılar sallandı. Patlama sesini duymadım.”

“Bizim bu bölgede bazı evler zarar gördü. Bir kaç yaralı da var.”

“Geçmiş olsun. Allah kötüsünden saklasın.”

Panik oldum. Ev sessizdi. Televizyon kanalları alt yazı halinde haberi son dakika olarak geçiyorlardı.

“Afyonkarahisar’da askeri mühimmat deposunda meydana gelen patlamada ilk belirlemelere göre 4’ü asker 7 kişi yaralandı. Yaralıların durumunun iyi olduğu açıklandı. Patlama, el bombalarının tasnifi sırasında meydana geldi. Patlama sonrası çıkan yangına ise çevreye saçılan mühimmat sebebiyle müdahale edilemiyor. Acil kan ihtiyacı olabilir, duyarlı vatandaşları kan vermeye çağırıyoruz”

Sağlık çalışanı olarak hemen giyinmeye başladım. Önce Hastaneye gidip kan vermeyi, sonra olay yerine gidip görevli arkadaşlara yardım etmeyi düşündüm. Eşim arıyordu.

“Patlama olmuş televizyonlar alt yazı olarak geçiyor.”

“Evet. Ben de hissettim.”

“Kan ihtiyacı varmış, kan vermeye git istersen”

“Birazdan çıkacağım. Önce hastaneye sonra olay yerine gideceğim.”

“Allah yardımcın olsun.”

“Sağolasın. Dua et.”

Üniversite Hastanesi evime 1 km uzaklıktaydı. Giyindim. Çıkmak üze-

Bir İnci

reyken UMKE (Ulusal Medikal Kurtarma ekibi) de görevli arkadaşım aradı.

“Kardeş biz UMKE ekibi olarak olay yerindeyiz. Gelmek ister misin?”

“Tabi ki, ben hazırlandım. Birazdan çıkacağım. Tam olarak neredesiniz?”

“Ataköy A.S.M.nin önündeyiz.”

“Tamam. İnşallah, yarım saat sonra oradayım.”

Üstüme kalın bir şeyler alarak çıktım. Hava sıcaktı. Dolunay her tarafı ışıl ışıl parlatıyordu. Afyon havası belli bir saat sonra soğuk oluyor ve üşüyebiliyordunuz...

Arabama binerek Üniversite Hastanesine gittim. Her taraf araba ile doluydu. Hastane bahçesinde bir Amcam;

“Evladım kan vermek için gidiyorsan hiç gitme. Hastane insan kaynıyor. Fazla yaralı yokmuş, ellerinde yeterince kan stoku varmış Başhekim söyledi.”

“Peki Amcacığım. Teşekkür ederim.”

Hastane bahçesinden çıkıp, olay yerine doğru hareket ettim. Evden çıkmadan önce Personel Kimlik kartımı yanıma almıştım. Görevlilerden başka kimseleri olay yerine almayacaklarını biliyordum.

Olay yerine geldiğimde önce polis memuru arkadaşlar, daha sonra jandarma çevirerek kimlik kartımı sordular. Sağlık Personeli kimlik kartımı göstererek;

“Sağlık Memuruyum. Arkadaşlarıma yardım etmek için geldim.”

Arabamı uygun bir yere park ettikten sonra 112 ve UMKE de çalışan arkadaşların yanına gittim. ‘Benim yapabileceğim bir şey olup olmadığını’ sordum. İş bölümü yaptıklarını yeni gelen fedakâr arkadaşlara da iş taksimi

Bir İnci

yapılacağını, şimdi yaralıların hastaneye sevk edildiğini ve yangının söndürülmesi için beklediklerini söylediler.

Olay yerindeydim. Patlamanın olduğu askeri kışla alevler içindeydi. Belediye elektrikleri kapatmıştı. Sadece dolunay ve alevlerin ışığı vardı. Ortam kalabalık ve çok sessizdi. Polis, Jandarma, İtfaiye, Sivil Savunma, 112, UMKE, gönüllü ve fedakâr tüm sağlık çalışanları oradaydı. Polis arkadaşlar kalabalığın dağılması için anons ediyordu.

“Arkadaşlar, merak edilecek bir durum yok. Her şey kontrolümüz altında. Hâlâ patlamalar devam ediyor. Lütfen canlarınızı riske atmayın!. Evlerinize gidin. Görevli arkadaşlar rahatça işlerini yapsınlar.”

Mahalle sakinleri hâlâ panik içindeydi. Kimisi deprem oldu diyerek dışarı fırlamış. Kimi komşuların camları kırılmış, duvarları çatlamış. Yatsı namazı nedeniyle camide olanlar, patlamayla birlikte namazı bırakıp kendilerini dışarı atmışlar. Yanımızda Saim amca vardı. Patlama anında camide namaz kılıyormuş.

“Camide namaz kılıyorduk. Gürültünün kopmasıyla namazı falan bırakıp dışarı fırladık. Caminin camları çerçeveleri döküldü. Deprem oluyor zannettik. Namazımız yarım kaldı. Allah affetsin.”

Zaman ilerliyordu. Gece yarısı olmuş, itfaiye yangını kontrol altına almıştı. Ambulanslar yaralı asker ve sivilleri taşıyordu. Herkeste aynı sıkıntı ve düşünce;

“Acaba şehit var mıydı?”

İş bölümü yaptık. Ben ve diğer gönüllü arkadaşlar UMKE ekipleri ile beraber patlama bölgesinin yanındaki Ataköy İlkokulunun yanına “Sahra Çadırı” kurduk. Sedyeleri, yardım malzemelerini yerleştirdik. Yaralılara yardım edebilecek bir Hastane haline getirdik.

Gönüllü Sağlık çalışanlarıyla sahra çadırına gelenlere tansiyon takibi

Bir İnci

yapıyor, Doktorlarımıza bilgi veriyor, diğer sağlık hizmetlerini yapıyorduk.

Patlamanın duyulmasının ardından, kışladaki görevli askerlerin yakınları da gelmeye başladı. Çok sayıda aile, asker evlatlarından haber alabilmek için nizamiye kapısında, içeriden gelecek haberi gözyaşları arasında beklemeye başladı. Askeriyeden patlama ile ilgili kesin bir açıklama yoktu. Belediye Başkanımızın ve Sayın Valimizin açıklamaları vardı.

“Sükunet içinde olunmalı, yaralı askerlerimiz ve sivillerimiz var. Şu anki bilgilerimize göre şehit askerimiz yok.”

Ortam sükunet içindeydi. Gelen asker aileleri bir kenarda Kuran'ı Kerim okuyor, dua ediyorlardı. Bizlerde dua ediyorduk.

“Allah'im analarımız ağlamasın” diye...

Askeriyeden bir açıklama yoktu. Etrafta patlamayan el bombaları olma ihtimaline karşı kimse askeri bölgeye fazla yaklaşılmıyordu. Askerlerin birçoğunun kısa dönem olduğu söyleniyor. Kışla önünde bekleyen bir askerin yakını, yetkililerin bir bilgi vermemesine isyan ediyordu.

“Cumartesi teslim ettik, Çarşamba günü haberi geliyor. Benim canım orada toprağın altında yatıyor, göçüğün altında kaldı. 24 yıl bunun için mi büyüttük çocuklarımızı? Ne oldu çocuklarımıza bir şeyler söyleyin” Bir bayan da ağlıyordu kışlanın önünde, 10 yıllık evli eşinden haber alamıyordu. Eşi yıllardır Afyonkarahisar'da çalışıyormuş. 2 gün önce Şırnak'tan gelen şehidin cenazesine katıldıktan sonra facebook sayfasına,

“Bugün şehidimizin cenaze törenine katıldım. Aklıma kendi evlatlarım geldi. Düşünürken bile gözlerim doldu, ağladım. Şehidimin ailesinin çektiği acı tarif edilemez herhalde. Mekanın cennet olsun. Rabbim tüm şehit ailelerine sabır versin.” diye yazmış. Bazen ağlama sesleri duyuluyor, bazen dua. Bizler durumu kötüleşenleri sahra çadırına götürüp sakinleştirmeye çalışıyor, gerekirse tıbbi müdahale yapıyorduk.

Bir İnci

Gece belli bir saatten sonra soğuk olur Afyon'un havası. O hafif rüzgar gıdıklar insanı, dalların yaprakları dalgalanır, kuşlar öterdi. Bu sefer rüzgar dalgalandıramıyordu yaprakları, ötmüyordu kuşlar, sanki herkes sükuta çekilmişti. Hissetmişlerdi etraftaki Cennet kokusunu...

Gece yarısı çoktan geçmişti. Asker yakınları gelmeye devam ediyordu. Yeni gelen asker yakınlarından biri,

"Depoda bulunan bütün askerler şehit olmuş" dediğinde, herkes ağlamaya başladı.

Bizler de ağlıyorduk. Sanki bütün Afyon hüngür hüngür ağlıyordu. Bizler elimizden geldiği kadar teselli etmeye çalışıyor, sabahın olmasını dört gözle bekliyorduk.

Güneş yavaşça doğuyor. Buram buram kokuyor toprak. Hüzünler yaprak açıyor, bütün çiçekler mahzun. Bulutlar gözyaşı yüklü, melekler saf saf... Nihayet sabah oldu. Herkes askeriyenin yapacağı açıklamayı bekliyordu. Bütün medya kuruluşları buradaydı. Bomba uzmanları sabahtan etrafta bomba aramaya başladı. Etrafta patlamamış bombaları temizliyordular. Saat 10:00 gibi devlet yetkilileri gelip etrafta incelemelerde bulundular. Nihayet beklenen açıklama yapıyordu.

"Afyonkarahisar'daki askeri mühimmat deposundaki patlamada; 25 askerimiz şehit olmuş, 4 askeri personel hafif yaralanmıştır Elim olay sonucu hayatını kaybeden şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılarımıza acil şifalar dileriz. Türk milletinin başı sağolsun."

*Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker
Gökten ecdat inerek öpse o pak alını değer.
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın
Vurulmuş temiz alnından uzanmış yatıyor;
Bir hilal uğruna ya Rab, ne güneşler batıyor!*

Bir İnci

Cennet kokusu koktu her taraf, yiğitler düştü toprağa, bir bir sarı-lacaklar bayrağa. En delikanlı sevdanın, en şerefli ölümün, en kutsalını seçmişlerdi. Melekler saf saf olmuşlardı sanki... Herkes ağlıyor, Afyonka-rahisar ağlıyor, melekler ağlıyordu.

Şehit ailelerinin çoğu fenalaştı. Bizler ayrı ekipler olarak yardım edi-yorduk. Feryatlar yükseliyordu. Bazı aileler Kuran'ı Kerim okuyor, dualar ediyorlardı.

Fenalaşan ve tıbbi müdahale gerektiren ailelere sahra çadırında ilk müdahaleyi yaptıktan sonra gerekli olursa ambulanslarla hastanelere sevk ediyorduk.

Böylesi hüznün ve acıyı ilk defa görüyordum. Neredeyse bütün şehit aileleri buradaydı. Herkesin hüznü ve feryadı ayrı ayrıydı, ama tüm Türkiye ağlıyordu.

Bekleyiş devam ediyordu. Aileler, vatani için şehit düşmüş evlatları-nı teslim almak için bekliyorlardı. Biz ise sahra çadırında hizmet vermeye devam ediyorduk. Sahra çadırımız şehit aileleriyle doluydu. Analarımızın feryatları ve ağıtları yankılanıyordu. Bir şehit yakını fenalaşmıştı. Tansiyon takibinden sonra sakinleştirici yaptık. Çorumlu şehidimizin annesiydi. İçi yanıyor ama gözleri gülüyordu. Annem;

“Oğlum, acemi birliğine gitmeden odasının penceresine Türk bayrağı astı. Bu bayrağı ben gelene kadar kimse indirmesin, askerliğim bitince ben kendim indireceğim.”

O bayrak hiç inmeyecekti. Başucunda durmadan dalgalanacaktı şe-hidim.

*Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.*

Bir İnci

Çadırımızın diğer tarafında başka bir şehidimizin anne ve babası vardı. 5 gün olmuştu askerimiz Afyon'a geleli. Annemize müdahale edip sakinleştirdik. Evlatlarının Amerika'dan yeni geldiğini söylüyordu şehidimin babası;

"Evladım Amerika'da mastır yaptı. Türkiye'ye yeni döndü. Kendisine doyamadan 'askere gideceğim, hemen' dedi. Hatta evladıma paramız var, bedelli yap askerliğini dediğimde;

"Ben Türk evladıyım! Paşalar gibi askerliğimi yapar gelirim. Bu benim vatan borcum"

Şehidim Amerika'dan koşarak gelmişti, en kutsal en şerefli makama ulaşmak için. Büyüklerimizin söylediği gibi;

"Şehitlikte, gazilikte, uzun yaşamakta, genç yaşta şehit olmakta nasip işidir." Şehidim nasibine koşarak gelmişti...

Öğlen olmuştu. sahra çadırını kurduğumuz Ataköy ilkokulunun bir sınıfını şehit aileleri ve civar illerden gelen sağlık görevlilerinin yemek yemesi için sıraları birleştirdik. Onlara yemek dağıttık. Başka bir sınıfı da gece çalışıp dinlenmek isteyen arkadaşlara hazırladık.

Onlara her türlü bakımı yapıyor, sevk edilmesi gerekenleri hastanelerimize sevk ediyorduk. Bir ara, içerde bir şehit yakınının fenalaştığını duyup hemen oraya gittik. Fenalaşan şehit Abdullah'ın babası Mehmet Bey'di. Doktorumuz muayene yaptıktan sonra serum takmamızı söyledi. Hayal Hemşire Hanımla içeri girip serum takacağımızı söyledik.

"Ben iyiyim. Seruma gerek yok."

"Daha iyi hissedebilmen için takmamız gerekiyor. Doktorumuz öyle uygun gördü."

"Peki, siz bilirsiniz."

Bir İnci

Mehmet Bey çok sakindi. Mütebessim bir çehresi vardı. Üzerindeki şoku atamamıştı. Bize söylediği;

“Vatan Sağ olsun. Mevlam bize verdiği emanetini geri aldı.”

O sırada içeriye Afyonkarahisar Müftüsü girdi. Müftümüzde bizler gibi Mehmet Bey’i dinliyordu.

“Ben televizyonda şehit haberi izlediğimde duygulanır, ‘Allah Rahmet Eylesin, mekanı Cennet olsun’ diye dua eder, çok üzülürdüm. Bu duygunun nasıl bir şey olduğunu hep merak ederdim. Çok acı bir duyguymuş. Mevlam bu acıyı kimselere yaşatmasın. Anladım ki ateş düştüğü yeri yakıyor. Elimizden bir şey gelmez. Allah’tan geldik O’na gideceğiz. Yaratan emanetini geri aldı, en yüksek rütbeyi, şehitlik rütbesini oğluma nasip etti. İnşallah Ahirette bizlere şefaathı olur.”

Müftümüzde;

“Allah yolunda ölenlere ölümler demeyin. Onlar diridirler, fakat siz hissedemezsiniz.”

Mehmet Bey;

“Bu durum acı ama her babaya nasip olmaz. Oğlum vatanımız için şehit oldu. Allah vatana millete zeval vermesin”

İman gücü bu olsa gerek! Allah’ını, dinini ve vatanını evladından daha çok seviyor, Yaradan’a oğlunu bu mertebeye ulaştırdığı için teşekkür ediyordu. Mehmet Bey bize çok güzel ders vermişti. ‘İmtihan Dünyası’ olduğunu çok iyi biliyordu. Dua etmekten başka çaremiz yoktu. Bizler burada Şehit ailelerine yardım ederek uykusuz kalarak fedakârlık ettiğimizi sanıyorduk.

Yanılmışım.

Bir İnci

En büyük fedakârlığı şehidimin babası yapıyordu. Oğlunu Allah'a feda etmişti ve bundan da çok mutluydu.

*Sen ki, a'sâra gömülse taşacaksın... Heyhât!
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât..
Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âğuşunu açmış duruyor Peygamber.*

İkinci vakti yaklaşmış, ortalık biraz daha sakinleşmişti. Şehit aileleri memleketlerine dönmeye başladılar. Hepimiz çok yorulmuştuk. Sahra çadırındaki tüm ailelerin acılarını paylaştık. Helalleşip, birbirlerimizden helallik istedik. Biz gece hiç uyumadan Allah rızası için elimizden gelen her türlü yardımı yaptık. Gece uykusuz kalan arkadaşlar gitmek için hazırlanıyor, sabah yeni gelen arkadaşlar çalışmaya devam ediyordu. Şehit aileleri gibi biz de olay yerinden ayrılıyorduk. Dua etmekten başka yapabileceğimiz bir şey kalmamıştı. Tüm şehit anaları gibi yüreğimiz ağlıyordu. Onların evlatları Allah'ın en yüksek mertebesine ulaştılar. Her yer mis gibi Cennet kokuyordu. Şehitlerimiz, manevi diyardan annelerine şöyle sesleniyorlardı.

*Kevser suyunu avuçladım.
Resulallah'ın divanına vardım.
Ona kavuşunca duanı aldım.
Cennette seni bekliyorum anne.*

Annelerimizde şu karşılığı veriyorlardı;

*Şükür ki şehitsin, şükür ki cennettesin...
Tesellim bu oğul, bulutların üstündesin...*

Ve biz olay yerinden ayrılarak istirahat etmek için hüzün dolu gözlerle evlerimizin yolunu tuttuk...

Tenekede Tavuk ve Helikopter

Ramazan ELMAS / DENİZLİ

Askerden yeni gelmiş, ara verdiğim mesleğime tekrar başlamıştım. 2007 yılının yaz aylarıydı ve ben istasyon nöbetçisiydim. Nöbet biraz yoğun başlamış, vakalardan yorulmuş ve bunalmıştık. Değişiklik olsun diye şoförümüz Kadir Ağabey, akşama bize tenekede tavuk yapacağını müjdesini verdi. Tenekede tavuk konusunda usta olduğunu daha önceki tecrübelerimizden dolayı biliyorduk. İhtiyaç için çarşıya çıkıp gerekli malzemeleri aldık. İstasyonumuzun kenarındaki boşlukta, tavuğu tenekenin içine yerleştirdik ve etrafına küçük bir ateş yaktık. Bu arada istasyona da çok güzel bir sofraya hazırladık. Biraz vakit geçtikten sonra pişen tavuğu almaya gittik. Tenekeyi kaldırıp baktığımızda tavuk nar gibi kızarmıştı. Yanında közlenen soğan ve patateslerde cabasıydı. Kadir Ağabey, tavuğu tam lavaş pidenin arasına alıp istasyona yöneldiğimizde bir anons geldi. Komuta Kontrol Merkezi (KKM):

“260-Tavas Yahşiler köyü orman gözetleme kulesine çıkış yapın! Orta yaşlarda, erkek hasta, muhtemel alt ekstremite fraktürü” diye anons geçti.

‘Yemeğimizi bari yeseydik’ diye kendi kendimize söylendik ama işimizde dakikaların bazen saniyelerin bile önemli olduğunu biliyorduk. He-

Bir İnci

men fırlayıp, pişen tavuğumuzu hazırladığımız sofraya koyup, çıkış yaptık.

Yahşiler Köyü bize yaklaşık 20 km uzaklıktaydı. Köyün içinden geçerek dağ yolundan yangın gözetleme kulesine kadar 5-6 km daha gittik. Ama ortada vaka falan yoktu. Çünkü bizim vaka dağda kaybolmuş ve yeri bilinemiyordu. Kaymakam, Jandarma ve bütün birimler oradaydı. Kaymakam Bey, bize biraz sonra Orman Bölge Müdürlüğünün helikopterinin gelip iniş yapacağını, bizim de gerekli ilkyardım ve kurtarma malzemelerini hazırlamamızı söyledi. Daha önce böyle bir vakayla hiç karşılaşmamıştık ve şaşkındık. Biz, ekip şefim Paramedik Ramazan'la, boyunluk, sırt tahtası, atlama çantası, ateller ve defibrilatörümüz hazırladık. Bu arada KKM'ye bilgi verdik. Kısa bir zaman geçmişti ki büyük bir helikopter iniş yaptı. Biz malzemelerimizi hemen inen helikoptere yerleştirdik. Pilot, Kaymakam ve Askerler ayaküstü bir durum değerlendirmesi yaptılar. İstişare sonunda, piste inen helikopterle kurtarmanın mümkün olmayacağı kararına varıldı. Biz, malzemelerimizi tekrar aşağıya indirdik. Orman Bölge Müdürlüğünün helikopteri ise yaralının yerini tespit edebilmek için tekrar havalandı. Bize bu kez, Tavas girişindeki helikopter pistine gitmemiz, zira Aydın Bölge Jandarma Komutanlığı'ndan kurtarma helikopterinin geleceği ve onunla vaka-ya ulaşacağımız söylendi. Belirtilen yerde konuşlanıp beklemeye başladık. Ama kalp atışlarımız ve adrenalimizin arttığının farkındaydık. Bu arada, yanımıza Denizli Sivil Savunma Müdürlüğünden bir ekip de geldi. Onlar da kurtarma ekipmanlarını hazırladılar. Daha sonra beklediğimiz askeri helikopter havada görüldü ve iniş yaptı. Uçuş ekibi bize 2 sağlıkçı ve 2 sivil savunmacı alacaklarını söylediler. Askerden daha yeni gelmişim ve büyük bir maceranın içindeydim. Daha önce uçak ya da helikoptere hiç binmemiştim. Böyle bir tecrübem yoktu. Ben, Paramedik Ramazan ve sivil savunmadan 2 arkadaş malzemelerimizle birlikte helikoptere bindik ve havalandık. Şoför Kadir Ağabey ise aşağıda gözümüzde bir karınca misali gitgide küçülürken, ona heyecanla el sallıyorduk. Helikopterde pilotla birlikte 2 asker daha vardı. Helikopter havalandıktan sonra, Tavas'ın üye-

Bir İnci

rinden bizim vakanın kaybolduğu bölgeye doğru hareket ettik. Paramedik Ramazan'la birbirimize helikoptere binmenin o kadar da korkulacak bir şey olmadığını hatta zevkli bile olduğunu söylüyorduk. Helikopterin camından baktığımızda evler, ağaçlar, bahçeler ve koskoca Tavas Ovası ayaklarımızın altındaydı ve çok güzel görünüyordu. Henüz düşüncelerimizin değişeceğinin farkında olmadan, manzaranın tadını çıkarmakla meşguldük. Vakanın kaybolduğu Babadağı'nın eteklerine varınca, bir o vadi, bir bu vadi vakayı aramaya başladık. Helikopter vadilerin içinden çıkarken sesi acı-
p değişiyor, basınç farkından dolayı beynimizin içi zonkluyor, helikopter düşecekmiş gibi oluyordu. Neyse ki bu işkence kısa sürdü. 15-20 dakika içinde yaralıyı bulduk. Aşağıda kurumuş bir derenin içinden karınca büyüklüğünde 3 kişi el sallıyordu. Vakit oldukça ilerlemiş, neredeyse akşam oluyordu. Pilot, bölgeyi 5 dakika falan turladıktan sonra derenin içine yerden 2-3 metre yüksekliğe kadar alçaldı. Bize:

“Atlayın!” dediler.

Çünkü zemin helikopterin tamamen inmesine müsait değildi. Ben, içinden:

“Bu ne ya? Komando muyuz biz, nasıl atlayalım? Askerde bile böyle şeyle karşılaşmamıştım” diye düşündüm. Ancak yapacak bir şey de yoktu. Sıra ile 'Bismillah' deyip, atladık. Malzemelerimizi de aldık ve helikopter oradan kalktı. Yaralı adamın yanında oğlu ve bir Uzman Çavuş vardı. Onlar adamı yaya olarak arayan gruptalarmış ve kayıpları bulmuşlar. Paramedik Ramazan ve ben, hastayı fiziki ve nörolojik olarak değerlendirdik. Yaralanan vatandaş, avlanmak için birkaç arkadaşıyla bu bölgeye gelmiş. Birbirlerinden biraz ayrıldıktan sonra yaklaşık 20 metreden derenin içine ayağı kayıp yuvarlanmış. Bilinci açık, vitalleri stabil bir hastaydı. Sağ ayağında muhtemel kırığı vardı. Şeker hastası olduğunu öğrendik. Kan şekeri de biraz düşüktü. Hastayı stabilleyip, damaryolunu açtık. Daha kötü bir vakayla karşılaşacağımızı bekliyorduk ama yaralının durumunun beklediğimizden

Bir İnci

iyi olması, aktif bir kanamasının olmaması bizi sevindirmişti. Yanımızdaki Uzman Çavuş, telsizle bilgi verdi ve helikopter tekrar aynı şekilde gelip havada asılı şekilde yanaştı. Sivil Savunmacılarla birlikte, hep beraber yaralıyı bulunduğu yerden sırt tahtasıyla kaldırıp helikopterin içine ittik. Ben malzemelerle ilgilenirken, bir Sivil Savunmacıyla, Paramedik Ramazan, helikoptere bindi. Tam ben de binecekken uçuş ekibindeki Astsubay başka kimseyi alamayacaklarını söyleyip helikopterin kapısını kapattı. O anda içimden:

“Ayvayı yedin Ramazan!...” dedim.

Helikopter havalandı ve gözden kayboldu. Hava karamak üzereydi ve dağın başında defibrilatör, atlama çantası gibi malzemelerle kalakalmıştım. Yanımızdaki Uzman Çavuş,

“Tepede 8-10 asker ve sivil vatandaşın olduğunu, önce oraya çıkmamız gerektiğini” söyledi. Yanımdakilerle beraber tepeye çıkmaya başladık. Benim elimde defibrilatör vardı. Tepeye çıkana kadar çok yoruldu. Normalde dağdaki kekik ve ağaçların kokusu insanı rahatlatır. Ama ben yorulunca ve solunumum hızlanınca o koku öyle kötü geldi ki, midem bulandı. Kendimi çok kötü hissettim. Hava karamıştı. Tepeye çıktık. Biraz dinlendim ve kendime geldim. Tepede bizi bekleyen köylüler ve askerlerle gündüz geldiğimiz gözetleme kulesine doğru yürümeye başladık. Kuleden bu tarafa zaten araç işlemiyormuş. Köylülerden birine, ‘ne kadar yürüyeceğimizi’ sorduğumda,

“Yaklaşık 2 saat” deyince adeta şok oldum. Defibrilatörü taşımaktan kolum kopmuştu. Ayaklarım acımaya ve sızlamaya başlamıştı. Çünkü arazide her yer çalı ve kaya idi. Yorulduğum için defibrilatörü köylü birine verdim. Yoruldukça arada bir mola veriyorduk. Orada bulunanlara, ikinci mola verdiğimiz yerden hemen sonra kontrol için malzemeleri sordum. Çünkü onlar da yoruldukları için malzemeleri sırayla taşıyorlardı. Baktım defibrilatör ortada yok. O yorgunlukla,

Bir İnci

“Arkadaşlar defibrilatör nerede? Onun önemli olduğunu söylemiştim size!...” diye kızdım.

Gençlerden birisi,

“Mola verdiğimiz yerde kayanın üstünde duruyordu, birisi almıştır zannettim, ben de almadım” dedi. Sonra el fenerleriyle hemen yukarda mola verdiğimiz yeri bulduk. Baktım 8-10 milyarlık defibrilatör dağın başında düz bir kayanın üzerinde duruyor. Onu orada bulmamız da o gün içinde büyük bir şanstı. Kaybolsaydı çok başım ağrırdı. Artık yanımdakilere güvenemedim ve gözetleme kulesine kadar defibrilatörü kendim taşıdım. Kuleye vardığımızda nasıl sevindim bilemezsiniz. Ayaklarım taşlı kayalı yollarda yürümekten mahvolmuş, karnım acıkmış ve çok susamıştım. Gözetleme kulesinde su içip biraz dinlendikten sonra Sivil Savunma ekipleri beni Tavas'a bırakabileceklerini söylediler. Saat 23.00'e gelirken, beni, bizim istasyona bıraktılar. Ama istasyonda kimse yoktu. Şoför Kadir Ağabeyi aradım. Denizli'ye Paramedik Ramazan'ı almaya gitmiş. Meğerse Ramazanlar helikopterle 7 dakikada Denizli Tugay Komutanlığı'na iniş yapmışlar. Ben ise 3 saat yürümüşüm, canım çıkmıştı. Onlar gelene kadar istasyonun önündeki sandalyelere oturup ayaklarımı havaya diktim. Çok yorulmuştum. 15-20 dakika sonra onlar da geldiler. Gündüzden kalan soframızda, görüntüsüyle nar gibi kızarmış ama buz gibi soğuk tavuğu iştahla yedik.

Birkaç gün sonra Kaymakamlıktan 'Teşekkür' yazısı geldi. Yorgunluğumuza değdi, çok mutlu olduk. Zaten 112 personelleri olarak bizim için önemli olan, ayırım yapmadan insanlara yardımcı olmak, en hızlı, en doğru şekilde gereken ilkyardım ve acil bakımı yapmaktı. Görevimiz zor olsa da, geceleri uykusuz da kalsak, saatlerce aç da kalsak, yemeğimiz yarıda da kalsa, bir insanı hayata döndürebilmek ya da zor anında ona yardım edip, gözünün içindeki o yaşama umudunu görmek her şeye değer...

Bir İnci

Bir İnci

Ah Bu Halim

Pınar AYDOĞAN / İSTANBUL

Soğuk kış aylarından biriydi. Sabahın erken saatleriydi Gökyüzünü sis bürümüş, etraf karlı ve karanlıktı. Ağaçlar beyaz gelinliğini giymişti ve soğuk bir türküdür tutturmuştu karlar. Paltosuz dışarı çıkmak namümkündü. Termometreler ayaza yenik düşmüş gibiydi. Eksi değerlerle ifade ediliyordu bu muazzam soğuk. Yerler buz pistine dönmüştü ve insanlar bırakın yürümeyi ayakta durmakta dahi güçlük çekiyorlardı. Arabalar, kar lastikleriyle güç bela ilerliyordu karın esir aldığı caddelerde. Çocukların atkısız ve beresiz dışarı çıkmaları hastalıklara peşinen davetiye çıkarmak gibiydi. Minik burunları kıpkırmızı, incecik parmakları buz gibi olmuştu ufaklıkların. Hava acı çekiyormuş gibiydi; ortalığı soğuk bir uğultu kaplamıştı. Keskin soğuk rüzgâra lapa lapa yağan kar da eklenince ürkek ürkek atılıyordu adımlar.

Böylesine dondurucu soğuk günde, Aysel Teyze de erken doğan çekik gözlü torununa, sabahın o saatinde, palto almak için yola koyulmuştu. Hızlı hareket etmesi gerekiyordu ama yorgun bacakları buna müsaade etmiyordu. Peki, o ayaklarındaki derisi incelmış, yanları dikişlerden iplik yumağı haline gelmiş, topukları defalarca tamir görmüş ayakkabılara ne demeli? Buzla kaplı yollara bunlar da tuzla biber oluyordu; ama Aysel Teyze kararlıydı. Torununun üşümesine göz yummayacak, kefen parasını torunu-

Bir İnci

na palto almak için harcayacaktı. Güç bela adımıyordu karlı yolları Aysel Teyze. Tam paltoyu alacağı mağazaya girecekti ki, güçsüz bacakları artık tutmayıverdi ve kapaklandı yola boylu boyunca. Etraftan insanlar toplandı hemen Aysel Teyzenin yanı başına. Onların yardımıyla ayağa kalkabildi ve bir sandalyeye oturtuldu. Siyah saçlı, zayıf bir kız, elinde bir bardak sıcakcak çayla Aysel Teyzenin yanına geldi.

“Teyzeciğim iyi misiniz?” diye sordu.

“Buyurun, içiniz ısınsin diye çay getirdim.” dedi.

Sıcakcak çay yüreğinin yağlarını eritmesine rağmen, çayı içip içmemekte bir an tereddüt etti; fakat tereddüdü kısa sürdü ve sıcakcak çayı hızla yudumlamaya başladı. Belli ki çok üşümüştü yaşlı kadıncağız. Çayı içtikten sonra,

“Sağ ol yavrum. Allah ömrünü uzun etsin.” dedi Aysel Teyze.

Genç kız;

“Teyzeciğim isterseniz mağazada gezmeniz için size yardımcı olabilirim.” Dedi.

Aysel Teyze'nin gözleri birden ışıldadı. Ayağının tüm acısını unuttu ve aklına yavrucak torunu geldi.

“Kızım ben buraya torunuma palto almak için gelmiştim ama gel gör ki yerlerin azizliği buna izin vermedi ve düştüm. Ayağımda büyük bir ağrı var. Çok acı çekiyorum. Yavrum en iyisi sen beni bir hastaneye götür.” dedi.

Kız, patronundan izin alarak, Aysel Teyze'yi hastaneye götürmeye karar verdi.

Karakız gençliğin dinçliğiyle hızlı hızlı yürürken, Aysel Teyze, güçsüz bacakları ve şişmiş ayağı yüzünde yürümekte güçlük çekiyordu. Karakıza;

“Ah kızım ah! Bu yaralı ayağım gitmiyor. Bir bilsen canım ne kadar yanıyor. Ayağımın acısına mı yanayım yoksa torunuma palto alamadığıma

Bir İnci

mı?” diye yakındı.

Karakız henüz haftalığını almamış olduğundan ve teyzenin de parasının olmayacağını düşündüğünden aslında teyzeyi otobüse bindirmek istemiyordu. Tüm bunlar kafasından geçerken otobüs durağına yaklaştılar. 15 dakika bekledikten sonra otobüs geldi. Birlikte zor bela otobüse bindiler. Aysel Teyze oturdu ve kız da bir köşeye sıkıştı. Otobüs sıcacıktı. Otobüsün camından dışarıdaki insanları seyreden Aysel Teyze, onlara acıyor gibiydi. Uzunca ve meşakkatli bir yolculuktan sonra hastaneye vardılar. Yaşlılık bu ya; hastanenin denize yakın olması havanın o soğuşuna rağmen Aysel Teyzenin hoşuna gitti. Hastanenin kapısına yanaştılar. İçerisi bayağı kalabalıktı ki, bu, o hastanenin her zamanki haliydi. Hastanenin Acil kapısından içeri girdiler.

Aysel Teyze hasta sandalyesine oturdu. Kız, sıra numarası almak için teyzenin kimliğini alıp, hasta kayıt görevlisine doğru yöneldi ve kaydını yaptırdı. Bu sırada Aysel Teyze'nin ayağının ağrısı iyiden iyiye artmıştı ve acısı yüzünden okunuyordu. Hasta muayene odasının kapısında sıralarının gelmesini beklemeye koyuldular. Aradan yaklaşık yirmi dakika geçmişti. Teyzenin acısı gitgide artmış artık dayanamayacağı bir düzeye gelmişti. Daha fazla dayanamayarak Karakıza, 'arabayı muayene odasına sürmesini' istedi. Bu arada hasta muayene eden doktor, ilaç hazırlayan hemşire ve temizlik yapan hasta bakıcı kapının gürültüsüyle birden irkildiler ve hep birlikte kapıya doğru baktılar. Aysel Teyze;

“Doktor yok mu? Çok ağrım var.” diye bağırmaya başladı.

Perdenin arkasında hasta muayene eden doktor, ona doğru yöneldi. Aysel Teyzenin ayağını muayene ettikten sonra,

“Halim(?) gelsin ayağının röntgen filmini çektirelim.” dedi.

Teyzenin öfkeden gözü döndü. Doktora kızdı ve:

“Yavrum, ben bu yaşlı halimle ve ayağımdaki acıyla senin halinin gelmesini mi bekleyeyim?” diye söylendi.

Bir İnci

Doktor;

“Teyzeciğim siz beni yanlış anladınız benim kendi halimi değil, Sekreter Halim Bey’in gelip, röntgen istek kaydını yapmasını beklememiz gerekiyordu dedim.” şeklinde teyzeye durumu açıklamaya çalıştı; ama nafile.

Karakız da bir yandan olup bitenleri izlerken bir yandan da şaşkınlığını gizlemeye çalışıyordu.

Bu sırada Sekreter Halim Bey odaya girdi. Doktor bey Halim Bey’in yaka kartını Karakız’a okutturdu ve Aysel Teyze de dinledi. Sonra doktora dönerek;

“Oğlum affedersin yaşlılık işte.” dedi.

Doktor hafif bir tebessümle teyzeye baktı ve “Olur teyze, olur.” dedi.

Bu arada, şiş ayağın filmini çektirmek üzere röntgene yöneldiler. Ayakta burkulma olduğu anlaşıldı.

Teyzeyle ona refakat eden kız, hastaneden ayrılıp yeniden ilk buluştukları yere geldiler. Karakız patronuna durumu anlattı. İyi yürekli patron da, teyzenin torunu için katlandığı fedakârlığa karşılık, o da mağazanın en iyi paltosunu cüz-i miktar bir para karşılığında verdi ve ekledi:

“Teyzeciğim, benim de ufaklığa bir faydam dokunsun; onun minik ayakları üşümesin diye bu ayakkabılar da benden torununa hediye olsun.” diyerek toruna bir çift ayakkabı hediye etti.

Mutluluğunu gizleyemeyen teyze;

“Yavrum Allah sizden razı olsun. İnsanlık gerçekten ölmemiş. Sizler beni mutlu ettiniz Rabbim de sizleri mutlu etsin” diye dua etti. Karakızın boynuna sarılıp ona ne kadar minnettar olduğunu göstermeye çalıştı ve öteki de mukabele edip, onun elini öptü. Bu olay, Aysel Teyze ile Karakız arasında başlayan dostluğun vesilesi olmuş, ikili yıllar süren dostluğa kapı aralamışlardı...

Bir İnci

Uzun 112

Mustafa USTAOĞLU / ANKARA

Güzel bir yaz günüydü ve 112 Acil nöbetçisiydim. Her nöbette olduğu gibi, sabah erkenden kalktım, hastane yolundaki fırından sıcacık simitleri de alıp iş yerime geçtim. Nöbetten çıkan ve nöbete başlayan ekip, çayı demleyip, hep birlikte neşe içinde kahvaltımızı yaptık. İstasyonun, doktorumuz, henüz ilk 112 nöbetini tutacak olan şoför arkadaşımızı ve benden oluşan nöbet ekibimizi merkeze bildirdik.

Saat 15:00 sularıydı ve birkaç şehir içi küçük vaka dışında ciddi bir vakamız olmamıştı. Akşama doğru Ankara'ya bir nakil hastası götürdük. Geldiğimizde, vaka bildirimleri ve ambulansın tekrar hazır hale getirilmesi derken saat 02:00'yi bulmuştu . Tabi bizler de farkında olmadan hayli yorulmuştuk. İstasyondaydık ve gecenin sessizliği çoktan doldurmuştu odayı, ta ki telsizden bizim istasyon anons edilene kadar. Hemen 112'yi aradık. Olay silahlı yaralamaydı ama bilgiler net değildi. Adres bilgilerini alıp, en seri biçimde olay yerine harekete geçtik. Gideceğimiz köyün yakın olmadığını biliyorduk. Stabilize yolları oldukça virajlı ve tehlikeliydi. Yaklaşık 35 dakika sonra köye vardığımızda köy girişinde birisi bizi durdurdu. Yolda bizi bekleyenin Muhtar olduğunu anladık. Muhtarı da alıp, olay yeri-

Bir İnci

ne doğru ilerlemeye başladık. Muhtarın korkmuş bir görüntüsü vardı. Olayı sorduğumuzda, titrek bir sesle;

“..... isimli bir genç, akli dengesi yerinde değil, muhtemelen babasını vurdu. Birkaç el ateş edilmiş arkasından da babamı vurdum diye bağırmış” dedi.

Tek bildiği buydu.

Bu arada olayın yaşandığı evin yakınına geldik. Etrafta hiç kimse yoktu. Muhtara ‘kolluk kuvvetlerini sorduğumuzda’,

“Onlara biraz daha geç haber verdik. Yoldadırlar, gelirler şimdi” dedi.

Yani olay yerine ilk giden bizdik. İşin kötüsü, GSM ve telsiz bağlantısı da yoktu. Ayrıca olayın yaşandığı eve gitmek için ambulansı bir kenara çekip, yaklaşık 200 metre rampa yukarı tırmanmamız gerekiyordu. Muhtar, zanlının kendisini görmesinden çekindiği için eve yanaşmıyordu. Muhtarı, kolluk kuvvetlerini tekrar araması için evine gönderdik.

Saat gece 03:30 sularıydı. Hava iyice serinlemişti. Ben, doktorumuz ve şoförümüzden başka kimse yoktu ortalıkta. Rüzgar iyiden iyiye esiyordu. Cırcır böceği ve yaprak hışırtısından başka hiç ses duyulmuyordu. Adeta ölüm sessizliği hakimdi. Bir yandan havanın serinliği, öbür taraftan olayın ürpertisiyle biz de kendimizi o sessizliğe kaptırmıştık. Biraz beklemeye karar verdik, hiç konuşmuyor sadece olay yerine bakıyorduk. Ev kartal yuvasını andırıyordu. Tepedeydi ve yanında, yakınında başka ev de yoktu. Ahşap, yıkılmaya yüz tutmuş ve yarı karanlık bir görüntüsü vardı. Arada bir rüzgardan çarpan, gıcırdayan bahçe kapısının sesi duyuluyordu. Dışarıdan görünen ve duyulanlar buydu evin içerisi ise bizim için meçhuldü. Bu bekleyiş böylece 7-8 dakika sürdükten sonra bi an şoför arkadaşıla göz göze geldik. İkimiz de aynı şeyi düşünüyorduk. Tam bu sırada doktorumuz,

Bir İnci

“Ne yapıyoruz arkadaşlar?” dedi.

Karar alma zamanı gelmişti, bir karar vermek zorundaydık. Kritik karar için aramızda istişareye başladık:

“Eve girelim mi? Yoksa biraz daha bekleyip, jandarmayla mı girelim?”

“Belki yaralıdır ve biz burada beklerken kan kaybından ölebilir”

“Düşük bir ihtimal ama kurtarabileceğimiz bir vaka da olabilir”

“İyi de içeride eli silahlı birisi var ve tek bildiğimiz de bu”

“Uff, neyle karşılaşacağımız belli değil”

“Babasını vuran bize neler yapabilir bir düşünün”

“Allah’ım, nasıl bir ikilemde kaldık böyle”

“Kimsenin geldiği yok. Hadi eve girelim!”

“Hadi, hadi bismillah”

Ve sedyemizi, çantamızı alıp, can güvenliğimizi tehlikeye atarak eve doğru tırmanmaya başladık. Yolda:

“Kaptan ne düşünüyorsun?”

“Evde bekleyen çoluk çocuğu. Ya sen?”

“Ben de. Hocam sen?”

“Ben bekarım, bak o yüzden önde yürüyorum.”

Konuşmalarının ardından, bilinmezliğin verdiği heyecan ve korkuyu şakayla bastırmaya çalışarak evin kapısını çaldık.

Elinde tüfekle, uzun boylu ve orta kilolu bir genç bize kapıyı açtı ve kesik kesik konuşarak:

Bir İnci

“Girin, öldü yatıyor. Ben öldürdüm!.. Çabuk çıkarın onu!.. Bi daha evde görmek istemiyorum” diyor başka bir şey demiyordu.

Sedirin üstünde batından oldukça ağır bir yara almış ve iç organlarının bir kısmı dışarı çıkmış 70’li yaşlarda, sakallı birisi yatıyordu. Çoktan ölmüştü. Biz ex bir vaka ile karşılaştığımız için üzülmüştük. Ancak kendi canımızın tehlikeden kurtulmadığını biliyorduk. Maktulü sedyeye yükledik ve ambulansa gitmek için evden çıktık. Tabi oğlu (yani katili) da hemen arkamızda silahıyla birlikte bizimle geliyordu. Ambulansın yanında Muhtar ve köyden birilerini gördük. Meğer bekleyenler yakınlarıymış. Zorla da olsa şahsı ikna edip, silahı elinden aldılar. Şahıs, ‘bizimle gelip, kolluk kuvvetlerine teslim olmak istediğini’ söyledi. Muhtar,

“Kolluk kuvvetleri de hemen hemen gelmek üzeredir” derken, jandarma geldi ve şahsı tutukladı.

Biz de rahat bir nefes aldık. Ölen amca için üzülmüştük, ancak kendimiz sağ salim kurtulduğumuz için Allah’a şükrettik...

Bir İnci

Enayi

Ali ŞANLI / KARAMAN

“Rabbi yessir ve la tuassir. Rabbi temmim bil hayr.” Rabbim kolaylaştır, zorlaştırma. Bütün işlerimi hayırla tamamla.

1998 yılı bir Mayıs sabahı 8'e 10 kala, vatani görevini yapmış olmanın gururu ve huzuruyla Sağlık Ocağı'na girdi. Sağlık Memuru odasına yöneldi. Odada Şoför Yaşar Amca, (ilerlemiş yaşından dolayı herkes ona “amca” diye hitap ederdi) ve Hizmetli Ramazan bir önceki günün muhasebesini yapıyorlardı. Ekseri ilçe halkının yaptığı gibi, sabah namazından sonra yatmaz, kahvaltılarını erkenden yapar, sabah çaylarını içer ve yine ilk onlar gelirlerdi mesaiye. Askerlikten önce de bu manzara hiç değişmemişti. Onu görür görmez kısa bir şaşkınlık anı ve sonrasında 18 aylık bir özlemin vermiş olduğu duygu yoğunluğuna girdiler. Gözyaşları içinde birbirlerine sarılarak; vuslatın mutluluğunu yaşadılar. Hal ve hatırlarını sordu onlara. Hepsi iyidiler, çok şükür. Yaşar Amca'nın torunu olmuş, Ramazan'ın oğlu da büyüüp serpilmişti. İlçede pek bir şey değişmemişti. Zaten sürekli göç veren bir yerde değişim adına beklentileri de yoktu. İlçenin durumunu kısaca özetledikten sonra Yaşar Amca:

“E anlat bakalım, askerlik nasıldı? diye sordu.

Bir İnci

O sırada elektronik bir ses yayıldı odaya. Bu Sağlık Ocağı'nın telefonunun sesiydi. Yüzlerine yansıyan gerginlik ifadesinden ürkerek telefonu açtı:

“Alo!”

Ahizenin diğer ucundan çok telaşlı, panik ve ne dediği anlaşılmayan bir erkek sesi geliyordu. Bir an, hâlâ askerde olduğu hissine kapıldı. Zira çatışmanın ortasında, telsizle yardım isteyen birliklerin sesleriyle örtüşen bir sesteki telefondaki. Ancak hemen kendine toparlayıp:

“Beyefendi! Sakin olun ve yavaş yavaş anlatın lütfen!”

“Ben, Mezra Köyü Muhtarı. Hamza kendini vurdu. Kan kaybediyor. Çabuk yetişin!”

En son telefonun kapanma sesini duydu. Hızla fırlayarak acil çantasını aldı. Yaşar Amca iri cüssesinden beklenmeyen bir çabuklukla ambulansı çalıştırmıştı bile. Ramazan'a 'doktora haber vermesini' söyleyerek ambulansa atladı. İlçede tek doktor vardı. Bu sebeple, o da emir olmadan ilçe dışına çıkamıyordu. Ancak sabahın bu saatinde izin almaya uğraşmak vakit kaybı olacaktı.

Hamza Amca'nın siması belirdi gözlerinin önünde. Her Cuma Ocağı gelir, tansiyonunu ölçtürür, bir iki hasbihal eder ve haftalık alışverişini yapmaya giderdi. Karısı ölmüştü. Oğlu Malatya'da küçük bir çay ocağı işletiyordu. Köyde bir tek amcaoğlu Mustafa kalmıştı. Bu kadar ayrıntıyı unutmadığına hayret etti. Aslında o bütün ilçeyi tanıyordu. Yıllarca ihmal edilen, doğru dürüst doldurulmayan 'Kişisel Sağlık Fişleri' ve 'Hane Halkı Tespit Fişleri'ni tamamlamak için çok uğraşmış, göreve başladığı ilk aylarını bu işe harcamıştı. Her ay yapılan aşı çalışmalarında, Çocuk Felci aşı kampanyalarında, okul taramalarında özellikle de ebelere doğumlarda refakat ederken, nüfusun hepsini akrabası gibi bilir hale gelmişti. Evet bütün ilçeyle akrabaydı o.

Bir İnci

“Allah vere de iyi ola” dedi Yaşar Amca.

Cevap vermedi. Kafatasından, akan beyinler, yarılan karınlar, kopan uzuvlar, metalin ve barutun paramparça ve harap ettiği bedenler geçti gözlerinin önünden. Bir yandan da daha kötüsü ne olabilir diye geçiriyordu zihninden. Bütün bu düşüncelerini Doğubayazıt'ta, Ağrı Dağı'nın puslu eteklerinde bırakıp, kendine geldi;

“İnşallah” dedi, sonunda.

Köye 20 dakikada ulaşmış ve Muhtarın yardımıyla Hamza Amca'yı yaralı olduğu yerde bulmuşlardı.

Yeniyetmelerden birisi kan kaybı artar diye kimseye dokundurtmamıştı. Delikanlıyı tebrik ederek kendisine yardımcı olmasını istedi. Hamza Amca'nın rengi solmuş, preşok döneme girmişti. Benek benek terlemişti. Alnına dokundu, soğuktu.

“Hamza Amca!” Dedi, yüksek bir sesle.

Şuur düzeyini anlamak istiyordu. Hamza Amca, bir kaşını kaldırarak verdi cevabını. Eldivenini giydi. Yarasının yerine bakmak istedi. Yeniyetmenin haricinde herkes arkasını döndü. Bir anlam veremedi yeniyetmeye baktı. Delikanlı gözüyle Hamza Amca'nın genital bölgesini işaret etti. Bir paçavrayla örtülen yaraya baktı. Kanama hala devam ediyordu. Steril tamponla örttü. Hamza Amca'nın tansiyonunu ölçtü. 80/40. Nabzı taşıkardik aynı zamanda filiformikti. Ambulansta hazırlamış olduğu volüm genişleticiyi damar yolundan gönderirken kanamayı nasıl durdurabileceğini düşündü. Genital bölge tüfek saçmaları yüzünden darmadağın olmuştu. O sırada tüfeği gördü. Oldum olası sevmemişti silahları zaten. Bir anda aklına Transamine %5 yapmak geldi ve sonrasında da Aorta Abdominalis'e bası yapmak. Okulda Acil Servis stajında görmüştü bası yerini. Yaşar Amca'ya 'getirdikleri battaniyelerin birini bir kütüğe sararak ayaklarının altına koy-

Bir İnci

masını' söyledi. Delikanlıya da, 'diğer battaniye ile üstünü örtmesini...' Sedyeyi, Şoför Yaşar Amca, Muhtar, Hamza Amca'nın amcaoğlu Mustafa ve delikanlı ile beraber ambulansa taşıldılar. Bir eli hep bası yerinde idi. Tekrar yola koyuldular. Yolda Hamza Amca kendine geldiği bir aralık elini tuttu sıkıca.

"Elimi bırakma oğlum!"

"Merak etme amca!"

Sağlık Ocağı'na varmadan doktor karşıladı onları. Yaptıklarını doktora anlattı birer birer. Doktor dinledikten sonra, Malatya Devlet Hastanesi'ne sevk etti hastayı. Eli hâlâ Hamza Amca'nın elini sıkıyordu. Nasıl bırakacaktı ki? Akrabaydı onlar...

Hastane yolunda, tekrar kanamayı kontrol etti. Aktif kanama kesilmiş ancak periferik damarlardan sızıntı şeklinde devam eden bir şekle bürünmüştü. Yine de rahatladı. Biten serumu değiştirdi. Tansiyonunu ölçtü, nabzını saydı. Bu sirkülasyon birkaç kere yineleni. Üç saatlik bir yolculuktan sonra Yaşar Amca'nın sesiyle irkildi.

"Geldik"

Acil Servis'e girdiler. Allah'tan, Doktor Bey, Acil Servisi aramış ve yaralının durumunu bildirmişti. Hemen Ürologa haber verildi. Bir hemşire tansiyonunu ölçtü. Bir diğeri Hemogram için kanını aldı. Bir başkası damar yoluna HES %6 ekledi.

"Neden bunlar Sağlık Ocağı'nda yok?" diye düşündü.

Sağlık Müdürlüğü neden kafa derisini dikmek için hep 3/0 yuvarlak iğneli ipek verirdi? Yokluktan mıydı? Hiç anlayamamıştı. O bu düşüncelerde iken Ürolog geldi. Sabah yaptığı dua kabul olmuştu. İşler kolaylıkla halloluyordu. Allah'a hamd etti içinden.

Bir İnci

Ürolog yaraya baktı, bir ıslık çaldı ve Tıp Fakültesi'ne sevk etti onları. Acil Servis'te görevli doktor geldi yanlarına. 'O an için ambulans olmadığını, kendi ambulanslarıyla götürürlerse daha iyi olacağını' söyledi. Bütün bunlar olurken, Hamza Amca'nın eli hep elindeydi. Tekrar yolculuk başladı sirenler eşliğinde. Şoför Yaşar Amca, Mustafa, elini hiç bırakmadığı Hamza Amca ve Sağlık Memuru...

Bir başka Acil Servis... Tıp Fakültesi... Yine hummalı bir koşuşturma. Birbirlerinden yüksek sesle bir şeyler isteyen doktorlar, hemşireler... Mecburen bıraktırdılar elini. İstemeden, gönülsüzce... Bir görevli geldi yanına:

"Akrabası mısınız?"

"Hayır! Sağlık personeliyim."

"Yakını var mı?"

"Ben varım."

"Adınız?"

"Mustafa Yılmaz."

"Kimlik alabilir miyim?"

"Yanımda değil."

Kimlik cebindeydi oysa...

"Bakın beyefendi! Hastanız yeşil kartı yanında olmadığı için ücretli olarak kabul edilecek ve bana kefil için bir yakınının kimliği lazım. Yoksa kabul edemeyiz hastayı."

"Sokağa mı atalım yani?"

"Buyurun benimkini alın." Dedi, Sağlık Memuru araya girerek.

Nasıl olsa "Sağlık Personeli" idi ve bütün resmi işleri bir şekilde hal-

Bir İnci

ledebilirdi. Ve eller tekrar birleşebilirdi. Yola umutla düşmüşlerdi. Umudu ekmişti geride bıraktıkları her kilometreye. Hayallerinin arasından bir kimlik geçti.

Adı: Umut, Soyadı: Umut Doğum Yeri: Mezra....

Üç ay sonra ektiği umutlar bitmiş ve ona yıllarca peşini bırakmayacak bir haciz dosyası olarak geri dönmüştü.

“Yakını olduğunuz Hamza Yılmaz’ın borcunu ödemediğiniz takdirde maaşınızdan haciz yoluyla tahsil edileceğini...”

Gözlerini kaldırdı, gülümsedi sadece. (Amcaoğlu Yeşil Kartı geç götürdüğü, Devlet Hastanesi Acil Servisi protokol vermediği için, Tıp Fakültesi, üç günlük yatak ve Ameliyat masrafı dahil hatırı sayılır bir fatura çıkarmıştı.)

Askerliğini yeni bitirmişti. Birikmişiydi yoktu. Bakıma muhtaç bir babası ve geride okuyan iki kardeşi daha olmasa, bir şekilde ödemeye çalışırdı. İçinde bulunduğu zor durumdan, çevresindekilerin ısrarından ve kendisine yapılan bütün yakıştırmalardan da bıkararak, önce Hamza Amca’nın oğluna, sonra amcaoğluna anlatmıştı durumu; ama nafile. Tıp Fakültesi Mali İşler Müdürü gülmüştü haline. Nasreddin Hoca’nın sözlerini düşündü. Duydun peşin parayı kıs kıs gülersin değil mi mendebur? Oradan da bir sonuç alamadı. Bu arada Hamza Amca’nın cılız ineği ve evinin önündeki ufak bahçesinden dolayı yeşil kartı da iptal olmuştu. Sanki birileri ona komplo kurmuştu. Kaderine razı olsa da, son bir deneme yapmaya karar verdi. Kaymakama arz etti halini. Hamza Amca’ya Sosyal Yardımlaşma Fonu’ndan yardım yapılırsa borcunu pekala ödeyebilirdi. Kaymakam Bey onu dinledikten sonra diğerleri gibi gülerek sordu:

“Oğlum! Sen enayi misin?”

“Hayır! Sağlık Personeliyim...”

Perişan Bir Hayat Tanıdım

Pınar KAYA CENGİZ / ERZURUM

'Evde Sağlık Hizmetleri' birimi olarak, 12.04.2012 tarihinde, Erzurum Tebrizkapı Mahallesi'nde bir hasta ihbarı aldık. Ekip olarak, verilen adrese gittik. Bizi o mahallenin sakini bir bey karşıladı ve hastanın oturduğu binaya götürdü. Güneş görmeyen, sıvasız, pencereleri naylonla kaplı, üç katlı bu metruk bina bir harabeden farksızdı. İçeri girdik, hastanın binanın ikinci katında oturduğu söylendi. Bina koridorlarından pis kokular geliyordu. Böyle bir yerden temiz bir koku gelmezdi elbette. Zili çalınca, kapıyı otuz - otuz beş yaşlarında, sonradan hastanın oğlu olduğunu öğrendiğim bir erkek açtı. Ev içerisinden de tuhaf kokular geliyordu.

Adam, 'orada hasta olmadığını' söyleyerek; biraz tedirgin, biraz korku karışık ifadelerle 'gitmemizi' istedi. Görevimiz gereği, adamla samimi, sıcak bir iletişim kurduktan sonra içeri 'buyur' edildik.

İçeri girdiğimizde, içler acısı bir sefaletle karşılaştık. Odanın ortasında bir yer yatağı serilmiş, içinde bir anne ve iki çocuğu elbiseleriyle yatıyordu. Duvar dibinde eskimiş ve kirlenmiş bir kanepenin üstünde yaşlı bir teyze battaniyeye sarılmış, yüzünü tülbentle örtmüş, tedirgin ve acı dolu

Bir İnci

bir göz ifadesiyle oturuyordu. Yüzüne bakınca, beyaz tülbentin adeta sarı beneklerle dolmuş olduğu fark ediliyordu. Tülbentiyle hem yüzündeki yara-yı saklıyor, hem pansuman yapıyor, hem de acısını gizlemeye çalışıyordu.

Yanına yaklaşıp yüzünü açtığımda gördüğüm manzara içler acısı ve **'Bu devirde böylesi olur mu?'** dedirten türdendi. Yüzünün sağ tarafı yara olmuş, iltihaplanmış ve en acısı da kurtlanmıştı. Resmen şoka girmiştim. Ne söyleyeceğimi, nasıl hareket edeceğimi bilemez olmuştum. Teyze, kendisine uzanan **'Şefkat Eli'**ne sımsıkı sarılırcasına başını göğsüme yaslamış ağlıyordu. Adeta lisan-ı hâl ile,

"Ne olur kurtarın beni, bu acılarıma bir son verin" diyordu.

Hiçbir şey söylemiyor, yavrusunu bağrına basan bir anne şefkatiyle teyzenin başını ve yüzünün yara olmayan tarafını okşuyordum. İçimden 'artık acıların son bulacak anneciğim, sana bu acıları çektirenler, seni devletimizin şefkat ellerine teslim etmeyenler utansın' diyordum. Teyzenin yüzündeki yaradan akan kan ve iltihaplar üniformamı lekelemişti ancak hiç umurumda değildi, yeter ki teyzenin acıları dinsindi.

Bizleri içeri almak istemeyen hasta teyzenin oğlu, annesinin hastaneye götürülmesi konusunda da engel olmaya çalıştıysa da, arkadaşlarımızın ısrarı sonucu ikna olarak hastanın nakline müsaade etti. Sonradan öğrendiğimize göre bu karşı çıkmanın sebebi, annesi için Sosyal Yardımlaşma Fonu'ndan almış olduğu bakım aylığının kesilmesinden korkmasıymış.

Birtakım ailevi sorunlarının üstesinden gelemedikleri için çareyi göç etmekte bulmuşlar ve Ağrı'dan Erzurum'a gelmişlerdi. Tam bir aile trajedisiydi. Bu şartlarda merkezi bir yerde böyle bir şey olamazdı. Teyzeyi sedyeye aldığımız gibi hastaneye getirdik. Teyze yüzündeki yaradan, o haliyle insanlara yük olmaktan dolayı sıkılıyor ve utanıyordu. Hastanede doktor ve hemşire arkadaşlar, teyzenin hem yüzündeki yaraya müdahale ettiler hem de genel bir kontrolden geçirdiler. Hepsisi de görevlerini tam ve can-ı gönül-

Bir İnci

den yaparak ‘Sağlığın Şefkat Elini’ hasta teyzenin üzerinde hissettirdiler.

Ancak bizler Evde Sağlık Hizmeti görevlileri olarak, resmi görevimizin bitmesine rağmen, vicdani bir sorumluluk hissederek, teyzenin sadece muayeneyle kalmayıp, bir daha o harabe eve geri dönmesine razı olamazdık. İsmi yaşantısıyla özdeşleşmiş olan **‘Perişan’** Teyze’nin, devletimizin sıcak yuvasında barınmasına da öncülük etmek istiyorduk.

Hastanenin Sosyal Hizmetler Birimi Yetkilisine giderek durumu anlatıp, hasta teyze ve yakınlarıyla ilgilenmesini sağladık. Devlet tarafından yaşlı teyze ve yer yatağında elbiseleriyle yatan anne ve iki çocuğuna daha güzel bir yaşam sağlayacağının garantisini aldık.

Böylece söz konusu aile için sıcak bir yuva bulmanın, acılarına merhem olmanın vermiş olduğu iç huzuruyla görevimizin başına döndük. Daha nice ‘Perişan’ vatandaşlarımız vardı; yaralarına derman, içlerine huzur, yuvalarına sıcaklık bekleyen...

Bir İnci

Nasıl Yaşarsa Öyle Ölür İnsan!

Murat ERYETKİN / GAZİANTEP

Şaban, hayatının baharında bir genç, ancak her türlü kötü alışkanlıklar ve davranışlarla yaşamayı seçmek zorunda kalmış bir insan. Gün olmuş anne babaya şiddet uygulamış, gün olmuş akla zarar her türlü olumsuz davranışı en fiyakalı tiyatrocunun gibi oynamış. Bu rol yapışınca kimliğine, benliğine, evlilik de değiştirememiş hayatının akışını. Anneye duyulan öfke, bu kez eşe yönelmiş. Çektirdiği acı, fiziksel şiddetle kalmamış kadıncağızın ruhuna, kadınlığına saplanmış bir bıçak olmuş her defasında. Ama zavallı kadıncağız, Rabbimin bir kadına yaşatacağı en ulvi duyguyu yaşasa belki yine de katlanacaktı Şaban'ın zulmüne... Ne var ki, ana olmamıştı. Bir evlat bağına basamamış ve hayata tutunma gücünü kaybedip, kendini bırakmıştı.

Yalnızlığın sindiği bedenler nasıl kokar bilir misiniz? Ya sevmeyen, sevilmeyen gözler nasıl bakar? Peki okşanılmayan gönüller nasıl kabuk tutar görebilir misiniz? İşte o gece, bir bakışta hissetmişim çektirdiği zulümleri çeken bir bedeni. Genç Şaban'ı bu yaşlı bedende tanıdım.

Kendi ruh ve beden yorgunluğumdan arınarak gelmeye çabaladığım nöbetlerden birinde fark ettim onu. Akciğer kanseri teşhisiyle yatırılmıştı

Bir İnci

hastaneye. Kimsesiz, aç sefil, konuşamayan, saç sakal birbirine karışmış bir adam, yatağında yatıyor. Yanına gelen giden olmadı yirmi dört saat boyunca. Saatler saatleri, günler günleri kovaladı ama yine kimse yok, ne refakatçi ne de ziyaretçi. Empati yapmak mesleğimin gereğiydi ama artık ben empatiyi geçmiş ciddi bir sempati ile Şaban Amcanın haline üzüliyordum. Her gün yiyecek bir şeyler getirip ona yediriyordum, canı çay istiyor kantinden alıp kendi elimle içiriyordum. Söyleyebildiği birkaç kelime ile tostu anlatmaya çalışıyor, ben hemen tost getiriyordum. Gerçi yiyemiyordu bile. Tuvalete gidecek terlikleri bile yoktu, terlik aldım, geldim. Her defasında öyle mutlu oluyor, öyle mahcup oluyor ki, bazen hayatı boyunca kimseye iyilik yapmadığını ya da iyilik görmediğini düşünüyor, üzüliyordum. Gözlerinde, kaybettiği güvene ait bakışlar fark ediliyordu.

Nöbetimin dingin dakikalarında, temizlik elemanımız Hayriye Hanım anlatmıştı bir bir Şaban Amcanın karısına, annesine yaptıklarını... Ama ne olursa olsun her insanın insanca davranılmayı hak ettiğini düşünüp, Allah rızası için profesyonel davranmaya özen gösteriyordum.

Bir öğle yemeği vaktinde yine yemeğini ben yediriyordum. Sanırım bana eziyet olmasın diye kendi yemek istedi. Ama nafile. Yerken üzerine döktü ve pijamaları kirlendi. Hemen gidip yeni pijamalar aldım ve başucuna koydum, arkadaşlarla giydirdik. Hatta durumu kötü olmasına rağmen çok utanıyordu, son nefesleri denilebilirdi. O kadar ki hemşire arkadaş, yarı şaka yarı ciddi:

“Bence bu pijamaların hepsini kirlletmeyin. Yazık, bu adam ölecek. Başka hastaya hayır edersiniz” dedi.

Şükürler olsun ki çalıştığım servisteki arkadaşların hepsi, sadece profesyonel olarak değil insani yönleri de kuvvetli kişilerdi. Allah kabul etsin, hastalara yardım etmede, ihtiyaçlılara hayır yapmada adeta birbirimizle yarıştık.

Bir İnci

Rahim kanseri, akciğer kanseri, meme kanseri olan bazı bayan hastalarımızı eşleri bırakıp giderdi. Yanlarına dahi uğramazlardı. Bir gün, birisi geldi. Maddi durumu da oldukça iyi birisiydi. Hastası uzun zamandır yatıyordu, doğal olarak yiyecek, giyecek her şeye ihtiyacı vardı. Ben gözlerimle şahit oldum, adam eşine sadece ama sadece 1 lira verdi. Siz bu kadına yardım etmeden nasıl duracaksınız? Vicdanınız sizi durdurabilecek mi?

Çalıştığım yerde maalesef kadının değeri yoktu. 'Zaten ölecek' gözüyle baktıkları ve çoğu da çok eşli olduğu için, harcanan emeklerin boşa gideceğini düşünüyorlardı.

Yine bir gün, hastamızın birini kemoterapi tedavisini yaptık. Ama kadının gitmemiş,

"Daha çıkmadın mı?" dedim.

"Yağmur yavaşlasın da, gideceğim." Dedi.

Biliyorum ki evi de uzakta,

"Eşin gelmeyecek mi?" dedim.

"O, ikinci eşinin yanında. Sıram olmadığı için gelip beni götürmez" dedi.

O öyle kabullenmiş ki, o yağmurda, kemoterapiden sonra kendisinin gitmesi sanki çok normalmiş gibi hiç şikayet etmiyordu. Benimse içim parçalanıyor, 'ne yapabilirim?' diye içim içimi yiyordu.

Biliyorum ki, çoğunun kendine ait harcamaları yok. Ancak o zamanlar, iki yaşlarındaki oğluma her biri oğluma bir şeyler almak, yedirmek, içirmek için uğraşırlar, ceplerindeki üç kuruşu vermek için çaba sarf ederlerdi.

Yine bir gün nöbeti teslim aldım. Tedavi ve takiplerimi yaptım son olarak da Şaban Amca'nın kahvaltısını yaptırdım. Çayını yudumlattım ama artık içemiyordu. Anladım ki beklenen gün gelmişti... Şimdi yemeden içme-

Bir İnci

den önemli olan bir şey vardı. O da Kelime-i Şahadet'ti.

“Eşhedü enla ilahe illallah...” deyip telkin ediyor ona da tekrarlatmaya çalışıyordum. Bir taraftan da ‘hemşire hastasına zorla dini öğretiyor’ denip şikâyet edilirim korkusu vardı. Bu nedenle kapıyı kapatıp, birkaç defa daha denedim. Şaban Amca, dilinin döndüğünce çabalayıp, söylemeye çalışıyordu.

“Bana söylemek istediğin bir şey var mı? Dedim.

Başucunda oturuyordum. Cebime uzandı. Kalemimi aldı. Elleri titreye titreye avucuma bir şeyler yazmaya çalıştı. Ama bileğime kocaman bir H harfi çizebildi. Artık ‘hakkını helal et!’ mi demek istedi, bilmiyorum. Öğle yemeği vakti gelmişti. Yemekhane kapanmadan yemeğimi yiyeyim diye çıktım. Koşarak indim, yemiş olmak için bir şeyler yiyip tekrar koşarak odasına çıktım. Baktım, göğüs kafesi hareketli değil, solunum yok, ağızından köpükler geliyor, siyanotik bir halde morarmış. Resüsitasyon endikasyonu yoktu. Şahadet parmağı havada kalmış,

“İnşallah şahadet getirip ruhunu teslim etmiştir” dedim, içimden.

Dünyalıklar dünyada kalıyordu zira.

Belediye personeli gelip, cenazesini aldılar. Gezici araç içinde yıkayıp, akşam da ‘kimsesizler mezarlığına’ defnettiler.

Poliklinikte çalışıyordum. Hastayı kayıt yaptım, ismi Şaban İ.. idi. Doğum tarihine baktım, evet bizim rahmetli Şaban Amca'nın bilgileri... Daha önce duymuş ama inanmamıştım. Maaşını çekmesine yardımcı olan insanların halen maaşını aldığını söylüyorlardı. Küçük bir ilçedeydik herkes birbirini tanıyordu. İlaçlarını yazdırıp yaşıyor gibi yapıyorlardı. Takip sistemi şimdi olduğu gibi değildi.

O hayatı boyu yanlışlıklar yapmıştı belki ama insanlar da Şaban Amca'ya ölümünden sonra da kötülük yapmaya devam ediyorlardı.

Bir İnci

Anlaşılan görevim tamamlanmamıştı. Şaban Amcaya son bir fedakârlık daha yaptım. Maaşını aldığı bankayı aradım,

“.....tarihinde Şaban .. EX oldu. Maaş işlemlerinde bilginiz olsun’ dedim.

Nasıl yaşarsa öyle ölürdü insan.. O da tek yaşadı, tek öldü.

Yaşamının son deminde bana hissettirdikleri, bir kez daha varlığı-mın amacıyla yüzleştirdi beni. Ben hemşireydim ve sadece profesyonel değildim. Her şeyden önce insandım. Ve ahiret yolculuğuna çıkmakta olan kimsesiz bir insan vardı karşımda. Kimin akıbetinin ne olacağını Allah’tan başka kim bilebilirdi ki? Ve son yolculuğuna çıkmakta olan hiçbir insandan, son nefeste ihtiyacı olan destek esirgenmemeliydi. Gerisi zaten nasip, bizi aşar... Bize düşen rahmeti bol olandan rahmet dilemek... Şaban Amca’ya da...

Bir İnci

Şimal Rüzgarı

Gülay ÖZDEMİR / BURDUR

Yine karanlık bir gece can çekişiyordu. Tepelerin üzerindeki kızıl alev rengi güneşin doğacağını müjdeliyordu. Hastane penceresinden bu şiirimsi görüntüyü seyrederken, uyanmaya başlayan hastaların ayak sesleriyle, görev başında olduğumu anımsadım. Gece olaylı bir şekilde Acilden servise yatırdığımız Murat'ın öfkesi uyuyunca azalmış, ortalığı birbirine katan hareketlilik biraz yatışmıştı.

Yetim ve fakir bir gençti Murat. 'Yakında askere gideceği kesinleşmiş, günü yaklaştıkça bir taraftan vatan-millet aşkı ile yanarken, bir yandan da hasta annesinin ve küçük kız kardeşinin akıbetini düşünüyordu.' İşte bu ikilem, onun ömür boyu sürecek hastalığının temellerini atmıştı.

'Kendisinin komutan olduğunu, emrindeki askerlerle birlikte Güneydoğu'da terörle mücadele ettiklerini, buraya görevli geldiğini' söylüyordu. Kendisine son derece güvenen Murat, bizleri de koruma görevini üstlenmiş, herhangi bir sorunu kendisine iletmemizi, 'Gerekeni yapacağını' belirtmişti.

O ve onun gibi sokaktan getirilen nice hastalar için ekip olarak tüm imkanlarımızı seferber eder, onları yıkar, giydirir, tedavi eder ve topluma

Bir İnci

kazandırırđık. Başarılı olduğumuzu görmek bize yorgunluğumuzu unutturur, motivasyonumuzu da artırırđı. Onlar da kendisine değer veren, anlayan kişileri karşılarında gördüklerinde şaşırılar, insan olduklarını hatırlarlar ve bize saygı duyarlardı. Bu nedenle klinikten dışarı çıkmak istemezler, dışarıdaki hayatın hoyratlığından yakınırıldardı.

Murat iyileşmeye başladığında, bu defa enerjimizi ilaç yan etkileri ile mücadele için harcardık. Yıllardır o da, bizler de bu yan etkileri kanıksamıştığık. Zaman zaman ayakta duramayacak hale gelir ancak gariptir, bu durumdan asla yakınmaz, sabreder ve sonunda kazanan o olurdu,

Kendisini görevli gibi görür, etrafı gözetler, kaçış planı yapan hastaları bize bildirir,

“Dikkatli olun!” diye bizi uyarırdı!..

Bir gün, hastanenin üzerinden helikopter geçerken, ‘kendisini almaya gelen’ helikopterin korkusuyla, panikle koşup yere yatmıştı. Hastalığının en ağır seyrettiği dönemlerde bile üslubundan ve saygısından bir şey kaybetmez, ne kadar öfkeli olursa olsun hiç kimseye elini kaldırmazdı. Yoksulluğundan, devletin, akrabalarının ona sahip çıkmayışından asla yakınmaz, aksine devletini kutsal bilirdi. Hangi hasta ‘vatan hainliğinden’ söz etse, karşısında Murat’ı bulurdu. Biz klinikte ne yapar eder karşıt fikirli olanları ondan ayrı tutmaya çalışırdık.

Murat’ı aylar süren tedaviden sonra iyileştirip, gönderirdik. Fakat birkaç ay sonra o, yine başa dönmüş olarak geri dönerdi. Onun her atağında, her yatışında, darmadağınlıklığına içim parçalanırdı. Onun bu hale gelişine, kaderine, kimsesizliğine suç bulamazdım. Onun gibi onlarca Murat’a üzölür, onları iyileştirip sokağa bırakmak yerine neden bakım evleri olmadığını düşünürüm.

Murat iyileştiği dönemlerin birinden sonra, çalışmaya başlamış ve sevdiği kızla evlenmişti. Fakat insanlık onun yuva kurmasını da çok görmüştü. Murat’ın eşinin ailesi, karısını alıp kayıplara karışmıştı. Bu nedenle bir kez daha kliniğe yatması gerekişti. Lakin, bu durumu atlatması hiç

Bir İnci

de kolay olmamıştı. Murat öfkesinden camları kırıyor, ölmek istediğini haykırıyordu. İki hemşire, birimiz ona engel olmaya ve kanayan yarasına müdahale etmeye çalışıyor, diğeri ise kırık cam parçalarını alarak bileklerini kesmeye çalışan diğer hastalara engel olmaya çalışıyorduk. Bunun söylendiği kadar kolay olmadığı tahmin edilebilir. Zira basit sıyrıklarla ortalığı sakinleştirip, tam her şeyin bittiğini düşünürken, genç ve kuvvetli bir hasta, bana saldırdı. Yarım saat süren mücadeleden sonra, boğulmaktan güçlükle kurtulabildim. Hastabakıcı beni kurtardığında artık takatim kalmamıştı. Psikiyatri Kliniği için bunlar olağan karşılanabilirdi. Yaşadığımız asıl travma, bu tip olaylarla karşılaşmak değil, kurtaracak kişi ya da kişileri bulabilmekteydi.

Bu, Psikiyatri Servisinde yaşanan sıradan bir gündü. Murat isyan ederken, ben de gözyaşlarımı içime akıtıyordum. Çünkü onların karşısında hep güçlü olmalıydım.

Murat ile böylesi yıllar geçirdik. 'Hasta' olduğu için, zamanla onun etrafında kimsesi kalmamıştı. İstisnası, tek dayanağı kız kardeşi idi. O küçük kız, büyümüş, çok istediği üniversiteyi okuyamamış, işe girip, ağabeyiyle ve annesine bakmak zorunda kalmıştı. Ağabeyi ise hezeyanları ile mutluydu artık...

Hemşire olarak bizler, kilitli kapılar ardında, on altı saat boyunca tek başımıza, olmayan hasta bakıcının, hiç olmayan güvenliğinin, sekreterin işlerini yapar, gerekirse sporcu gibi koşarak kaçan hastaları yakalayıp geri getirirdik. On sekiz yıl boyunca, bu klinikte stresin, heyecanın, korkunun, ıstırabın, vefasızlığın ve nankörlüğün en alasını yaşadım. Her şeye rağmen, ben onların acılarını hep yüreğimde hissettim. Mutluluklarına ortak oldum. Çünkü hasta olmak onların suçu olmadığı gibi, damgalanmayı da hak etmiyorlar.

Hayatta her şeyin bir bedeli var. Elbette bedelini sağlığını kaybederek ödeyeceğimi bilemezdim. Nitekim kalan ömrümü kalp hastası olarak geçirsem de, görevimi yapmanın, nöbetimi sorunsuz devretmenin huzuru içerisindeyim.

Bir İnci

Bir İnci

Korkusuzlar

İrfan ÇALIM / Bitlis

23 Ekim 2011 yazdan kalma güneşli bir Pazar günüydü. Eşimle birlikte evde istirahat ederken, şiddetli bir yer sarsıntısı hissettik. Sarsıntının şiddeti yüzünden bir an duraksadık Çünkü ikimiz de ömrümüzde depremi hiç bu kadar yakından hissetmemiştik. Beş altı saniye sürdükten sonra sarsıntı dindi. Eşime, 'sakin olmasını, bittiğini' söylemeye kalmadı yeniden ve daha şiddetli bir sarsıntı yaşama başladık. Lojmandaki tüm komşularımız gibi, biz de can havliyle kendimizi dışarı attık. Koşarak merdivenlerden inerken, aklımdan,

"İnşallah merkez üssü Adilcevaz'dır" diye düşündüm.

Çünkü şayet merkezi burası değilse, yaşadığımız depremi daha şiddetli şekilde yaşayan başka bir yer var demektir.

Tüm apartman sakinleri yaklaşık bir dakika içinde dışarıya çıkmıştı. Deprem şiddetini, merkez üssünü öğrenmek için herkes cep telefonlarına sarılmış, orayı burayı aramaya başlamıştı. Ama yoğunluktan olsa gerek, kolay kolay aradığımız kişilere ulaşamıyorduk. İlk ulaştığımız kişiden, televizyonda ' flaş haber' olarak geçen haberin detaylarını almıştık.

Bir İnci

Telefondaki kişi,

'Merkez üssünün Van, büyüklüğün de 7.2 olduğunu' söyledi. Peşinden yoğun bir telefon trafiği başladı. Biz ailelerimize 'iyi olduğumuzu' bildirmek için, ailelerimiz de bizden bir haber alabilmek için telefon etmeye çalışıyorlardı. Ki hiç kolay değildi. Aşırı arama söz konusuydu, doğal olarak, aşırı yoğunluktan iletişimde aksaklıklar yaşanıyordu.

Herkes ilk şoku atlatıp, Allah'a şükrederken, hastaneden arandık. Bize verilen bilgilere göre, Van ve Erçiş'te göçükler ve yaralılar vardı. Yaralılar çevre il ve ilçelere yönlendiriliyordu. Bu nedenle, ivedi olarak tüm personelin hastanedeki görevi başına gelmesi gerektiği söylendi.

Maalesef gelen ilk hastalarla beraber depremin izlerini de görmeye başladık. Acil serviste gelen yaralılara ilk müdahalemizi yaparken, ara ara sallantılarla deprem kendini hatırlatmayı ihmal etmiyordu. Gelen hastalarımızın birinde iç kanama şüphesi vardı. Genel Cerrahi uzmanımız 'hastayı acil ameliyata almamız gerektiğini' söyledi.

Koşarak ameliyathane salonuna gittim. Anestezi cihazını açıp kalibrasyonunu yaparken, bir taraftan da anestezi ilaçları hazırlamaya başladım. Anestezi Uzmanımız, Genel Cerrahi Uzmanımız, Hemşire Hanımlar eşliğinde bilinç kaybı olan hastamız salona getirildi. Hastaya genel anestezi uygulanıp entübasyonu yapıldıktan sonra cerrahi ekip ameliyata başladı. Hastanın karaciğer ve dalağında deformasyon mevcuttu. Gerekli cerrahi onarım yapılıyordu ki şiddetli artçı bir sarsıntı ile tüm ekip birbirine baka kaldı. Belki de herkesin aklından, olası yeni bir depremde, şimdi ameliyat masasında olan hastanın yerinde olma düşüncesi geçti. Kim bilir başka neler?

Tüm ekip, bir anlık aksamadan sonra sarsıntıya aldırış etmeden müdahalesine devam etti. Sarsıntı ile herkes dışarı koşarken, bizler tam tersine içerde görev yapmaya çalışıyorduk. Herkes, acil olarak geldiği ve

Bir İnci

bilinci açık olmadığı için ismini bile bilmediğimiz hastayı hayatta tutmak için uğraşıyordu. İyi de, deprem adam seçmiyordu. Buna rağmen, ömründe hiç görmediği, belki de bir daha hiç görmeyeceği bir kişi için, yedi kişi mücadele ediyordu.

Oradaki herkes de can taşıyordu. Onların da, sevdikleri, çoluk çocukları vardı. Gerçi Acil Servise herhangi bir nöbet veya icabımız yokken bile bir trafik kazası, bir kalp krizi ya da benzeri vakalarda yardım için gidiyorduk. Belki sadece uykumuzdan ve rahatımızdan fedakârlık yapıyorduk. Ama bu öyle değildi. Bu defa durum her zamankinden farklıydı. Zira bu defa resmen yer sallanıyor, sarsılıyor, koca binaları yerle bir ediyordu. Doğal olarak, herkes kendini emniyete almanın derdine düşerek, açık alanlara kaçıyor. Biz ise hastaneye koşmuş, ameliyathane salonunda ismini bile bilmediğimiz hastamız için ölümle yüz yüze vaziyetteydik. Ancak sanki kendisine kurşun işlemeyen fantastik film kahramanları gibi, sarsıntıya aldırmadan herkes işine yoğunlaşmıştı.

Ameliyat bitti. Yoğun bakım birimimiz olmadığı için hasta, ameliyat sonrası başka bir hastaneye sevk edildi. Ancak biz tekrar Acil Servise gittik. Tekrar gelen hastalara müdahale ettik. Bu hep böylece sürdü. Aylarca sarsıntılar eksik olmadı. Biz umursamadan, sanki risklerden muaf insanlar gibi işimize devam ettik.

Deprem sonrası özellikle ilk iki-üç günümüz çok yoğun geçmişti. Yaklaşık dört ay kadar da Erçiş ve Van'daki hastanelerin tam hizmet veremelerinden dolayı hasta sayımız gözle görülür şekilde artmıştı.

Hastanedeki görevimize devam ederken, bir yandan da artçı depremlerden dolayı evlerimize giremiyor, arabalarımızda geceliyorduk. Evde bize eşlik eden korkuya hastanedeyken yüz vermiyorduk.

Depremden iki-üç gün sonra, haberleri seyrederken bir ayrıntı dikkatimi çekmişti. Yerli halk ve memur olarak görev yapanlar, Van ve Erçiş'i

Bir İnci

hızla boşaltıyorlardı. Lakin sağlık çalışanları için durum tam tersiydi. Zira personel sayısı azalmak yerine artarak belki mevcudun üç katına çıkmıştı. Ve bu arkadaşların çoğu gönüllü olarak orada bulunmaktaydı. Beşik gibi sallanan, artçı sarsıntılarla binaların çöktüğü, üstelik kışın hüküm sürdüğü bu şartlarda, onlar rahatlarını, çoluk çocukların geride bırakarak gelmiş, hiç tanımadıkları insanlar için canla başla mücadele ediyorlardı. Önyargılara, bunları besleyen faktörlere rağmen... Yalın gerçek bu idi. Ve galiba bu ulvi bir duyguydu. Sağlık çalışanları da ulvi bir mesleğin mensuplarıydılar.

Sağlık çalışanları, Van-Erçiş depreminde yüz akı işler yaptılar. Çok iyi bir imtihan verdiler. Olağanüstü hallerde gösterdiği fedakârlık ve diğerkâmlıkla da iftihar edebilirler. Bunun bir parçası olmaktan dolayı bir kez daha onur duydum ve hep duyacağım...

Bir İnci

Anılar

Mustafa BAYRAM GÜVEN / ÇORUM

Bir başka duygu, bir başka fedakârlık, bir başka özveri ister Kanser Hastanesinde çalışmak. Hastalık şüphelisi olanın ayrı, hastalık teşhisi konmuş olanın ayrı duygu sağanağı vardır. Onlarla hemdert olmayı ise ancak yaşayan bilir.

O gün de, yoğun bir Onkoloji Kadın Hastalıkları Polikliniği çalışmasındayım. Hem kanser ön tanısıyla gelmiş veya o tanıyı almış hastalarımızın durumlarıyla ilgilenip, hem de genel hasta kabulünü birlikte yaptığımızdan, bu durumun doğurduğu zorlukları da göğüslemek zorunda kalıyorduk. Zira bazen kanserli bir hastamız beklerken, basit bir tahlil için gelen hastaların anlayışsız tavırları, bencillikleri bizi yorardı. Yine de kanserli bir hastanın mahzun ve çaresiz hali tüm zorlukları unutturur insana. Onların boynu bükük, melül bakışları, ezik tavır ve halleri “Hocam” derken bile titreyen ses tonları, gönlünüzü yaralar, yüreğinizi titretir...

Bu karmaşık duygular içindeyken Hızma içeri girdi. Hızma, Şanlıurfa Harran'dan geliyordu ve rahim ağzı kanseriydi. Kendisinden çok kocası konuşuyor, Hızma sadece boynunu büküp:

“Amca ben gelmişem, başım gözüm üstüne” diyebiliyordu.

Hızma'nın eşine, hastanın durumunu anlatıp, yatışını yaptım ve derhal operasyon hazırlıklarına başladık. En kısa zamanda ameliyatını yapıp,

Bir İnci

takiben kemoterapi ve /veya radyoterapiye gelmesi belki patoloji sonucuna göre eşzamanlı planlanması gerekiyordu. Operasyon büyük bir operasyondur, kan gerekiyordu. Hastanın eşini çağırdım, fakat ortalarda yoktu. Israrlı bir şekilde çağırınca hasta yanıma geldi. Derdini çat pat anlatmaya başladı:

“Doktor ağabey, artık benim kadınlık organlarım alınacağı için, bizim ‘Halo Mahmut’ Harran’a döndü. Şimdiye çoktan bir kuma bulmuştur bile. Sen bizim babamızsın, ağamızsın, ben sana tabiyim Doktor ağabey” derken, ikimizin de gözlerinden yaşlar süzülüyordu.

Hasta, anlatabildiği kadar devam etti.

“Hem ağabey, bizim oralarda kan davası vardır. Kimse gelip bana kan vermez. Çünkü törelere göre kan verdiğin kişi de kan davalı olur” diyordu.

Güneydoğu’da uzun yıllar bulunduğum için anlatılanlar bana fazla tuhaf ve yabancı gelmemişti. Diyarbakır’da benzer bir durumla karşılaşmıştım. Anlaşılan Diyarbakır’daki gibi yine iş başa düşmüştü.

Kan grubu tuttuğu için, hastaya kendi kanımı verecek, peşinden bir şeyler yiyip-içip, bir müddet dinlendikten sonra ameliyata girecektim. Aksi takdirde, sağda solda yine boşuna koşturacak, muhtemelen kan grubu tutan kişilerden bile gerekli yardım ve desteği alamayacaktım.

“Ah, ‘Halo Mahmut, ah! şimdi yanımda olsan sana çok diyeceğim vardı ama...” diye söylendim içimden.

Bir kere, rahim ağzı kanseri olan hanımına bu hastalığa neden olan virüsü bulaştıran kendisi idi. Çünkü iki sene yurt dışında çalışmış, muhtemelen virüsü orada kapmıştı. Virüsün özelliği erkekte hastalığa neden olmaması idi. Yani erkek sadece taşıyıcı rolü oynuyordu. Sonunda kendi hanımına, yani çocuklarının annesine bulaştıran yine kendisi idi. Bulaş olunca virüs kadında rahim ağzı kanserine neden oluyordu.

“Ah! Halo Mahmut...”

Acaba bunları bilse, bu kadını buralarda yapayalnız bırakıp yine

Bir İnci

Harran'a dönebilir miydi? Hadi işin o yönünü bir kenara bıraktık, bu kadıncağız altı tane çocuğunun annesi ve hayat arkadaşın. Sadece iyilikte, sağlıkta, zenginlikte mi hayat arkadaşlığı, üstelik kendinin sebep olduğu bir durum için bu Allah'tan reva mı? Bunlar insan için sınav değil miydi? Mühim olan zor günlerde, hastalıkta, kederde, yoksullukta dik durmayı becermek ve bu sınavları yüz aklıyla geçebilmek değil miydi? Ne var ki Hızma kaygılarında haklıydı. Kocasını belki çoktan kumayı bulmuş artık onu sormuyordu bile.

Hekimlik, sadece kuru kuruya hastayı muayene edip, tetkik tahlil yaptırıp, reçetesini vermek sonra da:

“Sıradaki hasta gelsin” diyen metalik bir ilişki değildi.

Hekimlik, ruh hassasiyeti gerektiren, hastanın yerine kendini veya bir yakınına koyabilme yani empati isteyen; üstüne mesleki profesyonellik ve beceriyi birleştiren bir sanattı. Yoksa formel bilgiye sahip olmak tek başına yetmez. İnsani üstün meziyetlere de aynı anda sahip olan kişidir 'iyi hekim'...

Aslında tüm bunlar bizde, özümüzde var olan değerlerdi. Yoğun iş ve hayat temposundan bir nebze uzaklaşıp, başımızı kaldırırsak, nereden gelip nereye gittiğimizi tefekkür etsek her şey çok daha kolay, çok daha anlamlı olacak. Binlerce yılın imbiğinden süzülerek gelen kadim değerleri hatırlasak, özümüze şöyle bir baksak, birçok şeye çok daha rahat farkındalık peyda edecektik. Keşke dinimizi, tarihimizi, biraz daha inceleysek biraz daha irdeleysek aslında bu zengin kültürün bizlere hayatın her basamağında, karşılaşacağımız durumlara karşı gücü, kuvveti, azmi, adeta bir ilaç, bir tablet gibi sunduğunu hayretle görecektik. Ama bizler hala o tableti içmemek için beyhude zaman harcıyorduk...

Tüm bunları düşünürken fena halde yorulmuş, beynim zonklamaya başlamıştı. Ayrıca Hızma hassas, o an için ayrıcalıklı bir konumda olsa da, kapıda bekleyen 80-100 hasta daha vardı. Aslında hepsinin ayrı bir hikayesi vardı. Ne hayatlar, ne Hızma ve Halo Mahmutlar vardı.

Bir İnci

Tüm bu olumsuzluklara rağmen tek sevindirici taraf, kan gruplarımızın tutmasıydı. Kendi kanımı verdim ve hasta başarılı bir ameliyat geçirdi. Sonra da planlanan radyoterapisi yapıldı bir sonraki kür için gelmesini sıkı sıkıya tembih ederek, kendisini Şanlıurfa'ya bizzat yolcu ettim. Bütün bu aşamalarda eşi 'Halo Mahmut' hiç ortalıkta gözükmedi. Bir sonraki kür günü odanın kapısı çalındı kocaman bir elde yapılmış çiçek ve arkasında hastayı gördüm.

"Ben Doktor ağabeyime gelmişem" dedi hasta,

"Başım gözüm üstüne" dediğimde sarılmış ağlıyorduk.

Hasta, normal operasyon sonu tedavi protokollerini tamamlıyordu. Ayağında ilk aldığım terlikler vardı.

Hızma'ya Şanlıurfa'dan birkaç doktor ismi vermiş, her hangi bir durumda, bu arkadaşları arayabileceğini söylemişim. O arkadaşların yanından beni telefonla araması halinde, gerekli görüşmeyi yapıp, bilgileri kendimin aktarabileceğini de eklemişim. Fakat Hızma artık tüm bunlara gerek duymuyor, doğrudan Ankara'ya geliyor

"Ben doktor ağabeyime gelmişem" derken gözlerinin içi gülüyordu.

"Hem de artık evde bir yardımcı var ben eskisi kadar yorulmuyorum ağabey" derken muzip bir şekilde gülümsüyordu,

"Hem ağabey, büyük oğlum evlendi" biraz mahcup bir şekilde

"İnşallah oğlu olur" dedi ve sonra ekledi,

"İnşallah torunum erkek olur adını Mustafa koyarım."

Şimdi geriye doğru baktığımda, kariyerimin bir bölümünü Onkoloji Hastanesinde geçirdiğim için şükrediyorum. Sanki orası, her sağlığının geçmesi gereken bir yol gibi geliyor bana. Her türlü dünyevi tasalardan arınmış ne güzel hizmettir o. Çok mutluyum. Zira kaçınılmaz günde o kaçınılmaz soru sorulduğunda,

"Kanser Hastanesinde şu kadar çalıştım" diyebileceğim.

Sağlıkçı Olmak; "İşte Böyle Birşey"

Gülser AKARÇAY / DENİZLİ

2004-2010 yılları arasında Hakkari-Çukurca ilçesinde hemşire olarak görev yaptım. Şartların bugünkü gibi olmadığı, daha zor, imkânsızlıklarla boğuştuğumuz zamanlardı. Birçok malzemeyi bulamazdık, birçok branşın doktoru yoktu.

Çukurca Sağlık Ocağında nöbet usulü çalıştığım günlerden biriydi. Aylardan Şubat ayıydı ve Acil Tıp Teknisyeni arkadaşımınla nöbetteydik. Tabi o zamanlarda bir hemşire, bir ATT ve bir de şoför nöbet tutuyorduk. Karakış hüküm sürmekteydi ve çığ düşmesi nedeniyle Hakkari-Çukurca yolu ulaşımına kapalıydı. Zaten en uzun kapanık olduğu dönemdi 2005 yılı; yaklaşık sekiz gün yollar açılmamıştı. Bu durumda şoförümüzün nöbet tutmasının bir anlamı yoktu. Eşi de rahatsız olduğu için Çukurcalı şoförümüz evine gitmişti.

Bir pratisyen hekimimiz vardı. O da sağlık ocağının karşısında Kaymakamlık misafirhanesinde kalıyordu. Sağlık Ocağı, eski, tek katlı bir binaydı. Kalerifer yoktu. Elektrikli ısıtıcı kullanıyorduk. Ocağımızda faremiz bile eksik değildi. Akşamları ortaya çıkar, biz de bisküvi falan ne varsa verirdik. Sabaha kadar da gelir giderdi.

Bir İnci

O akşam da nöbetçi arkadaşım ile oturuyorduk. Önce elektrikler kesildi. Sonra iletişim kuracağımız telefonlar çekmez oldu. Zaten hasta geldiğinde doktora çağrı atıyorduk, o da hemen geliyordu. Birkaç önemsiz vaka geldi, gerekeni yapıp gönderdik. Elektrikler de gidince, arkadaşla, 'hasta gelmesin' diye dua etmeye başladık. Çünkü jeneratör yoktu sadece elimizde bir el feneri vardı. Böyle durumlarda, insanın istemediği olurmuş ya; bizim de öyle olmuştu. Kapı güm güm diye vurulmaya başladı. Hatta aynı anda camlar da kırılacakmış gibi vuruluyordu. El feneri ile iki nöbetçi bayan, kapıyı açtık ki ne görelim; kapının önünde suyu gelmiş bir gebe ve bir erkek duruyordu. Hastayı içeriye aldık, arkadaş fenerle onunla ilgilenirken, ben de karşıdaki kaymakamın misafirhanesindeki Doktor Hanımı çağırmaya gittim. Etraf zifiri karanlıktı.

O karanlıkta karların içine bata çıka gidiyordum ki birden,

"Dur hareket edersen vururuz" diye bir ses duydum.

Korkudan bayılacaktım hiç sesim çıkmıyordu, sanki sesim kesilmişti. Meğerse Kaymakamlıktaki korumalar, karanlıkta kim olduğumu seçmemiş, silahlarını bana doğrultmuşlardı. Sonra yanıma birkaç kişi geldi, Allah'tan aralarında beni tanıyanlar da vardı. Ben korkudan titriyordum ama bu durum, bir yandan da işimi daha da kolaylaştırdı. Zira Doktor Hanımın kaldığı yere kadar eşlik ettiler.

Doktor Hanım, çok hızlı bir şekilde giyindi ve polislerin eşliğinde Sağlık Ocağına geldik. Hastanın suyu gelmişti zaten, hemen doğum masasına aldık. Doktor Hanımla birlikte eldivenleri giydik. Arkadaşta el fenerini tutuyordu. Bebeğin başı sıkışmıştı Doktor Hanım epey bir çaba gösterdi ve bebek dünyaya geldi. Hemen bebeği sardık, sobanın yanına götürdük. Polisler anne için de bir ısıtıcı getirdiler. Önce sorun yoktu fakat daha sonra plesanta çıkmadı. Uzun süre o durumda kalması halinde anne kanamadan ölebilirdi. Yollarda kapalı ne yapacağımız konusunda kararsız kaldık. Hemen bir karar almalıydık. Aklımıza Tabur Komutanlığı'ndaki doktordan

Bir İnci

yardım istemek geldi. Polisler, hemen özel araçlarıyla (lantla) tabura gidip, Doktor Bey'i getirdiler.

Doktor Bey ve Doktor Hanım abartısız 3-4 saat plesanta ile uğraştılar. Biz de, ellerimizde el feneri, spanç ve diğer aletler, onlara asistanlık yaptık. Sabahın 05:00'i gibi doğum odasından çıktık. Ama kanama devam ediyordu, hastanın acilen uygun bir merkeze gitmesi gerekiyordu. Zira bizde ne malzeme ne de uygun ortam vardı. Doktor bey, hemen tabura gidip, helikopter istemiş. Geri geldi, biz hastayı ve bebeği sarıp sarmaladık. El sedyesi ile polis memurlarının da yardımıyla, hasta ve bebeğini araca yerleştirdik. Tabura hastayla birlikte Doktor Hanım ve ben gittik. Helikopter hava şartları nedeniyle geç geldi.

Helikopter gelene kadar sürekli hastanın kanamasını kontrol edip ne gerekiyorsa elimizdeki imkânlarla yapmaya çalışıyorduk.

Uykusuz, yorgun, bitkin düşmüştük ama altı tane çocuğu olan yedincisini doğurmaya gelen hastayı ve bebeğini kurtarmak için elimizden geleni yapmaya çalışıyorduk. Sadece sağlıkçı olarak biz değil nöbetçi polisler, askerler seferberlik ilan etmişlerdi, hele askeriye bütün imkânlarını kullanmıştı. Hava muhalefetine rağmen, askeri sağlık personeliyle birlikte Hakkari'den havalanan helikopter, Çukurca'ya gelmek için uğraşıyordu.

Hasta ile konuşmaya çalışıyorduk, durumu, yaşadıklarını ona her an, her saniye aktarmak için uğraşıyorduk. Söylediklerimizi Kürtçe bilen bir asker tercüme ediyordu. Çabamız, bir taraftan hastayı meşgul etmek, moral vermek iken; bir taraftan da yakınlarının durumun ciddiyetini kavraması içindi. Çünkü eşi de Türkçe bilmiyordu. Durumu anlamaya çalışıyorlardı. Eşi hastasını sürekli eve götürmek istiyordu.

“Allahın takdiri ölürse evde ölsün” diyormuş askere,

“Başkalarının on tane doğurduğunu, bunun da doğurması gerektiğini, bir şeyinin olmadığını” söylüyormuş.

Bir İnci

Doktor hanım dakikalarca askerle birlikte eşini ikna etmek için uğraştı.

Helikopter geleliyordu, eşi istemiyordu, kanamada devam ediyordu. Ne yapacağımızı şaşırduğumuz bir anda bir ses duyduk cama koşup baktığımızda beklediğimiz o helikopter gelmişti. O kadar mutlu olduk ki,

“İşte bitti, kurtulacak” dediğini duydum Doktor Hanımın.

Hastayı ve eşini helikopterdeki ekip hızlı bir şekilde aldıktan sonra helikopter havalandı, gitti. Doktor Hanım ve Doktor Bey’le birlikte, gökyüzündeki helikoptere uzaklaşana kadar baktık. Mevcut şartlarda elimizden geleni yapmış, epey mücadele etmiştik. Yorulmuştuk ama yorgunluğumuza değmişti. Mutlu ve umutluyduk.

Olayın üzerinden bir ay geçmişti. Doktor Hanımla poliklinik yapıyorduk, içeri kucağında bebekle bir kadın girdi. Evet bu oydu, karşımızda gülen gözlerle bize minnettarlığını sunuyordu. İşte o zaman dedim ki, **SAĞLIKÇI OLMAK İŞTE BÖYLE BİRŞEY...**

Bir İnci

Süt Kuzusu

Ferda GEMİCİOĞLU / GİRESUN

6 Nisan 1992...

Bu oğlumuz Ahmet Cemre'nin doğum tarihi.

Henüz birkaç aylık hamileyken, gecenin bir yarısında eşime :

“Sen benim bebeğimle hiç ilgilenmiyorsun. Daha bir isim bile bulmadık” dedim.

Hamilelik hassasiyetiyle, henüz cinsiyeti bile belli olmayan bebeğe isim talebinde bulunup, biraz da kapris yapmıştım.

“Hemen bulalım.”

“İyi de, ne olsun?”

“Bebek ne zaman doğacak?”

“İlkbaharın başlangıcına denk geliyor.”

“O tarihlerde neler oluyor?”

Bir İnci

“Cemreler düşüyor.”

“O halde Cemre olsun”

“Peki kız mı, erkek mi?”

“Kız olursa da ‘Cemre’, erkek olursa da Cemre olsun.”

Çok çabuk bulmuş ama beğenip, kararımızdan da dönmemiştik.

İsmi biz vermiştik, ömrünü de Allah verir inşallah...

O tarihlerde çalışan hanımlara doğum öncesi 21 gün, doğum sonrası da 40 gün izin verilirdi. Doğum sonrası iznim ile devamında yıllık iznimi de kullanarak yaklaşık iki buçuk ay kadar evde çocuğuma baktım. Doğal olarak izinlerin bitiminde işe başladım. Giresun Devlet Hastanesi Acil Polikliniğinde hemşire olarak çalışıyorum. Bu arada saatlik süt izinlerimi kullanarak çocuğumu da ihmal etmiyordum. İşler zorda olsa yolunda gidiyordu. Ancak nöbet denen bir gerçek vardı. Emziren annelere nöbetten muaf tutma gibi bir hak tanınmadığı gibi, herhangi bir ‘idare etme’ kolaylığından ya da anlayışından da yoksunduk. Nöbet tutmam kaçınılmaz olunca çareler aramaya başladık. Neyin çaresi? Pek tabi çocuğu emzirmemin. Yoksa mesaiden kaçmanın değil. Ben hemşireliği ortaokul yıllarımdan itibaren bizzat isteyerek seçmiştim. Akşamları yatmadan önce rutin olarak emmesi gerekiyor. Anne sütünün kıymeti tartışılmaz.

Eşimle birlikte bir çözüm yolu bulmuştuk aslında. Evimiz hastaneye 10 km uzaklıkta ve iki dolmuşla gidilebiliyor. Dolmuştan dolmuşa hem zahmetli, hem de çocuk telef olacaktı. Taksi işini de sürekli kaldıramayız... Derken sonunda; benim nöbetçi olacağım akşamlar eşim ve bebek hastaneye yakın bir mahallede oturan ve bir dolmuş mesafesinde bulunan annelere gelecekler, sonra da uygun bir zamanda bana gelerek emzirme işini gerçekleştirecektik. Böylece bu işi en uygun şekilde hallettiğimizi zannetmiştik. Devlet Hastanesi acil polikliniğinde çalışan birinin plan yapmak neyine...

Bir İnci

Akşam saatlerinde, Trabzon Tıp Fakültesine Ambulansla hasta sevk edildi. Görevli hemşire olarak ben gitmek zorunda kaldım. O tarihlerde bir başka sağlık kurumuna ambulansla hasta sevklerinde acil poliklinik hemşireleri gider, onlar da yetmezse diğer servislerden de hemşire görevlendirilirdi. Tıp Fakültesi ile bizim hastanenin arası gidiş-dönüş 250 km. ve Yaklaşık 4-5 saat sürerdi. O vakitler, Karadeniz Sahil Yolu şimdiki gibi otoban değildi. Gidiş – geliş iki şerit virajlarla dolu bir yoldu. Neticede gittik, hastayı teslim ettik. Dönüşte vakit epey geçtiği için ambulansla birlikte yol üstünde bulunan annelere uğradım. Kapıda Ambulansı görünce telaşlandılar. Ben ise bir an önce bebeğimi emzirip vakit kaybetmeden işime dönmek istiyordum.

Bebek beni hasretle bekliyordu. Belli ki çok acıkmıştı. Ancak o da ne? Emmek istemiyordu!.. Birkaç kez zorladık. Hayır olmuyor, çocuk emmiyordu. Aman yarabbi nasıl olur? Nedendir? diye hayırlandık, üzüldük. Bebek başını göğsüme yaklaştırmıyordu.

Sonunda bebeğin üzerime sinmiş olan hastane kokusundan dolayı beni istemediği kanısına vardık. Öyle ya, kan irin kokusu, ilaç kokusu... Çoğu büyüklerin bile hastane ortamına girmekte zorlandıkları, girdiklerinde rahatsızlandıkları düşünülürse, onların dayanamadığı, hassasiyet gösterdiği bir şeye bebeğimin de göstermesinden daha doğal bir şey olamazdı. Anlaşılan söz konusu bu koku, anne kokusunu bastırmıştı. Çaresiz, üzgün bir şekilde nöbetime geri döndüm. Aklım hep çocuğumdaydı. Bir an önce tekrar çocuğumu emzirebilmek için sabah olmasını iple çektim. Bu arada telefonla annelerin çocuğa süt içirdiklerini öğrendim. Bu en azından sabaha kadar durumu kurtarmaya yeterdi.

Ertesi gün yaptığım emzirme çabaları da fayda etmemişti. Çocuk artık anneyi emmek istemiyordu. Herhalde akşamki olay onu çok etkilemişti. Bir de biberondan hoşlanmıştı kerata.

Bir daha da emmedi. Biz de çaresiz hazır mamalara yöneldik. Allah-

Bir İnci

tan onları yedi. Böylece 2,5 aylık bebek anne sütü gibi büyük bir nimetten mahrum kalmıştı. Oysa ki bizim düşüncelerimizde hiç böyle şeyler yoktu. Bebeğimizi en ideal besin olan anne sütüyle besleyecektik. Olmadı...

Çalışan bir anne olmaktan kaynaklı bebekle ilgili ilk fiyasko içimizi sızlattı.

Bazen bir şeyler anlatırız da ;

“Bunu niye anlattım biliyor musunuz?” deriz ya,

İşte kendisinden bahsettiğim bu oğlumuz artık büyüdü. Şimdi üniversitede okuyor. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik üçüncü sınıfta. Her geçen gün ilmi ve düşünce yapısı değişip, geliyor. Hocalarından, medyadan, kitaplardan faydalanıyor. Eğitim gördüğü alanla ilgili konferansları takip etmeye çalışıyor.

Geçenlerde oğlumla birlikte televizyon izliyoruz. Programda, uzmanlar çocuk gelişimiyle ilgili konulardan ve anne sütünün bebek için ne kadar önemli olduğundan bahsedip, bir bebeğin normal şartlarda ne kadar süre emmesi gerektiğini anlatıyorlar.

Bu esnada oğlumun;

“Anne ben ne kadar emmişim” sorusu üzerine;

“İşte bu bizim ‘emme hikayemiz’ diye ona anlattım

“Bu durumda ben yeteri kadar emmemişim. Biliyor musun, zamanında yeteri kadar emmemek bazı yetişkinlerde aşırı derecede yemek yeme, çiğneme, konuşma, sigara içme ve içki içme gibi saplantılara neden olabiliyormuş!... Eğer bende bir olumsuzluk olursa bunun nedeni sizsiniz. Hakımı isterim.” dedi.

İyi de bu hak bu saatte nasıl ve kimden istenir? Ödenemeyecek bir borç...

Bir İnci

Bu şaka yollu bir serzenişti ama yine de o günleri hatırlayarak içim burkuldu, bir hoş oldum.

“Geçmişler olsun” diye iç geçirip, hayıflandım.

Olayı şakaya vurup;

“Hadi oradan süt kuzusu” diyebildim.

Zaman zaman çocuklu hanım arkadaşların:

“Çocuğum iki yaşına yaklaştı artık memeden ayırmayı düşünüyorum” dediklerinde, içim sızlar, imrenirim doğrusu.

Bir İnci